Amalie Skram

Constance Ring

bokselskap.no
2014

bokselskap.no, 2014
Amalie Skram: *Constance Ring*
Teksten i bokselskap.no følger 1. utgave, 1885. Digitaliseringen er basert på fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket (nb.no)
ISBN: 978-82-8319-198-1 (digital, bokselskap.no), 978-82-8319-199-8 (epub), 978-82-8319-200-1 (mobi)
Oppdatert: desember 2023
Filen er lastet ned fra e-bokportalen Bokselskap. Lesetekst og flere nedlastningsmuligheter m.m. er gratis tilgjengelig på bokselskap.no

I.

Rings havde været gift i to Aar. Der var ikke kommet Børn, og de var derfor blevne ved at bo i den Lejlighed paa fem Værelser i Homansby, de som nygifte var flyttet ind i.

De havde et vel udstyret Hjem. Paa Gulvene var der Brysselertæpper og paa Væggene Malerier, hvoraf nogle var gode. Der var kostbart Nips og en sand Vrimmel af smaa bløde Sofaer og lave Lænestole i alle Slags Façoner. Med Aarstidens blomstrende Planter dreves der en stor Luksus, og naar de prægtige Bladvækster, der om Vinteren stod i Halvmørke bag det dobbelte Sæt Gardiner, fik brune Topper, blev de strax byttet om med nye fra Gartneriet i Oscarsgade.

Rings førte et selskabeligt Hus. Det vil sige, de gav ikke mange Selskaber, men der var et stadigt Indryk, som Pigen sa, mest af Herrer, der kom af sig selv eller fulgte hjem med Ring om Aftenen.

[6] Fru Ring var 21 Aar gammel. Som ganske ung var hun kommen ned til Kristiania fra Molde, hvor hendes Far var Embedsmand, og havde gjort megen Lykke der hvor hun færdedes. En af hendes Beundrere havde lignet hende med en Rosenknop, der er fugtig af Morgendug, og en gammel Herre af Tantens Omgangskreds paastod, at hun virkede som den første Vaardag paa et vinterstivnet Sind. Vist er det, at hendes tækkelige Munterhed satte Folk i godt Humør og bragte selv forhærdede Pebersvende til at tø op i et undrende Smil. Der var noget bestikkende, ingen kunde staa sig for, i den fortrolige Aabenhed og uskyldige Fripostighed, hvormed hun paa Forhaand tog alle uden Persons Anseelse til Indtægt som selvskrevne Venner og bundsforvandte. Hun plejede at gaa hoppende og nynnende gjennem Stuerne, og dem, hun stødte paa af Husets Folk, blev gjærne taget fat og svinget rundt, til de bad for sig. Den lidt syngende Moldedialekt lød indsmigrende i hendes Mund, og hendes Latter var uimodstaaelig smittende.

Ring var seksten Aar ældre end den unge Pige, han ægtede. Hvorledes det gik til, at hun gav ham Fortrinet, er ikke saa let at sige, hvis det ikke var fordi hun lod sig lede af sin Tante, som havde gjort alt for at faa Forbindelsen i Stand. Ring var nemlig et godt [7] Parti; han ejede en Del Formue, sad i gode Forretninger og var

kommen i en sat Alder, et stort Fortrin i Tantens Øjne. Han var juridisk Kandidat men var gaaet over til Handelen og drev nu Agentur og Kommissionshandel efter stor Maalestok. Desuden hørte han til en respektabel Familie og havde, til Trods for sin Skaldepande og sin Ansats til Fedme, et ret behageligt Ydre.

Efter Brylluppet var der imidlertid foregaaet en paafaldende Forandring med Fru Ring. Hun blev stille og sky og saa slet ikke glad ud mere. Hendes Øjne, der havde været saa blanke og skinnet saa livsmodige, blev matte og rødkantede, fordi hun om Morgenen, naar hendes Mand drak sin Kaffe i Spisestuen – han var altid tidlig paa Færde –, laa næsegrus paa sin Hovedpude og græd. Naar hun saa hørte hans Skridt – han kom altid og kyssede hende, før han gik paa Kontoret – fôr hun op og stod og vaskede sit Ansigt med Hodet nede i Vandbollen.

Om Middagen fandt han hende bleg og ordknap med utilgængelig lukkede Ansigtstræk og en vis Stivhed over Bevægelserne. Han søgte da at muntre hende op med en Overflødighed af Kjærtegn, som hun ikke gjengjældte, men som hun taalmodig fandt sig i.

Han vilde, at hun skulde adsprede sig, og hun gjorde ingen Indvendinger men lod sig [8] villig føre afsted, naar han fandt paa, at de skulde her eller der. Da Sommeren kom, sendte han hende til Bad og havde til hendes Hjemkomst pyntet Stuerne op med et Par nye Malerier og Venus fra Milo i Marmor paa en Sokkel af Granit.

Men det hjalp altsammen intet. Hun lignede en syg Plante, der trods alle Anstrængelser ikke vil trives.

Rings boede i anden Etage. Fra det midterste Vindu førte Glasdøre ud til en rummelig Altan, der havde en hvid Markise med højrøde Border til Tag. Opefter Siderne slyngede Vinløvet sig fra den smukt vedligeholdte Have paa det Fletværk af Staaltraad, der var anbragt for Øjemedet. Fra Soveværelset, der vendte mod den anden Kant, havde man en vid Udsigt over Byen og de nærliggende Højder, og borte i det fjærne saa' man, naar Vejret var klart, Stykker af Vand, som lyste og blinkede mellem den bølgende Linje af dejligt Landskab derude i Kristianiafjorden.

Her inde fandt Ring undertiden sin Hustru som oftest knælende paa Puffen ved Vinduet, med Albuerne i Vindusposten og Kinderne i Hænderne, fortabt i Tanker med et drømmende Udtryk i de bedrøvede Øjne.

Hun saa' paa de fintfarvede Solskygger, der om Eftermiddagen var saa lange og dybe, [9] og som til sidst hyllede de træklædte Aastopper ind i et violetagtigt

Taageslør, men især var det Vandet, som lokkede og drog hende.

Hun tænkte paa sit Hjemsteds friske Hav, som hun var vokset op Side om Side med. Hun kjendte det saa godt i alle dets Skikkelser: naar det rejste sig med Tuden og væltede de sorte Bølgebjærge med hvidt paa Toppen ind mod Bryggen, saa det salte Skum sprøjtede omkring og drev sine Stænk lige op mod Ruderne i hendes Kvistvindu, mens Skibene laa og hev paa sig og sled i sine Fortøjninger, som var de angst og vilde de løs for enhver Pris. Og naar det var blaat og blankt og sagte skvulpede mod Stranden der borte i den hvide Fjære med de nydelige Skjæl, som hun plejede at opsanke og gjemme. Og hun huskede, hvorledes det kunde ligge og sole sig og være dovent og fløjelsblødt og blinke fortrolig som en gammel Amme, der vil minde sine fordums Kjæledægger om det, de har fælles fra gamle Dage.

Hendes Tanker tog altid Vejen til Barndomshjemmet, og de fôr afsted, som var de slupne ud fra et Fængsel. Hun gjennemlevede de dejlige Sommerdage, naar de i Ferien laa paa Landet, og hun fik de mange Skjænd, fordi hun aldrig lod Vandet i Fred men bestandig laa og rodede der nede i al Slags Vejr. Hun mindedes Roturene med Byfogdens Smaapiger [10] og Fisketurene med Brødrene, naar de blev ude til langt paa Nat og alle maatte hjælpe til med at trække Baaden paa Land, for ikke at blive usams med Fiskerhans, der laante dem Baad og Grejer. Den dejlige sinte Fiskerhans, som altid havde lugtet af Sommerferie. Monstro han endnu havde den gule Sydvest, der var knyttet inde i Skjægget med Bændelbaand, som var stive af Agn og Sjøvand, og de mørkegraa Luvaatter, der kunde staa af sig selv.

II.

Det irriterede Ring, at hans Kone ikke saa' ud som en lykkelig Hustru, og saa gik han til Tanten og beklagede sig. Denne lovede at tale til Constance, og det gjorde hun da ogsaa ved den første Anledning.

Fru Ring hørte paa hendes formanende Ord med en nedslaaet Mine og nu og da et Par Enstavelsesord som: Ja, jeg véd nok, ja vist, ja o. s. v., indtil Tanten tog hende ind til sig og kjærlig hviskende bad hende sige, hvad der var i Vejen.

Da brast Constance i Graad og fik med Møje frem de Ord: «Jeg længes hjem.»

Resultatet af denne Samtale blev saa senere refereret til Ring.

Længes hjem! En gift Kone gaa og længes hjem. Det var skam en net Historie. Var da hendes Hjem ikke hos hendes Mand for Fanden! Og havde hun ikke alt, hvad hun [12] kunde ønske sig og mere til. Gik han kanske ikke der og bar hende paa Hænderne, og vidste han vel det gode, han ikke vilde gjøre hende?

Om han prøvede at sende hende hjem en Tur, havde Tanten foreslaaet.

Helt op Fanden i vold til Molde! Nej Tak, det skulde han bede sig betakket for. Var hun ikke netop kommen fra Badet, og havde han ikke undværet hende i Maaneder? Der maatte da være Grænse for Opofrelse ogsaa!

Bare der kom Smaafolk – mente Tanten.

Ja var der endda noget sligt i Gjære, saa skulde han ikke ha talt om det, – men Pokker heller!

Tanten havde saa, da han alt stod med Haanden paa Dørgrebet, sagt noget om, at al Ting stod i Vorherres Haand, og at Constances Sindstilstand nok vilde bedres.

Men Vinteren gik, og Vaaren kom, og alt blev ved det gamle. Naar hun var ude i Selskab, eller der var fremmede hos dem, kunde hun nok faa en Raptus af sin gamle Livlighed, og endog undertiden give sig hen til en paafaldende Lystighed. Dette var dog kun en ny Kilde til Ærgrelse for Ring. Der kunde hun sidde og fjase

og le med disse Mandfolk, som drev ind hos dem om Aftenen og gav sig til at blive, enten han bad dem eller ej, og alene [13] med ham var der aldrig et Smil at se paa hendes Ansigt. Skulde han faa hende til at snakke, maatte han, som han plejede at sige, hale og slide hvert Ord ifra hende, undtagen naar det gik ud paa at sige ham imod eller være ubehagelig, for da skulde han tro, hun kunde faa Munden paa Gang, saa det forslog.

Ring skulde gjøre en Tur til Stockholm og Kjøbenhavn dels i Forretninger dels for at friske sig, og foreslog sin Kone at følge med. Hun blev i det første Øjeblik henrykt; hun, som aldrig havde været udenfor Norge, skulde endelig faa se lidt af Verden. Men det kom og gik som en kort Opblussen, for naar hun tænkte sig om, glædede hun sig ikke. Hun forudsaa, hvordan det vilde gaa; de havde jo aldrig Lyst til det samme og altid en stik modsat Opfatning af, hvad der var behageligt og fornuftigt. De havde gjort en liden Tur opover Mjøsen og Gudbrandsdalen forrige Aar, og da havde de ligget i Splid og Disput om hver eneste Bagatel. Naar hun var sulten og vilde spise, var han propmæt, og naar hun var træt og vilde hvile, følte han sig netop saa oplagt til at drage videre. – Alligevel tænkte hun ikke paa andet end at blive med, indtil Ring en Aften, Rejsen kom paa Tale, sad og foreholdt hende, hvor meget dyrere det vilde blive at ta hende med, og at han derfor haabede, hun vilde vise [14] sin Taknemmelighed ved at være rigtig sød og elskværdig baade paa Rejsen og senere.

«Tak! naar det er paa den Manér, vil jeg helst blive hjemme,» brast det pludselig ud af hende.

«Gud bevar's, hvor du er prippen, aldrig kan du taale et spøgende Ord; men værs'god – hvis du tror, at jeg tigger dig, tar du fejl.»

«Det vilde heller ikke nytte dig noget. Kort og godt, jeg rejser ikke med.»

Og nu udspandt der sig en af disse Trætter, der var saa hyppige mellem dette Ægtepar, og som endte med, at Ring sa noget rigtig krast, eller gjorde noget meget voldsomt, som f. Eks. at rive Dagsavisen i Filler, knuge Stykkerne i sine Fingre og kaste dem i Øst og Vest, eller kyle en Bog bortover Gulvet, saa Bindet løsnedes, hvorpaa han med Hast og Bram absenterede sig for at komme tilbage med en forlegen Mine og spagfærdig spørge om en eller anden ligegyldig Ting, som han havde god Greje paa i Forvejen.

I de følgende Dage søgte Ring at formaa sin Kone til at forandre sin Beslutning, og blev baade forbavset og imponeret, da han mærkede, at hun ikke var til at rokke.

Han rejste da alene, slog sig rigtig ungkarleløs, besøgte de fashionable Fruentimmer, morede sig udmærket og havde Skrupler og Samvittighedsnag hver Morgen, naar han vaagnede. [15] Under saadanne Sindstilstande skrev han Breve hjem fulde af Elskov, af Længsel og af Forsikringer om, at Livet uden hende var det rene Intet for ham. Han vidste nok, at han ikke var hende værdig o. s. v., men han elskede hende saa højt, – det var hans eneste Fortjeneste. Naar han nu kom hjem, skulde hun se, hvor godt det skulde blive. Adskillelsen havde lært ham at sætte den rigtige Pris paa hende, han skulde være saa hensynsfuld og god, ingen Disharmoni skulde blive mulig mellem dem for Eftertiden o. s. v. Jo mere han skrev, jo hidsigere blev han; han skruede sig op til en sand Feber og pønsede i sin Utaalmodighed paa at gjøre Rejsen kortere, end Bestemmelsen havde været.

Constance sad imidlertid hjemme i den kjedelige By med sit evindelige Savn og sin Længsel efter det, hun havde tænkt, Livet skulde være, men som det ikke var. Det forventede Velbefindende ved at være fri for sin Mands Selskab indfandt sig ikke. Aldrig havde hun dog været saa nedstemt og mismodig som nu. Ensomheden plagede hende, og dog var hun ikke i Humør til at se nogen. Hun gik meget lidet ud og nægtede sig hjemme, naar det ringede.

At hun dog ikke var rejst med! Hun kunde ikke lade være at græmme sig over det. Hvad var hans Snak at bryde sig om, han, [16] som altid snakkede og snakkede og kom med saa meget Sludder, som egentlig ikke var saa ondt ment, især om Aftenen, naar han havde drukket den væmmelige Kognak med Selters i. Bare Tiden vilde gaa, saa han kunde komme tilbage … Ja, sandelig – gik hun ikke der og ønskede ham hjem igjen, han fik være den, han var, alting var jo at foretrække for denne tærende Ensomhed.

Og om Aftenen, naar hun skulde svare paa hans Breve, flød hun hen i en vemodig Stemning med underlig bløde Forestillinger. Hun digtede alting om; hun var en lykkelig Hustru, hendes Mand var hendes elskede, som brændte efter at ile hjem og slutte hende i sine Arme. Det var Længselen, som gjorde hende trist og hjærtesyg.

Denne hendes Digtning gled over i Brevene; den lagde et Skjær af Ømhed over Stilen og formede Udtrykkene varme og milde, saa Ring sad og læste det med Henrykkelse.

Men da han saa pludselig stod der i Stuen en Uge for tidlig med sin Forelskelse, sine voldsomme Kjærtegn og sine Foræringer spredt ud over Borde og Stoler, sank Hjærtet til Bunds i hendes Bryst. Der var han med al sin støjende, selvtilfredse Sikkerhed, der fyldte Stuen fra Gulv til Loft, med denne irriterende

Meddelsomhed, der fortalte de trivielleste Ting med en Bredde og Vidtløftighed, som var det [17] rene Fænomener. Alt dette digtede Kram, som i hans Fravær havde kastet et kunstigt Skjær af Skjønhed over et Par traurige Aftentimer, var fejet bort og fordunstet i samme nu, og hun fornam det sikrere end nogen Sinde før, at det, hun følte for denne Mand, var idel Lede og Ligegyldighed.

Nogle Dage senere stødte Ring paa Tante Wleügel i en Sporvogn. Der var ikke mange Passagerer, den gamle Dame satte sig over til ham og spurgte efter Constances Befindende, og om hvordan Humøret var.

«Skidt» – sa han og rystede paa Hodet med en Grimace.

«Jeg har tænkt paa det, Ring» – sa Tanten i en lav, fortrolig Tone, «at hvis hendes Mor kom herned en Tid, saa vilde det ha en god Indflydelse.»

«Skal tro det ...?» svarte Ring tvilende og plirede med Øjnene.

«Det var i alt Fald et Forsøg værdt ... en skal gjøre, hvad der er rigtigt. Min Søster er saa god og forstandig – ja, De kjender hende jo saa lidet, – – men det er saa underligt med ens Mor.»

Ring var ved sit Bestemmelsessted.

«Jeg skal tænke paa det» – sa han trævent og sprang ud, mens Sporvognen var i fuld Fart.

[18] «Hvad siger du om at faa din Mor herned paa et Besøg, Constance?» – sa Ring pludselig samme Dags Aften, mens han borte ved Ovnen stelte med sin Pibe.

Constance sad i Sofaen og hæklede. Hun løftede hurtig Hodet og svarte i en overrasket, lidt hemmelighedsfuld Tone: «Tænk, jeg drømte inat, at hun var her.»

Ring tændte sin Pibe og satte sig magelig til Rette ved Siden af hende.

«Kunde du ha Lyst til det, Constance?»

«Snak om en Ting» ... hun smilte modstræbende som en, der ikke vil la sig mærke med sin Glæde.

Ring drak en stor Slurk af det fyldte Glas foran sig.

«Skriv og inviter hende,» sa han og smækkede med Læberne.

«Ja, ja» – svarte hun oprømt. Hun kastede hurtig sit Arbejde og rejste sig. Saaledes havde Ring ikke set hende siden Forlovelsestiden.

«Men ikke nu» – sa han med et misfornøjet Tonefald. «Det er jo Sengetid, du faar da vente til i Morgen.»

Hun satte sig straks og begyndte at hækle igjen.

«Saa *det* blev hun dog i en Smule Humør for, – se, se, saa det blev hun dog i Humør [19] for.» Han kneb hendes Kind med sin Pege- og Langfinger.

«Au» – sa hun og trak Hovedet til sig som et Barn, der blir ærtet. «Det gjør ondt.»

«Hvor det klær dig at være venlig, Constance … Det er skam noget andet end det mugne Fjæs, som gaar og sætter Splid imellem os om Dagene.»

«Lad nu mit Fjæs være i Fred» – svarte hun med paataget Surmuleri.

«Ja, saa skriver du altsaa i Morgen og spør, om din Mor kan komme.»

«Og blive her en Tid?»

«Saalænge hun har Lyst naturligvis.»

«Saalænge hun har Lyst, ja … Hvorledes faldt du paa det?»

«Jeg vilde gjøre noget, som rigtig skulde glæde dig.»

«Saa har du sandelig været heldig.» Hun lo muntert.

«Men saa skal du kysse mig og sige, at du er glad i mig» – bad han.

Hun bøjede sig hen til ham og kyssede ham skyndsomst paa Kinden.

«Nej værs'god paa Munden.» Han saa' forurettet ud og snappede hende til sig, da hun alt var halvvejs tilbage igjen.

Hun kyssede ham paa Munden.

«Og saa skal du sige, at jeg er snil, og at du er glad i mig.»

[20] «Slig en Skolemester» – sa hun og lod, som om det morede hende. Derpaa ramsede hun op, at han var snil, og at hun var glad i ham, som et Barn, der fremsiger sin Lektie.

Han lo og vilde ta hende paa sit Skjød.

«Jeg maa gi Blomsterne Vand, de er saa tørre,» sa hun og vilde løs.

Han slap hende med en sur Mine.

«Naturligvis, det er den gamle Vise … Naar jeg vil, du skal ofre et Minut paa mig, faar du et Hastværk, som om Verden skulde forgaa i næste nu.»

Han kastede sig tilbage paa Sofaen, stak Hænderne i Bukselommerne, og gav sig til at stirre paa Rafaels Madonna med en skuffet og fiendtlig Mine.

Constance havde været ude efter Vandkanden. Nu gik hun og syslede med Blomsterne paa en rolig, omhyggelig Maade som en, der har Tiden for sig. Ring fulgte hende med Øjnene og bad hende grættent om at skynde sig. Han gispede og vilde tilsengs.

Hun mente, at han kunde gaa, naar han vilde. Der var jo istand paa Soveværelset.

Han tømte sit Glas, rejste sig braat og gik ud af Stuen med afmaalte Skridt og et Smæld af Døren, der røbede hans ublide Sindsstemning.

Da Constance langt om længe var færdig med sine Blomster, ryddede hun op i sit Syskrin, [21] ordnede Bøger og Aviser og tog sig til sidst for at flytte Nipssagerne paa Etagèren om.

Saa slog hun sig ned mellem Blomsterbordene og Plantestativerne borte ved det brudte Vindu, hvor der i en Runding om et lidet Marmorbord stod et Par lave Lænestole. Her sad hun og bed i sin Underlæbe, der var trukken helt ind i Munden, med Armene overkors paa Brystet. Glæden over, at Moren skulde komme, var som blæst bort, eller ogsaa maatte hun rent ha glemt det.

En Dør blev pludselig aabnet, uden at hun havde hørt Skridt i Forvejen, og Constance skvat højt i Vejret.

«Hvor blir du af, Constance?» – det lød saa klynkende. – – «Jeg ligger her og faar ikke sove.» Han var gaaet lige af Sengen for at se, hvad hun tog sig til.

Hun rejste sig med en Kuldegysning. Det maatte ha trukket stærkt fra Vinduet.

«Nu kommer jeg» – sa hun lidt befippet som en, der er bleven overrasket i et ubelejligt Øjeblik. Derpaa slukkede hun Lampen og gik ind til ham.

III.

Der kommet Telegramsvar fra Svigerfaren, Sorenskriver Blom, at Moren skulde komme nedover med første Dampskib.

Nu gik Constance og talte Dagene og var ivrig sysselsat med at pynte Gjæsteværelset op og bringe Huset i den fuldkomneste Orden, for at Moren skulde blive rigtig tilfreds med hendes Stel.

Ring havde aldrig set sin Kone saa livlig og virksom. Gik hun ikke der og var i godt Humør!

De var begge om Bord for at ta imod Fru Blom. Constance havde hele Dagen været febrilsk og ordknap, og hvert Øjeblik var hun gaaet ind paa Gjæsteværelset med Smaating til Toiletbordet eller for at prøve en eller anden Forandring i Arrangementet.

Da hun nu pludselig saa' sin Mor paa Dampskibet, brast hun i Graad og faldt hende om Halsen.

[23] Ring saa fortrædelig ud og mumlede noget om, at et Dampskib ikke var det rette Sted til at opføre Scener paa.

Fru Blom tyssede paa hende med blide Ord og kjærlige Haandklap, og i Vognen opover henvendte hun ligegyldige Spørsmaal til Ring om hvad Gaden hed, og hvad det var for en ny Kirke, de kom forbi.

Der var nok at spørge om; hun havde ikke været i Kristiania paa seksten Aar.

Da hun saa troede Constance var kommen sig, begyndte hun at fortælle om alt hjemmefra, disse Smaating om Duerne og Hønsene, om den ældgamle Hest, det kjære Dyr, der nu skulde skydes, om Spisestuen, der blev malet, og om de gamle Gardiner, som hun og Constance plejede at stoppe til hver Pintse, og som nu endelig maatte kasseres. Og saa huskede hun paa de Masser af Hilsener, hun havde med fra Far og Søskende, fra Gutterne og Kusken, gamle Ane Stuepige, fra Veninder og Kusiner og ellers andre.

Men denne Passiar om de hjemlige Ting gjorde Constance saar om Hjærtet og bragte en Skare Minder med, som ikke var til at udholde. Hun sad og stred med Graaden.

«Du ser rigtig ud, som en skulde gjort dig en Fornøjelse» – sa Ring pludselig med en Lyd af Tungen, der udtrykte hans Misfornøjelse.

[24] «Men Constance,» sa Fru Blom mildt bebrejdende, da hun saa Taarerne trille ned over Datterens Kinder. «Hvad gaar der af dig, Barn?»

«Jeg kan ikke gjøre for det Mor,» – det lød halvkvalt, bedende, og hun holdt Lommetørklædet for Øjnene.

«Jo, det er oplivende for en Mand» – sa Ring og gjorde nogle heftige Bevægelser med Overkroppen som for at komme til at sidde bedre, hvorpaa han indtog nøjagtig sin forrige Stilling.

Da Vognen lidt efter holdt ved Døren, var det en Lettelse for dem alle, at Kjørslen var til Ende.

Da de var kommen op, førte Ring sin Svigermor om i Værelserne. Hun skulde straks se hele Lejligheden. Han udpegede, hvad der var Presenter, og hvad ikke, betroede hende, hvad Malerierne var værd, og hvad han havde faaet dem for, aabnede Buffetdøren og viste hende Sølvtøjet og de fine Glassager, trak hende ind i Soveværelset, for at hun skulde beundre Stoffet i Sengeomhænget. Han tog frem sin Violin og spillede nogle Strofer for hende, vilde saa pludselig, at hun skulde se Linnedskabet, og fôr ud efter Nøglen i Kjøkkenet til Constance, der stod og lavede Salat, men kom saa endelig i Tanker om, at Fru Blom kunde være træt og trængte til at [25] sætte sig. Med jagende Hast fik han hende placeret i en Lænestol, og dyngede saa op en Mængde Albumer og illustrerede Pragtværker paa Bordet foran hende, og under alt dette blev han ved at snakke i løsrevne Smaastumper om alt muligt, saa Fru Blom følte sig ganske ør i Hodet.

Ved Aftensbordet var Ring overmaade meddelsom. Han beskrev Hjemkomsten paa Bryllupsaftenen, da Stuerne var straalende oplyst til den store Udstilling af Presenter. Saa fortalte han Smaatræk fra deres Ægteskabs første Dage og lo selv af fuld Hals over, hvad han gav tilbedste. For at fejre sin Svigermors Ankomst drak han tre Drammer til de kolde Retter og et Par Glas Sherry til den hjemmelavede Æblekage. –

Constance var taus, og saa' ud til at kjede sig. Aldrig forekom han hende ubehageligere, end naar han sad og skulde være elskværdig. Saa var det jo ogsaa dette, at han i saadanne Situationer som oftest havde drukket noget, og det mærkedes straks paa ham, i alt Fald for Constance. Hun formelig undsaa sig ved ham. Alt, hvad han gjengav, forvrængte han, og for at faa det til at klinge, lagde han ofte noget til, som slet ikke var sandt. Hun kunde godt selv overdrive, naar hun var i Humør til det, men saa vilde hun heller ikke, det skulde gjælde for andet, hvorimod han blev sint og [26] paastaaelig, naar hun paatalte det, og beklagede sig over hendes Vranghed. Som nu i Aften, da hun ikke kunde holde sig, men gjorde Indsigelser imod noget, han fortalte, om hvordan det gik til, da deres første Pige skulde jages bort for Tyveri. Han blev ærgerlig, og Constance svarte ham. Fru Blom lagde ind et mæglende Ord til Fordel for Ring. Constance tog det for strængt, det gik ikke an at hænge sig saadan i Ordene. Naar en sad og var morsom, kunde en dog ikke veje Udtrykkene saa nøje, en var jo ikke edfæstet. Constance gav sin Mor et skarpt Svar. Hvor kunde hun blande sig i Ting, hun ikke kjendte? Men saa angrede hun det og taug pludselig stille. Ring beholdt det sidste Ord; han mumlede noget om, at det ikke var grejt for en Mand, naar ens Kone saa og hørte sig sint paa alt, hvad han sa og gjorde. Derpaa drog han et dybt Suk og rystede paa Hodet som en, der er vant til at forurettes men har bestemt sig til at bære det med Taalmodighed.

«Du maa ikke være saa hovmestererende mod din Mand, Constance» – sa Fru Blom. De havde rejst sig fra Bordet, og Ring var gaaet ind til sine Piber.

«Aa pyt» – sa Constance og slog med Nakken.

«Nej alvorligt, – det er ikke tækkeligt.»

[27] «Skal han da ha Lov til at sidde og lyve saa?»

«Lyve, – det er da et besynderligt Ord – –.»

«Ja netop lyve, det er saa forargeligt at høre paa.»

«Snak – du maa virkelig ikke være saadan, det gaar ikke an at behandle sin Mand saa hensynsløst.»

«Du skulde ikke holde med ham Mor, – han er Kar til at greje sig selv, kan du tro, og hvis han mærker, at du tar Parti for ham, blir han ikke til at være i Stue med.»

«Ta Parti, – holde med, – det er Forestillinger, som ikke hører hjemme i et Ægteskab, som det skal være.»

Constance stod og trommede paa Bordet med nedtrukne Mundviger og Næsen til Vejrs.

«Og du har da virkelig ikke set sligt noget for dig, din Far og jeg stod jo aldrig paa den Fod.»

«Nej Far, nej, – det tror jeg nok» – sa hun med en Stemme og en Mine, der protesterte mod den dragne Parallel som en Meningsløshed. «Drak Far kanske Drammer og sad og vrøvlede med tykt Mæle og var saa rædsom utækkelig?»

«Om Ring drikker en Dram eller to til Maden, – det er ingen Ting at bryde sig om.»

[28] «Aa pyt, han drikker Kognak ogsaa om Aftenen med Vand i.»

«Naa ja, ja, naar han bare ikke overdriver det. At vise sin Mand sure Miner for det, er den sikreste Vej til at faa ham til at debauchere.»

Pigen kom for at ta af Bordet, og de to Damer gik ind i Dagligstuen, hvor Ring sad og røg med et stort Glas Selters og Kognak foran sig. Han spurgte, om han skulde bringe dem noget kold Punsch, men de afslog det begge.

Ring var kommen i Humør igjen. Han skvadronerte og gestikulerte i et Kjør, og Fru Blom var en udmærket Tilhørerinde, som svarte og lo i rette Tid.

«Sid nu ikke der og surmul længere, Constance» – sa han pludselig i en oprømt Tone. «Læg bort den Filleavisen og kom her og vær hyggelig.» Han trak hende op af Stolen, og vilde drage hende til sig.

Hun stred imod.

«Saa sæt dig dog, Constance –» sa Fru Blom formanende.

Hun gav uvilkaarlig efter, og Ring fik hende ned paa sit Knæ. Han begyndte at kjærtegne hende og kaldte hende ved Kjælenavne. Hun syntes, hun skulde synke i Jorden af Undseelse. At Moren skulde se paa dette, og at hun kunde sidde der og sanktionere [29] det. Den stærke Lugt af Tobak og Kognak var hende dertil saa modbydelig, og hans Læber og Skjæg kjendtes ækelt fugtigt mod hendes brændende tørre Ansigt.

«Slip mig – du kvæler mig!» raabte hun pludselig og sled sig løs. Hun fôr med Lommetørklædet over Ansigtet og gik ud af Stuen.

«Der kan du se, hvorledes hun er at omgaas» – sa Ring irriteret og rejste sig. «Jeg tænker ikke paa andet end at være elskværdig – og altid er hun saadan.»

Han gik op og ned ad Gulvet og saa ophidset ud.

«Hun er træt og nervøs i Aften» – sa Fru Blom mæglende.

«Hun er som hun plejer at være.» Han satte sig determineret ned igjen. «Den mindste Smule Venlighed maa jeg tigge mig til, som var det en Naade, hun viste mig.»

«Det ligner saa lidet Constance» – svarte Fru Blom og saa' ud til at grunde over Sagen.

«Det er naturligvis et Lune, en Grille, – noget fordømt Romansludder – om Forladelse.» Han var uforvarende kommen til at hikke.

«Nej, tror Du det?» – sa Fru Blom skeptisk.

«Ja, gu tror jeg det – det er den eneste [30] mulige Forklaring. Hvad skulde det ellers være, for Fanden?»

Fru Blom drog et Suk og gav sig til at betragte sine Negle.

«Hvis jeg bare ikke var saa forbandet forelsket i hende,» vedblev Ring. «Kunde jeg vise mig kold og ligegyldig, faldt hun nok tilføje.»

«Uf nej – gjør ikke det Ring, – Constance maa tages med Kjærlighed.»

«Kjær – Kjærlighed!» – sa Ring, og bøjede sig med et pludseligt Sæt hen imod sin Svigermor. «Jeg gad se paa den Mand, som kunde være kjærligere.»

«Du faar ta det med Fornuft, Ring, – de fleste unge Koner er lidt tufs de første Par Aar.»

«Fanden heller, – de er forelsket – er de. Marie f. Eks., – der skulde du se en Kone. – Men Constance er saa rar, – jeg forsikrer dig til, at» – – her bøjede han sig nærmere og talte i en lavere Tone.

«Constance er saa ung endnu, – det retter sig nok,» sa Fru Blom tillidsfuldt.

«Ja hvorom al Ting er, saa maa hun sandelig forandre sig, hvis jeg skal bli en lykkelig Mand. Jeg har sat store Forhaabninger til dit Besøg, – du faar virkelig se til at tale med hende.»

[31] Nu kom Constance og sa, at hvis Moren var træt, saa var al Ting i Stand paa hendes Værelse. Fru Blom rejste sig straks og sa god Nat. Hendes Datter fulgte hende ind og tændte Lysene, blev saa derinde og puslede om hende, mens hun klædte sig af.

Da Moren var kommen i Seng, satte hun sig paa Sengekanten hos hende.

«Hvor det er morsomt at ha dig her i Sengen og vide, at du skal ligge her Nat efter Nat i ugevis.» Hun lo af Glæde og kyssede hende med inderlig Tilfredshed.

«Ja, naar du bare var rigtig fornøjet, Constance … Hvorfor er du ikke det?»

«Det er jo ikke noget, man kan kommandere, Mor! … Hvor pæne dine nye Natkapper er. – – Har du syet dem selv?»

«Ja … Du har jo saa meget at være glad for, Constance.»

«Men jeg skal vædde, at Helene har broderet dem.»

«Ja vist, ja. – – Ikke sandt Constance, har du ikke meget at være glad for?»

«Jo da! Jeg kunde se, det var Helenes Søm; – – hun broderer saa pænt.»

«For du maa jo være lykkelig med din Mand, han, som er saa snil.»

«Men at hun kunde ta det kjedelige Mønster; Huller og Tunger er baade snarere og pænere.»

[32] «Lad nu Mønstret være, og hør paa, hvad jeg siger.»

Hun skjulte sit Ansigt hos Moren.

«Søde Barne mit, – – du elsker jo din Mand, – hvad, gjør du ikke? Hvad?»

«Jeg véd ikke, jeg.»

«Hvad er det for en Snak! Véd du det ikke?»

Hun løftede Hodet op og pillede ved Morens Kappebaand.

«Men jeg tror ikke, jeg gjør det» – sa hun sagte.

«Du forskrækker mig, Barn! Da du gav ham dit ja, var det ikke da af Kjærlighed?»

«Ja Gud véd, du, endskjønt jo, – det var det vel ogsaa paa en Maade. Jeg har nok studeret paa det, maa du tro, men, men» – hun holdt inde, og saa' forlegen ud.

«Men?» gjentog Moren … Naa da, men?»

«Men jeg synes ikke om at være gift.»

«For et urimeligt Snak» – sa Fru Blom indigneret.

«Synes du det er saa urimeligt? – – – Kan du slet ikke forstaa det? – – Og tror du ikke, det ofte kan gaa saa?»

«Jo, hvis man faar en slet eller en ondskabsfuld Mand.»

«Er det bare derpaa det kommer an?»

«I alle Fald derpaa det *burde* komme an.»

[33] «Men man kan da like et Menneske mere eller mindre, uansét, hvor god eller daarlig han er.»

«Aa nej da, Constance, dette Snak Hører intet Steds hjemme, en Hustru har ikke Lov til at tænke slig.»

«Det kan jeg ikke begribe.»

«Det er forskruet eller i det mindste barnagtigt, – og det er det værste i et Ægteskab, – du maa for Guds Skyld ikke være barnagtig, Constance.»

«Ja ja, lad nu det være godt. Hør her Mor, nu maa Du ikke sige nej, – jeg har saa'n Lyst til at ligge her inde hos Dig.» Og hun stak Hænderne ind under Morens Nakke og løftede hendes Hode op imod sig.

«Hos mig, – er du gal Barn?»

«Jeg skal gjøre mig saa smal, saa smal som paa Landet, naar der kom Gjæster, husker du, og vi maatte ligge sammen» – sa hun indsmigrende.

«Ja, den Gang, ja, – da var du jo saa liden.»

«Aa pyt, om jeg er de Par Tommer længere, saa gjør vel ikke det noget … Saa bilder jeg mig ind, at jeg er hjemme igjen, og at det er Sommerferie, og saa kan vi snakke saa meget, som vi vil … Jeg springer ind og henter mit Nattøj.»

Hun var allerede henne ved Døren.

[34] «Ikke paa nogen mulig Maade Constance! Hvad vilde din Mand sige!» Fru Blom sad overende i Sengen og saa formelig bestyrtet ud.

«Saapas maatte han vel gi mig Lov til, – han, som er saa snil.»

«Kom her, Constance» – sa Moren strengt. Og da hun atter sad paa Sengekanten, talte hun formanende og alvorligt til hende. Hun maatte ikke være lunefuld eller ukjærlig mod sin Mand. Det var hendes Pligt at elske ham og hendes Kald at gjøre ham lykkelig. Hun skulde betænke, hvor godt hun havde faaet det, hun, en fattig Embedsmands Datter være kommen saaledes paa det tørre, det var saamæn ikke at blæse til. Og saadan en prægtig, elskværdig Mand, hun havde faaet, med slig Sans for Hjemmets Hygge. Hun maatte sandelig være forsigtig, at hun ikke gjorde ham lej af sig; hun kunde risikere, at han søgte andet Steds hen med sin Kjærlighed, for saadan var nu engang Mændene. Det kom saa blødt og mildt, og hun strøg hende hele Tiden kjærlig over Haanden, som hun holdt mellem begge sine. Og var der noget, hun havde vanskelig for at vinde Bugt med hos sig selv, saa skulde hun bare trøstig gaa til Gud og bede om hans Hjælp. Og hun skulde begynde med at takke for al hans Naade og Godhed. Naar hun holdt sig til Herren, vilde alt blive saa [35] godt og velsignet, og hun skulde være hendes egen kjære Constance som i gamle Dage.

Det var det samme, som Tanten altid sa. Vilde nu Moren ogsaa trykke hende til Jorden med dette Snak om, hvor godt hun havde det, og med Kravet om, at hun skulde leve sit Liv saa at sige paa Knæ. De vilde tvinge hende til at være glad, til at føle sig lykkelig. Var der da noget at være saa lykkelig over? Hun saa' det ikke. Hun havde fuldt op at æde og drikke – det var sandt –, men det havde hun altid havt. Hvad kunde hun hjælpe for, at hun gik med denne Tomhed i sit Indre, og at hun havde stedse vanskeligere for at fordrage sin Mand. At de ikke kunde la hende i Fred. Selv skreg hun jo ikke op, eller gjorde noget Menneske nogen Bebrejdelse. Hvis det nu virkelig var saa afskyeligt at være som hun var, saa var det jo ikke hendes Skyld, hun kunde jo ikke skabe sig om, hun. Som hun sad der paa Sengekanten og hørte paa Morens lange Tale, fik hun en Følelse af en bitter Skuffelse og en smertelig Forladthed. Hun havde lovet sig saa meget af Morens Besøg; hun havde gaaet med en uklar Forestilling om, at naar hun kom, skulde alt

blive godt. Men nu forstod de slet ikke hinanden. Moren blev pludselig til en fremmed, en allieret af dem, der gik og anklagede hende. Der aabnede sig en Afstand imellem dem, et [36] stort Rum, hvori alt det laa, som Moren var gaaet forbi uden at se eller uden at vide om, var til. Hun blev med ét saa undselig for hende. Bare de kunde undgaa at komme tilbage til dette. Hun skulde være saa venlig og blid mod Ring. Der skulde ingen Anledning blive. Og hun skulde nok se lykkelig ud – det skulde være hendes mindste Kunst, naar det endelig derpaa kom an.

«Ikke sandt Constance min, – du vil være en god og fornuftig Pige?» – sa Fru Blom tilsidst efter at ha ventet lidt paa, at Datteren skulde sige noget.

«Jo da! Jeg skal være saa fornuftig, saa! Du skal bare se. God Nat Mor.» Hun kyssede hende, rejste sig op og gik ud af Stuen.

IV.

Nede i Welhavensgade boede Højsteretsadvokat R. C. Hansens. Fruen, som hed Marie, var Constances Kusine, Datter af en Infanterikaptejn Foss fra Bergen med otte Døtre og meget knappe Indtægter. Hver Sommer var Smaapigerne efter Tur bleven inviteret op til Molde med Rejsepenge frem og tilbage til den i økonomisk Henseende bedre stillede Onkel Blom, der var gift med Kaptejn Foss' Søster.

Ring og Hansen havde været kjendt fra Skoledagene af og var med Aarene bleven ved at være Venner. Nu var de jo ved sine Giftermaal ogsaa bleven Slægtninge, og det var derfor en Selvfølge, at de to Familjer stod paa en fortrolig Omgangsfod med hinanden.

Fru Blom kunde ikke være hjemmefra mere end en Maaned. Nummer tre af hendes Døtre skulde konfirmeres i Oktober. Masser [38] af Ting, som skulde gjøres forinden, laa og ventede paa, at hun skulde komme og ta fat. Man var alt et godt Stykke ind i September, og hendes Ferietid var snart tilende. –

Hin første Aftens Samtaleæmne var siden ikke bleven drøftet mellem Mor og Datter. Constance afværgede med Behændighed enhver Strejfen ind paa disse Enemærker, og Fru Blom fandt det rettest ikke at plage hende for meget med Snak. Desuden var det ogsaa blevet overflødigt, for hun saa' med Glæde, at hendes Ord var falden i god Jord og havde baaret de skjønneste Frugter. Der kunde Ring se, hvor blød og bøjelig Constance var. Det havde været tilstrækkeligt blot at pege paa det for hende.

Ring maatte jo ogsaa medgive, at hans Kone var bleven aldeles mærkelig elskværdig. Hun lo af hans Vitser og undlod end ikke at kysse ham efter Maaltiderne. – – Inderst inde havde han dog en Fornemmelse af, at dette ikke hang rigtig sammen, for det var ikke med Maade, hvor venlig hun var, undtagen undertiden en sjelden Gang, naar de var alene, for da kunde hun pludselig se ud, som om hun havde Lyst til at slaa ham.

Dagene gik imidlertid hen i Sus og Dus. Tiden var optagen fra Morgen til Aften med [39] Visitter og Selskaber, med at modtage Besøg og gaa i Butikker og ellers

med at være overalt, hvor der gik nogen Ting for sig.

Fru Blom følte sig beroliget; Ring og Constance kom dog rigtig godt ud af det med hinanden, og det var jo saa rimeligt; de havde saa mange Betingelser for at føre et lykkeligt Liv, disse to. Rings eneste Fejl – –. Men Herregud, han passede jo sine Forretninger og var aldrig det bitterste morgensær.

Det var svært saa feteret Constance var, – alle Rings Venner var hendes opvartende Kavallerer, – men det var jo Ring, som drog dem til Huset, og Constance var akkurat ligedan mod dem alle, – saa kunde der jo ikke blive Anledning til Rygter.

Jo, – Fru Blom fandt, at hun havde Grund til at være tilfreds. –

De havde været paa en Tur til Sarabraaten, som Rings og Hansens i Forening havde foranstaltet til Ære for Fru Blom. I fem, med Mad og Drikkevarer velforsynede Wienervogne var Selskabet draget afsted om Formiddagen i straalende Vejr og ypperligt Humør. Under Opklatringen i den snævre Passage gjennem Sarabraatsfjældet var Constance gledet og havde stødt sin Fod. Det havde ikke gjort synderlig ondt i Øjeblikket, men senere havde [40] hun haltet lidt og til sidst taget imod den Støtte, som Fætter Lorck saa ihærdig havde budt hende.

Samme Lorck var Mediciner; han havde dog ikke taget sidste Del af sin Lægeeksamen, skjønt han var 27 Aar gammel. Hans og Rings Forældre havde været Omgangsvenner; deres Mødre var Søskendebørn, og Nils Lorck, der var saa meget yngre, havde fra Barn af kaldt Ring for Onkel Edvard. Saa kom der en Række af Aar, hvor de saa godt som slet ikke saa noget til hinanden, men da Ring blev gift med Constance, søgte Lorck straks at gjøre Bekjendtskabet gjældende. Ring var kommen ham i Møde med stor Hjærtelighed, bad ham endelig betragte deres Hus som sit andet Hjem og haabede, at han fik Lov til at kalde ham Fætter.

Da de var paa Hjemvejen og nærmede sig Byen, blev der raabt holdt fra den forreste Vogn og foreslaaet, at man skulde tage ned til «Ingebret» for at spise Aftens.

Et enstemmigt Jaraab røbede, at de alle var enig om, at det vilde være Synd at skilles saa tidlig. Det gjaldt at finde et Sted, hvor man kunde være mere for sig selv.

Grand Hotel blev nævnt, og Gravesens Lokale kom ogsaa under Overvejelse.

R. C. Hansen gjorde Indvendinger. Han [41] likte ikke dette med at vise sig paa et offentligt Sted; de andre overdøvede ham og mente, at det just var fornøjeligt. Fru

Marie blev bange for, at det hele skulde strande.

«Det kunde være morsomt at be dem hjem til os» – hviskede hun til sin Mand – «men du er vel træt, Rikard?»

«Nej hør, véd du hvad, – det blir der altsaa ikke noget af.»

Ring gik fra Vogn til Vogn og skjænkede Selskabet kold Punsch med mange Undskyldninger, fordi de maatte drikke af det samme Glas.

«Nej naturligvis – jeg kom til at tænke paa det, fordi de talte om, at du var en saa hyggelig Vært,» henkastede hun.

«Hvem gjorde det?» spurgte Hansen.

«Aa det var bare Lorck.»

Fru Marie satte sig tilbage i Vognen og gjorde sin Sidemand opmærksom paa den dejlige Udsigt. Hun kom formelig i Ekstase, skjønt det var næsten mørkt.

Hansen bed sig i Pegefingeren.

«Hvis du vil Marie, – saa, – ja altsaa gjerne for mig» – sa han i en lav og lidt træven Tone.

«Hvad siger du, min Ven?» – spurgte hun og vendte sig mod ham, fremdeles snakkende om Udsigten.

[42] «Ja altsaa du kan be dem, hvis du har Lyst» –

«Be? hvem? – aah i Aften, – nej slet ikke Vennen min, – det var bare et dumt Indfald.»

«Nej, men du, i Grunden har jeg Lyst til det.»

«Ja Gud, hvis du virkelig mener det –. Aa Ring, – siden De alligevel er ude af Vognen, spør de andre, om de vil ta tiltakke hos os, – men det blir improviseret, – jeg véd skam ikke, om jeg har det bitterste Gran i Huset. – – Kan du høre for en Glæde der blir Rikard!»

Det blev en munter Aften. Fru Marie var den rette til at faa den Slags Sammenkomster vellykkede, og R. C. Hansen gjorde altid sit bedste for at være

gemytlig, skjønt det egentlig ikke laa for ham. Fruen vidste saa godt som nogen, at det var hende og ikke ham, der gjorde Huset tiltrækkende.

Mens Gjæsterne tog Tøjet af sig og gjorde en smule Toilette foran Spejlet i Entrén og inde i Maries Paaklædningsværelse, fik hun Lamperne tændt og flyttede de blomstrende Planter fra Vinduerne til Dekoration under den store Palme og foran det brede Pillespejl, der naaede fra Loftet til Gulvet uden nogen Konsol med et lidet forgyldt Galleri foran Fodstykket.

[43] Snart var de alle placeret i magelige Sæder med Benene udstrakte paa bløde Skamler; Smaaborde med broderede Klædesbetræk og brogede Fryndser var trukket frem for at staa bekvemme til Bakkerne med Glas og Karafler og til Askebægerne; der var nemlig givet Tilladelse til at ryge i alle Stuerne. De var trætte efter Klatringen i Fjældet, og Ansigterne brændte efter det lange Ophold i fri Luft. De havde været saa muntre, og støjende Dagen igjennem; nu faldt der en behagelig Døsighed ned over dem; to og to sad og smaasnakkede, næsten hviskende.

«Aa Mejer, spil for dem saalænge, – Bordet skal snart være dækket» – sa Fru Marie, som ilede gjennem Stuerne med en Armstage i hver Haand.

En rankvoksen, bredskuldret Skikkelse, med lyst krøllet Haar paa et Hode, der vilde været udmærket smukt, hvis ikke dets Bagside havde været vel flad, rejste sig og gik med en slentrende Bevægelse af Overkroppen hen til Pianoet. Han slog staaende nogle Akkorder an og lod Fingrene i Stormløb fare hen over Tangenterne.

«Hvad skal jeg spille om?» spurgte han ligegyldig og vendte Hodet halvt mod de andre.

«Om Aftenstemning – om Længsel – om [44] Kjærlighed – – om Sarabraaten, – om –» de raabte alle i Munden paa hinanden.

«Om hvad siger De, Frue?» – Han drejede sig helt om og saa' paa Constance, der sad i Sofaen med Lorck.

«Jeg sa ikke noget, jeg» – svarte hun og lo.

Han kneb Læberne sammen og blev rød, gjorde en Bevægelse som af Raadvildhed, og satte sig saa paa Pianostolen.

«Spil om os, – om os alle sammen!» raabte Constance.

«Lad gaa, – men én om Gangen, – nu begynder jeg med Dem, Frue!» Han kastede Hodet lidt tilbage og talte ud i Luften, saa at Constance kun saa' ham fra Siden, hun blev slaaet af hans smukke Profil. Saa gav han sig til at spille et broget Sammensurium af Melodier, smeltende bløde og douce, saa et muntert leende Kvidder – saa en Adagio alvorlig og værdig som en spansk Fandango, og saa noget, der lød længselsfuldt klagende som en troubadoursk Elskovssang.

«Laver han alt det paa staaende Fod?» hviskede Constance.

«Han gjør det jo siddende, sér De» – svarte Lorck.

«Ikke vrøvl nu – improviserer han virkelig?»

[45] «Ja Gud bevars» – sa han i en Tone, som om det ærgrede ham. «Sligt et nederdrægtigt Talent, – det er ikke til at holde ud» –

«Skal han ikke bli Musiker?»

«Det er kan jo, Frue?»

«Svar ordentligt da! – af Fag skjønner De?»

Lorck trak paa Skuldrene.

«Lad være at dampe mig op i Øjnene» – hun tog Cigaren ud af Munden paa ham og la den bort, «De kan vente med at ryge til siden.»

«Ja Gud bevars» – bemærkede Lorck lakonisk.

«Har De nogensinde hørt Mage til Fyr, – det er Synd at han ikke blir Kunstner» – sa Løjtnant Fallesen, der havde skiftet Plads og nu sad paa en lav Puf tæt ved Constance.

«Hvorfor kan han ikke bli det da?» – spurgte hun.

«Nej Faren, ser De, – han vil, han skal studere Jus, tror jeg – det er jo rent bort i Natten.»

«Nu skal dog gamle Statsraaden ha git sig paa det, hørte jeg forleden» – sa en spidsnæset liden Frøken med en Masse smaakruset Pandehaar og Lorgnet. «Jeg tror nok, han skal til Udlandet for at uddanne sig,» – [46] og hun nikkede fortrøstningsfuldt. «Spiller han ikke dejligt, Fru Ring?»

«Det ligger til Familjen» – sa Fallesen – «Moren er i Slægt med Ole Bull.»

«Hvor gammel kan han være nu?» spurgte Constance.

«Gammel nok til at forelske sig i Dem» – hviskede Lorck.

«En to – tre og tyve Aar vel» –

«Nej Løjtnant, han er ældre, det véd jeg bestemt,» forsikrede Frøken Schwartz.

«Treogtyve Aar og to Maaneder, minus fire Dage,» foreslog Lorck.

Fallesen og Frøkenen lo; Constance tyssede paa dem.

Imidlertid blev han ved at spille, og det var tydeligt at mærke, at Musikken mere og mere tog Tilhørerne fangen. Der blev til sidst ganske stille i Stuen; Herrerne førte stedse langsommere Cigarerne til og fra Munden og slog med stilfærdig Forsigtighed Asken af, Fru Wleügel lyttede med hele Overkroppen, Fru Blom sad med Hænderne foldede i Skjødet, og Hodet i en vuggende Bevægelse, og Ring var saa betaget, at han glemte at passe Cigaren og flere Gange paa Taa listede hen til en Lysestage bag en vifteformet Skjærm for at faa Ild.

«Værsgod kom til Bords!» raabte Fru Marie og slog Dørene til Spisestuen op.

[47] Mejer spillede de sidste Takter i et hurtigere Tempo, og endte i en styg Dissonnans.

«De fortsætter nok efter Bordet – naar vi ber Dem pænt,» – sa Marie, da han rejste sig.

«Tak, tusind Tak, – mageløst, – udmærket, saa morsomt!» – – summede det rundt omkring ham.

Lorck bød Constance Armen; de andre fulgte hans Eksempel og førte hver sin Dame til Bords.

«Træk Kniplingen højere op, Constance,» – hviskede Fru Wleügel, der kom bag efter med Stipendiat Foyn, – «du er for udskaaren, en ser dit Bryst.»

«Mit Bryst! umuligt Tante.»

«Jeg saa ham sidde og stirre i Sofaen. – Ret paa det, før din Mor ser det.»

Sidde og stirre, – uf, at Lorck kunde være saa væmmelig, og tænkte han kanske, at hun vidste om det. Hun blev rød og harm, og trak hurtig den hvide Blonde saa langt op, som hun kunde faa den.

«Nu skal vi rigtig slaa os løs,» sa Fru Marie, da Fadene var kommen i Omløb, – «drikke Vin og holde Taler, skal vi ikke?»

«Tak Skjæbne –,» sa Lorck og sukkede.

[48] «Nej, véd du hvad, Marie, lad os nu være Mennesker –»

«Jo, Rikard, for Spøg, forstaar du, – det kan just være morsomt –»

«For mig gjærne, men altsaa –» han tog sig et hermetisk Rypebryst.

«Værten maa begynde» – – lød det fra flere.

Hansen fyldte sit Glas og opfordrede de andre til at gjøre ligesaa.

«Ja, altsaa» – sa han og rejste sig – – «jeg er bleven dømt til at holde en Tale, – jeg siger med Vilje dømt altsaa – for at Selskabet skal forstaa, at jeg ikke gjør det godvilligt, og for at de skal være genegne, – jeg siger genegne altsaa til Overbærenhed –» «Hør, hør!» lød det oppe fra Rings Hjørne. «For Resten skal jeg fatte mig i Korthed. Vi har, – derom tør jeg forudsætte Enighed – havt en særdeles fornøjelig Dag, ingen Skygge af Uheld.» – «End Constances Fod da?» afbrød hans Kone ham. – «Naar undtages, at Fru Constance har stødt sin Fod,» fortsatte han. – «Jeg har sat en Stok til,» – indskjød Mejer. – «Og at Hr. Student Mejer har tilsat en Stok,» vedblev Hansen. – «Min Kjole er rent spoleret,» raabte Frøken Schwartz, som havde Ring til Bords. – «Nej, ti nu stille,» lød det under almindelig Latter. – «Og at Frøken Schwartz har spoleret [49] sin Kjole» – gik Hansen videre med uforstyrrelig Ro –, «altsaa ingen Skygge af Uheld, naar undtages altsaa de nævnte.» – «Og det kalder De at fatte Dem i Korthed» – sa Lorck med et komisk fortvivlet Ansigt. Alle brast i Latter. – Fru Marie klappede i Hænderne og raabte Bravo! – «Saa lad da den arme Mand faa bli færdig en Gang.» sa Constance.

«Ingen Skygge af Uheld, undtagen de nævnte.» sufflerede Marie. «Og de er ikke saa faa –» sa Fallesen, som ogsaa vilde ha et Ord med i Laget.

«Har formørket Dagens Glæde,» fortsatte Hansen.

«Hvafornoe – skal vi ha Solformørkelse?» raabte Ring og lo selv saa vældigt, at han ikke mærkede, hvor lidet Vittigheden slog an.

«Derfor tænker jeg,» vedblev Hansen, «at vi altsaa er enige om – ja, altsaa at ønske os en ligesaa behagelig Afslutning paa Dagen. («Hør! Hør!») Ja, altsaa, mine Damer og Herrer, – velkommen til Bords!»

«Hip, hip, Hurra!» – forsøgte Ring, og dirigerede med Armen. – «Hurra, Hurra!» lød det med et Par spinkle Røster.

«Hys, hys!» sa Hansen, som havde sat sig og pustede ud, – «vi blir opsagt.»

[50] «Hvordan gaar det med Deres Fod, Frue?» – spurgte Fallesen, der sad ved Constances højre Side.

«Den er vist god igjen.»

«Hvor jeg beklager det,» sa han med et Blik, som var ment paa at skulle gaa hende lige til Sjælen.

«Fyld i Glassene, mine herrer» – raabte Hansen og slog til Lyd –, «Ring vil udbringe en Skaal.»

«Vi kan godt snakke videre for det» – sa Constance halvhøjt, «bare høre efter det sidste Ord, saa vi véd, hvad det er om.»

Fallesen blev helt betuttet af Glæde over, at Constance var saa villig til at indlade sig med ham.

«Gubevars, – det er mere end tilstrækkeligt» – sa han og lo.

«Var det: beklager, De sa?» spurgte Constance.

«Ja, Frue, – jeg sa beklager – men bryd Dem ikke om det, – naar jeg taler med Dem, er jeg rent konfus.»

«Nej, hør paa Ring» – sa Constance og lo, – «Geniets Magt løfter Sindet og forædler Sjælen», sa han, – hørte De det, Løjtnant Fallesen» –

«Nej, jeg gjorde ikke, Frue, – hvor kan De ogsaa forlange – –. Hvad jeg vilde sagt, – hvis nu Deres Fod havde været daarlig, saa [51] havde De kanske tilladt mig at bære Dem hjem, – jeg er saa stærk, skal jeg sige Dem, – Armmuskler –»

«Det er jo meget bedre at kjøre,» svarte hun og vendte sig fra ham.

Hun lod sine Øjne aandsfraværende glide ned over Bordet og mødte pludselig Mejers Blik, der var hæftet paa hende med et næsten tilbedende Udtryk.

Der gik et lidet Stød igjennem hende, og hendes Hjærte slog et Øjeblik hurtigere. Mejer tog ikke Øjnene fra hende; hun blev forvirret og saa' bort, men maatte straks efter undersøge, om han fremdeles betragtede hende. Dette gjentog sig et Par Gange; hun følte, at hun rødmede; halvt ufrivillig greb hun sit Glas og nikkede til ham; han løftede sig lidt og blev rød helt op til Panden; med en straalende Mine bøjede han sig for hende og tømte sit Glas.

«Hvad er det for Hokuspokus,» sa Hansen, der mens han hviskede med sin Borddame havde set Mejer rejse og sætte sig – «De faar da vente, til han altsaa nævner Navnet.»

Mejer hørte ikke, hvad han sa; han var altfor lykkelig over den stumme Hilsen, Constance havde sendt ham.

«Kaste Deres Øjne paa saadant et Pattebarn,» hviskede Lorck i en ærgerlig Tone.

[52] «Hvad er det, De siger for noget?» spurgte Constance.

«De ser jo, hvor han sidder og stirrer, – Øjnene springer snart ud af Hovedet paa ham. – Hvad vil De nu det for – – –?»

«Hys, værsgod hør efter» – svarte Constance med en Hovedbevægelse op imod Ring.

«Paa Ære, tror jeg ikke, De har forsét Dem paa Flødefjæset der nede» – begyndte Lorck igjen.

«Men saa hold dog op, Lorck» –

«Øjnene forraader en Kvinde, om hun elsker en Mand, staar der skrevet, – det havde jeg ikke trot, at De havde saa slet en Smag, fy for Pokker!» Han tømte et stort Glas Madeira.

«Smag! nej hør, véd De hvad, smuk nok er han da ialfald – har De set en saadan Mund – og slige Tænder, og saa som han bærer sit Hode – har De sét paa det, spør jeg om?»

«Nej» – svarte Lorck tvært.

«Og saa har han et Blik saa godt og ufordærvet – der er noget uskyldigt over ham.»

«Hm, hm!» sa Lorck bag sin Serviette.

«De skulde ikke bagtale Deres Venner, Hr. Lorck.»

[53] «Bagtale! – Jeg tror min Sandten – jeg spør, om jeg saa meget som har aabnet min Mund?»

«Nej, men De sad og lo, og det er endnu værre.»

«Jeg maa sige, det er haarde Konditioner. – For Resten liker jeg ham godt, jeg, – fælt bra Fyr, – men naar De taler om hans Uskyld – – nu ja, – De maa virkelig undskylde. – – Men enfin, – er De ment paa at dræbe mig nu? Ja for gaar De hen og forliber Dem i Gutten der, – overlever jeg det ikke.»

Der var noget saa sørgmodig fornøjeligt i Lorcks Tone og Mine, at Constance ikke kunde bare sig for at le. «Slig som De kan sludre» – sa hun.

«Jeg opfordrer derfor samtlige Tilstedeværende til at tømme et Glas for den unge begavede Kunstner, den fortrinlige Piano- og Harpespil ....» – «Violin», hviskede Frøken Schwartz – «Violinspiller, Hr. Harald Mejer,» sluttede Ring sin Tale.

Mejer fôr op som en Champagneprop; han havde ikke anet, at alt det vidtløftige Snak, hvoraf han kun havde opfanget Lyden af et og andet Ord, gjaldt ham. Skaalen blev imidlertid drukket under Smil og Nik og Buk fra alle Kanter.

[54] Den næste Tale, Ring holdt, var for sin Svigermor, hvem han hævede saaledes til Skyerne, at den gode Dame ikke vidste, hvor hun skulde se hen for Undseelse.

Han blev saa rørt over sin egen Veltalenhed, at Taarerne kom ham i Øjnene; med dirrende Stemme kaldte han hende for sin gode Engel, sit Livs højeste Velsignelse, hvad han ikke vilde betænke sig paa at sige, saasom hun havde bragt hans dyrebare Hustru til Verden og skjænket hende til ham. Og i denne Forbindelse vilde han ogsaa nævne den gamle elskelige Tante Wleügel, hvem han ansaa for sin anden Moder. En Skaal for Fruerne Wleügel og Blom.

Da Desserten var spist, og de mætte Gjæster lagde Servietterne sammen, rejste Ring sig for tredje Gang og vilde tale for Kvinden. Der gik en sukkende Mumlen gjennem de forsamlede. Lorck gav højlydt sin Uvilje til Kjende.

«Der kan du se, Marie,» – sa Hansen med et unaadigt Øjekast, – «det dumme Paafund! – Du maatte jo vidst, at den Fyren altsaa ikke er til at stanse.»

Ring mærkede ingenting. Med hævet Glas og anstrængt Mæle holdt han sin Lovsang til Kvindens Pris. Det var om Hjemmets Kvinde, han vilde tale, om den Kvinde, der af Gud var given Manden til Medhjælp; og naar han talte om denne Kvinde, saa var det ikke ud i [55] det Blaa, for nu var det tre Aar siden han havde ladet sig indrangere i Ægtemændenes lykkelige Rækker o. s. v. Først flød det fra ham uden Forsinkelser; men længere henne i Lektien gik det ofte istaa; han stammede og famlede og suffleredes fra sine overgivne Naboer med de mest forkerte Ord, som han straks opsnappede men øjeblikkelig lod falde, naar han mærkede, det bar galt i Vej. Da han tre Gange havde gjentaget, at Kvinden var som en Blomst, en Duft, en Følelse, raabte Constance højt leende over Bordet til ham: «Ja, ja, saa drikker vi paa det da!»

Ring satte Glasset fra sig, korsede Armene paa Brystet og spurgte Hansen med fortørnet Mine, om det var med hans Vilje, at hans Kone optraadte som Censor.

Der blev et Minuts pinlige Taushed. Ring lod sit morske Blik vandre fra den ene til den anden. Fru Blom gjorde Miner over til ham og prøvede at slaa det hen i Spøg.

Pludselig brast Ring i Latter. – «Fanden saa godt gjort!» raabte han – «der tog jeg jer pænt ved Næsen.»

De lo alle af fuld Hals; nogle forsikrede, at de havde skjønnet det, men holdt gode Miner; andre paastod, at det skulde ingen faa dem til at tro.

«Ja, jeg trode, det var Alvor – det er vist og sikkert,» sa Constance.

[56] «Ja, saa drikker vi paa Kvindens Velgaaende,» sa Ring, og nu var Stemningen stegen saa, at Skaalen, til Trods for Værtens Protest, fik et nifoldigt Hurra.

Man rystede hinandens Hænder og sa velbekomme. Hansen og Marie udvekslede det reglementerede Takformadkys. Ring gik hen og bød Constance Haanden; hun rakte ham i Stedet for sin Kind til Kys.

«Ja, som sagt – De er et musikalsk Fænomen, et, et, ja virkelig et Geni,» sa Ring til Mejer – «De maa komme og besøge os – af Dem selv, forstaar De, – hver Aften, om De vil – det er Skik hos os, jeg har en Kutter, – De maa sejle med mig –. Gemytligt paa Kutteren, kan De tro, – Fanden saa godt like Dem!»

Mejer takkede og bukkede, og Ring blev aldrig færdig med at trykke hans Haand.

«Hvad skal vi nu ta os til, Dere?» – spurgte Fru Marie og vendte sig til en af de snakkende Grupper i Dagligstuen. «Aa, Mejer, spil for os, til vi finder paa noget.»

Han begyndte paa en Vals af Strauss.

Constance tog Frøken Schwartz om Livet og valsede rundt med hende.

«Ja, danse, lad os danse!» raabte de i Kor.

«Din Fod, husk paa Foden din, Constance,» klynkede Fru Blom.

[57] «Spisestuen skal straks være ryddet,» sa Fru Marie, og gik for at skynde paa Pigerne.

«Hvad skulde De nu faa det i Gang for?» sa Lorck grættent.

«Er De ikke glad i at danse?» spurgte Constance.

«Aa jo, paa Klingenbergballerne gaar det an.»

«Saa gaa derned – der danser man jo hver Aften.»

«Nej, men alvorligt – nu kunde vi ha siddet og talt saa hyggelig sammen derborte i Halvmørket.»

«Det er morsommere at danse» – svarte hun.

I det samme bukkede Fallesen for hende og spurgte, om han kunde ha den Fornøjelse.

«Nu har netop Lorck engageret mig –» svarte hun og trak ham hemmelig i Frakken.

«Ja saa den næste da?»

«Det kan vi jo altid tale om?»

«Skal det bety et Afslag?»

«Nej da – altsaa næste Dans med Dem.»

Han bukkede og fjærnede sig.

«Nu er De da nødt til at danse med mig» – sa Constance leende. «Det var bare for at bli fri ham.»

[58] «Ja tak, det begriber jeg nok –» svarte Lorck med et Buk.

«Ikke dans, Constance – du med din Fod!» sa Fru Blom.

«Aajo, mor, – nu har jeg saa'n Lyst, skjønner du.»

Da Valsen var forbi, blev der raabt paa en Française.

«Lad mig løse Dem af, Mejer» – sa Fru Blom; «rigtignok spiller jeg ikke som De, men til Dans gaar det nok an.»

Mejer gik lige hen og engagerte Constance.

«Tak, men jeg har lovet mig bort, desværre –» svarte hun.

Han vendte sig mismodig fra hende.

«Men den næste, skal vi ikke danse den næste Dans sammen?» raabte hun efter ham.

Han takkede med et forvirret Blik og fjærnede sig.

«Hvorfor vil De gaa hen og gjøre Hodet kruset paa ham?» – sa Lorck – «synes De ikke, De har nok paa Samvittigheden?»

«Hvad skal det være til, at De gaar slig og griner paa mig, – De er virkelig saa kjedelig.»

Ring var med i Françaisen og gjorde alle Slags Løjer, som hans Dame, Frøken Schwartz, paaskjønnede ved uafbrudt at le af [59] ham. Han dansede à la Barbersvend, à la Skræddermester o. s. v. og naar han skulde figurere, bøjede han hver Gang det ene Knæ foran Damen og var endda tidsnok tilbage paa Plads igjen.

«Det utaalelige Dyr» – sa Lorck til Fru Marie i Damekjæden.

«Jeg synes nu for Resten det klær ham» – svarte hun undskyldende.

«Vær da ordentlig for Fanden» – mumlede Lorck halvhøjt til Ring, som et Øjeblik stod ved Siden af ham.

«Det morer dem jo» – svarte Ring, og blinkede gemytlig til ham.

«De gjør mig rent fortvilet i Aften, Frue» – hviskede Fallesen til Constance med forgræmmet Stemme.

«Ikke skab Dem saaledes» – svarte hun modvillig, «det er rent spildt ....» Mere hørte han ikke, han skulde frem i fjerde Tur.

«Ikke et Ord har De talt til mig i Aften» – begyndte han igjen, «og paa Turen i Dag var De saa venlig» –

«Men saa pas dog paa – det er Dem, som skal frem, Løjtnant!» –

«Han gjør Kur til min Kone, den Tosk» – sa Ring til sin Dame.

«Det gjør de jo alle» – svarte hun. «Er De ikke jaloux?»

[60] «Ikke det bitterste – det smigrer mig at se ...»

«Men saa pas dog paa, Ring, – det er Eders Tur!» raabte Constance med en munter Latter.

«Har De intet at sige mig til Forklaring, Frue?» spurgte Fallesen og søgte hendes Øjne med et bedende Blik.

«Nej hør, Løjtnant Fallesen – nu blir De mig virkelig for plagsom.» – – Nej, saa Gud signe mig Lorck – tænkte hun – han forstaar da at gjøre Kur for Spøg.

«Tror De, min Kone bryr sig om dem! – ikke det Gran, – hun morer sig bare» – sa Ring, da de atter stod paa Plads.

«Naar man hører Dem, kunde man faa Lyst til at gifte sig, De er saa liberal.»

«Ja, ikke sandt – liberal skal man være, og gemytlig, – jeg er gemytlig – sér De – havde jeg en Bror, skulde De faa ham.»

«Hvorfor danser De ikke?» – spurgte Fru Marie Mejer, der hele Tiden havde staaet op ad Dørportièren og set paa.

«Jeg kunde ingen Dame faa.»

«Stakkels Ulykkelige! – det er De vist ofte udsat for. Aa, spil en Galop, Tante!» – raabte hun ind til Fru Blom. «Vil De saa ta til Takke med mig?» – vendte hun sig til Mejer.

[61] «Tak, Frue, til denne Dans er jeg optat.» Hans Øjne søgte uvilkaarlig Constance.

«Aa, saadan, – De siger som Ridderen hos Ingemann – hende eller ingen.» Hun havde fulgt Retningen af hans Blik.

Da Galoppen begyndte, trak Ring sig tilbage til Hansens Arbejdsværelse, hvor et Par Herrer sad og røg. Dørene stod aabne gjennem alle Værelser. Mens Ring sad og drak sine Toddyer, fulgte hans Øjne Constance, der hvirvlede afsted med Mejer.

Han var saa stolt af hende; ingen kunde dog maale sig med hende – overalt stak hun de unge Piger ud, og hun var hans, Grosserer Edvard Christensen Rings – hans og ingen andens. Og hun var virkelig saa glad i ham, – hvor villig var hun ikke i den senere Tid bleven til at kjærtegne ham, – ja, han var en lykkelig Mand, tænkte han og lavede sig et nyt Glas.

«Nej, se mig til disse Skulkere» – sa Fru Marie, som kom ind til Herrerne, – «huh, for en Røg. Hvem er det, som har gjemt sig væk! – Værsgod, kom ind og dans, Rikard! – og De, Løjtnant, – nej, at finde Dem blandt disse.»

Fallesen undskyldte sig med, at han havde Hodepine.

«De er saa sturen i Kvæld, Løjtnant, kom, lad os drikke et Bæger sammen,» sa Ring.

[62] Fallesen skjænkede Kognak i et Vinglas.

«Det kan jeg like – det rene Væsen, vor egen Skaal!»

Fallesen tømte Indholdet i ét Drag.

«Se paa Constance – en vakker Kone, Død og Pine, hvad Fallesen?» – og han puffede ham i Siden.

«Jo, jeg skulde tro, – men hvad siger De om Frøken Schwartz – hun er heller ikke afvejen.»

«For flad» – sa Ring med et Grin, – «en Stake ret op og ned.»

«Figuren er dog ganske bra.»

«Udstoppet» – lo Ring – «se paa de spidse Skuldre. Jo, De kan tro, Edvard Christensen Ring narrer De ikke.» – Og nu fordybede de sig i en Passiar om Kvindeskjønhed og kvindelige Forskjønnelseskunster, der endte med, at Ring foreslog Fallesen, at de skulde drikke dus.

«Du er min Sæl en kjæk Fyr, – Fanden saa godt like dig, – det er en Skam, saa sjælden du besøger os, – kom hver Aften – aabent Hus hos os, – er du glad i at sejle? – En Kutter, Far, stiv som en Dukke –. Jeg véd ikke, hvordan det er, yngre Folk kommer jeg bedst overens med. Se nu Hansen, – saa gode Venner vi er, – han kjeder mig, den Fyren, – mellem os sagt, forstaar du – Ungdom maa der til.»

[63] Lorck kom ind efter Selters.

«Nu sidder Ring og Fallesen og drikker sig aldeles snyde Kanon fold,» – sa han til Hansen paa Tilbagevejen gjennem Dagligstuen.

Hansen keg derind og rystede betænkelig paa Hodet.

«Hvorledes fandt De saa Dem selv, Frue?» – spurgte Mejer under en af Pauserne i Galoppen.

«Mig selv! Aa, Musikken mener De? Det var saa nydeligt.»

«Kjendte De Dem igjen?»

«Nei, slet ikke, – der var saa mange Sorter i det» –

«Kjendte jeg Dem – jeg mener saadan rigtig godt – skulde jeg nok gjøre det bedre.»

«Kjendte! – ja pyt, ja, – gad vidst, hvordan det skulde gaa til» –

«Gav De mig Lov til at tale med Dem – saa» –

«Der er ingen, som kjender hinanden –. Tale sammen! – og De tror, *det* nytter – en kan faa Indtryk, danne sig Forestillinger – længer naar man ikke, og saa er det altid rav ruskende forkjert.»

«Men det var da vel muligt at bli kjendt – hvis man da ikke med Vilje skjulte sig» –

[64] «Det gjør man altid – ikke netop med Vilje – men skjuler sig –. Hvad er det, som kommer til Syne af os? – Det, som Forholde og Omstændigheder nødvendiggjør eller tillader. – En formes efter de ydre Betingelser – og vel maaske ogsaa efter de indre. Har De ikke lagt Mærke til, hvor ens vi alle er?»

«De ligner ingen anden Kvinde.»

«Aajoda! Livet er en Fabrik, vi kommer alle ud som dets stemplede Produkter.»

«Men der er dog noget individuelt – det som gjør, at en gaar og staar og taler og opfatter paa netop den og den Manér.»

«Aaja vist, men den Forskjel er ikke videre bemærkelig, skjønt jo, jeg sidder og sludrer. Kom, lad os danse.»

«Hvorfor har De ikke spillet oppe hos os?» spurgte Constance, da de atter tog Plads.

«Fordi ingen har bedt mig.»

«Jeg anede det jo ikke! – Den Gang jeg kom paa Baller til deres Forældre, spillede De da?»

«Som andre Guttebørn, der tar Information i Pianoklimpring.»

«At Lorck ikke har sagt det, – det var jo ham, som tog Dem med til os den Gang i Fjor – husker De.»

«Ja, men Deres Mand havde bedt mig, [65] jeg havde spillet l'Hombre med ham hos Lorck.»

«De kunde saamæn godt være kommen af Dem selv, – det gjør de hos os, – og det maa De ogsaa. – Vil De?»

«Der er intet i Verden, jeg hellere vil – jeg takker Dem saa meget for Deres Venlighed.»

«Det er da ikke noget at sukke for,» sa Constance og saa' nysgerrig paa ham.

«Jo, for det blir snart forbi, Frue» –

«Skal De til Udlandet?»

«Ja, det er nok Meningen» –

«Saa faar De nytte Tiden og komme rigtig ofte, – jeg glæder mig saa til Deres Spil.»

«Og jeg til at tale med Dem.»

«Ja, pas Dem nu, Folk blir snart kjed af mig» –

«Nu spøger De» –

«Nej saa min Sandten! – Spør bare Fallesen.»

«Den Nar!» sa Mejer.

De taug begge lidt. Mejer sad og bed i sin Læbe og betragtede hende fra Siden med et usikkert Blik.

Constance tog i Lommen og kom til at rive frem en Hanske, som faldt paa Gulvet. Mejer tog den langsomt op. Hun strakte Haanden ud efter den.

[66] «Maa jeg faa Lov til at beholde den?» bad han og saa lidt frygtsom ud.

«Ja, saa gjærne, hvis De virkelig har Lyst» –

Han trykkede sine Læber paa den og stak den ind under Vesten.

Nu kom Fru Blom og spurgte, om de ikke skulde afsted. Tante Wleügel var gaat for længe siden.

Constance rejste sig straks og sa Godnat; det gav Anledning til almindeligt Opbrud.

Hansen protesterte, og Fru Marie mente, at de maatte ha kjedet sig skrækkelig, siden de alt vilde afsted. Klokken var for Resten over et.

«Lad os faa en Vals paa Falderebet!» – raabte en Stemme, og i det samme skimtedes Rings Skikkelse i Døren fra Rygeværelset, som var propfuld af en graablaa Tobaksos.

«En god Idé, en Vals til Beslutning,» lød det fra flere.

«I saa Fald ber jeg om den Dans» – sa en ung Herre med en sort Moustache og glatkjæmmet Pandehaar, idet han bukkede for Constance.

Det var Hansens yngste Bror, Jurist ligesom han.

«Spil op, Svigermutter» – vedblev Ring, og vilde føre Fru Blom til Pianoet.

[67] «Nej, Mor er træt – saa skal heller jeg» – sa Constance.

Men Fru Marie sad allerede og spillede.

«Nu vil jeg min Salighed danse med min Kone,» buldrede Ring og kavede sig hen til Constance med et gravitetisk Buk.

«Forsént, min Ven!» raabte hun og dansede væk med Juristen.

«Foden, husk paa Foden!» manede Fru Blom, og satte sig modfaldent i et Sofahjørne.

Ring blev staaende og saa' efter Constance med et halvt fjollet, halvt fortrydeligt Smil.

«Ja, dans med hende, I andre, saa meget I lyster, bare dans, dans, dans,» – sa han og gestikulerte med den ene Arm, «der er dog bare en, som er Edvard Christensen Ring, og det er mig, det –»

«Hvadbehager» – sa en Frue, som sad paa en Stol tæt ved.

«Jeg siger, at der bare er en, som er Edvard Christensen Ring, og det er mig det,» gjentog han.

«Ja, det er vist og sandt» – svarte hun og lo. – «Er der kanske nogen, som bestrider det?»

«Det er det samme det, – men jeg siger nu bare, at der kun er en, som er …»

[68] Han drev forbi og afleverte den samme Replik med en halvt truende, halvt triumferende Mine, først til Lorck, der stod ved Pianoet, og siden til Mejer, der høflig spurgte, hvad det var, han sa.

Ring slentrede videre uden at svare og blev ved med sit.

Pludselig stødte han paa Constance, der af sin Kavaller var bleven ført til Sæde.

«Ikke sandt?» begyndte han – «der er bare en, som er Edvard Christensen Ring, og det er mig det, har jeg ikke Ret?»

«Jovist har du Ret» – svarte hun, og lo forceret.

«Saa skal du ogsaa dan–danse med mig.» Tungen slog lidt Klik. – «Tilla–ader De?» sa han med et Buk for Hansen.

Constance rejste sig straks, og Ring gav sig til at svinge hende som en Besat. Det nyttede ikke, at hun stred imod og bad ham la være; han blev bare hidsigere; hendes Fødder berørte næppe Gulvet. Hvis nogen havde tænkt, at han havde tat formeget Toddy til sig, saa skulde han vise dem, at de havde gjort fejlt Bestik. Men hvordan det havde sig – han kom til at træde i Constances Kjole og snublede,

fægtede et Øjeblik med Arme og Overkrop for at holde Balancen, maatte saa sluttelig give tabt, og rev Constance over Ende med sig. Førend nogen kunde faa [69] Tid at hjælpe hende, var hun oppe igjen, rettede paa sine Sløjfer og Garneringer og besvarte Spørsmaalene, om hun havde stødt sig, med et smilende: «Ikke det ringeste». Hansen tog et Tag i Ring og hjalp ham paa Benene. Fru Marie havde stanset Musiken og var ilet til, da hun hørte Faldet.

«Vil De ikke spille videre» – bad Ring, mens han pustede som en Hval, «vi var ikke færdige.»

Fru Marie saa' ud til at betænke sig.

«Nej, nej!» – lød det rundt omkring – «paa Tide at gaa – ende mens Legen er god –»

«Hvis De nu unddrager mig Deres Omgang, begaar De en Forbrydelse baade mod mig og Dem selv» – sa Fallesen med dybt Mæle til Constance, mens hun stod og tog Tøjet paa ude i Entrén.

Hun brast i Latter og drog sig fra ham. Han stirrede efter hende med et Par stive, fortinnede Øjne.

Paa Hjemvejen havde Ring Fru Blom under Armen. Han udviklede for hende, hvilken Trøst han fandt i Tanken om, at der bare var en, som var Edvard Christensen Ring, og at denne ene var ham, ham, der var gift med Constance, og ikke var mere jaloux end som Spaserestokken der. Fru Blom svarte ha og ja, og tænkte, at hvis dette varte altfor [70] længe, blev hun bogstavelig talt ligesaa ør i Hodet som Ring.

Constance kom bagefter mellem Lorck og Mejer. Efter Faldet var Foden begyndt at værke igjen; de gik meget langsomt, og hun støttede sig til Lorcks Arm.

Lorck spurgte, om hun var begyndt at læse «Madame Bovary», som han havde laant hende, og saa kom de til at tale om fransk Literatur.

«Jeg er saa kjed af alle disse letfærdige Kvinder» – sa Constance, «nu kunde de finde paa noget andet» –

«Letfærdige – hvad vil nu det sige?» spurgte Lorck polemisk.

«Løsagtige – usædelige da –, hvis De synes bedre om det.»

«Alle disse Ord er lutter Tomhed, – Fordommens dummeste Kategoriseren».

«Uf, naar De begynder paa den Manér, er det umuligt at tale med Dem, Lorck. – Skal da alting være lige godt, eller lige slet, – er der da ingen Kvinde, som er usædelig?»

«Jo, de som giver sig hen i Forbindelser uden Elskov.»

«De snakker, som De har Forstand til» – sa hun ærgerlig. «Vi har før talt om dette, det er, som om Pligt og Velanstændighed ikke eksisterer for Deres Begreb.»

[71] «Deres Bornerthed opirrer mig, – De er fuldstændig hildet i de gamle Forestillinger om Dyd og sligt –»

«Men er der da slet intet, som er udydigt eller lastefuldt?»

«Ikke i sig selv. Hvis jeg f. Eks. er min Brorkones Elsker eller slaar min Far ihjel, *behøver* det ingen Forbrydelse at være.»

«Ti stille med Deres væmmelige Floskler.»

«Alle Gjerningers Værdi bestemmes af Motiverne og af Følgerne» – vedblev Lorck.

«Ja, naturligvis, – nogen Rettesnor for vore Handlinger skal der ikke være, – det er altfor besværligt.»

«Jo, vi skal gaa efter det fornuftige og nyttige.»

«Mon naar der nu ikke gives to Mennesker, som har den samme Mening om, hvad der er fornuftigt og nyttigt,» sa Constance og stødte sin Entoucas haardt mod Brolægningen. «Jo, det skulde komme til at se ud i Verden!»

«Ta det med Taal» – formanede Lorck – «værre end det er, blev det vel næppe, og saa var det jo dog Umagen værdt at prøve, om det maaske ikke blev bedre.»

«Han er et græsseligt Menneske» – sa Constance, og vendte sig til Mejer, «lar De Dem paavirke af ham, blir De bundfordærvet.»

Mejer lo.

[72] «Aa, det har ingen Fare, Frue, – han er meget værre end jeg.»

«Hører De, hvad han siger, Mejer?»

«Jeg véd ikke, hvad Nils Lorck mener med at være værre end han, men sikkert er det, at jeg anser vor nuværende Samfundsordning for splitter forkjert.»

«Og han gir Kristendommen Skylden for det hele, – der er ingen større Bespotter født af en Kvinde, hvis det da ikke skulde være Kong Satan, men han har jo heller intet feminin til Mor – siger de.»

«Hvorfor er De saa sint paa Kristendommen?» spurgte Constance, og man kunde høre paa Tonen, at hun ikke ventede sig noget af Svaret.

«Blandt andet fordi den har lært Menneskene at lyve for sig selv og andre, eller idetmindste at lade, som om alting var anderledes, end det i Virkeligheden er.»

«Hvorledes mener De?»

«Læren passer ikke for andre end en Flok Sværmere uden jordiske Interesser, nogle, som helt ud levede efter dette: Mit Rige er ikke af denne Verden, – og saa har de tat og gjort den til Verdensreligion og ladt, som om der ingen Uoverensstemmelse var mellem den og f. Eks. Pavevælde, Kongedømme, Kejsertyranni, Flertalsstyre, Kvindeemancipation, og Gud véd hvad ikke.»

[73] «Men det kan jo Kristendommen ikke hjælpe for.»

«Men hvad vil den saa, naar den ikke kan bruges til noget af det, som har været eller skal komme, uden at bli enten til Latter eller Forargelse, – ja, som sagt, den har degraderet Menneskeheden i en Grad, saa –»

«Hvor kan De nu sige sligt, Mejer» –

«Jo, for den har rejst umulige Krav og forsynet dem med guddommelig Aabenbarings Autoritet. Saa har Staklerne skullet lade, som de har kunnet fyldestgjøre dem – eller stridt for at gjøre det, og saa har de lavet sammen denne Forhaanelse, dette Dogme om Menneskenes Skrøbelighed. – Ja, som den har demoraliseret!»

Han holdt inde og slog ud med Haanden.

«Jeg forstaar slet ikke, hvad De mener,» sa Constance.

«For Eks. nu dette med, ja, De undskylder Frue, – dette med Kyskhedskravet. – I gamle Jehovas Tid var det jo bare de ukyske Handlinger, som var forbudt, men saa

kom Kristendommen og sa: hvo som ser paa en Kvinde o. s. v. – Skal man nogensinde ha hørt Magen!»

«Ja, og hvad saa?»

«Saa maatte jo Folk gi sig over og tænke som saa: «Din Synd er akkurat den samme, enten du gjør det eller ej – ja, for begjære, [74] det kan da vel ingen la være. – Skal du ha Navnet, saa kan du ogsaa ha Gagnet, og saa gik det som det gik.»

«Men tror De nu, det var bedre før?» spurgte Constance.

«Ja, det tror jeg, – Jøderne f. Eks. er den Dag i Dag sædeligere, og med Hensyn til kjønslige Udskejelser meget mere afholdende end de Kristne.»

«Sodomah og Gomorrah laa dog i Jødeland,» sa Lorck og lo.

«Men det er nu saa længe siden –» sa Constance tankefuldt.

«Og nu selve denne Kyskhed» – begyndte Lorck, «fy for Pokker, et Paabud, som aldrig har udrettet andet, end at gi nogle Stakkere med svage Hjærner og daarlige Maver ond Samvittighed» –

«Nej fy, Lorck!» raabte Constance.

«Og bragt en Skare forkvaklede Fruentimmer til at lægge Sundhed og Livsglæde som en Blodpenge paa et Alter, der er rejst over Naturens hæsligste Unatur» – fôr Lorck fort.

«Det er modbydeligt, hvad De siger» – sa Constance med dirrende Stemme og slap hans Arm.

«Ja, saa forvænte er Begreberne, – det finder jeg nu modbydeligt,» ivrede Lorck.

[75] «Og saa er det oven i Kjøbet Løgn! ja, i alle Fald, jeg tror det ikke, – alle Mænd skulde være, … Nej saa lavt sætter jeg dem ikke, aldrig i Evighed!»

«Jeg kjender ingen Mand, som vilde være Dem taknemlig for denne Deres Mening», sa Lorck.

«Da gjør det mig virkelig ondt for Deres Bekjendte,» svarte Constance harm.

«Skynd jer lidt, Godtfolk!» raabte Ring, der havde lukket Fru Blom ind og nu stod ved Gadedøren og ventede.

«Men for Resten, som sagt, jeg tror ikke paa det, ikke et Gran.»

«Hvafornoe tror du ikke paa, Constance» – spurgte Ring med usikkert Mæle.

«Aa, det var ingen Ting,» sa hun kort. «God Nat Lorck, god Nat Mejer!»

Hun skyndte sig oven paa og traf sin Mor i Entrén.

«Hørte du, at Ring var bleven dus med Løjtnant Fallesen, Constance, eller har de kanske været det før?»

«Nej. – Ja saa, er de blet dus, – ja det tror jeg gjærne.»

De sa god Nat og gik hver til sit.

Ring syntes særdeles oplagt til at slaa en Passiar af; han blev ved at forsikre Mejer om sit varme Venskab og paalagde ham indtrængende at besøge dem. Til sidst bød han dem [76] op paa et Glas Øl, hvad de dog begge afslog. «Saa kom da, Menneske!» sa Lorck og trak i Mejer, som et Par Gange forgjæves havde søgt at komme løs fra Ring, der stod og holdt ham om Skulderen.

«Nu skal du jagu gaa op, Onkel Edvard! god Nat med dig.»

«– Han havde sig en liden Perial i Kveld,» lo Mejer, da de var drejet om Hjørnet.

«Hvem? aah han, det Bæst, han blir altid fuld.»

«Det maa nu ikke være morsomt for hans Kone» – mente Mejer.

«Aa pyt – En vænner sig til al Slag.»

«Er det et lykkeligt Ægteskab, skal tro?»

Lorck stod stille. «Det er Fanden ta mig et fornærmeligt Spørsmaal!»

«For dig kanske» – sa Mejer og plirede til ham fra Siden.

«Lykkeligt Ægteskab, – at du for det første gider ta en slig Frase i din Mund – og med den Idioten! – Fru Constance, – nej véd du hvad.»

«Der er dog noget elskværdigt ved ham» – sa Mejer overbærende, «saa godmodig og spøgefuld.»

«En brillant Fyr til at drikke og sejle med – men forresten umulig – bare saa grufuld vidtløftig som han er!»

«Er han Højremand?»

[77] «Ja vel, og troende.» Lorck lo.

«Nej Snak! hvor hun maa kjede sig med ham!»

«Ja, det kan du bande paa».

«Det er dog Synd, at hun ikke har faat en Mand, som passede bedre til hende.»

«Aa, hvorfor det, – saa havde der jo ingen Fornøjelse været ved hende.»

«Cyniker» – mumlede Mejer og faldt i Tanker.

«For Resten, om hun ogsaa havde havt en anden Mand, hun vilde blet kjed af ham, – det gjør gifte Folk altid.»

«Saa–aa – du synes at vide god Besked, Nils Lorck» –

«Et Fruentimmer som hun», –

«Hun er dejlig!» raabte Mejer henreven.

«Ja gu er hun dejlig, og saa brillant koket».

«Det er den sorteste Løgn!» udbrød Mejer, «jeg har aldrig sét en Kvinde saa fri for Koketteri.»

Lorck gav sig til at fløjte.

«Hun er saa sanddru og aaben i sit Væsen – akkurat som da hun var blottenes ung – jeg husker hende godt, og saa aner hun ikke, hvorledes Mandfolk er» –

«Saa du alt er færdig i den Grad» – fniste Lorck, «Fanden saa fort hun ekspederer det, – det maa jeg sige er godt gjort» –

[78] «Fanden i Vold!» sa Mejer.

«Hvad Pokker er du hidsig for, Gut? – En kan da være bekjendt af sin Forelskelse der uden at risikere at komme i Ry for slet Smag i alt Fald. – Jeg for min Del har været det længe» –

Mejer svarte intet.

«Har du sagt hende det?» spurgte Lorck.

«Sagt! – hvad for noget sagt?»

«At du elsker hende?»

«Din Omtale af Fru Ring er mildest talt usømmelig, Far» –

«Hvor mange Kvinder har du staat i Forhold til, Mejer – ikke Tøser mener jeg – men Damer?»

«Til ingen» – sa han arrig.

«Saa prøv med Fru Ring, – jeg gir dig Lov til at konkurrere» –

«Hold Mund, siger jeg, – jeg taaler ikke, at du taler saaledes om en Dame, som jeg kjender og agter» – sa Mejer skjælvende af Vrede.

«Lad nu de Narrestreger fare, Mejer – du er et Fæ! Ikke koket, siger du – i Dag da vi legte Gjemmespil bag Skuret deroppe, stod hun saa klods op efter mig, mens hun lyttede og keg med Fingeren paa Munden, at jeg kjendte hendes Legeme; men i det Minut jeg lod mig mærke med det, skvat hun væk [79] som en Staalfjær, med en Mine, som baade hun og jeg havde gjort det af Vanvare.»

«Det skal jeg dø paa, hun ogsaa havde. – Slig en Brutalikus» –

«En Kone, som har været gift i tre Aar – nej Far min, hun vil ægge og opiltre, og til sidst la sig fange, – og det er i Grunden en ganske morsom Leg, hvis det ikke varer for længe.»

Mejer havde Lyst til at slaa ham i Ansigtet, men indsaa, at han kun vilde gjøre sig latterlig ved at give sit Raseri Luft.

«Hun er altfor god til at omgaas en Fyr som dig» – sa han saa rolig han formaaede – det er hele Sagen» –

«Hun har Skam lige saa stor Fornøjelse af det, hun –. Nu vil hun endelig, jeg skal lære hende l'Hombre, for at vi kan faa en fast Spilleaften, ifjor var det Skak, vi drev paa med. *Hun* ikke koket! – den Lidenskab, hvormed hun gir sig hen til alt, hvad vi har for, til Samtale og alt muligt – det er lutter Koketteri – men ikke af den grove Slags – naturligvis.»

«Det er hendes Natur, – hun gir sig hen i Øjeblikkets Stemning. Hun har Evne til det, fordi hendes Sind er rent og uskyldigt, – ja le kun du, – hun spillede Svartemads med mine Søstre – hun var voksen den Gang –, jeg stod paa Lur i det andet Værelse, – den [80] straalende Glæde og Morskab, som lyste paa hendes Ansigt, – hun var med af hele Sjælen – akkurat som nu.»

«Det er dog noget helt andet» – svarte Lorck og gav sig til at nynne en Melodi.

«Er han aldrig jaloux, hendes Mand?» spurgte saa Mejer.

«Ring, det Fæ! Undertiden naar han har sat diverse Glas Toddy til Livs, betror han mig, at hans Kone er saa kold som en Træstok, men at det alligevel er ham, hun elsker, ham og ingen anden.»

«Tror du, hun véd, at han sidder og siger sligt?»

«Det gjør hun vist. – Hun kold! – Hun er lutter Ild og Sanser – et Krater med et fløjelsblødt Grønsværstæppe over –. Død og Pine, naar det en Gang spruder løst! For Resten – hvad jeg ikke kan fordrage er, at hun absolut vil ha alle uden Undtagelse for sin Fod. – Dette Fjot – denne Fallesen, har hun ikke gaat hen og gjort ham aldeles gælen –»

«Gaar du op med og ryger en Cigar?» Lorck var stanset uden for Huset, hvor han boede.

Mejer lod til at trække paa det.

«Nej forresten du, – jeg glemte, Død og Pine – hvad er Klokken?»

«Halv tre» – sa Mejer.

[81] «Saa tænker jeg, hun skal være i et sødt Humør» – mumlede Lorck. «God Nat du.»

«God Nat» – sa Mejer, og de skiltes.

Han gik videre og tænkte paa Constance. Som nittenaars Gut havde han været forelsket i hende. Det var begyndt den Aften han fik Lov af sin Far til at aabne Ballet med hende. Saa kammeratslig som hun havde været, fortalt saa meget om Livet paa Molde, og flere Gange tat ham op i Smaature. Ak, du gode Gud og Skabermand, hvor havde han været betaget, ligget og digtet om Natten i Sengen, staat op og skrevet Vers og spekuleret paa at skaffe sig Adgang til hende ad de

vildeste Veje. Han vilde ikke andet end kaste sig ned for hende, bede om Lov til at kysse hendes Kjole og saa gaa bent bort og aflive sig. Og Herre Gud, som han havde spaseret Dage igjennem i Gaden, hvor hun boede, med havannabrune Hansker og Cigar i Munden. Og den Gang han ringede paa ved Entrédøren, men flygtede som en afsindig ved Lyden af Klokken. – Til langt ud paa Vaaren havde han plejet denne Kjærlighed, der levede af at hilse hende paa Gaden, stirre paa hende i Theatret og en Gang følge hende hjem fra et Dameselskab hos Søstrene.

Saa var pludselig hendes og Rings Forlovelseskort kommet; som en knyttet Næve [82] var det faldet ned i hans Drømmes fine Spindelvævsbygning; det uventede Slag havde rystet ham saa stærkt, at han var strøgen af Sted til Frognersætren; deroppe i Skogen drev han omkring en skarpkold Vaarnat og anstillene Betragtninger over, hvilken Form for Selvmord det var fornuftigst at vælge. Gjennemblæst og blaafrossen havde han saa ud paa Morgenen slæbt sig hjem i en forkommen Tilstand, og var bleven sengeliggende i over en Maaned.

«Stakkels Gut, du havde det ikke for sødt i de Dage» – mumlede han halvhøjt, «og saa gik du hen og fik non til anden Eksamen paa Kjøbet.»

Denne Sygdom skulde da vel aldrig nu gi sig til at bryde frem igjen – –? Bedre, at han ikke havde set hende – skjønt nu skulde han jo snart rejse, – godt, om han kom af Sted jo før jo heller. – Men Gud forbarme sig, hvor var hun dejlig – den Maade hun lyttede til Ens Ord paa – Hodet lidt paa skjæve, Øjenlaagene sænkede – og saa naar hun svarte og pludselig saa paa En! – Den varme Strøm, som skjød ud af disse Øjne – det var til at bli tosset af. – Og naar hun sad stille hen for sig, alvorlig – næsten tungsindig, og Øjnene saa pludselig strejfede et Ansigt, der betragtede hende – det Smil, der da kunde komme, saa mildt og fint og stille, det formelig lyste af Hjærtensgodhed –

[83] «Koket hun!» Det Svinebæst, den Lorck – han skulde mørbankes –. Og Ring – hvad Slags Ægtemand var nu det for hende –! Han blev saa bund melankolsk, saa trist og tung i Sind. – Constance stod saa ubeskyttet, saa udsat for smudsige Grams fra alle Kanter – ak, om hun havde været hans, han skulde ha baaret hende gjennem Livet paa sine Arme, holdt hende tæt ind til sit Hjærte – vogtet og værnet om Skatten, rejst bort til Jordens dejligste Sted – –

«Constance, Constance Blom, – hvorfor er du ikke min – –.» Det gjorde saa pirkende ondt i Næsen, – en Stikken og Strammen.

«Gud forlade mig, gaar jeg ikke her og græder –,» mumlede han og tog sit Lommetørklæde frem – «nu har jeg aldrig set Mage til Tosk» – –

V.

Næste Morgen stod de sent op hos Rings. Klokken var næsten ti, da Constance viste sig i Spisestuen, hvor Fru Blom sad og læste i Sofahjørnet.

«Noget saa forsøvnigt» – sa Constance og gispede, – «jeg trode, jeg aldrig skulde faat Øjnene op i Dag. Er det længe siden du kom ind, Mor?»

«Nej da, jeg laa saamæn i Sengen til den var næsten ni.»

Lidt efter kom Ring. Hans Øjne var lidt rødsprængt i det hvide, og Pupillerne mattere end sædvanlig. Med et sky Blik saa' han fra den ene til den anden, idet han sa god Morgen og tog Plads ved Frokostbordet, hvor Avisen laa ved Siden af hans Tallerken.

«Din Mor maa hen og se «Røverne», Constance», sa han med Munden fuld af Æg og Franskbrød – «stormende fuldt hver Aften.»

[85] «Er der ikke sjofelt paa Tivoli»? spurgte Fru Blom.

«Ikke i Theatret, Mor.»

«Der træffer du saamæn Byens bedste Folk, saa for den Sags Skyld – – nej, men søde Constance, – at du kan la Mysosten se saadan ud» –

«Det maa være Alette, – her inde skjærer vi jo altid saa pænt».

«Saa maa du sige det til hende, – det ser saa stygt ud».

«Men Gud, Ring, hvor du har forkjølet dig», sa Fru Blom deltagende.

«Intet at bety,» svarte han med Øjnene i Avisen.

«Han er ofte lidt hæs om Morgenen, du, det gaar over ud paa Dagen,» sa Constance.

«Atter igjen Bedragerier i Banken – det er Fanden til Administration ogsaa.»

Ring havde været inde og hentet sin Pibe.

«Skal jeg saa ta Billetter til i Aften?»

«Til «Røverne» mener du? ja det kommer an paa dig, Mor.»

«Skulde vi ikke heller holde os i Ro i Aften, nu har vi været saa svært paa Farten.»

«Ja, saa i Morgen da,» foreslog Ring og flyttede sin Kaffekop hen til Bordet ved Sofaen, hvor han satte sig.

«Da er vi udbuden, husker du vel.»

[86] «Og paa Fredag skal vi i Theatret,» sa Fru Blom.

«End Lørdag da?»

«Paa Lørdag skal vi intet Steds hen.»

«Saa siger vi altsaa Lørdag.»

«Tag Tobaksskrinet med dig, Constance,» hun skulde ind efter Aftenavisen.

«Lad mig faa Piben, saa skal jeg stoppe den,» sa hun og tog den ud af hans Haand; «jeg kan godt.»

Ring saa' efter hende med et taknemligt Blik.

«Synes du ikke, Constance ser godt ud om Dagene du – hun gaar og skinner som en Sol – og vakker! – Da vi blev gift, var hun ingen Ting mod nu» – han gned sig i Hænderne, hjærtefornøjet – «og saa er hun saa elskelig, at det staar efter.»

«Ja Gud ske Lov,» sa Fru Blom.

«Vi sidder her og fryder os over dig,» sa han, da Constance kom tilbage, «for Resten var vi enige om, at du havde tabt dig svært.»

«Saa–aa,» sa hun og rakte ham den stoppede Pibe, «det var jo leit for mig – det.»

«Tak, Kjæresten min,» sa han glædesstraalende og drog hende ned paa sit Knæ.

Hun la den ene Haand paa hans Skulder, og han tog og kyssede den anden.

Constance saa' drømmende hen for sig.

[87] Saaledes var det at være en lykkelig Hustru – ja det vil sige – saaledes bar en lykkelig Hustru sig ad – og der sad den lykkelige Hustrus Mor og glædede sig over, at Datteren var saa forgudet. Et stille Velbehag kom over hende – hun gled ind i Forestillingen om, at hun var lykkelig – at hun elskede –; men hun var ligesom saa uendelig langt borte fra det altsammen, over i en anden Verden –. Et dunkelt Barndomsminde stod for hende – en Dame i graa Silkedragt, med rød Strudsfjær paa Hatten, havde siddet paa Verandaen derhjemme og drukket Selters med Bringebærsaft af et Glas paa høj Fod, og talt med en fremmed Accent om en anden Dame, som blev dadlet, og saa var disse Ord falden, som Constance huskede saa tydelig: «Saa skrev jeg til hende: klag ikke over at være alene med den Mand, som elsker dig over alt i Verden, for det er selve Paradiset.»

«Ja, men hvis hun nu selv ikke havde elsket?» tænkte Constance.

Rings Læber flyttede sig op paa Halsen, paa Øret, paa Kinden og Munden. Hun lukkede Øjnene for at forsætte Drømmen om den lykkelige Hustru, men en gnavende Lede greb hende. Men nu vilde hun ikke la sig mærke med det – det var Synd for Ring, som var saa glad, han kunde jo ikke forstaa det, og saa for Morens Skyld.

[88] «Skal du ikke paa Kontoret i Dag, maa jeg spøre?» sa hun og ruskede ham i Øret.

«Hvem tænker paa Kontoret med saadan en Kone.»

«Der kommer en lille bitte Mus,» begyndte han, som havde han et Diebarn paa Skjødet.

Constance slog ham over Fingrene.

«Hvad tror du, Fuldmægtigen tænker?»

«Fuldmægtigen kan rejse til Bloksbjærg, – der kommer en liden bitte Mus. – For Resten du, vi skal huske at be ham engang – han vil sætte Pris paa det.» –

«Hvad skal I ta jer til i Formiddag, Smaapiger?» spurgte han, da han endelig stod med Hat og Stok, færdig til at gaa.»

«Smaapiger! – den Ring, den Ring,» lo Fru Blom.

«Bare der ingen Visitter kom, saa vi fik læse højt,» sa Constance, «saa smaat det gaar med at komme igjennem «Kvinden paa Tjele», du.»

«Ja, ja, vær nu snille Børn, saa skal jeg ha noget godt med hjem til jer.» Han kyssede paa Fingeren og gik.

Om Eftermiddagen laa Constance paa Sofaen i Kabinettet med Blyvandsomslag paa Foden. Den havde gjort ondt fra om Morgenen af, men hun havde ikke villet vedgaa det. Til sidst havde Fru Blom beskyldt hende for at halte og paastaaet, at hun vilde se selv. [89] Ved Undersøgelsen viste det sig da, at Anklen var stiv og ophovnet.

De havde alle tre havt en lang Middagslur, hver paa sin Sofa, og havde drukket Kaffen inde hos Constance, som de plejede. Ring var gaat paa Kontoret igjen, og Tusmørket begyndte at falde paa.

Fru Blom sad i en lav Lænestol ved Vinduet og strikkede.

«Vil du ha Lampen tændt, Constance?» spurgte hun.

Der kom intet Svar.

«Ja saa min Sandten er hun ikke falden i Søvn igjen,» smaalo Fru Blom, efter at ha lyttet til det rolige Aandedrag.

Hun lagde Strikketøjet ned i Fanget og satte sig magelig til Rette; hun havde tabt en Maske og kunde ikke se at ta den op igjen.

Lidt efter ringede det.

«Se saa, hvem er nu det,» mumlede hun.

«Hvad sa du Mor?» spurgte Constance og var med et lysvaagen.

«Den, som havde dit Sovehjærte, Barn.» Constance smilte; det var Morens Svaghed at bilde sig ind, at hun led af Søvnløshed.

«Ja værs'go, baade Fruen og Fru Blom er hjemme», hørte de Alette sige, idet Døren til Dagligstuen blev aabnet.

Fru Blom gik den indtrædende i Møde.

[90] «Aa er det dig, Marie,» sa hun livlig og daskede hende paa Skulderen efter først at ha hilst god Aften i den stive Tone, man bruger til en fremmed.

«– Constance siger du? – naturligvis er hun Invalid, det var noget, jeg vidste.»

«Værsgod, kom her ind – jeg kan ikke høre, hvad I snakker om,» raabte Constance.

Fru Blom tændte Lys i begge Stuerne og stillede en massiv Lampe med pletteret Fod hen paa det lille, med broncegul Silkeplyds monterede Bord ved Siden af Constances Chaiselongue.

«Du tar vel af dig og slaar dig til Ro, Marie,» sa Constance.

«Oprigtig talt, det var Meningen, men siden du er daarlig» –

«Jeg tror, du vil – at jeg ligger her i Stedet for at sidde paa en Stol, gjør da vel ingen Fortræd.»

«Men Rikard kommer ogsaa.»

«Ja lad ham bare det – han skal være velkommen, med mindre han slaar sig vrang og forlanger, jeg skal gaa omkring og være Opvartningspige.»

«Du da!» lo Marie og tog af sig.

«Se saa, der er en til,» sa Fru Blom, de hørte Marie snakke med nogen i Entrén; hun var gaat ud med sit Tøj. Straks efter kom hun ind med Fru Wleügel.

[91] «God Aften, Tante – ta bare af dig med det samme, for du er vel ment paa at bli,» raabte Constance imod hende.

«Saa du har maattet gi dig over i Dag,» sa Tanten og rystede paa Hodet, «ser du, vi fik Ret, – det var nu ogsaa ufornuftigt at danse. Har her været Doktor?»

«Nej, er du gal Tante! – Det er ingen Verdens Ting, – jeg ligger her ene og alene for Mors Fornøjelses Skyld, forsikrer jeg dig. Er du kommen ind fra Landet saa sent?»

«Jeg tog ind med Tolvtoget –, blir i Byen i Nat.»

Næppe var Fru Wleügel kommen til Sæde, før der atter blev ringet.

«Her blir folksomt i Kvæld, skal I se,» sa Constance og lyttede efter.

«Hr. Lorck spør, om der er nogen hjemme,» hviskede Alette efter at ha lukket Døren forsigtig bag sig.

«Javist er vi hjemme,» sa Constance, «lad ham bare komme, hvad gjør *det* Mor» – hun vendte sig til Fru Blom, der ivrig havde rystet paa Hodet.

«God Aften!» Lorck stod bukkende for dem.

«Hvad for noget, – Sygestue, med Visitter og Medikamenter og alt muligt.»

«Aa, det er bare lidt Blyvand til Foden,» sa Constance.

[92] «Er det virkelig efter Faldet i Gaar, – det har vel ikke noget videre paa sig?»

«Hele Ankelen er opsvulmet,» sa Fru Blom. – «Naturligvis, – det maatte den jo.»

«Lad mig se paa det – det er ikke sikkert, at Blyvand er det rette,» sa Lorck og nærmede sig.

Constance var straks villig.

«Det behøves ikke,» sa Fru Blom og traadte imellem. «Naar der ikke er Hul, er Blyvand godt – saapas Dokter er jeg da.»

«Naa ja, som De vil, – uden at broute af mine Doktorkundskaber – Mediciner er jeg nu alligevel, og hvad er det man siger om, at det smager dog altid af Fugl.»

«Sæt Dem ned, Lorck,» sa Constance, «naar Ring og Hansen kommer, kan De faa en l'Hombre.»

Lorck rakte Fru Marie Haanden og takkede for i Gaar. Saa faldt de alle i Snak om Gaarsdagen og opfriskede en Mængde Enkeltheder, som de ikke havde havt tilstrækkelig Tid til at more sig over i Øjeblikket, men som de nu under Latter nød desto bedre.

«Hys, det ringede,» sa pludselig Constance.

«Det er vist Rikard,» mente Fru Marie og saa paa sit Uhr.

«Vær stille, saa vi kan høre paa Stemmen, hvem det er,» sa Constance og la Fingeren paa Munden.

[93] «Ikke en Lyd,» hviskede Lorck.

«Aa nej, saa min Sandten om der var nogen,» sa Fru Blom.

«Hys, hys, denne Gang hørte I det vel,» sa Constance triumferende, da Klokken straks efter lød med en Hæftighed, som var man bleven utaalmodig af at vente. «At den Alette ikke lukker op?»

«Kanske hun er gaaet efter noget til Aftens,» hviskede Fru Blom og rejste sig.

«Nej lad nu Lorck, Mor, han har yngre Ben.»

Lorck var allerede henne ved Døren.

«Er vi hjemme?» spurgte han sagte og kom et Par Skridt tilbage.

«Det kommer an paa, hvem det er,» svarte Constance, «lad Døren staa paa klem, saa skal vi gi Lyd, hvis vi vil ha dem ind».

De andre lo dæmpet.

«Det er Mejer,» rapporterte Fru Marie ind i Kabinettet; hun stod lyttende midt i Dagligstuen.

«Mejer skal slippes ind,» raabte Constance, saa de hørte det ud i Entrén. «Frit Lejde for Mejer!»

«Frit Lejde for Mejer,» gjentog Marie leende.

«Aa, bi et Øjeblik, mens jeg bytter Omslag,» sa Fru Blom hun stod bøjet over Constances Fod.

[94] «Se saa – nu maa I gjerne komme,» tilføjede hun straks efter og lagde Slumretæppet til Rette over hende.

«Gjorde han Vanskeligheder?» spurgte Constance med et Blik paa Lorck, da Mejer havde hilst og taget Plads i Halvrundingen om Chaiselonguen.

«Det var ikke frit,» svarte Mejer med et Smil.

«Jeg maatte jo vente paa Parolen,» sa Lorck.

«Men Mejer hørte jo til fra i Gaar, kunde De nok vide. De skulde ha vovet at vise ham væk!»

«Se saa, nu ringer det igjen.»

«Denne Gang er jeg vis paa, det er Rikard,» sa Marie, og straks efter viste det sig, at hun havde Ret.

«Hvad er det Alette spør om, Mor?»

«Hun vil vide, hvor mange der skal dækkes til. – Ring er kommen og har én med sig – siger hun, de er i Entrén.»

«Lyt efter, hvem det er Lorck,» sa Constance.

Lorck vilde rejse sig, men Mejer kom ham i Forkjøbet.

«Jeg skal bande paa, det er Fallesen,» sa Lorck.

«Uf nej, ikke band,» bad Fru Wleügel.

[95] «Jo ganske rigtig – det er Løjtnanten, kan jeg høre,» sa Mejer og kom ind igjen.

I det samme gik Døren op, og Ring og Fallesen traadte ind.

«Vil De bare sætte Dem ned igjen, Mejer,» sa Constance utaalmodig og pegte paa den nærmeste Stol – ellers faar jeg Fallesen der.»

Mejer gled ned paa Sædet – hurtig som et Lyn.

«Det kan jeg like,» sa Ring efter at ha hilst paa Gjæsterne. «For en hyggelig Forsamling! – Hvad tyller I det skidt Punsch i jer for – kom ind til mig, skal I faa noget andet.»

«Men først drikke Te,» indvendte Constance.

Ring gik og satte Cigarer og Askebægre frem paa Bordet inde hos sig selv, gav sig derefter til at ransage Bufetten og stillede Kognakskarafler og Selters med Glas paa en stor Bakke.

Ved Aftensbordet, da Fru Blom havde skjænket Te og lavet til, hvad Constance skulde ha, vilde baade Lorck og Mejer bringe det ind til hende, mens Fru Blom forsikrede, at hun godt kunde gjøre det selv. Slutten blev, at de alle tre tog hver sit og gik med.

«I har glemt Salt,» raabte Constance, og som en Vind var Fallesen der med det.

«– – Hvis nogen kunde sige mig, hvad det er de vil, disse Radikalere, denne sammenløbne [96] Flok af al Slags Bærme,» sa Hansen og fortsatte Dispytten fra Maaltidet inde hos Constance.

«Ja, hvis nogen bare kunde det,» sekunderte Fru Marie.

«Men det har jeg altsaa aldrig været i Stand til at faa Svar paa,» vedblev Hansen; han stod og balancerte paa Hælene og tog et Tag med begge Hænder i Ryggen af en Lænestol, som fulgte hans vuggende Bevægelse.

«Det vil jeg gjerne tro,» sa Lorck ironisk.

«Ja hvorfor det?» spurgte Marie.

«Deres Mand er saa grov, Frue, – han bruger Betegnelser, som En ikke kan svare paa,» svarte Lorck i en Tone, som om han klagede sig.

Constance og Mejer gav sig til at le.

«Ja, hvad Navn skal man altsaa give Folk, der ene og alene arbejder paa at nedbryde Respekten for, ja, for altsaa alt det Bestaaende,» ivrede Hansen.

«Ja det er nu virkelig sandt, ogsaa,» sa Ring, «de gjør ikke andet end river ned paa baade Kongen og Øvrigheden – den stakkels Kongen, som ikke gjør en Kat Fortræd, – det er en pøbelagtig Trafik.»

«Det var min Salighed et sandt Ord,» sa Fallesen. «Tak for det Ring.»

«Og Religionen da» – indskjød Fru Marie – «det er nu det allerværste.»

[97] «Ja for det undergraver al Ting,» mumlede Fru Wleügel.

«Og fordærver baade Sjælen og Legemet,» tilføjede Fru Blom.

«Øvrigheden?» sa Lorck, «tør jeg spørge, regner De ikke Stortinget til den lovlige Øvrighed, Hr. Højesteretsadvokat?»

«Stortinget?» gjentog Hansen i en prøvende Tone.

«Og hvem er det, som arbejder paa at undergrave Respekten for det?» spurgte Lorck.

«Ja slig som Stortinget nu er sammensat, er det ikke bedre værdt,» svarte Hansen.

«Der er[n1] ingen Øvrighed uden af Gud – staar der skrevet» – faldt Mejer ind.

«Ja, men i de Tider havde de ikke den Slags Institutioner, for Pokker! Tror De de tænkte paa dette folkelige Djævelskab den Gang kanske?» udbrød Ring. – «Det vilde nu ogsaa været for meget forlangt.»

«De havde vist ikke hverken Højesteret eller saadant noget heller,» raabte Constance.

«Ikke hold med dem,» formanede Fru Blom.

«En loyal Mand kan ikke andet end altsaa foragte det nuværende Storting,» sa Hansen med Vægt og gyngede stedse ivrigere frem og tilbage.

«Nej, det ved Gud,» sa Fru Marie.

[98] «Det synes nu Højre og handler derefter,» svarte Lorck, «men saa skulde de heller ikke fortænke Venstre i, at det ogsaa gjør efter sin Overbevisning.»

«Venstre!» raabte Ring, «nej det er Fanden til Forskjel.»

«Alt hvad Venstre vil er fordærveligt for Samfundet i Bund og Grund. – Du store Gud – hvis det altsaa fik Magten,» sa Hansen og vendte sine Øjne mod Loftet.

«Hvad f. Eks. er fordærveligt?» spurgte Mejer.

«Hold Mund, Fæ!» mumlede Lorck, «svare slige Idioter.»

«Ja bare f. Eks. dette med Statsraadssagen,» docerede Hansen, «faar de den gjennemført, betyder det Kuldkastelse af hele Forfatningen, hverken mere eller mindre.»

«Ja saa kan vi jo lave en ny da,» sa Lorck idet han satte sig.

«Ja sæt dem til at gjøre det, altsaa disse Bondekøterne der nede i Stortingssalen, saa skal De se for en dejlig Suppe de faar ud af det,» sa Hansen hidsig.

«Vor Herre bevare os for, at det skulde komme saa vidt!» udbrød Ring. «Aa nej, De har snart grasseret sig færdig nu, – Partiet har vist for meget af Klumpfoden frem, Landet er blet skræmt, – næste Gang blir der Højrevalg over hele Linjen. – Pas nu paa.»

[99] Lorck og Mejer lo.

«En rask Profeti den,» sa Lorck.

«Som De skal faa se altsaa slaar ind,» forsikrede Hansen. – «Det vil gaa, som han sa, han, Folkeforføreren, at naar Bonden vaagner – saa vaagner han til Reaktion.»

«Folkeforføreren?» sa Constance, «hvem er det?»

«Bjørnson, naturligvis,» svarte Lorck.

«Uf, han!» sa Fru Wleügel med en Grimace, som Fru Blom og Marie gjorde efter.

«Han er lovlig længe om det i alt Fald,» mente Mejer.

«Om hvad? aa, vaagne, – ja – desværre altsaa – disse stakkels Bønder er jo saa let at ta ved Næsen, men faar de først Øjnene op, saa –» Hansen vendte atter Blikket mod Loftet.

«Ja, Bønderne maa man bare ha ondt af, men Sverdrup og Jaabæk – ja, at ikke Lovens Straf kan ramme saadanne, – saadanne –» Ring holdt inde, som søgte han efter Ord.

«De som altsaa véd, at deres Virksomhed, – ja man kan sige, har til Formaal at lægge Landet øde» – supplerede Hansen – «ja hvis ikke det er Kjæltringer altsaa – saa véd ikke jeg.»

Lorck fløjtede ganske sagte og tændte sig en Cigar.

[100] «Hvor kan De dog bekvemme Dem til at bruge Skjældsord om politiske Modstandere, Hr. Advokat,» sa Mejer opfarende. «Dannede Mennesker skulde dog ha et vist Begreb om noget, der beder en Mands ærlige Overbevisning –.»

«Aa, overbevise mig her, og ærlige mig der,» buldrede Ring. «vi har Retten og Sandheden paa vor Side – det er det, det kommer an paa –»

«Og Historiens Vidnesbyrd, Retsvidenskabens Resultater, de lovlige Institutioner og altsaa alt, hvad der har Hævd i Samfundet,» fuldførte Hansen.

«Og det maa jeg rigtignok sige,» sa Ring, som nu havde faat Vejret igjen, «at jeg ikke trode selv den vildeste Venstremand var fræk nok til at nægte, at *Sverdrup* i det mindste er en Skurk.»

Lorck brast i Latter.

Mejer blussede af Vrede og vilde svare, men mødte i det samme Constances Øjne; hun la hurtig Fingeren paa Munden.

«Og du kan gjerne ta de andre med,» sa Hansen, «Fyre som Bjørnson og Brun med Konsorter skulde mildest talt altsaa landsforvises.»

«Ja, for det er dem, som opvigler Masserne,» sa Fru Marie.

[101] «Ja, Gudbevars – og underminerer paa alle Kanter,» ivrede Hansen.

«Og saa denne Bjørnson, denne Stodderpave, som til og med vil ta Troen fra Folk», udbrød Ring og tog sig et Slag rundt Bordet. «Jeg spør bare, om Troen kan være til Skade for nogen?»

«En Fyr, som har skrevet «Kongen»,» satte Fallesen i, «kan man vente andet af en slig Majestætsforbryder!»

«Men hvis nu det, De tror, er galt,» indvendte Mejer.

«Hvem siger det er galt?» fôr Ring op. «Og selv om der ogsaa er dunkle Ting – et Menneske kan da ikke vente at forstaa sig paa det overnaturlige, vel? – Der staar jo noget om, at Forstanden er formørket. – Og hvor skal vi hen – spør jeg Dem – naar der er Fare paa Færde, hvis der ingen Vor Herre skal være? – Nej, Mejer Far, det gaar ikke det med at undvære Forsynet. – De er ung endnu, men bi nu bare, til De kommer op i Aarene.»

«Ja, Gud, hvor det er sandt,» sukkede Fru Blom.

«Der maa være noget, som altsaa Menneskenes Kritik ikke kan naa,» sa Hansen med værdigt Alvor, «noget, som saa at sige holder sammen paa det hele, baade det, vi altsaa ser [102] og det, vi ikke ser, – begynder man at grave og rydde der, – ja saa svigter al Ting under vore Fødder.»

«Og naar En nu skal til at dø,» – vedblev Ring med blødere Stemme, – «saa skulde jeg da tro, det maa være godt at kunne lægge sig hen i Jesu Navn og haabe paa, at der venter os noget bedre bag efter.»

«Ja, jeg skulde tro det,» sukkede Fru Wleügel.

«Ikke det alene,» sa Fru Marie, «men tænk at skulle gaa gjennem Livet uden Religionens Støtte. Ja, jeg forstaar ikke, hvorledes nogen kan holde det ud. – Nu de fattige, f. Eks. – Ja saa ved Gud er jeg vis paa, at Bjørnson er en af Antikristerne, som der staar om i Biblen.»

«Det er derfor jeg er saa gal paa ham,» sa Ring. «Jeg vilde ønske, Vor Herre snart vilde ta den Fyren.»

«Det blev nok en anden, som tog ham,» mumlede Hansen.

Lorck rejst sig pludselig og slog med et Smæld Asken af Cigaren.

«Ja for mig maa han saamæn gjerne bli tat hvad Dag som helst,» sa han.

«Det mener De ikke,» raabte Fru Marie.

«Jo, for han er mig ikke radikal nok, Frue –»

[103] «Nu har jeg aldrig hørt saa galt,» sa Fru Wleügel og Fru Blom i Munden paa hinanden.

«Der er ingen af dem, som duer,» vedblev Lorck. «Hvad er det, de vil for noget? Nogle skidt Reformer, som de knapt nok har Mod til at vove sig frem med. – Alt skulde omkalfatres fra Grunden af.»

«Nej, véd De hvad, dann hört alles auf,» sa Hansen overlegen.

«Er det Revolution De vil ha, De da?» spurgte Fru Marie.

«Ja, hvorfor ikke? – Denne Linkeleren dernede i Nummer 22 blir vi Skam lige nær af.»

«De skulde rejse til Rusland, De Lorck,» sa Hansen, «der vil De passe bedre.»

«Og blive Nihilist,» tilføjede Marie.

«Ja, det var Skam ikke saa tosset,» svarte Lorck lakonisk.

«De vil da vel ikke forsvare Nihilisterne og?» spurgte Fru Marie, og saa rædselsslagen ud.

«Han!» raabte Ring og lo, «tror De *han* skyr noget!»

«Nihilisterne – Menneskehedens største Martyrer, Jordens ædleste Blodvidner!» raabte Lorck.

«Han er jo gal altsaa, den Fyren,» sa Hansen ud i Luften.

«Nihilisterne har jeg intet imod,» henkastede Mejer, «men selve Principet har jeg [104] ikke rigtig fidus til paa Grund af dets bibelske Oprindelse.»

«Nu tror jeg, Fanden rider jer begge to,» sa Ring.

«Tør jeg spørge, hvorledes De altsaa begrunder det, ja De undskylder, – det Galimatias med den bibelske Oprindelse?» spurgte Hansen med et overbærende Smil.

«Hvad siger De nu f. Eks. om Syndfloden, Hr. Advokat? Jehovah er jo Historiens første og vældigste Nihilist – ikke rettere jeg skjønner.»

Et enstemmigt Raab af Forbauselse og Indignation stansede ham.

«Han fandt Tilstanden paa Jorden forkastelig,» vedblev Mejer, «han var ikke tilfreds med Stellet, og saa sopte han væk Mennesker og Dyr og alt hvad som paa Jorden fandtes. Er det ikke Nihilisme det, spør jeg?»

«Og endda der stod, at alt det, som var skabt, var saare godt,» udbrød Lorck.

«Ja, det har naturligvis bare været Ironi,» bemærkede Mejer.

«Og det vil De virkelig komme med!» raabte Hansen. «Straffedommen, som altsaa den Almægtige maatte sende over Jorden for Menneskenes Ryggesløsheds Skyld. Nej, hør véd De hvad – skal det være en Vittighed, saa er den mildest talt usømmelig.» –

«Nu faar I min Sandten ikke Lov at [105] disputere længer,» raabte pludselig Constance og satte sig helt over Ende. «Hvad er det for en Splidagtighedens Aand, som er faret i jer?»

«Det var Lorck, som begyndte,» sa Fru Marie.

«Nej, det var Skam Hr. Advokaten,» indvendte Mejer.

«Jeg tror nu, det var Ring,» sa Fallesen.

«Men saa hold dog Fred, Folk, saa vi kan høre, hvad Constance siger,» raabte Ring.

«Nu spiller du og Hansen Whist med Marie og Fallesen, Mejer sætter sig til Pianoet, og Mor og Tante faar skjøtte sig selv,» instruerte Constance.

«Jeg skal snart hjem,» bemærkede Fru Wleügel.

«End Fætter Lorck da, Constance – hvad skal vi gjøre med ham?» spurgte Ring.

«Han, den gudsforgaade Knægten, skal bli under mit Opsyn. Slipper vi ham ind mellem jer andre, gjør han bare Ugagn.»

«Brillant!» sa Ring. «Kom nu. Højre om, Marsch!» kommanderte han.

«Sligt Humør der er i Ring, du,» sa Fru Wleügel til sin Søster – de sad i Dagligstuen og strikkede – «altid saa godslig og munter.»

«Ja, han er mageløs,» svarte Fru Blom, «men jeg synes nu, han gjerne kunde forby Lorck og Mejer at føre slig styg Passiar. Det er ikke noget for Constance at høre paa.»

[106] «De mener nu vist ikke saa meget med det, du – jeg tror, det er mere for at gjøre sig til.»

«Ja, Gud véd, Ungdommen skal jo være saa fritænkerisk,» sukkede Fru Blom.

«Derfor var jeg saa glad for, at Constance fik Ring, du; jeg mærked jo straks, at han var en Mand med Respekt for Religionen. – Du husker jeg skrev det til dig.»

«Ja, Ring – han er fuldstændig i sin Barnetro.»

«Ja, Gud ske Lov for baade Constance og Marie – de har da været heldige for saa vidt,» sa Fru Wleügel.

«Især er det godt for Constance,» bemærkede Fru Blom bekymret – «for hun trænger til Støtte.»

«Du mener da vel ikke, at hun er smittet af det nymodens».

«Nej, Vor Herre bevares! Men somme Tider høres hun saa venstreagtig, og her forleden sad hun og gjorde Nar af Job, sammen med Lorck, og saa sa de, at Satan havde væddet med Gud om Sjælen hans, liksom Mefistofeles i Faust. – Sligt er jo bespotteligt.»

«Og saa grebet, som hun var, da hun gik til Konfirmationen,» sukkede Fru Wleügel.

«Ja, det var nu for meget af det gode. – Laa hun ikke der og gjorde Bønner i Sengen og nynnede Salmer, – jeg stod ved Døren og lyttede, og en Gang jeg talte til hende om [107] det, faldt hun mig hulkende om Halsen og sa, at hun var saa fortvilet, fordi hun ikke følte sig i Samfund med Gud. – Et Barn paa seksten Aar – det var rent uhyggeligt.»

«Men saa gik det jo ogsaa over, da hun kom ned til mig. – Det var en heldig Idé for[n2] Resten, sligt plejer nu aldrig at vare,» sa Fru Wleügel.

«Nej, Gudskelov, – ja, for det var nu virkelig en forfærdelig Tid – tænk dig til, hun rendte omkring paa Bibellæsninger og Opbyggelse, og de simpleste Bønnemøder. Du kan tro, hendes Far var i et Humør –»

«Hansen paastaar nu altid, at de, som overdriver sin Religiøsitet, er Hyklere og Kjæltringer –»

«Men det er noget Snak af Hansen,» afbrød Fru Blom.

«Ja, det var netop det, jeg vilde sagt,» ivrede Fru Wleügel.

«Nej, men eksalteret, – ja, sligt er jo den rene Galskab, du.»

«Det er nu for Resten besynderligt alligevel,» indvendte Fru Wleügel, «for der staar jo det, at vi Mennesker skal forarbejde vor Salighed med Frygt og Bæven uafladelig. – Det er jo en vigtig Sag, ser du.»

«Men der staar ogsaa: «Værer altid glade», du,» sa Fru Blom overbevisende, «og Jesus selv gik i Bryllup, og Luther var med paa [108] baade Dans og andet, saa du ser, Birgitte, at der er nok af Steder at holde sig til.»

«Men det er nu ofte lidt vanskeligt» – svarte Fru Wleügel. – «Saasnart en er saa ulykkelig at bruge sin Forstand, gaar det rent rundt, ja ialfald for mig.»

«Men saa har vi jo dette Ord om at gi Fornuften fangen under Troens Lydighed, Birgitte.»

«Ja, du har nu altid været saa from, du Emma – Ak ja, ak ja, – hvad er vi Mennesker – en faar gjøre, hvad der er Ret – –.»

«Aa, spil mere!» raabte Constance, da Mejer gjorde Mine til at rejse sig.

Pianoet stod inde i Dagligstuen paa skraa lige ved Døren til Kabinettet. Constance kunde se Tangenterne og den Spillendes Hode og Bryst. Hver Gang hendes Øjne faldt derhen, mødte hun Mejers Blik. Han begyndte straks paa noget nyt, da hun bad ham.

«Aa hør, Lorck, byt Skjærmen om,» bad Constance. – «Tag den store røde, som ligger inde paa Buffeten; denneher er saa kort, Lyset skjærer mig i Øjnene.»

«Lilleslem!» raabte Fru Marie, og kom løbende ind i Kabinettet. – «Sligt et Held, som Fallesen og jeg sidder i! Hvad bestiller I her?»

[109] «Hører paa Musikken først og fremst», sa Constance.

«Og instruerer om Spadille, Manille og Ponto dernæst» – tilføjede Lorck, som sad med et Spil Kort bredt ud over det lille Bord, han og Constance havde mellem sig.

«Nu er det os, som skal sammen, Marie!» raabte Hansen.

En Stund efter gjorde Fru Wleügel sig færdig til at gaa. «Vær nu forsigtig om Foden din, Constance – jeg har endnu Mindelser om den Ankel, jeg vrikkede for mange Herrens Aar siden. Doktoren vil, jeg skal gaa med Stok. Godnat, Godnat!»

«Gaa ind og vær femte Mand, Mor,» sa Constance, da Fru Blom havde fulgt sin Søster ud. – «Du er jo saa glad i en Whist. Ring, Mor vil være Femtemand!»

«Det skal være Slut paa Rummelen, siger Hansen,» raabte han tilbage og kom til Syne i Døren, «jeg faar dem ikke til at begynde paa en ny Rubber, de Tværdrivere.»

Hansen og Marie sa Godnat. Fallesen og Mejer gjorde Mine til at følge Eksemplet.

«Hvad Fanden, I har da vel ingen Hast,» sa Ring, og puffede Løjtnanten ind igjen, hvor de havde spillet Kort. «Klokken er jo ingenting.»

Fru Blom fulgte Marie ud og hjalp hende Tøjet paa.

[110] «Det var godt, vi kom til Kortbordet,» sa Fru Marie, «jeg kunde se paa Rikard, at han var temmelig oprørt. – Han er nu ogsaa fæl til at snakke, den Lorck.»

«Det undrer mig bare, at slige Fyre kommer til Folk,» svarte Fru Blom.

«Der er ogsaa mange, som taler om, at Ring lar Constance omgaas ham saa meget, – ja, for jeg skal sige dig, han har saa løse Principer om Kjærlighed og alt muligt. – Og saa skriver han i «Dagbladet».»

«Han vanker jo ogsaa hos jer, Marie,» – sa Fru Blom med en lidt stram Mine.

«En sjælden Gang, Tante, i rigtigt stort Selskab. – I Gaar var det nu Ring og Constance, som havde tat ham med.»

«Med Ring er han nu i Familie – ser du.»

«Aa pyt, for den Sags Skyld! Nej, men han er morsom, skjønner du. – Alle Damer er rent forhipne efter ham. – Det *er* nu i Grunden en Skam.»

«– Taler om Constance, siger du.» Fru Blom havde set grundende hen for sig. – «Det er saamæn Ring, som altid vil ha fat i ham.»

«Ja, det vil han jo i alle, Tante.»

«Constance er sandelig lige glad, enten han kommer eller ej,» – vedblev Fru Blom.

«Men det kan jo Folk ikke vide, ser du. – Vi, som kjender til det, Gudbevars! – Men [111] saa meget som de to gir sig af med hinanden. – Ja, det er da ikke noget nyt, at Folk skal ha noget at snakke om.»

Nu kom Hansen, som havde været inde efter en Cigar.

«Godnat, Tante!»

«Godnat, Godnat.»

«I Aften var det ingenting,» hørte Fru Blom Constance sige, da hun kom ind i Dagligstuen. «Nej, naar Pastor Huhn er tilstede, saa kan De tro –»

«Snak, omgaaes de ham? –» afbrød Lorck.

«Naar de har rigtig fine Middager, Sognepræsten – skjønner De. – Da citerer hun «Luthersk Ugeskrift», – ja, for Hansen holder naturligvis alt sligt noget. Saa gaar det løs paa Tidens hule Floskelvæsen og det omsiggribende Fritænkeri, og de, som driver med Vantroens Strøm, Marie kan alle Slagordene udenad.»

«Saa de er saa gudfrygtige nede i Welhavensgade?» sa Lorck. – «Det vidste jeg ikke.»

«Jo da, Hansen gaar i Kirke med Marie hveranden Søndag om Vinteren. Men hvad der er det mest komiske: naar Marie venter sin Nedkomst, gir han femti Kroner til de fattige,» sa Constance med en Latter.

[112] Fru Blom rejste sig brat og gik ind i Dagligstuen.

«Nu har vi gjort Mor sint – Gud, hvor det var lejt,» sa Constance sagte og saa uhyre forfjamsket ud.

«Kan De vente andet, slig som De snakker,» svarte Lorck ligeledes dæmpet.

«Jeg tror De er slig! Var det ikke Dem kanske, jeg spør, Mejer, om det ikke var Lorck?»

«Nej, det om Nedkomsten gjorde Udslaget. Det havde jeg ikke turdet sige til min Far en Gang,» forsikrede Mejer.

Constance truede til ham og skar Ansigter.

Lidt efter gik Lorck ind til Fru Blom; hun sad og saa' i et Værk med Illustrationer.

«Nu tænker jeg, De gjærne vil ha os paa Dør, Fru Blom,» sa han med et indsmigrende Smil.

«Aa, for min Skyld har det ingen Hast,» svarte hun uden at se op. – «Men jeg tænker, Constance kan være træt.»

«Dejlige Billeder, Frue – –.» Han gav sig til at vende Bladene for hende.

«Hør paa Lorck,» hviskede Constance, – «nu vil han insinuere sig hos Mor, for at gjøre det godt igjen. – For Resten, hun liker ham vist ikke videre.»

[113] «Men De, Frue?» Der kom et forskende Udtryk i Mejers Blik, som Constance opfangede med en vag Fornemmelse af nysgjerrig Forundring.

«Aaja saamæn,» svarte hun, «han morer mig.»

«Den, der var saa lykkelig» –

«Nu skal vi gaa, Mejer; her nytter ingen kjære Mor, Fru Blom vil ha det,» sa Lorck i Døren, og bar sig som en Skolegut, der er ivrig i Tjenesten.

Fru Blom maatte le imod sin Vilje.

«Saa skal I værsgod ta Fallesen med jer,» bemærkede Constance, «ellers gir han sig gjærne til at bli siddende.»

– Da Gjæsterne var gaat, ryddede Fru Blom Glassene og Kortspillene til Side.

«Skal Lorck ogsaa til Grimsgaards imorgen?» spurgte hun pludselig og skottede til Constance.

«Det véd jeg virkelig ikke Mor,» svarte hun ligegyldig.

«Du burde være lidt forsigtig, Constance,» sa saa Fru Blom. «Du er for indladende med disse Spirrevipper. – Slige Øjne, som de sætter paa dig, og saa'n som de dilter om efter dig. – Uh, jeg kunde banke dem.»

Constance lo.

[114] «Ja, det er nu ikke til at le af, Constance, og du opfører dig ikke som du burde, for du tar imod deres Kuring noksaa fornøjet.»

«Uf nej, men Mor da!»

«Og sligt kan let ende med Forfærdelse, – ja, for du risikerer, at de gaar hen og blir tosset af Forelskelse i dig.»

«Ak nej, Mor, det hænger ikke saadan sammen. Det er bare en Vane, de har, de liksom synes det hører til –»

Fru Blom rystede paa Hodet.

«Du skulde ikke være for tryg, Constance.

«Det betyr ikke det bitterste Gran, forsikrer jeg dig. – De er akkurat ens mod alle andre Damer, det vilde da være indbilskt og væmmeligt af mig, om jeg tog det for andet end Spøg. – Og saa er jeg jo gift, Mor,» la hun søvnig til.

Fru Blom saa' bekymret ud.

«En har da hørt saapas før, at en Herre blev forelsket i en gift Kone, véd jeg.

«Men ikke *saadanne* Herrer, som jeg kjender. – For en Forelskelse maa jo være noget ganske anderledes alvorligt, Mor.»

«Om ikke for andet, saa for Snakkets Skyld, skulde du være forsigtig, Constance. – Du kommer i Folkemunde, forsikrer jeg dig.»

«Ja, lad mig det, men for Resten, det tror jeg ikke, – Ring er jo altid med.»

[115] «Han,» sa Fru Blom, og der kom pludselig en svag Dirren i hendes Stemme. «Han sidder jo altid med sin Tobak og sin Toddy, og lar dem sværme om dig, saameget de vil. – Jeg forstaar mig ikke paa ham.»

«Det manglede bare, at han skulde gaa omkring og være jaloux,» sa Constance og gispede.

«Nej, men som nu i Gaar, Constance. – Der lar han dig gaa mellem Lorck og Mejer, akkurat som du ikke havde nogen Mand at følges med. – Det tar sig ikke godt ud.»

«Lorck og Mejer skulde samme Vej, Mor, saa var det jo rimeligt.»

«Mejers bor paa Løkken ude ved Frogner, og Lorcks Forældre ligger vist ogsaa paa Landet,» ivrede Fru Blom.

«Ja, ialtfald i Vinter, skulde de samme Vej,» gispede Constance, «Lorck har for Resten Værelser i Byen. Og saa havde jo Ring mere end nok med at passe sig selv.»

«Ja, du lar ham ogsaa drikke alt for meget,» sa Fru Blom grættent.

«Lar ham?»

«Ja, jeg mener, du kunde vist hindre det, hvis du var lidt omhyggelig, Constance.»

«Du sa selv, at jeg ikke maatte vise ham sure Miner, fordi om han drak nogle Glas,» sa Constance i en Tone, som om hun skjøv det hele af sig. – «Det var den sikreste Maade [116] at faa sin Mand til at debauchere paa – sa du. – Det var den første Aften, jeg husker det nok.»

«Jeg mener heller ikke, at du skal skjænde, og jeg er, som sagt, slet ikke bange for, at Ring – dertil er han en Mand med for gode Principer, – men – du kunde dog forsøge at virke paa ham, sige det til ham under fire Øjne i al Kjærlighed –»

En stærk Snorken lød pludselig ind til dem.

Fru Blom fôr i Vejret, men Constance lo – «Det er Ring, som er falden i Søvn, – skjønner du vel. – Hør, hvor trygt han sover –»

«Jeg faar ind og vække ham,» sa Fru Blom og rejste sig.

«Lad bare Manden ha Fred –»

«Nej, tænk om Pigen kom og saa' ham, og saa er det saa usundt –»

«Det har han godt af – nu er han naturligvis drukken igjen,» sa Constance, og Udtrykket paa hendes Ansigt blev pludselig forandret. Fru Blom hørte ikke hendes Ord – hun var allerede inde hos Ring.

– En Strøm af Mismod skyllede med et gjennem Constance, hun var saa træt og kjed –. – Uh, hvor de bød hende imod, Moren, Lorck, Mejer, Marie, Hansen,

Tanten, hvert eneste Menneske, hun kjendte, [117] og l'Hombren, Selskabet i Morgen, Malerierne paa Væggen, alt, alt i Verden.

Hun trykkede de knyttede Hænder mod sit Bryst, og sukkede dybt og langtrukkent –

Saa dukkede en Drøm frem, hun havde havt om Natten; hun saa' det alt saa livagtig tydeligt. Inde i Spisestuen stod en Egetræs Ligkiste, og i den laa hun selv i sit Natlinned med de pibede Halsstrimler, dækket af et Lagen, som naaede halvt op paa Brystet. Haaret klæbede saa underlig dødt til de gulagtige Tindinger, og Øjenbrynene saa' saa forlorne ud, som var hvert enkelt Haar stukket ind i Voks; Læberne var sortagtige, og bagenfor skimtedes de hvide Tænder; Hænderne var blevne saa bittesmaa og blaahvide; de stak saa frygtsomt frem i de krusede Ærmekniplinger. Men især huskede hun Øjnene, for de havde ikke været helt lukkede, og Pupillerne havde stirret hen i Rummet saa stift og udslukt. Omkring Kisten stod der nogle, hun ikke kjendte, og hulkede; en af dem havde sagt: Se, hvor fredelig hun ligger, som et Barn, der sover. Og hun havde syntes, hun stod mellem de andre og saa paa, men samtidig laa og var død, men kunde bli levende igjen, hvis hun for Alvor vilde, men det vilde hun ikke – det var saa godt at være død.

[118] «Men Gud, Constance, hvad fejler dig? er du bleven syg!» Fru Blom stod pludselig bøjet over hende.

Constance slog Armene om hendes Hals, og trykkede Ansigtet ind til hende.

«Nej, Mor, jeg bare tænkte –»

«Men du græder jo, Barn, hvad er det, som gaar af dig?»

«Det var en underlig Drøm, jeg havde i Nat; i Morgen skal jeg fortælle dig den –»

VI.

Omsider havde Dagen for Fru Bloms Afrejse indfundet sig. Da Constance gik og hjalp hende med Indpakningen, kom det med en saar Fornemmelse over hende, at nu skulde hun atter blive alene med Ring.

Morens Nærværelse havde fyldt ud Tomheden for hende, ikke saadan indvendig fra, men alligevel – der havde været saa megen Hygge dem imellem, og denne uafladelige Væren paa Farten havde adspredt hende. Og saa havde hun virket som en daglig Ansporelse. Undertiden havde vel den udvortes Karakter, deres Forhold havde antat, pint hende en Del, naar hun droges med Fornemmelsen af, at denne Travlhed var nødvendig, hvis de ikke skulde sidde og være i Forlegenhed for Samtalestof. I saadanne Stunder havde hun endog følt hendes Nærværelse [120] som en Byrde, og ikke været langt fra at ønske hende bort.

Men nu, da det kom til Stykket, stod det med Rædsel for hende, hvor ensom hun saa vilde bli. Ved Afskeden græd hun meget, og tiggede og tryglede hende i sidste Øjeblik om bare at bli til næste Dag, skjønt hun vidste, at hun maatte og skulde afsted.

Nu havde hun fulgt hende ombord, og sad oppe paa sin gamle Plads i Soveværelset, og stirrede ud over Fjorden mod den Kant, Moren var draget.

Hun følte sig saa beklemt, saa bitterlig ensom – –

Og nu rejste Moren opover mod det Hjem, hvor hun havde været saa tryg og glad ved Livet, hvor Tilværelsen havde været fyldt af sit eget Indhold, og hvor intet i Verden havde været kjedeligt eller vanskeligt.

Det var dette fatale, at hun var bleven gift, som havde bragt hende paa Kant med sig selv og alting. Hvorfor i al Verdens Rige havde hun ogsaa giftet sig! Hvad skulde det til – – og med Ring! Dette usympathetiske Menneske, som hun slet ikke harmonerte med.

Hun sad ikke mere ved Vinduet; hun gik op og ned ad Gulvet med en sagte, ensformig Klagelyd.

[121] Skulde hun altid leve i dette, … til hun blev gammel, gammel, gammel, … aldrig bli løs og fri og sig selv igjen … Hvis han døde, … men det gjorde han ikke, … han havde jo ingenting at dø af … det skulde da være, hvis der skete en Ulykke, f. Eks. med Kutteren, … uf, men hvad var det for Tanker, hun gik med … at hun ikke skammede sig!

Træt af sin Marsch satte hun sig paa Kanapéen med Ryggen mod Væggen og Armene overkors paa Brystet. Fuldmaanen stod paa Himlen, og Værelset var saa lyst, at hver enkelt Gjenstand tydelig kunde skjælnes.

Aa, hvis Moren nu kunde komme ind ad Døren, bare én eneste Gang til, for at hun kunde faa kaste sig om hendes Hals og faa græde, græde, saa den frosne Skorpe om hendes Hjærte smeltede. Saa vilde hun sige hende, at hun var ikke glad, at hun kunde og vilde ikke være det, ikke om de la hende paa Pinebænken, at hun ikke følte det, ikke vilde føle det som en Pligt og et Kald at gjøre dette store, selvtilfredse Mandfolk lykkeligt, han, der aldrig spurgte om, hvordan det hang sammen med hende, som om hun ikke havde en Sjæl i sin Krop, men kunde trækkes op og drejes rundt som en Lirekasse.

Der kom nogen i Entrén, og hun hørte paa Skridtene, at det var Ring. Nu vilde [122] han komme og være kjælen, og naar hun drog sig fra ham, vilde han bli sint og ryste paa Hodet med denne Mine, der satte hende i Klasse med et vanartet Barn. Hun hørte ham gaa i Værelserne; nu var han i Spisestuen, der kaldte han paa hende, … hun kunde ikke holde hans Stemme ud.

Med et Sæt rejste hun sig og gjorde nogle hoppende Bevægelser; det saa' ud, som om hun havde Benene inde i noget, som hindrede hende fra at komme bort.

Pludselig fôr hun ind i Krogen mellem Klædeskabet og Væggen, og i samme Nu aabnede han Døren og raabte ind, om hun var der. Saa gik han tilbage, kaldte paa Alette, og spurgte, om Fruen var gaat ud. Rent mekanisk gled Constance frem fra sit Skjul, glattede Haaret med Hænderne og gik ind til sin Mand.

«Hvor Pokker holder du til,» sa Ring i en Tone som en Mand, der har lidt Overlast. «Jeg har søgt Huset rundt efter dig.»

Hun gav intet Svar, men satte en Skjærm over Lampen.

«Hvorfor svarer du ikke?»

«Vil du virkelig, at jeg skal gjøre dig Regnskab?»

«Herregud, Constance, skal du nu alt være sær igjen.»

[123] «Saa fattig du er paa Ord. Dette «sær» bruger du i Flæng.»

«Og det vil jeg ogsaa godt være hjulpen med, hvis du nu skal begynde paa din gamle Manér.»

Hun gav sig til at blade i en Bog med en ligegyldig Mine.

«Aldrig set Mage til uhyggeligt Menneske,» sa han opirret – «men sæt bare Fallesen eller en af dette Slænget dit kom, saa skulde vi se for et Ansigt du fik paa.»

«Det er dit Slæng og ikke mit ... Jeg tænkte, det var dine Venner, jeg.»

«Aa, Fanden heller ... De er Venner af at fjase og føjte med dig, og du er sandelig tilfals for deres Kuring, saa det staar efter.»

«Du tænker saa simpelt ... Jeg vil ikke svare dig.»

«Javist, ja – jeg er fattig paa Ord, og simpel og dum, sig det bare.»

«Det kan godt være, du har Ret,» sa hun koldt.

«Men jeg er under alle Omstændigheder din Mand, og det vil være klogt, om du husker, at jeg ikke vil finde mig i Uartigheder.» Han stod stille foran hende med en truende Mine.

Hendes Øjne gled med et ringeagtende Udtryk ned over hans Ansigt og Bryst. Saa [124] flyttede de sig hen paa den opslagne Bog, og samtidig drejede hun sig halvt om.

«Hører du?» spurgte han, og greb hende haardt under Hagen for at tvinge hende til at se paa sig.

«Hvorfor skulde jeg ikke det, jeg er jo ikke tunghørt, som bekjendt. Slip mig,» sa hun vredt med et Lyn i sine Øjne, og forsøgte at rejse sig.

«Sid stille, – jeg skal lære dig.» Han tog begge hendes Haandled og klemte dem, saa det værkede.

«Du er stærkere i Fingrene end i Argumenter,» sa hun foragtelig uden at gjøre ham den ringeste Modstand.

Han slængte hendes Hænder med Voldsomhed fra sig og gav sig til at trave paa Gulvet med blussende Ansigt og Hænderne i Bukselommerne.

«Hum!» – sa han efter en Stunds Forløb, « – saadant et Menneske! Hun kunde ærgre en Sten.» Han skottede til hende, mens han talte, som ventede han paa et Ord; men hun aabnede ikke sin Mund.

«Og saa som du kunde skabe dig til, mens din Mor var her … Nu skulde hun se dig … Men jeg vidste nok, hvordan det vilde gaa, naar hun var rejst.»

Uf ja, – Moren var borte, og hun var ladt tilbage med dette fæle Menneske, som [125] hun hadede, – ja, for han var jo en Tølper!

Rødmen steg op i hendes Kinder, og Taarerne piblede ned over dem.

Ring saa', at hun græd.

Hun gaar i sig selv, tænkte han, og blev ved at spasere. Tilfredsheden med denne heldige Vending bragte ham til at gestikulere og tale videre: «En Engel kunde jo tabe Taalmodigheden – – al min Digten og Tragten gaar ud paa at være hende tillags, men det er som at skvætte Vand paa en Gaas.»

Hun havde ikke villet ænse sine Taarer. Nu blev hun dog nødt dertil og fôr hurtig med Lommetørklædet over Ansigtet.

Ring satte sig ligeoverfor hende.

«Hvis det stod til mig, Constance,» – han talte i en mæglende Tone – «saa skulde der aldrig bli vekslet et uvenligt Ord imellem os. Du skulde vist slippe for at sidde og græde.»

«Jeg græder ikke,» sa hun afvisende.

«Jovist græder du, og det gjør mig saa ondt at se det. Sig nu, at du angrer det, og lad saa alt være glemt.»

«Jeg!» Hun maalte ham med et ubeskriveligt Blik.

Han bøjede sig helt hen over hende.

«Hør nu, Constance, lad os være Venner. Giv mig et Kys og vær sød Pige.»

[126] Hun fôr op som stukket af noget stygt, og rystede ham heftig af sig.

«Gaa væk!» raabte hun. «Jeg har imod dig,» og hurtig sprang hun over Gulvet, ud af Stuen.

Ring saa' ud som et skrækslaget Menneske. Han stod nogle Sekunder stiv som en Pind og stirrede paa Døren, hvorigjennem hun var forsvunden.

«For en Sinnetag!» sa han snærrende. «Men hun skal Pinedød faa andet at vide, før hun faar mig god igjen.» Han fôr ud i Entrén og klemte Døren haardt i efter sig. Straks efter gik han nedover Gaden. Han vilde paa Tivoli.

VII.

En Ugestid senere var Ring og Constance i stort Fødselsdagsgilde hos Tante Wleügel paa Landstedet; det var fast Skik, at hun ikke flyttede til Byen, før den Dag var over.

Denne Gang var hun særdeles heldig med Vejret. Det var en af disse milde, solblanke Oktoberdage, der kan komme som et Efterslæt af Sommeren, og er saa dejlige i Norge ved den vidunderlige Rigdom af pragtfulde Farver, som Naturen er iklædt.

Man havde spist Middag Klokken tre, og siden delt sig i flere Partier; de ældre Fruer sad i Havestuen med sine Strikketøjer, og nogle af Herrerne var tyet ind i Røgeværelset med sine Cigarer og Kaffepunscher. Ude paa den store Gaardsplads gik en Del af de unge og slog Kroket, andre var beskjæftiget med Ringspil. Tilsidst slog de sig sammen, og [128] legte Enkemand søger Mage paa den store Græsmark, der skraanede jævnt nedover mod Fjorden til højre for Villaen.

Mejer og Constance stod sammen; Fallesen var Enkemanden i Fronten.

Da Turen kom til dem at løbe ud, hviskede hun ham i Øret, at han endelig ikke maatte la hende bli tat og satte saa i fuldt Løb nedover Bakken. Fallesen anstrængte sig af yderste Evne for at indhente hende. Tilsidst forsvandt Constance bag om Pagterhuset, Mejer blev den, der gik af med Sejeren.

Constance havde slig Fart, at han maatte svinge rundt med hende for ikke at rive hende omkuld; hun var svimmel efter Løbet, og ganske ufrivillig kom hun et Øjeblik til at hvile sit Hode mod hans Skulder. I samme nu bøjede han sig ned og kyssede hende paa Øret. Hun kom løs med et Ryk og saa' forskrækket bebrejdende op paa ham.

«Om Forladelse,» sa han og blev rød, «jeg kunde ikke gjøre for det.» Han saa' saa skamfuld og ulykkelig ud, at Constance maatte synes Synd i ham.

«Det er jo ingen Ulykke,» sa hun trøstende. «Men sligt maa De aldrig gjøre, Mejer,» føjede hun alvorlig til, og der kom et bedende Udtryk i Øjet.

«Kom nu, lad os gaa tilbage.» Hun tog [129] hans Arm, og de spaserede langsomt opover og stillede sig paa Plads igjen.

Resten af Aftenen var Constance munter som sædvanlig, uden Skygge af Forandring i sit Væsen mod Mejer. Da de skiltes, spurgte hun, om Tiden for hans Afrejse var bestemt, og da han svarte, at han skulde afsted efter Nytaar, bad hun ham endelig besøge dem snart.

Da han gik fra hende, digtede han videre paa sin Kjærlighed. Hans Følelse syntes ham gjennemtrængt af en Hengivenhed, som han ikke havde vidst, at det ene Menneske kunde nære for det andet.

Hvor var hun dog uskyldig og rensindet; den Kjærlighed, hun indgav, virkede lutrende og gjorde ham god; han vilde ikke skræmme hende bort ved at la hende mærke sin Lidenskab, nej, ikke om han saa døde af den. Som en Mand vilde han bære sin Ulykke og søge Trøst i Musiken og i sin Kjærligheds bittersøde Hemmelighed. – –

Dagen efter sad Constance alene hjemme i Skumringen. Hun var begyndt paa et Brev til Moren, men havde ikke været oplagt til at skrive, og havde derfor stukket det ind i Mappen for at fuldføre det en anden Dag.

Bare hun vidste, hvad hun skulde ta sig til – –. Denne Tilstand at ikke ha Lyst til nogen Verdens Ting var dog en græsselig [130] Plage; – havde hun endda været søvnig, og kunde faat en Lur paa Sofaen – men nej, ikke det engang.

Hun spaserede op og ned paa Gulvet, indtil det værkede i Fodsaalerne; saa stillede hun sig hen ved Vinduet med Hænderne paa Ryggen; men paa Gaden var der ikke det mindste at se paa.

Monstro om der ikke skulde komme nogen – en eller anden –?

Sluttelig tændte hun Lampen og satte sig til at brodere.

Straks efter ringede det.

Hendes Hjærte begyndte at banke af Nysgjerrighed. Det var naturligvis bare Postbudet, – men nej – der hørte hun nogen spørge, om Fruen var hjemme. – Det var Lorcks Stemme.

Straks efter sad han ved Siden af hende i Lænestolen. Han trak en Bog op af Lommen, og foreslog hende at læse højt af den, det var Kiellands første Novelletter,

som netop var udkommet.

Hun blev glad og sa, at det var en udmærket Idé.

Da han var færdig med Læsningen, begyndte de at drøfte Indholdet, og saa kom de til at tale om Kjærlighed.

«Det lader ikke til, at Kielland har synderlig Respekt for den Følelse,» sa Constance, [131] «han rigtig haaner den. – Et Stykke med pæn, virkelig Kjærlighed i, kunde han nu gjærne ha git os.»

«Ja–a, men –» bemærkede Lorck og trak paa Skulderen, «det man plejer at kalde en pæn, virkelig Kjærlighed er jo et gammeldags Begreb –»

«Det ser ud til det,» sa Constance, «det er vel derfor, den ikke mere er Hovedæmne i Bøgerne, ialtfald ikke i vore, –»

«Og heller ikke i Livet,» sa Lorck; han sad og drejede Pennekniven mellem Fingrene og iagttog hende med et opmærksomt, næsten lurende Blik.

«Ja, har den nu egentlig nogensinde været det?» spurgte Constance og lod Naalen med den lange, røde Silketraad stanse paa Halvvejen. «Gad vidst, om ikke alt det har været Digt og Tøv – –»

«Og De vil klandre Kielland, Frue! – Hvad vil De med, at han skal digte om det, De selv ikke tror paa?»

«Man er nu saa vant til, at det skal staa i Bøgerne. – Men for Resten – klandre, – det var nu slet ikke Meningen –»

«Forøvrigt tar De fejl, Frue. – Man døde af Kjærlighed i gamle Dage –»

«Tog Livet af sig, naar man ikke fik den, man vilde ha – mener De?»

[132] «Ja, eller simpelthen døde af Sorg, fik Tæring eller lignende –»

«Det maatte være dejligt,» udbrød Constance pludselig alvorlig.

«At dø af Kjærlighed?» spurgte han og rettede sig i Sædet.

«At kunne ha saa stærke Følelser,» mener jeg. «Men de Tider er længst forbi – tror De ikke ogsaa?»

«Jo, det véd Gud – ja, det vil sige, det er da ikke falden i min Lod at træffe paa sligt et Vidunder –»

«Nej, ikke i min heller,» sa Constance med et Suk.

«Skjønt Gud véd, om ikke dog et mindre normalt konstrueret Individ kunde faa en ulykkelig Kjærlighed til at vare Livet igjennem paa et Slags Vis,» sa Lorck med en Mine, som om han nøje granskede Sagen.

«Eller en lykkelig –» henkastede Constance.

«Nej, det er en anden Sag, Frue –. En lykkelig Kjærlighed er ikke længer nogen Kjærlighed –»

Constance lod Arbejdet synke.

«Er en lykkelig Kjærlighed ikke længer nogen Kjærlighed!» – Det kom med et Dunk paa hvert eneste Ord.

«Ikke efter almindelige, velanstændige [133] Begreber, for saa vil det jo sige, at man gifter sig.»

«Ja, og hvad saa?»

«Saa er det forbi,» sa han og trak Øjenbrynene i Vejret, som om han meget beklagede Faktum.

«Tror De virkelig, at det altid gaar saa?» Der kom et spændt Udtryk paa hendes Ansigt, som dog hurtig forsvandt, da hun saa' et Smil som af Triumf om Lorcks Læber.

Hun gjorde en Bevægelse med Munden som for at sluge sine egne Ord.

«Ja, hvis det ikke er meget tarvelige, jeg mener meget enfoldige Mennesker, eller ialtfald Folk uden Udviklingsevne.»

«Ja, det forstaar jeg nu egentlig ikke,» sa Constance, og lænede sig tilbage i Sofaen med Synaalen i den ene Haand og Arbejdet i den anden.

«Jo, for ser De, Frue, Kjærligheden – især mellem Ægtefolk, for der er jo dem, som er forelsket, naar de gifter sig, den altsaa slides op – viskes ud af Tid og Brug som alt andet her i Verden. Og saa desuden, hvor skal man kunne forlange af et Menneske, at det skal kunne elske den samme i Firtiaarene, eller bare i Trediverne,

som i Tyveaarsalderen f. Eks.? Den Kvinde, som bedaarede mig den Gang, vilde jeg – ja, det er jeg sikker paa, kanske ikke kunne udstaa, [134] naar jeg var kommen til Skjæls Aar og Alder.»

«Ja, det høres unægtelig, som der var noget i det,» sa Constance med et Suk og gav sig atter til at sy.

«Hvis jeg da ikke selv stod komplet stille, med andre Ord var Idiot» – fuldførte Lorck.

«Men efter den Teori burde jo ingen gifte sig,» sa Constance og saa et Øjeblik op.

«Nej, Ægteskabet, som vi har det, er sikkert en højst mislig Institution,» svarte Lorck med et Smil.

«Ja, ialfald ikke, før baade han og hun var bleven temmelig tilaars,» fortsatte Constance, «færdig med det, man kalder sin Udvikling.»

«Ja, ser De,» sa Lorck. og trak paa Skuldrene, «det har nu ogsaa sin Skyggeside – især for Kvinderne, – jo ældre de blir, jo vanskeligere er det for dem at bli gift – og saa maa der jo tænkes paa Efterkommerne –»

«Hvad gjør det, om der ikke blir sat saa mange Mennesker i Verden? –» sa Constance livlig. «I et fattigt lidet Land som vort, kan jeg ikke skjønne andet, end at det vilde være en Velgjerning.»

«Ja, det var nu ikke det, jeg mente,» sa [135] Lorck, «men Børn af gamle Forældre blir ikke saa gode, som de skulde være.»

«Ja, saa faar det gaa sin skjæve Gang da –» sa Constance, og sukkede resigneret.

«Det faar nok det,» mente Lorck. «For Resten hvad det kommer an paa, er jo at være fordomsfri.»

«Hvorledes fordomsfri?» spurgte Constance, og holdt et Øjeblik op at sy.

«At ikke la sig binde af de Lænker, som Menneskene selv har smedet sig, men følge sit Hjærtes Trang til at føle og elske frit.»

«Men naar der nu ikke gives nogen Kjærlighed? – De sa selv, at det var Sludder –, saa kommer jo den Sag slet ikke fore,» sa Constance ligegyldig.

«Jeg mente de gammeldags Begreber! – Gives nogen Kjærlighed!» han talte med ét lavere, «det kunde ikke være mig, Nils Lorck, som sa en saadan Ting, jeg, som nu i over et Aar har baaret paa en Forelskelse, – der, ja, saa Gud hjælpe mig, tror jeg det ikke – ender med at gjøre mig gal.»

Der var kommet noget stakaandet over ham, Stemmen skjalv, og Fingrene arbejdede nervøst med Pennekniven; Holdningen var saa forskjellig fra hans sædvanlige overlegne rolige.

Constance fik en uhyggelig Fornemmelse af Utryghed; hun turde ikke se op.

[136] Bare han ikke siger, det er mig, tænkte hun. Hvad i Alverdens Rige skal jeg begynde paa, – uf, en saadan Scene.

«Aa, det gaar vel over med mindre,» sa hun og forsøgte at lade som ingenting.

«Nej, det er ikke af den Art – det er kommet saa altfor vidt, – det er blevet til en Lidenskab, som fortærer mig!»

Stemmen var saa indtrængende, Lyden ligesom borede sig ind i hendes Øren.

Det var det værste, du kunde finde paa at sige, tænkte hun; hun syede med Heftighed og bøjede sig dybere over Arbejdet. Hvad i Alverdens Rige skulde hun svare.

«Og det har De naturligvis mærket, Frue, – De har vidst det ligegodt som jeg,» vedblev han.

Redningsløst! tænkte hun, og var tilmode som om hun sank bagover.

«Vidst, – hvad, – jeg,» stammede hun.

«Ja, for det er jo Dem, jeg elsker, Constance –».

Hun havde ikke mærket, at han gjorde nogen Bevægelse, derfor kunde hun ikke begribe, hvorledes det gik til, at han pludselig laa paa Knæ. Hun vilde sige noget, men fik ikke Tungen til at lystre.

«Constance –» hviskede han, «lad det nu være nok. – Strid ikke længer imod – du er skabt til Elskov, og du skal komme til at [137] smage den Sødme det er, at gi sig hen til en Mand, der elsker saa grænseløst som jeg –».

Han tog hendes Haand og nærmede sit Ansigt til hendes Bryst; hun kjendte hans varme Aande stryge hen over sin Pande.

«Nej, nej, nej!» raabte hun pludselig, og var i et Spring henne paa Gulvet.

«Hold op med dette, Lorck! Hvad skal det være for,» sa hun i en bebrejdende Tone.

«De viser mig bort, Frue,» han stod bleg og truende foran hende.

«At tale saadan til mig – det er stygt af Dem, Lorck –» klynkede Constance, og saa' hjælpeløst paa ham.

«Jeg spør, om De viser mig bort?» Han stødte Foden haardt i Gulvet, idet han traadte et Skridt nærmere.

Det gav et Sæt i Constance.

«Ikke skræm mig saa!» sa hun, med en Bevægelse som om hun værgede for sig.

Lorck korsede Armene paa Brystet, og betragtede hende stift.

«Jeg elsker dig, Constance – det er Alvor, ganske anderledes end jeg selv endog vidste. Jeg giver dig mig selv, mit Liv, min Sjæl, – vil du ikke ta imod det?»

«Nej, uf nej,» sa hun, og veg uvilkaarlig tilbage.

«Hvorfor har du da legt med mig, Kvindemenneske!» [138] spurgte han og traadte tæt hen til hende.

«Det har moret mig at tale med Dem, aldrig var der andet i min Tanke!» raabte hun med Heftighed, og Stemmen røbede, at hun var nærved at briste i Graad.

«Det er Løgn!» sa han brutalt. «Hvem er det, som har tat dig – jeg vil vide, hvem du elsker! – Din Mand maaske?» Han lo haanlig.

«Hvor kan De staa og fornærme mig saaledes?» spurgte hun, og der kom et Udtryk af krænket Værdighed, af Smærte og Forskrækkelse i hendes Øjne. «Jeg, som aldrig med Vilje har gjort Dem nogen Fortræd.»

Hun gik hen til Vinduet.

Han fulgte efter, tog hende bagfra om begge Haandled og tvang hende til at vende sig om.

«Kokette!» snærrede han.

«Slip mig!» raabte hun vredt, og rev sine Hænder til sig. «Jeg er ingen Kokette, men De er et Mandfolk; der er en aandelig Raceforskjel mellem os, deraf kommer det.»

Hun gik om paa den anden Side af Bordet; der stod hun og saa' paa ham med blussende Kinder og fjendtlig Holdning.

En Forestilling om, at han havde bedømt denne Kvinde fejlagtig, steg op i Lorck. Han forvirredes og følte sig ydmyget; men vant [139] som han var til at være paa Højde med Situationen vilde han forsøge at trække sig tilbage med Værdighed.

«Tilgiv mig, Frue, – jeg var for heftig,» sa han fuldkommen rolig. – «Jeg indser, at jeg har taget fejl af Dem. – For mig er det bleven skjæbnesvangert, vor Herre maa vide i hvilken Udstrækning. – Men jeg ber Dem, la være at bære Nag til mig –»

«Jeg bærer ikke Nag,» sa hun med lav Stemme.

«Men det vil være Dem ubehageligt at se mig efter dette?»

«Det véd jeg ikke – i dette Øjeblik kan jeg ikke tænke rolig over Sagen –» svarte hun.

«Synes De, jeg burde gaa?» spurgte han stilfærdig.

«Ja, det synes jeg, De burde,» sa hun alvorlig.

«Naa, ja, som De vil; men forsøg at se fornuftigt paa det – De maa ikke finde paa, at jeg nu skal være banlyst fra Dem – jeg skal aldrig mere falde Dem besværlig paa den Vis som i Aften, Frue.»

«Det vil dog vist bli for pinligt mellem os herefterdags,» sa hun.

«Nu, ja, – De har at befale,» han bukkede og forlod Stuen med afmaalte Skridt.

[140] Ude paa Gaden gik han og svang med Spaserstokken, og rendte lige mod en af sine Venner uden at lægge Mærke til ham, før han fik et Slag paa Skulderen, og et Halløj raabt ind i Øret.

«Aa, er det dig,» sa han aandsfraværende og gik videre uden at hilse.

Men inde i Sofaen sad Constance og græd med Hodet begravet i en Fløjlspude.

Det var altsaa saaledes, hun blev set paa. Som en fræk Kokette, der la sine Garn ud for at fange Mandfolk. – – Hvem det var, som havde tat hende! – – Det var altsaa den Agtelse, han trode det nødvendigt at ha for hende, saa dybt nede stillede han hende. – – Om hun kanske elskede sin Mand! – – Haane hende ogsaa med dette! Nej, men hendes Mand var dog den eneste, hvis Kjærlighed kunde hædre hende.

Hvor var dog Verden slet og smudsig, og Livet tomt og værdiløst, og alt det Grums, det skyllede hen over hende! – Den Lorck, den slette, modbydelige Lorck, – hun hadede ham – – – –

Hun laa i samme Stilling, da hun hørte Ring komme. Hun rejste sig straks, og gik ind til Temaskinen. Mod Sædvane var han alene, og da de havde spist, begyndte han at tale om en Herremiddag, han maatte gi for nogle Svensker, af hvem han havde kjøbt en [141] Del Jærngruber, der skulde gjøre ham til en grundrig Mand. Dagen og Retterne blev aftalt. Saa regnede han op, hvem der skulde inviteres.

Lorck var iblandt dem.

Hun brød af og sa, at hun ønskede, han ikke vilde be Lorck.

«Hvorfor ikke det?» spurgte han forundret.

«Jeg har mine Grunde,» sa hun bestemt.

«Hvafornoe! Er du nu ogsaa bleven kjed af ham. – Du lar Aktierne stige og falde altfor hurtig, Constance. Men hvad jeg vilde sagt, han maa nu være med alligevel denne Gang. Altsaa Storm seks, Lorck syv, –» han sad og talte paa Fingrene.

«Nej, det er Alvor,» sa hun opirret, «Lorck maa du ikke invitere, – du kan da la være, naar Du hører, jeg ber Dig –»

«Vær nu ikke saa paastaaelig, Constance. Lorck er kjendt med Svenskerne, jeg har lovet dem, at de skal træffe ham her, altsaa Lorck syv –»

«Nu *skal* han ikke bes,» brød hun ud med Heftighed og rejste sig. «Det er en Flab og en væmmelig Fyr, – han har – – ja, det er det samme, men du maa ikke be ham.»

«Har han været nærgaaende? – Ja, hør, véd du hvad, Constance, det er min Sandten [142] din egen Skyld. – Det er altid Damen, som gir Tonen an –»

«Ti stille!» raabte hun, og holdt for Ørene.

Ring kunde ikke begribe, hvorfor Stemmen var saa jammerfuld, og Minen saa bønlig. – Den Constance var nu heller ikke let at bli klog paa.

«Du skal nu ikke gaa for strængt i Rette med Lorck heller, Stakker,» vedblev Ring i en mæglende Tone, «for ser du, han regner sig til Familien. Du behøver bare at læse ham Teksten én eneste Gang, og saa være lidt fornem imod ham.»

«Du bryr dig altsaa ikke om, hvad jeg siger, men ber ham alligevel?»

«Jagu ber jeg ham! – Det er da, Gud hjælpe mig, for meget forlangt, at jeg skal rette mig efter sligt et Lune, naar der nu er Grunde for at ha ham med. – Du er saa fuld af Indfald, at –»

Han holdt pludselig inde; hendes Blik, der var fæstet paa ham, bragte ham til at glemme, hvad det var, han vilde sagt.

«Hvad glaner du efter,» sa han med et Grin, som om noget stak ham i Øjnene, «en skulde tro, du saa Spøgelser.»

«Nej, det er dig, jeg staar og falder i Tanker over,» sa hun koldt. «Ja, lad os saa [143] be Lorck,» vedblev hun, og satte sig stille ned igjen.

– Hun fik en Raptus med at ville isolere sig, og stængte sig konsekvent ude fra alting. Hun sa til sig selv, at hun ikke orkede at holde Menneskene ud.

Og saa midt i denne triste, mørke Vintertid, naar hun om Aftenen sad alene med den strænge Ordre til Alette om ingen at slippe ind som et Værn mellem sig og Verden, kunde hun pludselig gribes af Længsel efter at noget skulde ske, noget usædvanligt, noget skrækkeligt. Tiden slæbte sig langsomt, langsomt hen, mens hun prøvede paa at sy eller læse. Det var som om hun døde af Kjedsomhed, Tomme for Tomme; undertiden kunde hun fare op, gaa omkring og vride Hænderne, og gjentage atter og atter: «Jeg blir gal.»

Ring var vred, naar hun afslog Indbydelser, som han vilde, hun skulde modta.

Hun undskyldte sig med, at hun var syg.

Hvad der da fejlede hende?

Ja, det vidste hun ikke; men utilpas var hun.

Hvorfor hun saa ikke vilde ha Doktoren?

Det kunde ikke hjælpe.

Dette varede ved et Par Maaneders Tid. Saa brød hun overtvært og sa til Ring, at hun [144] vilde i Theatret. Hun havde læst en Afhandling om Idiosynkrasi, som havde skræmt hende.

Da saa Juleselskabeligheden begyndte, kastede hun sig ind i den med større Liv end nogensinde; det var, som om hun kun havde hvilet ud for at ta desto kraftigere fat.

Ring smilte og nikkede fornøjet. Det var nok det, han vidste, at hun snart vilde faa nok af at agere Eremit.

I Midten af Januar rejste Mejer til Leipzig. Da han var paa Afskedsvisit hos Rings, traf han Constance alene hjemme.

Hun var bleven bleg og lidt magrere, førekom det ham, i den Tid hun havde skrantet. Men det klædte hende nydeligt; aldrig havde han fundet hende smukkere. Han syntes, hun var paafaldende alvorlig, og skjønt Venligheden selv, mere tilbageholdende end før.

Det sugede ham om Hjærtet, mens han sad og strævede med at tale om ligegyldige Ting. Han holdt sig dog kjæk lige til det sidste Øjeblik, men da glippede det for ham. Han maatte vende sig bort for at bli Herre over sin Bevægelse. Lyden af hans Farvel døde i det Kys, han trykkede paa hendes Haand. I det næste nu var han borte.

Men Constance tænkte ofte paa det blege Ansigt og det rørende Udtryk om hans Læber, i det Øjeblik han gik ud gjennem Døren.

VIII.

Constance holdt sig i Reglen taus, naar de nede hos Hansens diskuterte religiøse Æmner. Enkelte Ytringer undslap hende dog, hvoraf Marie mærkede, at det ikke var saa ganske rigtig fat med hendes Tro. Hun vilde gjerne ha Greje paa dette og forsøgte at bringe det paa Bane mellem dem, men Constance bøjede altid af.

«Jeg er bange for Constance, du Rikard,» sa Marie en Aften til sin Mand, da deres fremmede var gaat. «Hun er sikkert smittet af den moderne Vantro, du hørte vel, at hun forsvarte Bjørnson.»

«Nej Snak, gjorde hun det? Naa ja, Constance har altid forekommet mig at være, altsaa saadan aparte, og aparte Fruentimmer – – ja, dem har jeg ingen fidus til.» –

«Og Ring har jo ingen Magt over hende. Han er i Grunden en Dot, du. – Naturligvis [146] er hun ham overlegen i Forstand og sligt, men det er dog stygt at la ham mærke det.»

«Ja, jeg har nu altid frygtet, at det ikke blev, naa ja, noget lykkeligt Ægteskab, som du véd. – De passer ikke. Ring er for godslig, og hun er altsaa netop det modsatte, han er forelsket op over Ørene, og hun ser ud som hun akkurat taaler ham.»

«Men Ring er nu ogsaa bra lei du, naar han sidder og vrøvler og har drukket noget. – Den Suffisance! – Og saa som han bæller i sig – og stærkt! hans Toddyglas er altid mørkebrunt. Har han altid været slig?»

«Ja, det vil sige, – han har aldrig hvad man kalder drukket – – men altsaa, det var jo det, som skulde gaa over, naar han blev gift.»

«Bare han ikke blir drikfældig, du – tænk hvor rædsomt for Constance.» Fru Marie havde under denne Samtale gaat og ordnet efter Selskabet; nu slukkede hun Lamperne.

«Hun vil i saa Fald ha sig selv at takke for det; Ring er det snilleste og medgjørligste Menneske under Solen; En kan altsaa faa ham til hvad det skal være.»

R. C. Hansen havde rejst sig op og gispede.

«Ja altsaa, skal vi saa til Sengs?» Han gik ind for at se efter, om hans Skrivebord var aflaaset. – –

[147] Omtrent samtidig havde Ring og Constance naat sit Hjem. Hun havde ikke villet ta hans Arm, da han bød hende den paa Gaden; herover havde Ring følt sig dybt krænket, hvilken Stemning han gav Luft ved uafladelig at gjentage med tyk og besværet Stemme: «Du skulde ikke være saadan, Constance, – det kan nu være det samme, men jeg si-er det ba-are». – Den sidste Sætning ledsagede han hver Gang med et hemmelighedsfuldt Nik. Tilsidst slog Tungen Klik for ham; en dunkel Erkjendelse af, at der eksisterte noget som at tie af Klogskabshensyn, steg op i ham, hvorefter han fortsatte Resten af Vejen i Taushed.

Constance gik og ærgrede sig over ham. Det havde hun gjort hele Aftenen, men det var hun nu saa vant til. Inden de gik hjemmefra havde hun bedt ham være forsigtig med hvad han drak, og han havde svaret med en halvt utaalmodig halvt krænket Stemme, at det skulde han nok og i samme Aandedræt begyndt at tale om noget andet. –

Formane ham, virke paa ham, – ja Moren havde let for at snakke, hun! Hvor ofte havde hun ikke om Morgenen sagt ham, at hun om Aftenen havde skammet sig over ham. En Mand, som lod sig byde sligt, lod sig tigge og trygle af sin Kone om ikke at drikke sig fuld – og som lovede og forsikrede [148] med Haand og Mund, og saa gik lige hen og gjorde det. –

Da de kom op i Entrén kunde Ring ikke paa nogen Maade faa Hatten fra sig paa en skikkelig Vis.

Han kunde[n3] ikke begribe, hvordan det havde sig, men hver Gang han hængte den op paa Knagen, faldt den ned paa Gulvet. Til sidst gav han tabt og la den fra sig paa Bordet, idet han mumlede noget om, at Fanden stod i det.

Constance gik ind i Dagligstuen for at hente en Bog, hun vilde læse i paa Sengen. Pludselig stod Ring ved Siden af hende. Han var endnu i Overfrakke og havde beholdt den ene Hanske paa.

«Har jeg fornærmet dig, Constance?» snøvlede han og ravede ganske smaat frem og tilbage.

Hun blev uforstyrret ved at lede efter Bogen.

«Jeg si-e-r – har jeg fornærmet dig?» gjentog han.

Hun havde fundet, hvad hun søgte. I det hun strøg forbi ham, maalte hun ham med et hurtigt Blik og forsvandt gjennem Døren.

Ring stirrede efter hende med døsig spørgende Øjne og gjorde en Bevægelse som for at følge efter, hvad han dog hurtig syntes at opgive. Han virrede med Hovedet, sukkede [149] dybt og gav sig til at se paa sine Støvler med stor Opmærksomhed.

Han tumlede om en Stund der inde, læspede afbrudte Ord, fægtede med Armene, knyttede Haanden, lo lidt, gjorde Grimacer, som vilde han til at græde, og stod af og til stille, hensunken i Betragtninger. Pludselig kom han i Tanker om Øl. Han tog den lille Haandlampe, som Constance havde sat efter sig i Dagligstuen, og boutede sig i smaa, uregelmæssige Vendinger ud i Kjøkkenet, hvor han gav sig til at dreje paa Nøglen til Spiskammerdøren, som han ikke fik op. Saa skred han over Gulvet og ind i Pigeværelset.

« Alette, pst! Alette, pst!» raabte han halvhøjt og bøjede sig over Sengen, hvor Pigen laa i dyb Søvn med Tæppet trukket op under Hagen.

«Hva! hva for noe!» Ordene kom i smaa barske Stød, og aldeles forstyrret rejste Alette sig op i Sengen og glode paa Ring med søvndrukken Forskrækkelse. Tæppet havde hun slaat til Side; hun var i det bare Linned med nøgen Hals og Arme.

Ring blev dybt greben af de hvide Skuldre og det frodige Bryst, hvis hvælvede Rundinger halvvejs kom til Syne. Hans Næsebor vibrerede ganske let, og han blev en Kjende blegere. Saa stak han sin famlende Haand ind paa hendes Bryst og trykkede de klamme [150] Læber mod hendes Skulder. Alette vred sig fra ham og udstødte nogle smaa Skrig. Ring blev næsten ædru af Forskrækkelse.

«Hys, hys,» sa han og løftede advarende Pegefingeren, idet han rettede sig op, – «at skrige slig da! Er der kanske nogen, som gjør Dem noget? Læg De Dem bare til igjen.» Han skjøv hende lempelig tilbage paa Puden og trak Tæppet op over hende.

«En lækker Krop,– rigtig lækker,» hviskede han. Han kunde ikke la være, – han maatte stikke Haanden ind paa hendes Hals igjen.

«Uf nej da, – kan De ikke gaa med Dem,» – klynkede Alette og vilde puffe ham fra sig, men den bløde Berøring af hans glathudede Haand øvede en halvt lammende Virkning paa hende. Hun skjulte Ansigtet i Puden og lod ham klappe sig.

Pludselig forekom det Ring, at han hørte en Dør bli aabnet, og straks efter lukket. Forsigtig som en Kat sneg han sig ud og trak Døren sagte til. Han lyttede anspændt et Par Minutter. Alt var stille. Han kom ud i den lange, smalle Gang, der fra Kjøkkenet førte til Spisestuen, og for Enden af hvilken Soveværelset laa. Paa Taa listede han op over og lyste med Lampen foran sig. Der stod Constances Støvler; det var altsaa dem, hun havde sat ud, da han hørte Døren gaa. Med et Lettelsens [151] Suk gik han ind i Spisestuen; nu huskede han, at der plejede at staa Øl i den broderte Flaskekurv ved Ovnen. Da han havde faat sin Seidel til Livs og røgt et Stykke af en Cigar, gik han ind og la sig.

Men Alette havde ondt for at falde i Søvn igjen. Hun var bleven saa aarvaagen og kjendte bestandig den bløde Haands Kjærtegn paa sit Legeme. Værelset var fyldt af denne fine «Herrelugt», som hun likte saa godt. Hun laa og vendte og drejede sig, strøg sig over Brystet og de kraftige Arme, mens hun gjentog: en lækker Krop. – Hun havde været der siden forrige Høst og likte sig godt i Tjenesten. Især var Ring en snil Husbond. Paa Juleaften, efter at hun havde faat de pæne Gaver af Fruen, havde Ring stukket til hende en Femkroneseddel og i det samme lagt Fingeren paa Munden. Det forstod hun var for Fruens Skyld, hun maatte ikke vide om det. Men han var nu vist «en go en». Han havde tidt gjort uanstændige Fagter og været efter hende, skjønt ikke saa nærgaaende som i Aften, men da havde han vist været ør i Hodet, for det var han undertiden. Og han, som havde en *saadan* Kone! Men Smagen var forskjellig, og hun, Alette, var ogsaa vakker. En lækker Krop, – ja, Ring, det var nu vist en Mand, som forstod det.

IX.

Der var gaat over et Aar efter Fru Bloms Besøg. Det var en Eftermiddag i Midten af December med Frost og klingende Føre. Constance havde været ude for at gjøre nogle Indkjøb. Nede paa Karl Johansgade havde hun mødt Lorck; han var gaat hende forbi med en ærbødig Hilsen. Siden Optrinet imellem dem var han hørt op med sine Besøg; han kom kun, naar Ring ekspres inviterte ham, og behandlede da Constance med en udsøgt Opmærksomhed, der var præget af en Respekt og Tilbageholdenhed, som var paafaldende forskjellig fra hans tidligere frie og spøgende Tone. Constance sa undertiden til sig selv, at hun egentlig savnede ham, men naar hun saa huskede hans Ord hin Aften, blussede Forbitrelsen op i hende.

Da hun nærmede sig Huset, saa' hun, at Spisestuen var svagt oplyst, og tænkte, at [153] Alette maatte være der inde for at lægge i Ovnen.

Hun var allerede halvt oppe i Trappen, da hun huskede, at Klokkeledningen var i Ustand. Hun havde ingen Entrénøgle paa sig, derfor vendte hun om og gik op Bagvejen. Da hun kom ind i Kjøkkenet, fandt hun Lampen stærkt osende og Vandkjedlen saa voldsomt i Kog, at der stod en Sprøjt ud af Tuden hen over Gulvet. Uden at give sig Tid til at ta Tøjet af, vilde hun ind i Spisestuen for at bede Pigen raade Bod paa denne Uorden. Døren var halv aaben, og idet hun stødte den op, saa' hun Bagsiden af Ring, der stod med noget klemt inde i sine Arme og Hodet saa dybt fremoverbøjet, at det saa' ud, som om Kroppen var hodeløs. Uden at fatte, hvad det var, som foregik, traadte hun over Tærskelen, og i samme Nu løsnede der sig to Skikkelser ud fra hinanden. Med en hurtig Bevægelse vendte Ring sig om og skottede med langsomme Øjekast fra den ene til den anden. Der kom en slap Trækning om hans Mundviger, et Slags fjollet Smil. Med Ansigtet halvt bortvendt stod Alette; hun var flammende rød, hendes Haar i Uorden; Øjnene fôr raadvilde omkring, og den ene Haand kramsede hjælpeløst paa Forklædet.

Constance blev greben af en underlig Svimmelhed. Det syntes hende, at hun sank [154] og sank, hun og Stuen og altsammen, og at det aldrig fik Ende. Hun vilde gaa hen over Gulvet eller bare røre sig fra Stedet, hvor hun stod, men det forekom hende, at hun var stivnet fra Top og til Taa, og at det ikke vilde lykkes hende.

Alette var den første, som fattede sig; stille luskede hun ud af Stuen.

«Skal du ikke ta Tøjet af?» Stemmen lød saa ydmyg, saa ulig hans almindelige. Hun vidste næsten ikke, om det var Ring, der havde talt. Men Lyden vakte hende; hun gik et Par Skridt og tog et Tag i Spisebordet som for at støtte sig.

Ring begyndte langsomt at gaa frem og tilbage uden at passere forbi Constance. Da han anden Gang var tæt ved Døren, som Alette havde ladet staa aaben, lukkede han den stilfærdig. Saa gik han hen til Buffeten, flyttede et Glas og en Flaske bag Temaskinen, og stillede sig op i en skraa Stilling med Haandfladen hvilende paa Buffeten.

«Constance – jeg ber dig – hm,» – han byttede Fod, – «tro mig, – det var, – det var ikke saa ondt ment, som det, – som det kanske saa' ud.»

Hun stod ubevægelig og saa' stivt hen for sig.

«Jeg kan godt forstaa, at det, – – ja, at det maa ha tat sig, – jeg mener forekommet [155] dig underligt» – –. Han stansede lidt mellem hvert tredje eller fjerde Ord.

«Men jeg forsikrer dig til, at – ja, bare du vilde tro det – det var, – ja, virkelig var det bare en Spøg, en Kaadhed, om jeg saa skal sige, – en, ja, en Guttestreg, – noget som stak mig – jeg begriber det ikke selv.»

Det var umuligt at mærke paa hende, om hun hørte, hvad han sa eller ej.

«Jeg er saa lei for det, ja, saa lei, at jeg – ikke det kan sige, – ja, rent ud sagt, jeg væmmes ved det.»

Constance førte, ligesom aandsfraværende, Haanden op til panden og saa ud til at beflitte sig paa at tænke efter.

«Jeg véd ikke hvad, – ja, hvad jeg ikke vilde gi for at faa det, – ja, ugjort,» fortsatte han i den samme underdanige Tone. «Hvis jeg turde, saa vilde jeg, ja, paa mine Knæ be dig om Tilgivelse.» Han nærmede sig og rørte sagte ved hendes Muffe, som hun endnu holdt i den slapt nedhængende Haand.

«Lad mig være, Menneske,» sa hun og veg til Side; derpaa forlod hun Stuen og gik hastig ned paa Gaden. Der greb hende et vanvittigt Ønske om at flyve afsted gjennem Luften og ikke stanse, før hun naaede Huset der hjemme, hvor hun kunde dale ned og lægge sit Hode i Morens Fang og be om Lov til at være der bestandig. En voldsom [156] Graad brød op i hende; hun holdt Muffen for Munden, mens

Taarerne strømmede ned over hendes Ansigt. Hun havde en Følelse af, at der overgik hende en stor Tugtelse, som bøjede hende til Jorden. Hvad havde hun da forbrudt, at sligt skulde hjemsøge hende. Det forekom hende, at hun for første Gang smagte, hvad Skam var. Ja vist havde hun ofte været forpint og ulykkelig, men hvad var dette mod disse sviende Piskeslag, hvorunder hun nu vred sig som en Vaand, der svajer i Vinden. Hun blev saa ydmyget der ved; hun kunde være falden paa Knæ og anraabt om Tilgivelse, fordi hun havde været misfornøjet med sin Lod, da der intet var paa Færde.

Hun sa til sig selv, at det ikke kom hende ved; hvorfor kunde hun ikke la ham kysse hvem han vilde, – men nej, nej, nej! han havde jo hende til Hustru, *hende*! Skulde han saa kunne tænke paa at se paa nogen anden paa den Manér – og understaa sig til at *gjøre* det! Nej, at han kunde være saa lumpen og saa svinsk.

Harmen kogte op i hende, og saa kom igjen denne uudholdelige Smerte. Uvilkaarlig begyndte hun at be til den Gud, hun tvivlede om var til, og anklagede sig selv for Utaknemmelighed og Hovmod. Nu var Straffen kommen over hende; derfor skulde hun bøje sin Nakke under den Haand, som tugtede. Der var kun [157] ét, hun ikke vilde finde sig i, at leve med Ring efter dette; men det kunde jo hverken Gud eller Mennesker forlange.

«God Aften Frøken, – ude at spasere i det dejlige Vejr,» lød det pludselig lige ved hendes Øre.

Under sædvanlige Omstændigheder vilde hun være bleven yderlig opskræmt ved saadan en Tiltale af en fremmed Mandsperson paa Gaden ved Aftenstid. Nu ænsede hun det knapt; rolig gik hun videre uden at svare, og Fyren dinglede bort. Hun var nu kommen ned i Welhavensgade og naaede snart Huset, hvor Hansens boede.

Ja naturligvis; derop maatte hun ty for at betro sig til Marie. Saa liden Sympati, der end ellers var imellem dem, paa dette Punkt vilde de forstaa hinanden. – Hun gik op og ringede paa.

Jo Fruen var alene, og hun blev vist ind.

Marie sad i det ene Hjørne af den rummelige Dagligstue, i en fløjelspolstret Sofa og broderte med gule Silker paa rødt Klæde ved en skjærmdækket, stærkt lysende Lampe. En svag Duft af Drivhusblomster fyldte Stuen, og foran den store, hvide Porcellænsovn var stillet en pragtfuld, af Guldpailletter og Arabesker overbroderet Skjærm.

Da hun saa' Constance træde ind, la hun [158] Arbejdet bort, rejste sig op og gik hende venlig smilende i Møde.

«Hvor hyggeligt, Constance; – det var rigtig pænt af dig, – ja, for du blir naturligvis –, saa sender vi Bud efter Ring.» Og hun gav sig ivrig i Færd med at løse hendes Hattebaand og hjælpe hende af med Kaaben.

Constance lod det viljeløst ske. Marie bar Tøjet ud i Entrén og blev ved at snakke, mens Døren stod paa Klem.

Da hun kom ind igjen, tog hun Constance om Livet for at føre hende til en Lænestol. Men pludselig forandredes hendes Mine; hun stirrede paa Kusinens forgrædte Ansigt og stive Træk med et næsten bestyrtet Blik. Deres Øjne mødtes, og i samme Nu kastede Constance sig om hendes Hals og brød ud i en lidenskabelig Hulken.

«Men Gud, Constance, hvad fejler dig?» Og let bevægelig som hun var, kom hun selv til at græde.

Constance blev saa rørt over dette Tegn paa Deltagelse, at hun klyngede sig tættere til hende.

«Aa Marie – du maa hjælpe mig, – jeg er saa ulykkelig –!» kom det omsider med brudt Stemme.

«Men hvad er der da sket? Kom og sæt dig og lad mig høre.»

«Jeg vil ikke leve med Ring længere, – [159] jeg kan det ikke» – og saa fortalte hun, hvorledes Sagerne stod.

Det spændte Udtryk i Maries Ansigt veg efterhaanden Pladsen for et bekymret Alvor.

«Ja, naturligvis forstaar jeg godt, at det har gjort dig græsselig ondt, men det er da ikke noget at ta saadan paa Veje for.» Hun ventede lidt. «Et Mandfolk, som kysser en Tjenestepige. – Det har ikke stort paa sig, du.»

Det var Constance som om Grunden svigtede under hende.

«En gift Mand, i sin egen Spisestue – med sin Kones Tjenestepige» – stammede hun.

«Ja vist er det for galt, og jeg maa rigtignok sige, at jeg ikke havde troet, at Ring var saadan. – Men Constance, er du ganske vis paa, at du ikke selv har Skyld?»

«Hvad mener du med *det*?» spurgte Constance.

«Du er altid saa kold og overlegen mod ham, det synes baade Rikard og jeg.»

Constance følte sit Hjærte sammensnøres. At Marie skulde vende Angrebet mod hende, var noget, hun ikke havde tænkt sig. Hun stirrede hjælpeløs paa hende.

«Hans Opførsel oprører dig altsaa slet ikke?» spurgte hun.

«Jo, det skal Gud vide, Constance, – men du maa huske, at Mændene er saa ganske anderledes end vi. De er saa vant til slige [160] Affærer fra før af, og de kan saa let faa Tilbagefald, hvis ikke deres Koner, jeg havde nær sagt, sætter Livet ind paa at holde dem fast, og det *kan* en Kone, i alt Fald en, der har de ydre Betingelser, – som du f. Eks.»

Constance følte en oprørsk Forbitrelse, der var nær ved at kvæle hende.

«Det er modbydeligt, hvad du siger,» sa hun og knyttede uvilkaarlig Hænderne.

«Ja, ja, Constance, – du faar nok lære om igjen, du skulde bare vide, hvor faa Mænd der er, som er sine Koner tro, ikke et af hundrede Ægteskaber er rent, du.»

Og nu gav hun sig til at fortælle vidt og bredt om al den Uterlighed, Ægtemændene bedrev, og Konerne saa gjennem Fingre med; hun nævnte flere Eksempler fra deres fælles nærmeste Bekjendte og fra andre, som de kun kjendte af Navn.

Constance blev sjælesyg af at høre paa det.

«Men du gode Gud!» – raabte hun til sidst, «hvis dette er sandt, og hvis alle Mennesker finder sig i det, hvorfor er da ikke denne Løgninstitution afskaffet? Hvorfor i al Verdens Rige har vi ikke offentligt Flerkoneri?»

«Som Tyrker og Hedninger! – jo, det vilde være herligt.»

«Saa var der da Sandhed i Tingene, og saa vidste vi jo, hvad vi gik ind til.»

[161] Marie vilde ikke gaa nærmere ind paa dette meningsløse Snak.

«Ja, jeg er nu som sagt saa vis paa, at det kommer saa uhyre meget an paa Konen, hvordan Ægteskabet blir. Hvis du vilde, kunde du faa en umaadelig Magt over

Ring. – Han er saa snil og saa let at lede – og saa elsker han dig virkelig, om han saa hundrede Gange kysser saadan en Tøs.»

Constance lo bittert.

«Ja, for det er bare en Mandfolkestreg. – Du kan endnu faa en udmærket Mand af ham, og det er jo en Kones, – jeg kan næsten sige Mission at virke godt paa sin Mand.»

«Men jeg føler ikke noget Kald for den Mission,» sa Constance haanlig.

«Vis dig nu højmodig, Constance og tilgiv ham, saa skal du se, du faar Velsignelse af det. Ofte er en slig Hændelse et Middel i Guds Haand til at bringe Hjærterne nærmere sammen, naar vi bare bruger det paa den rette Maade.» Maries Stemme vibrerte, og hendes Øjne var fugtige.

Der blev en Pause.

Constance sad med korslagte Arme og saa stivt hen for sig.

Marie tænkte det var bedst at nytte Lejligheden og tale om, hvad hun længe havde havt paa Hjærte.

«Nej, véd du, hvad jeg vilde synes var [162] meget værre, Constance? Det var at ha en Mand, som var svag for Drik.»

«Ja, det mangler det da heller ikke paa, skulde jeg tro, – men det er vel ogsaa min Skyld,» svarte Constance med en Mine, som om hun var forberedt paa alt.

«Ja, Constance, jeg kan ikke la være at tro, og det siger Rikard ogsaa, – at Ring gaar og er lej af sig, fordi du er saa kold imod ham. – Han drikker for at døve sig.»

«Ja, stakkels Mand, han gaar vist rent i Hundene, fordi han er gift med mig.»

«Og det maa jeg rigtignok sige, at ha en utro Mand, det faar endda være – saa græsseligt som det er, men en som drikker!» –

Atter følte Constance den forrige ordløse Forbitrelse inden i sig.

«Ja, for en Mand, som drikker,» vedblev Marie, «kan jo hverken passe sine Forretninger eller skaffe til Veje, hvad der skal til – han er jo borgerlig ruineret.»

«Hvor har du gjort af mit Tøj?» spurgte Constance og rejste sig.

Marie gik ud i Entrén efter det.

«Ja, for nu vil jeg ikke be dig bli,» sa hun, da hun kom tilbage. «Nu skal du pænt gaa hjem og forsone dig med Ring. Gjør det, aa, gjør det med det samme, Constance.»

«Ja, nu gaar jeg hjem og ber om Forladelse, fordi jeg ikke har passet bedre paa ham, [163] og lover at forbedre mig for Eftertiden. – Er det ikke det, jeg skal?»

«Ja, nu er du bitter, og det kan jeg godt forstaa, men naar du faar tænkt dig om, skal du se, du gir mig Ret. Vil du ikke, Pigen skal følge dig?» spurgte hun, da Constance var færdig.

«Nej, for Guds Skyld lad mig slippe! – God Nat.»

«God Nat, Constance.»

Imidlertid gik Ring hjemme i den pinligste Uro. Da Alette hørte Fruen forlade Huset, gik hun ind igjen til ham og stod og hulkede med Forklædet for Øjnene. Han havde bragt hende i Ulykke; nu vilde Fruen jage hende – hvorfor havde han ikke ladt hende gaa for den, hun var; – før havde hun holdt sig som en ordentlig Pige, og nu! Aa Jøsses, at det skulde gaa hende saa'n, – hvad skulde der nu bli af hende, – der var ikke andet for end at gaa bent bort og kaste sig væk – – –. Ring lovede ikke at slaa Haanden af hende og bad hende bare forholde sig rolig og gjøre sine Ting, som om intet var forefaldt. Han skulde nok se at lempe paa dette, saa der ikke blev noget videre af det. –

Saa vandrede han op og ned i Dagligstuen, stod stille ret som det var og forbandede det fordømte Tilfælde, som havde spillet ham et saa intrikat Puds. Han vred sig ved Tanken [164] om alt det, han vilde faa at gjennemgaa med Constance. Hun vilde ikke blive naadig, mente han, men sluttelig trøstede han sig med, at det hele vilde drive over, naar der gik nogen Tid. Ved dette Punkt af sine Betragtninger følte han Trang til at oplive sig med et Glas Kognak og Vand. Hvorfor var Constance altid saadan – det var hendes Skyld, at det gik saa skidt. Hvorfor levede de ikke sammen som to Turdelduer – –

– – Hvert Øjeblik var han ved Vinduet og keg ud; af og til stod han ude i Entrén og lyttede.

Jo længer det led, jo mere ilde tilmode blev han; Munden var trukket op i en mismodig Grimace; Øjenbrynene stod som en spids Vinkel, og Panden laa i tykke,

posede Folder. Han kviede sig frygtelig til det Øjeblik hun skulde træde ind og var samtidig i en Kval, fordi hun udeblev.

Endelig hørte han nogen ved Entrédøren. Han gik ud og lukkede op.

Constance skred rolig forbi ham og begyndte at ta Tøjet af. Saa gik hun ind i Dagligstuen, satte sig i Sofaen og tog fat paa Aftenavisen.

Ring gled ned paa en Stol et Stykke borte og blev siddende i en foroverbøjet Stilling med Albuen paa Knæet og Haanden skyggende for Øjnene. Af og til skottede han hen til [165] sin Hustru, men manglede Mod til at tiltale hende.

Omsider mandede han sig op og sa: «Kan du tilgi mig, Constance?»

Hun lagde Avisen bort, saa' hen paa ham, som for at sige noget, men opgav det og greb atter Bladet.

«Denne Dag skal bli et Vendepunkt i mit Liv,» begyndte han.

«Forskaan mig for Talemaader,» sa hun tørt, «jeg orker ikke at høre paa dem.»

«Jeg véd, jeg har fornærmet dig grusomt,» stammede han, «og jeg vil ta hvad Bod du paalægger mig – hvor» – – –

«Hvad jeg har at sige er ikke meget,» – afbrød hun ham med en Haandbevægelse, – «naar du staar i Forhold til min Tjenestepige –»

«Jeg staar ikke i noget Forhold, jeg.»

«Naar du staar i Forhold til min Tjenestepige, saa er det en Selvfølge, at jeg vil forskaanes for dig. – Hvis du vil ha hende – saa værsgod, men saa faar du la mig være i Fred. – Jeg er gaat ind paa at være din Hustru – det er galt nok, men en af dine Friller, det blir der ikke noget af.» – Hun rejste sig og vilde forlade Stuen.

Ring syntes, at hun aldrig havde været saa dejlig og saa attraaværdig som i dette Øjeblik. – Hun var en helt anden. En Rædsel [166] for at miste hende fôr igjennem hans Sind som et ondt Stik; han sprang op og stillede sig i Vejen for hende.

«Forhaan mig, træd paa mig, spyt paa mig, dræb mig!» raabte han, «jeg er en Pjalt, en elendig Fyr, som ikke har vidst, hvad Skat jeg besad, et Menneske, som ikke er værd at løse dit Skobaand, men jeg elsker dig, Constance, – nej, lad mig tale, jeg elsker og forguder dig, jeg ligger i Støvet og kysser dine Fødder, – jeg bryr mig ikke

om nogen i Verden uden dig – hvad du saa end tror.» Han holdt Hænderne om Hodet og vred sig som i Krampe.

«Sludder,» sa hun med en Grimace, «du kjeder mig.»

«Ja, jeg véd det, – jeg véd det, og det er min evige Kval. – Du har aldrig elsket mig, ikke det bøs. – Og saa undertiden har du været, saa jeg næsten maatte indbilde mig, du holdt af mig – jeg har gaat i et Vilderede, har jeg. Aa Constance, havde du elsket mig, kunde du faat en anden Mand ud af mig. Hvor har jeg ikke forsmægtet efter din Kjærlighed, det er det, som er Skyld.» – – Stemmen blev borte i Graad. Han sank paa Knæ og skjulte Ansigtet i hendes Kjole.

«Rejs dig op – du er drukken,» sa hun uvilligt.

[167] «Jeg er lige saa ædru i dette Øjeblik som du selv, Constance.» Han saa' op paa hende med et Blik som en straffet Hund. – «Jeg rejser mig ikke, jeg ligger her til du siger, at du har tilgivet mig.»

Constance følte en medmenneskelig Medlidenhed med ham; det pinte hende at se ham saa ydmyget. – «Men hvor vil du, at jeg skal kunne tro dig?» sa hun.

«Nej, Constance, – det er sandt, det er altfor sandt, – aa, men gjør det alligevel, denne ene Gang, og du skal faa Tak og Ære for det; – naar du en Gang har fattet Tillid til mig paa nyt, og du kanske føler en Slags Godhed for mig, fordi jeg gjennem mange Aar har været nøjsom og tro, og aldrig har beklaget mig, da vil det gjøre dig godt at tænke paa, at det var dig, som reddede mig. – Stød mig ikke bort, for uden dig gaar jeg til Grunde.» Han laa fremdeles paa Knæ, og han holdt med begge Hænder hendes Kjole, som han kyssede.

Constance blev smittet af denne dybe Sindsbevægelse. Hun bøjede Hovedet og begyndte at græde.

«Der er et gammelt Ord om, at det er bedre at gi end at ta,» vedblev han med den samme lidenskabelig bedende Stemme – «se paa mig, Constance, som ligger her og tigger, mens du staar der og er saa hævet over [168] mig og har min Skæbne i din Haand; vær ikke ubarmhjærtig, men lad dig røre, Constance.»

«Det er ikke af Haardhed,» sa hun med taarefugtigt Mæle, «men hvad der er sket, kan jo ikke stryges ud af vort Liv.»

«Jo, det *kan*, det *kan*, Constance, aa forsøg, forsøg – tag mig til Naade og tag mig paa Prøve.»

«Rejs dig op og sæt dig – jeg vil spørge dig om noget.»

Han adlød som en Skolegut. Hun tog Plads lige over for ham.

«Siden det ser ud til, at du tar dette saa alvorligt, som det er,» sa hun, mens hun glattede sit Lommetørklæde paa sit Skjød og la det sammen til en liden Firkant, «saa tør jeg kanske vente, at du vil svare mig sandfærdigt.»

«Ja, det kan du stole paa, Constance.»

«Lad mig saa faa vide, hvor vidt det er kommet mellem dig og hende.»

«Kommet, det er slet ikke kommet, hvad skulde det være kommet til, andet end hvad du saa', det er galt nok det.»

Hvis Constance havde været mere erfaren, og hvis Evnen til Mistanke om Sandheden ikke havde ligget hende saa uendelig fjærn, til Trods for Maries Belærelser, vilde hun ha [169] tat Varsel af hans famlende Blik og usikre Maade at svare paa.

«Og er det alt?» spurgte hun og saa' ham lige i Ansigtet.

«Ja, jeg forsikrer dig, tror du kanske, – nej, du maa være vis paa, jeg taler sandt –»

«Var det første Gang du gjorde, – gjorde saadan med hende?»

«Du hører jo det, Constance. – Hvorledes skal jeg kunne forsikre det, – hvad kan det nytte, naar du ikke vil tro mig.»

«Du ser saa besynderlig ud,» sa hun tvilende.

«Hvordan tror du et Menneske ser ud, som er spændt paa Pinebænken? Aa Constance, spar mig, – jeg er saa skamfuld, lad det nu være nok.»

Hun trode ham; ikke fordi hun havde synderlig Tillid til hans Karakters Sandfærdighed, men fordi hun ikke kunde tænke sig Muligheden af, at Ulykken, som havde rammet hende, var af saa stort et Omfang. Sligt kunde naturligvis forekomme, men ikke i hendes Ægteskab, ikke lige under hendes Øjne, saadan ganske hverdagslig. Vel var Ring letsindig, men en saa dybt falden Mand var han ikke.

«Og vil du gi mig dit Æresord paa, at du aldrig mere vil gjøre det?» spurgte hun halvt bedende.

[170] «Jeg sværger dig det til ved den evige Gud! Aa Constance, du kan tro, jeg har faat Lærepenge, om ikke af anden Grund, saa for at skaane mig selv for saa megen Lidelse, skal jeg vide at passe mig for Eftertiden.»

Dette kunde Constance saa godt forstaa; hun følte sig sikker paa, at han maatte være grundig kureret, og det stemte hende forsonligere.

«Ja, saa skal jeg prøve at glemme,» sa hun og to store Taarer trillede ned over hendes Kinder.

«Tak! aa Tak, du elskede!» raabte han, idet han for op for at omfavne hende.

«Nej, ikke Kjærtegn, ikke endnu,» sa hun afvisende, – «jeg maa faa Tid til at komme mig.» –

«Men din Haand! Din Haand Constance!»

Hun rakte ham sin kolde, hvide Haand, og han styrtede sig over den som en Menneskeæder.

«Og saa siger jeg Alette op til Paaske.»

«Naturligvis, Constance, – vil du ikke helst, hun skal gaa straks?»

«Aa nej, det er jo ikke værdt at gjøre alt det Opstyr. – Og nu har du jo givet mig dit Æresord.»

X.

Et Par Maaneder efter denne Begivenhed fulgtes Ring og Hansen opover Karl Johansgade. De kom fra sine Kontorer og skulde hjem til Middag. Da de havde passeret Universitetet, drejede Hansen tilhøjre.

«Jeg kan ligegodt gaa den Vej,» sa Ring og slog Følge; han plejede ellers at gaa igjennem Slotsparken.

«Du, det er sandt,» sa Hansen med et pludseligt Hop i sin Tankegang – «Du maa jagu se at faa Jenten paa Dør – ja, for nu kan altsaa enhver se det.»

«Nej, Fanden vel?» sa Ring opskræmt, og gav sig pludselig til at bide paa sin højre Pegefingernegl.

«Vil du vide, hvad Marie sa, da vi gik fra jer forleden?»

«Nu? Saa kom da med det, Mand.»

[172] «La du Mærke til, hvordan Alette saa ud? sa hun med det samme, vi altsaa var kommen udenfor Gadedøren.»

«Naa, men du lod vel som ingenting –» spurgte Ring febrilsk.

«Naturligvis – jeg forsikrede, at hun tog fejl; men hun bare lo og paastod, at jeg altsaa maatte være komplet blind.»

Fordømt!» sa Ring, og plirede med Øjnene, som en Mand, der har et Snedrev i Ansigtet.

«Ja, og saa vilde hun sige til Constance,» fortsatte Hansen, «at hun ikke paa nogen Maade maatte ha hende gaaende i Huset.»

«Saa til Helvede,» mumlede Ring, «det maa du forhindre, Hansen.»

«Det kan jeg jo ikke uden at røbe altsaa, – at –»

«Havde hun Mistanke?»

«Ikke Tale om det! Det er for Resten mærkeligt, tænke sig til, at der véd hun altsaa – og alligevel. Ja – vore Koner er dog utrolig umistænksomme. – Det kommer vel af, at de er saa meget bedre end vi –»

Ring var atter begyndt at bide sine Negle; han grublede over, hvilken Fremgangsmaade der var den retteste og spurgte sig selv, om Constance vilde være ligesaa langt fra at ane Sandheden som Marie.

[173] «Du maa Død og Pine være forsigtig, Rikard, saa din Kone ikke faar Snøv i det,» sa han med Eftertryk paa hvert Ord.

Hansen slog ud med Haanden. «For Resten du, det er en lej Historie – Pokker saa kjedelig – og altsaa, ja, det gjør mig ondt for din Kone. – Drive paa sligt i sit eget Hjem – det er noget Svineri, du – –»

«Naar Ulykken en Gang er sket,» sa Ring med et Skuldertræk, «er der Skam liden Nytte i at holde moralske Foredrag bagefter. Og desuden – det er let for dig at snakke … Men med en Kone som Constance –»

«– Du var da ogsaa et ubegribeligt Fæ, som ikke fik hende væk med det samme altsaa.»

«Bæstialsk,» sa Ring og rystede modfaldent sit Hode. «Men hvem kunde nu ogsaa tænkt. … Hun sa det jo først bagefter – –»

«Ja, som sagt, det med Pengene altsaa skal jeg nok greje for dig, naar saavidt kommer.» Hansen stod stille udenfor Huset, hvor han bode.

Ring ventede en halv Time over den sædvanlige Tid, da han om Eftermiddagen havde drukket Kaffe, i Haab om, at Constance skulde gaa ud, men han havde ikke Lykken med sig. Mod Sædvane holdt hun ikke Skumring men tændte straks Lampen, da det blev for mørkt [174] til at læse; det syntes at være en fængslende Bog.

Ring sad inde hos sig selv, og røg den ene Cigar efter den anden; gjennem Aabningen i Portièren iagttog han Constance, og det slog ham, at hendes Kinder var bleven saa smale og hvide.

Stakker, det havde tat paa hende dette, men med Guds Hjælp vilde hun nok forvinde det. – Bare dette med Alette gik i Orden.

Constance havde været saa mild og stilfærdig siden dette kom paa, – Ring blev blød ved Tanken; kanske var det gaat op for hende, at hun selv ikke var uden Skyld. –

Men sligt skulde aldrig hænde mere, han skulde være hende saa tro, saa tro som Guld – det var jo hende, han elskede –. Hvad brød han sig om disse Tøser, som han for et godt Ord eller en Klat Sølv kunde komme i Forbindelse med – – Aa, den som havde Jenten vel paa Dør! – Tænk, om det kom op! – – Han brast i Sved ved den blotte Forestilling, og saa bad han til Gud, at han i sin Naade skulde afvende det værste og hjælpe ham til at skaane sin stakkels Hustru – det var jo hende, han tænkte paa; af Omsorg for hende var det ogsaa, at han havde skjult Sandheden, da hun spurgte ham ud; det vidste den alvidende, som – det var han sikker paa – ogsaa havde tilgivet ham. – [175] Naar han nu bare kunde komme sig til at stole rigtig trygt paa hans Hjælp og Bistand.

Nej, nu gik det ikke an at bie længere. Idag fik han ikke talt med hende, men i Morgen tidlig inden han gik paa Kontoret, vilde han se til at gribe Lejligheden.

«Skal Du ikke ud i Eftermiddag, Constance?» spurgte han, da han gik gjennem Dagligstuen.

«Nej,» sa hun uden at se op.

«For saa kunde vi slaat Følge –.» Der foresvævede ham noget om, at han i saa Fald kunde gaa tilbage, naar han skiltes fra hende.

Constance rystede paa Hodet.

«Ja ja, Farvel da, Vennen min,» han strøg hende ømt over Haaret. «Nu faar jeg min Sandten skynde mig.»

Ude i Entrén gløttede han paa Kjøkkendøren; han vilde gjøre Tegn til Alette, at hun skulde gaa ned Bagtrappen, men der var tomt, og han vovede ikke at kalde. Saa maatte han da gaa med uforrettet Sag.

Constance la Bogen fra sig og lænede sig tilbage i Sofaen. Hun tænkte paa sin Mand. Hvad der var hændet, havde dog vistnok gjort Indtryk paa ham; der var kommet noget alvorligt, næsten sørgmodigt over ham, som klædte ham; han drak heller ikke saa meget i den senere Tid, – der var jo Aftener, hvor han af sig selv forlangte Te.

[176] Naar han var slig, kunde hun nok maaske med Tiden komme til at holde af ham; han var jo hendes Mand og havde som saadan en Slags Ret til hendes Kjærlighed – –

Og hun havde dog vistnok mere Godhed for ham, end hun selv havde vidst af, for hvorfor skulde det ellers gjort hende saa ondt, det med Alette, ja, for det var ikke bare Vrede, hun havde følt. Kanske var det sandt dette, at hun kunde faa et bedre Menneske ud af ham, hvis hun ret for Alvor søgte at vise ham lidt Kjærlighed – det saa da virkelig ud til det – –. Naar han kom hjem i Aften, vilde hun tale med ham og la ham mærke sin Stemning. Det bedste i Livet var dog vel, naar alt kom til alt, at være noget godt for en anden, – og en fik desuden være nøjsom, lære at slaa af paa sine Fordringer til Lykken.

Hun blev afbrudt i sine Betragtninger ved at det ringede, og straks efter traadte Marie ind.

Det var ikke Meningen at bli, sa hun, men hun vilde sidde en Stund, og tog derfor Tøjet af.

«Saa skal vi ha en Kop Eftermiddagste,» sa Constance og gik ud for at gi Alette Besked.

De begyndte at tale om dit og dat, men det gik ofte istaa imellem dem.

[177] Alette kom ind og satte Tebrættet med Tilbehør paa et af Smaabordene, som Constance havde stillet hen for Øjemedet. Marie mønstrede Pigen fra Top til Taa. Alette blev blodrød, og i sin Forvirring snublede hun mod en Skammel, saa at hun holdt paa at falde. Marie fulgte hende ubarmhjærtig med Øjnene lige til Døren, som hun formelig krøb sig igjennem.

Constance havde ikke set paa hende; det gjorde hun aldrig siden hin Aften: kun de allernødvendigste Ord havde hun værdiget hende.

Da hun hørte hende tørne mod Skammelen, saa' hun et Sekund i den Retning og opfangede et Glimt af Minespillet i Maries Ansigt; hun blev ubehagelig berørt deraf; det var dog ufint at la Pigen mærke, at hun var Medvider i denne modbydelige Hemmelighed – det kunde Marie gjærne lat være med, for hendes Skyld idetmindste.

«At den Tøs ikke skammer sig,» sa pludselig Marie, mens hun rørte om med Teskeen i Koppen.

«Nu har hun jo ikke saa længe igjen,» bemærkede Constance ligegyldig.

«Men du tænker da vel ikke paa at beholde hende Tiden ud, Constance, det gaar jo ikke an at la hende vise sig for Folk, og det maa jo være ækelt for dig ogsaa.»

[178] «La hende vise sig – hvad er det, du sidder og snakker om?» Constance saa' forundret paa Marie.

«Men ser du da ikke, hvordan det er fat med hende?»

«Fat med hende –» gjentog Constance mekanisk.

«Ja, du gode Gud, Constance, hun er jo rent ud sagt, højst frugtsommelig.»

Constance slog Hænderne sammen.

«Men hvor har du da dine Øjne henne, Constance?»

«Aa, men tar du ikke fejl, Marie –?»

«Men saa se da paa hende!» raabte Marie. – «Saa langt som hun er fremme –. Det mindste Barn maa jo kunne opdage det –»

«Nej, at den Alette! – Uf, det er da en væmmelig Historie,» sa Constance med et Udtryk af Afsky i sine Miner.

«Med hende overrasker det mig nu slet ikke,» mente Marie, «det hænder jo med dem, en mindst skulde tro det om – hun har naturligvis en Kjæreste?»

«Det véd jeg ikke,» sa Constance.

«Har hun ikke havt en Fyr gaaende paa Dørene? Det har de jo alle, – men saa er det jo altid en Bror, som skal til Amerika, forstaar sig – og som kommer for at ta Afsked. – Nej, Pigerne nu for Tiden!»

«Uf, hvad skal jeg dog gjøre?» sa Constance [179] raadvild – «det er saa lejt at sige det til hende.»

«Sig ingenting, bare betyd hende, at hun har at pakke sammen straks. – Du kan tro, hun gaar nok uden at komme med Spørsmaal.»

Constance saa' modfaldent hen for sig.

«Jeg skal skaffe dig en anden i Mellemtiden – jeg véd en udmærket Pige, som er ledig, og som du kan faa med en Dags Varsel,» vedblev Marie opmuntrende.

«Ja, tak, det var jo godt men –»

«Du betænker dig vel ikke. – Hør, Constance – af Anstændighedshensyn, om ikke for andet – tænk, naar her er Fremmede, og Herrer, – det er jo til at synke i Jorden af Undseelse over –»

«Ja, du har Ret,» sa Constance, «men, uh, hvor jeg kvier mig –»

– Da Fru Marie var gaat, gik Constance frem og tilbage med en halvt spændt, halvt forlegen Mine. Hun var ganske nervøs ved, hvad der forestod, for hun vilde ha det fra sig med det samme; skulde det til, saa vilde hun i alt Fald ikke sove paa det. Og Ring, hvad monstro han vilde sige? Saa pinligt som det vilde være at se ham sidde der og skamme sig, naar han nu hørte, hvorledes hun var. Men paa den anden Side havde han godt af det ogsaa.

[180] Hun gik hen og ringede. Alette kom ind og spurgte, hvad Fruen ønskede.

Constance betragtede hende opmærksomt og var straks paa det rene med, at Marie havde Ret. Det var dog besynderligt, at hun ikke havde set det før.

Alette mærkede, at noget usædvanligt forestod; der havde liksom hængt noget ondt over hende de sidste Par Dage.

Hun forsøgte at se kjæphøj og ligegyldig ud, og mødte Constances Blik med en trodsig, halvt fræk Mine; men det varede kun nogle faa Sekunder, saa fôr Øjnene usikkert famlende nedover Constances Kjole, flyttede sig hen paa nogle Stoleben, ned paa Tæppet, op igjen et Stykke langs Bordbenene, men kom hurtig nedover igjen; tilsidst, saa' hun ret ned for sig.

«Jeg har ringet paa Dem for at sige Dem, at De maa flytte herfra i Morgen,» sa Constance stakaandet.

«Ja, jeg har ventet paa det,» svarte Alette med dump Stemme, og Hodet sank helt ned paa Brystet. «Det var det, jeg straks sa, at det var bedst, jeg gik med det samme.»

Constance hørte ikke, hvad hun sa, og gad ikke spørge om det.

«Ja, for De forstaar, at *her* kan De ikke bli – slig som De har stelt Dem,» vedblev Constance.

[181] Et pludseligt Skrig skar gjennem Stilheden i Stuen, og i næste Nu laa Alette for hendes Fødder og hulkede saaledes, som Constance aldrig havde hørt det i sine

Dage. Hun vidste ikke, hvad hun skulde sige eller gjøre og var ikke langt fra selv at briste i Graad.

«Naade, Naade,» kom det omsider dernede fra. Ordene persede sig med Møje ud fra den sammensnørte Strube. Med begge Hænder havde hun grebet fat i en Flig af Constances Kjole; en Strøm af Taarer styrtede nedover hendes Ansigt; hun laa omtrent næsegrus, og gjennem Ryg og Skuldre gik der heftige Rykninger, som fik hun Stød af et elektrisk Apparat.

«Jeg har grædt saa meget –,» vedblev hun, stadig afbrudt af den voldsomme Graad, «aa, om Nætterne, jeg tænkte tidt paa at forkorte mig – ja, det gjore jeg – det gjore jeg, – det var for Deres Skyld, Frue, – for en slik som jeg er liksom skapt til at komme i Uløkke. – Og jeg sa det til ham, da han fristede mig, – ja, det véd den evige Gud, jeg gjore, – tænk paa Deres Kone – sa jeg.» Her glap Stemmen ganske og blev til en krampagtig Hikke. «– Men han vilde ha sin Vilje –. Naade, siger jeg, – Naade! – Aa, Gud hjælpe mig, Gud trøste og hjælpe mig –» hun krøb nærmere til Constance og vilde kysse hendes Fod.

[182] Som et Lys, der i tyk Taage skimtes fra det fjærne, og lidt efter lidt blir større og klarere, eftersom man nærmer sig, saaledes gik Sandheden op for Constance. Hun krummede sig sammen og bøjede sig helt nedover den sammenrullede Skikkelse, med Arm og Haand hævet som til Slag. Der var et Øjeblik, hvor hun kunde traadt denne Skabning ihjel under sin Støvlehæl, men i næste Nu gik det gjennem hende, hvor elendig og fornedret dette Medmenneske var, som hun laa der færdig til at sønderbrydes af sin stormflodsagtige Hulken, og hun fyldtes af en smertelig Medlidenhed.

«Rejs Dem op,» sa hun rolig, næsten mildt, «der er ingen Hjælp i at ligge her.»

Langsomt og med Møje kom hun sig paa Benene; hun slog Forklædet over Hodet, og tumlede mod Døren.

«Véd han – jeg mener Ring – om, – om, at De er i en saadan Forfatning?» spurgte Constance.

«Ja,» hviskede Alette.

«Og han vedkjender sig, at det er hans Barn?»

«Ja, aa ja,» sa Alette, og slog ud med Haanden.

«Har han fortsat Forholdet siden den Aften, De husker nok?»

Pigens Svar var saa lavt, at Constance maatte spørge om igjen.

[183] «Jeg har forsøgt at staa imod,» hviskede hun.

«Godt,» sa Constance, «gaa nu.»

Hun famlede efter Dørgrebet og sneg sig sagte ud.

XI.

Constance følte et rasende Had til Ring. Dette skjøgeagtige, svigefulde Mandfolk, hvis Undskyldninger og Forsikringer hun havde nedladt sig til at høre paa, som hun havde havt ondt af og var begyndt at fatte Tillid til.

Denne usle Stakker af et Menneske vilde ganske sikkert paa ny be om Tilgivelse; han vilde ligge paa sine Knæ og ta Gud til Vidne paa, at det var hende, han elskede, og at det andet ingen Ting betød. Uvilkaarlig knyttede hun Hænderne.

Du gode Gud og Fader for en Lykke det var, at hun havde faat Sandheden at vide; hun kunde ha trykket Alettes Haand af Taknemmelighed.

Naar hun nu bare vidste, hvorledes det var, man bar sig ad for at faa Skilsmisse. Hun stod og grundede over det, med Hænderne foldet i hinanden. Præst maatte der [185] til – det var hun paa det rene med, – saa var det jo bedst, hun skyndte sig til ham.

I febrilsk Hast tog hun Tøjet paa. Hun skjalv af Angst for at møde Ring i Trappen, men slap uhindret frem. Hurtig gik hun ned over Gaden. Pastoren boede i et af Hjørnehusene paa Holbergs Plads. Snart var hun ved Maalet og fandt sin Vej op over den gasbelyste Trappe. Paa Entrédøren i anden Etage var der anbragt en skinnende Messingplade, og paa denne læste hun: F. B. Huhn, Sognepræst, Kontortid 9–10 og 4–5. Saa var han vel ikke hjemme eller tog i alt Fald ikke imod. Hendes Knæ skjælvede, og Hjærtet slog saa haardt, at hun kjendte det op i Svælget; – det var som Sjælen vilde ud af hende for hvert Aandedrag, hun tog.

Hun løftede Haanden for at ringe, men lod den atter synke, – hvad skulde hun sige? Hun prøvede at lave en Begyndelse, men Hjærnen nægtede at gjøre Tjeneste, Tankerne gled fra hende. Hun havde en Fornemmelse af, at inde i Hodet gik noget rundt, uafladelig rundt, det var derfor hun ikke kunde huske, hvad Ordene hed. – – Bare disse Hammerslag i den venstre Side vilde gi sig lidt –, de maatte jo overdøve Lyden af hendes Stemme – eller kvæle den indvendig fra. – – – Endelig, ganske mekanisk trykkede hun paa Ringeapparatet og veg forskrækket tilbage for [186] Virkningen. En hæftig Angst greb hende. Blodet fôr i jagende Hast frem og

tilbage fra Hjærtet til Hodet. Et Øjeblik tænkte hun paa at flygte; hun tog et samlende Greb i sine Kjoleskjørter og vilde sætte ned over Trapperne, men saa hørte hun nogen komme, vendte sig derfor hurtig om og blev staaende.

Med en Stemme, hvis tørre, tynde Klang syntes hende aldeles fremmed, spurgte hun, om Pastoren var hjemme.

«Nej –» blev der svaret i en uvis Tone.

Constance følte sig lettet, og med Lettelsen fulgte en Smule Mod.

«Tar han ikke imod paa denne Tid?» spurgte hun.

Pigen betragtede hende med et undersøgende Blik.

«Jeg skal høre med Fruen –» sa hun lidt nølende og gik nogle Skridt, hvorpaa hun kom tilbage:

«Tør jeg kanske be om Deres Kort.»

Angsten slog igjen sin Klo i Constance, men hun følte sig paa en Maade under Pigens Kommando.

«Jeg har intet,» stammede hun, «– sig at en Dame, – mit Navn er Fru Ring.»

En dæmpet Hvisken af Stemmer naaede ud til hende, hun hørte tydelig: «Jo, det ser ud til at være vigtigt –» derpaa Skridt, som fjærnede sig, saa de samme Skridt, som nærmede [187] sig, saa en kort Besked, hvorpaa Pigen kom tilbage og sa: «Værsgo.» –

Straks efter stod hun inde ved Døren i et lidet Værelse, fuldpakket af Bøger i store Reoler, med et smaamønstret Gulvtæppe og en Mængde falmede Kanavasbroderier rundt omkring paa Stoler, Puder, Skamler og Pibebrætter. Oppe ved Vinduet til venstre stod et Skrivebord bedækket af Aviser, Papirer og andet. Stuen var fuld af Tobaksrøg, og i Ovnen brændte det med en stærk, durrende Lyd.

Constance saa' det altsammen som gjennem en Taage. Pastorens Stemme naaede til hendes Øren fra en umaadelig Afstand.

«Værsgo Frue, behag at ta Plads –» sa den venlige gamle Herre og satte en Stol til Rette foran Gyngestolen, hvorfra han havde rejst sig.

Straks efter hørte Constance med Forundring nogen sige: «Jeg ber om Undskyldning, fordi jeg ulejliger Dem, det er ikke Deres Kontortid» – hun kunde ikke begribe, at det var hende selv, som havde talt.

«Aa, jeg ber, Frue, jeg ber, – jeg er med Glæde til Tjeneste, men der er saa mange, som søger mig i alle Slags Ærinder, – det er nødvendigt at begrænse sig. – En skal jo ogsaa ha Tid til sine Prækner –.»

Constance bevægede sig urolig paa Stolen [188] uden at svare, og Pastoren la Mærke til, at hun saa' saa besynderlig ud.

«Har De noget specielt paa Hjærte, Frue,» sa han deltagende, «er der noget, jeg kan hjælpe eller vejlede Dem med?»

Hans hjærtelige Tone virkede godt paa Constance, hun holdt et Øjeblik Lommetørklædet for Øjnene for at samle sig, og sa saa fast:

«Jeg er kommen for at sige Dem, at jeg vil skilles fra min Mand.»

Pastoren gjorde en Bevægelse som efter et Stød.

«Aa nej da, Frue, sig ikke det – jeg vilde ikke hørt det for meget godt,» sa han næsten bedende.

«Jo, det er min faste og urokkelige Vilje» – hun saa' ham lige i Ansigtet. – «Vil De være saa god at sige mig, hvorledes jeg skal bære mig ad –»

«Først maa jeg høre, hvilke Grunde De har, og dernæst er det min Pligt som Sjælesørger og Medmenneske, selvfølgelig ogsaa i Medfør af min Stilling som kirkelig Embedsmand, at formane Dem til at afstaa fra Deres sørgelige Forehavende.»

«Men det vil være aldeles frugtesløst, Hr. Pastor, ingen menneskelig Magt kan faa mig fra det,» sa Constance rolig.

[189] «Men hvad Mennesker ikke formaar, det kan dog maaske han, som er Jordens og Himlens Herre. – Ikke sandt, Frue, De ønsker ikke at staa ham imod –»

«Jeg ønsker at skilles fra min Mand,» vedblev hun heftigere, «– hvem og hvad der end sætter sig imod det.» Hun snurrede Muffen rundt mellem Hænderne og tabte den derved paa Gulvet. Huhn tog den op og la den paa Bordet.

«Husk, at der staar skrevet–» begyndte han.

«Det er mig lige meget, hvad der staar skrevet,» afbrød hun ham og trak Panden i Folder som én, der vil til at storgræde.

«Det mener De ikke, Frue –» formanede Pastoren.

«Og desuden, Skilsmisse strider ikke imod Guds Bud,» vedblev hun og greb nervøst om de Egetræes Armstykker paa Stolen, hun sad i.

«Jo, Frue,» afbrød han hende med mild Stemme. «Eller hvorledes vil De kunne slippe fra et Ord som dette: hvad Gud har sammenføjet, skal Menneskene ikke adskille.»

«Men De vil da vel ikke sige, at det er Gud, som sammenføjer alle Ægtefolk,» raabte Constance.

«De er smittet af Tidens Vantro, Frue! Guds Veje er ikke vore Veje. Ægteskabet er af Gud; naar Herrens Tjener foran Guds Alter [190] udtaler Indstiftelsesordene over Brudeparret, saa er det Herrens eget, bindende Ord, der har lydt. Ægtefolkenes Uværdighed borttager ikke et Fnug af Institutionens Hellighed, ligesom Nadverens Sakramente ligefuldt er Kristi Legeme og Blod, om det end nydes af de mest ubodfærdige.»

«Men Skilsmisse er dog tilladt mellem de kristne,» sa Constance i en ophidset Tone.

«Det er for Hjærternes Haardheds Skyld, husk hvad Moses sa til Jøderne.»

«Moses og Jøderne kommer ikke os ved,» afbrød hun.

«Atter et Tegn paa Vantro. – Saa længe Herrens Menighed eksisterer i Verden, saa længe vil Mose Lov komme os ved. – Men siden De ikke vil bøje Dem for Moses, saa vil De dog maaske lade Frelserens Ord faa Indpas i Deres Hjærte. Hør hvad han siger om Ægtefolk.» Han greb Testamentet, som laa opslaget paa Bordet, bladede lidt i det og gav sig til at læse Mathæus 19. Kap. 5. til 10. Vers.

Constance havde Møje med at beherske sig saa vidt, at hun kunde sidde stille, mens han læste. Det brændte i hendes Tindinger og susede for hendes Øren. Dette uden om gaaende Snak harmede hende. Hun vidste i sin inderste Sjæl, at det, hun vilde, var Ret, det var heller ikke for at spørge derom, hun var kommen. At forsøge

paa at stanse hende [191] var en lumpen Handling, det var at gjøre sig meddelagtig i Svineriet, hun var flygtet fra.

«Der staar det jo netop, at Skilsmisse er tilladt,» sa hun, da Præsten la Bogen bort; hendes Øjne gnistrede, og Stemmen brast af Sindsbevægelse.

«Ja, for Hors Skyld, men ogsaa ene derfor,» svarte han med en apostolisk Haandbevægelse.

«Det er ogsaa netop derfor, jeg vil skilles –,» sa hun.

Pastor Huhn bøjede sig forover med et pludselig Kast af Hovedet.

«Hvad siger De! Arme, arme Frue, – skulde det være muligt, skulde det virkelig være muligt –»

Den dybe Medlidenhed i hans Tone naaede helt ind til den Stræng i Constances Hjærte, der ikke kunde røres ved, uden at den gav Gjenlyd. Med en hurtig Bevægelse slog hun Hænderne for Ansigtet og hulkede saart.

«Stakkels Frue, græd De blot, græd ud, rigtig ud, det letter det sorgbetyngede Sind. – At tænke sig, at sligt skal foregaa i Herrens Menighed. – Ak ja, Menneskenes Synder er bleven saare store iblandt os.»

«Men er De nu ogsaa vis paa, at De ikke dømmer paa en blot og bar Mistanke?» spurgte han, da Constance igjen var bleven rolig.

[192] «Ja, for det er en forfærdelig Anklage, De rejser imod Deres Mand, Frue,» skyndte han sig at tilføje, da han saa' hendes utaalmodige Hoderysten.

«Om han ogsaa kan ha Skinnet stærkt imod sig,» vedblev han, «det kan være fejlt. Kvinder er tilbøjelige til Skinsyge, og Skinsyge er det samme som at være slagen med Blindhed.» – Pastorens Tone lød med ét opirret, som om han sad og forsvarede sig.

«Vor Tjenestepige venter et Barn, som er, ja, – som er hans –» afbrød hun ham.

Det gav et Sæt i ham; han stirrede et Øjeblik paa hende med maalløs Forskrækkelse.

«Langmodigheds Gud, hvad maa du ikke se paa,» han sukkede hen for sig og foldede Hænderne. «– Hvad maa dit Faderhjærte ikke lide! – Og De er vis paa,»

vendte han sig til Constance, «at der ingen Fejltagelse er mulig?»

«Hun har selv sagt mig det –» var Svaret.

«Du store Tid, for en Fordærvelse –» mumlede Præsten og bevægede Fingrene, som om han toede sine Hænder.

«Det er da vist ikke saa ualmindeligt, efter hvad jeg har hørt,» sa Constance og saa' hen for sig med et tomt Blik.

«Nej, nej, Frue – saadan maa De ikke tale, det røber en sædelig Depravation i [193]Tankegangen, som i sin inderste Grund er ukristelig.»

«Men naar det nu er sandt! At det forholder sig slig, er da vel mere ukristeligt end at vide og sige det.»

«Men man maa ikke tabe Troen paa det gode, Frue. Bevar dit Hjærte frem for alt det, der bevares – staar der skrevet.»

Pastor Huhn faldt hen i Tanker. Constance sad stille og ventede paa, at han skulde tale.

«Dette er en svær Tugtelse, Frue,» begyndte han efter en Stunds Forløb; hans Stemme var mild og formanende, «nu gjælder det, at De lar den blive til Deres Sjæls evige bedste.»

Hun flyttede sig urolig paa Stolen.

«Ja, det er haardt for Kjød og Blod, det, Gud forlanger af os –» vedblev han, «men det er dog det eneste, som kan skaffe Fred i vore Sjæle» –

Constance taug fremdeles; Præsten betragtede hende opmærksomt.

«Værer barmhjærtige, ligesom eders Fader i Himlen er barmhjærtig.» –

«De mener, jeg skal tilgi ham,» raabte hun, og hendes Holdning blev pludselig udfordrende.

«Ja, Frue, saa stor Grund De end kan ha, – De bør ikke bryde Deres Ægteskab –»

[194] «Det er ikke mig, som bryder, – det har han besørget!»

«En kristen Kvinde forlader aldrig sin Mand. – De vilde nok ha den kolde Retfærdighed paa Deres Side, men ikke den Kjærlighed, der tilgiver alt, taaler alt, tror alt, haaber alt. – Tro mig, det er saligt at tilgive» –

«Det er foragteligt, oprørende, umoralsk,» udbrød hun, dirrende af Harme.

«Tænk, om vor Herre vilde svare os saaledes, naar vi kom og bad om Naade,» sa Pastor Huhn med et stille Smil og i en Tone, som om han nu havde fundet det rette Ord. «Tænk, om han i vor sidste Stund, naar vi raabte til ham om Tilgivelse for et helt Livs Synd, vilde gjøre med os efter Fortjeneste –»

«Men de to Forhold kan jo slet ikke sammenlignes,» sa Constance i en heftig Tone. «– For det første er der jo intet Ægteskab mellem Gud og Menneskene, og for det andet er det jo ham selv, som har skabt os, som vi er.»

«De forfærder mig, Frue – De bespotter Gud i Deres syndige Tale.» Det lød strængt.

«Bespotter man Gud ved at sige, hvad der er sandt?» spurgte hun og rejste sig.

«Vantroens Aand taler ud af Dem,» han rystede modfaldent sit Hode, «paa Dem vil mine Formaninger vistnok være spildt [195] – Dem kan kun Gud hjælpe. – Jeg har gjort, hvad der er min Pligt, og foreholdt Dem at vise kristelig Mildhed og Overbærenhed, – naar De ikke vil lade Dem lede af Skriftens Ord, saa har jeg ikke mere at sige.»

«Men sig mig, Hr. Pastor,» sa Constance med dybere Stemme, «hvis det nu var en Mand, hvis Hustru stod i Begreb med at føde et Barn, som f. Eks. hans Kontorbud var Fader til, vilde De saa ogsaa komme med dette: Ingen kristen Mand forlader sin Hustru?» Hun saa' paa ham med et næsten fiendtligt Blik.

«Her er Forholdet forskjelligt. – Naar en Kvinde falder paa dette Omraade, røber det en saa stor Fornedrelse, en saa dyb moralsk Fordærvelse, at hendes Nærværelse i Hjemmet maa anses for besmittende.»

«Ja, man er nu saa vant til at høre det, men jeg tror ikke længer paa dette med denne store Forskjel.» sa Constance trodsigt.

Pastor Huhn slog ud med Haanden og saa ud, som om han ventede, hun vilde gaa.

«Vil De saa sige mig, hvad jeg har at gjøre?» spurgte hun og tog sin Muffe.

«De behøver blot at skrive en Ansøgning, eller faa én til at gjøre det for Dem, og sende mig den, saa skal jeg paategne, at det lovbefalede Mæglingsforsøg har været frugtesløst, [196] og saa – – Ja, jeg skal med Fornøjelse ekspedere den videre for Dem.»

Hun takkede og sa Farvel.

«Vor Herre være hos Dem og gjøre Dem sagtmodig og ydmyg af Hjærtet, saa at hans Vilje maa fuldbyrdes,» sa Præsten med bekymret Mine.

«God Nat, Frue!»

Han fulgte hende ud og lukkede Entrédøren efter hende.

XII.

Da Constance kom ned paa Gaden, stod hun et Øjeblik stille og tænkte sig om. Saa gik hun hurtig i den modsatte Retning af, hvor hendes Hjem laa. Da hun naaede Incognitogaden, gik hun ind i et stort Hus med spidse smaa Taarnbygninger og ringede paa i Stuelejligheden, hvor Fru Wleügel boede.

Jo, Tanten var hjemme; hun sad inde og drak Te, svarte Pigen, der lukkede op.

Constance gik igjennem den rummelige trefags Dagligstue med de store, gammeldags Møbler, som hun kjendte saa vel fra gamle Dage. Derborte ved Pianoet sad hun, den Gang Tanten leverte hende Frierbrevet, og her med Haanden paa Ryggen af Sovestolen stod hun første Gang han kom som forlovet. – – Huttitu, hvor hun rystede ved disse Minder.

[198] Der brændte en liden, med lyserødt Papir tilsløret Lampe borte i Hjørnet foran den halvrunde Hjørnesofa; den store hvide Porcellænsovn sendte en mild Varme ud over Værelset, og der duftede af Potteblomster. Døren til Spisestuen stod paa Klem, og ind gjennem Sprækken et Stykke bortover Gulvtæppet flød et stærkt gulagtigt Lys, som mødtes med det afdæmpede, røde Lampeskin.

Idet Constance traadte over Tærskelen til Spisestuen, havde Tanten rejst sig fra sit færdige Maaltid. Hendes Haar var paa det sidste blevet ganske hvidt; hun bar en Kappe med pibede Strimler, og udenpaa Kjolen havde hun en stor rundskaaren Fløjelsmodest, der endte i to lange Spidser, foran besat med Silkefrynser. Ondet i Foden havde forværret sig saa, at hun denne Vinter var begyndt at bruge Stok.

«Nej, men Constance, er det dig, som er ude og gaar saa sent, nu har jeg netop drukket Te, skal jeg lave dig en Kop?» spurgte hun.

«Nej Tak, Tante, slet ikke det, – jeg vil tale med dig.»

Fru Wleügel saa' studsende paa hende, – der var noget i Stemmen, som foruroligede hende.

«Der er da ikke tilstødt dig noget?» spurgte hun.

[199] «Jo, Tante, kom ind, saa skal du høre.» Og saa begyndte Constance at fortælle, mens hun i Hast afførte sig sit Overtøj, og endte med at sige:

«Og nu er jeg kommen for at bli hos Dig, Tante, indtil det er ordnet.»

Tanten havde hørt paa hende i Taushed; hendes Øjenlaag var sænkede, og der var kommen en stram Trækning i Mundvigerne.

«Og hvad vil du saa gjøre, Constance?» spurgte hun, og saa' alvorligt paa hende.

«Rejse hjem,» svarte Constance og brast ud i en lidenskabelig Hulken.

«Det vil dine Forældre aldrig tillade,» Fru Wleügel rystede tungsindig paa Hodet. «En skal gjøre, hvad der er Ret.»

«Naar de hører, hvorledes Ring har været! Nej, Tante, saa slet tror jeg ikke om dem.»

«Stakkels kjære Constance min – Gud skal vide, jeg føler for dig,» det vibrerte stærkt om den gamle Dames tynde Læber, «det gaar mig saaledes til Hjærtet, at – aa Gud, aa Gud – det er grænseløst, hvad vi Kvinder maa taale, men aldrig havde jeg trot, at det skulde gaa dig – –»

Stemmen tabte sig i en tynd Piben, og hun fôr med Haanden over Øjnene.

«Du maa tro, jeg véd, hvad det er,» vedblev hun lidt efter, «ja, for saadan gik det mig ogsaa.»

[200] «Var din Mand ogsaa saaledes?» raabte Constance og styrtede paa Knæ foran hende.

Fru Wleügel tog hendes Hode mellem Hænderne og kyssede hende paa Haaret.

«Ak ja, Constance, og ikke bare han. Vi tror altid, at vi er Undtagelser, men det er saa langtfra. – Det er saa vanskeligt med Mændene; gifter de sig, mens de er unge, saa har de ikke raset fra sig, og venter de, til de er ældre, saa er deres Vaner blet dem for stærke.»

«Men Tante, Tante,» raabte Constance, «hvorfor sa du ingenting om dette før? Hvorfor vilde du da saa gjærne faa mig gift?»

«Constance min, naar du blir saa gammel som jeg, vil du forstaa alting bedre, – en faar gjøre, hvad der er Ret. – Verden er indrettet paa, at Kvinderne skal være gift;

ulykkelig blir de, det vil sige til en Tid; men et ugift Fruentimmer, – ja, hendes Lod er dog endnu langt sørgeligere. – Af to Onder faar en vælge det mindste –»

«Da véd jeg dog, hvad jeg vilde valgt, hvis jeg havde vidst Besked,» udbrød Constance med Bitterhed og rejste sig.

«Den, som har Skoen paa, véd, hvor den trykker,» sa Tanten og vuggede sagte frem og tilbage med Overkroppen. – «Tro mig, Constance, var du bleven Pebermø, saa vilde din ugifte Tilstand ha forekommet dig at være den [201] vigtigste Hindring for at naa Lykken i Livet.»

«Ja, ja, Tante, lad os ikke disputere om dette nu, det fører saa ikke til noget,» sa Constance.

Hun kunde ikke være stille, men bevægede sig urolig omkring.

«Og du har været hos Præsten, siger du? Ak Gud, ak Gud, hos Præsten. – Og Ring, hvad siger Ring?»

Saa fik hun vide, at Constance ikke havde talt med ham, og at han var uvidende om, hvad hun havde besluttet.

«Constance, du maa betænke dig, du maa betænke dig vel, før du bestemmer dig i denne Sag.» Hun hævede Haanden som til Advarsel.

«Der er ingenting at betænke, – kan du ikke forstaa det, Tante,» det kom utaalmodig klynkende. «Begynd nu ikke at pine mig, hører du, – jeg kan ikke taale det!»

«Ja, men søde Constance – du maa være fornuftig. – Af alle Ulykker er en Skilsmisse den værste – du maa da høre, hvad Ring –»

«Hvis du vil ha mig til at vende tilbage til ham, saa siger jeg, at det nytter dig ikke,» afbrød Constance hende, «jeg gjør det ikke, jeg gjør det ikke.» Hun stod og smaatrampede [202] med begge Fødder, som om hun gav sig i Farten til et Løb.

«Du skal ta dig Tid, Constance, – ikke handle nu. – Den første Smerte er saa overvældende. – En skal gjøre, hvad der er Ret –»

«Nej, Tante, det er ikke Smerte, det er Væmmelse, Afsky – – Afsky, og Foragt. – Jeg taaler ikke at se ham, – jeg blir gal bare ved Tanken –». Hun vred sine Hænder, som om hun var ude af sig selv.

«Ja, ja, jeg véd det nok,» Tanten slog ud med Haanden, «men det gir sig. Naar der er gaat nogen Tid, vil du ha det bedre. Det nytter ikke at gjøre Oprør, Constance! Hvad kunde det hjælpe at sidde der som fraskilt med al Skandalen og Sorgen paa sig, rynket paa Næsen til af alle og enhver. Rejse hjem, siger du! – Var din Mor her, hun vilde tigge og trygle dig om at vende tilbage – du kunde ikke volde dine Forældre en større Sorg, Constance. – Du kan tro, det er sandt, hvad jeg siger.»

Constance kastede sig paa Knæ i en Lænestol med Ansigtet i Hænderne og vaandede sig højt.

Tanten humpede hen til hende og tyssede blidt paa hende.

«Nu skal du pænt gaa hjem, Constance, vær nu snil Pige. – Jeg skal følge dig. – Vi tar en Vogn, saa skal jeg tale med Ring, han [203] skal ikke faa røre ved dig. – Du skal faa det, som du vil – komme her hver Dag. – Nu længes snart Dagene, inden vi véd Ord af det, har vi Sommeren, saa rejser du til Molde – det skal være, som om Ring ikke eksisterte, indtil du er kommen over det, kom nu, Constance –»

Constance løftede Hodet og saa' paa hende. Ansigtet var smertelig fortrukket, Øjnene havde et fortvilet Udtryk, Munden var presset sammen i Forbitrelse. Med en energisk Bevægelse kastede hun Overkroppen bagover og sa med stille Kraft: «Hvis du jager mig fra dig i Aften, Tante, saa gaar jeg lige hen og dræber mig – nu kan du gjøre, hvad du vil.»

Tanten fôr forfærdet et Skridt tilbage; hun forstod, at her nyttede det ikke at overtale.

«Du kan begribe, at jeg mere end gjærne huser dig, Constance min,» sa hun med grædende Stemme. «Jeg bare stræber efter at gjøre det rette, jeg. – Naar du er saa desperat tilsinds, saa faar du bli i Guds Navn, – ja, i Guds Navn.»

Constance lod Ansigtet falde tilbage paa sine Hænder, der hvilede paa Stoleryggen.

Fru Wleügel humpede hen til Skrivebordet og skrev med Blyant de Ord til Ring:

«Constance er her og kommer ikke hjem i Nat. Hun er aldeles fortvilet og vil absolut ha Skilsmisse.»

[204] Saa sendte hun Pigen afsted med Brevet.

Derpaa gik han hen til Constance og fik hende med blide Ord og Kjærtegn til at sætte sig i Sofaen.

«Se saa, – her er en Skammel til Fødderne, – ta den Pude i Nakken og læg Tæppet over Knæerne, se saa – nu sidder du godt.»

Constance sad tilbagelænet med nedhængende Arme og lukkede Øjne; Ansigtet var indsvundet, og omkring Munden laa der et Træk af usigelig Græmmelse.

«Nu skal jeg lave dig en god Kop Te,» smaapludrede Fru Wleügel, «og saa skal jeg stelle i Stand for Natten, du skal faa ligge inde hos mig, paa Sovesofaen, hvad tror du om det, Constance?»

Hun nikkede.

«Ak ja, ak ja, en faar gjøre, hvad der er Ret,» mumlede den gamle Dame, mens hun trippede ud af Stuen med smaa, geskjæftige Skridt.

XIII.

Efter Optrinnet i Dagligstuen havde Alette ligget næsegrus paa Sengen og grædt, indtil hun ikke orkede mere.

Hun tænkte paa Moren, hvad hun vilde sige, naar hun nu fik hende hjem – hun, som var Gangkone i saa mange pæne Huse, og nu skulde ha den Skammen. – Ikke for det, hun havde ikke været bedre i sin Ungdom, – Alette var selv en fin Mands Datter, men det var nu saa længe siden. Og Broren, naar han fik fat i hende, vilde han sikkerlig skamslaa hende, og hun havde ikke likere fortjent. Og saa var det Hans Olai – –. Hver Gang Ejermanden til det Navn kom frem for hende, blev Graaden til Skrig, som hun staggede ved at bide i Sengetæppet. Hans Olai, Hans Olai, som var ventendes med Briggen «Haabet». Naar han saa' hende, gik han vist fra Forstanden, [206] den pæne, troværdige Gutten – – Aa, om hun kunde søkke sig ned i det sorteste Dike. – Til sidst stilnede Graaden af det kjendtes, som om der ikke var flere Taarer tilbage, som var hun helt og holdent tørret ud.

Hun rejste sig, hægtede Kjolen til i Brystet, knyttede et rent Forklæde paa og begyndte at stelle til Aftens.

Da hun var færdig, hørte hun Ring komme. Der gik et Ryk igjennem hende; hun greb den lille Haandlampe og flygtede ind i Kammeret, hvor hun mekanisk gav sig til at glatte paa Sengetæppet.

– Lidt efter aabnede Ring Kjøkkendøren og spurgte, om hun vidste, hvor Fruen var gaat hen.

Alette stak Hodet ud gjennem Døraabningen og svarte, at det vidste hun ikke, hvorefter hun trak sig tilbage.

Ring traadte ind, lukkede Kjøkkendøren efter sig og stillede sig op i Døren til Pigeværelset.

Hun stod op og ned ved Siden af Kommoden; med den ene Haand havde hun grebet om dens spidse Hjørne; Haaret var forpjusket, Ansigtet opsvulmet, Læberne blege og sammenknebne; af og til hævedes Brystet af en krampagtig Hikke.

[207] Hendes jammerfulde Udseende berørte Ring ubehageligt; noget som en nagende Selvbebrejdelse kom op i ham.

«Hvorledes er det, du sér ud, Menneskebarn?» sa han og søgte at slaa en spøgende Tone an.

Alette flyttede ikke Øjnene fra den Firkant i Vægtapetet, hvorpaa hun stirrede; hun aabnede Læberne saa lidet, at det var mærkeligt, Ordene kunde høres, og dog kom det tydeligt, da hun sa:

«Som jeg har gjort Gjerningen, tænker jeg –»

«Men dette gaar Pinedød ikke Vejen. – Du faar komme dig væk, Alette, før det er for sent. – Svært, saa det viser paa dig alt.»

«Ja, den Besked fik jeg ogsaa af Fruen,» svarte Alette uden at røre sig.

«Fruen! Har Fruen talt med dig?» spurgte Ring med aaben Mund og stirrende Øjne.

«Ja.»

«Hvadtid?»

«Nu for en Stund siden.»

Ring blev bleg om Næsen.

«Har her været nogen?»

«Ja, Fru Hansen var her.»

«Saa, for Satan! det fordømte Fruentimmerpræk! Du lod dig vel ikke mærke.»

«Mærke? – De siger jo selv, at det er synligt nok.»

[208] «Spurgte hun om, hvem du havde havt med at gjøre?»

Hans Holdning var saa truende, at Alette under andre Omstændigheder vilde været ræd.

«Det trængtes vel ikke, hun kom jo over os den Gang –»

«Og du vedgik det, du angav mig!» Hans Ansigt var kridhvidt og Øjnene opspilede; hans Arm var løftet imod hende, og Knæerne skjælvede saa stærkt, at han vaklede.

«Det skulde vel hjulpet at nægte,» sa hun tonløst.

«Din udspekulerte, ondskabsfulde Tøs!» hvislede han gjennem de sammenbidte Tænder. «Se mig til den hævngjerrige Taske – men du skal faa vide, hvad det betyr at bringe en Mand i Ulykke.» Hans knyttede Næve ramte hende over Nakken; hun stupte forover og traf med Ansigtet mod Bordkanten; med begge Hænder greb hun om Bordbenet, men havde slig Fart, at baade hun og Bordet fôr et Stykke henover Gulvet, før hun blev siddende paa Huk.

Blodet randt ud af hendes Næse; med Besvær rejste hun sig og tørrede sig om Munden med Forklædesnippen.

«Ja værsgo, slaa bare, dræb mig paa Stedet, om De vil. – Siden De har gjort det ene, kan De ogsaa gjøre det andet.»

Hans Raseri var pludselig som blæst bort.

[209] «Ja, du véd ikke, hvad du har gjort, Alette,» sa han med helt forandret Stemme og gik fra hende.

Han var aldeles ude af sig selv og følte en Forfærdelse, som tog Kraften fra ham.

Inde i Dagligstuen sank han om paa en Stol; Hænderne gled ned paa Knæerne, og Overkroppen ludede saa stærkt forover, at Hodet hang helt nede mellem Benene. Han blev greben af Svimmelhed; det var, som om alt indvendigt fra Isse til Fod var tømt ud, og han sad igjen med en ganske hul Krop.

Efter en Stunds Forløb rejste han sig, gik ind til Buffeten og skjænkede sig et vældigt Glas Kognak, som han tømte i et Drag. Det styrkede ham og gav ham tilbage hans Sansers Brug. Der vilde blive en svær Spektakel. Constance vilde skilles, han forudsaa, at baade Præst og Slægt vilde bli blandet ind i dette. – Det vilde blive Fanden til Sjou med Folkesnak og Scener og alslags Djævelskab, det vilde ikke gaa saa let at snakke hende til Fornuft denne Gang.

Hvorledes skulde han møde hende, naar hun nu kom, – han blev saa ilde ved Tanken, at han rev sig i Haaret.

Han kunde ikke sidde stille, rejste og satte sig i et væk, slentrede rastløs omkring og mumlede halvhøjt afbrudte Sætninger: «Ja, ja, – du store Tid, – nok udaf det –

[210] Constance har nu selv Skyld – Constance, – aa, den elskede, dejlige Constance!»

Han begyndte at græde og pudsede snøftende sin Næse. Havde hun blot villet – aa, aa, – for et Liv! – – Men herefter skulde han være hende saa tro, – og han skulde ydmyge sig, tigge, trygle, anraabe, ja, han skulde nok formilde hende, hun maatte være en Sten, om hun ikke blev rørt, og nogen Sten var hun ikke – nej, nogen Sten var hun ikke –. Stemmen gik op i den fineste Fistel. – Han græd igjen – det lettede.

Pludselig begyndte han at spørge sig selv om, hvor hun kunde være – Klokken var jo mange –. Hun skulde nu vel aldrig? – Nej, var det likt, – han slog ud med begge Hænder – – Hun skulde nu vel aldrig – nej, nej – nej – han stampede i Gulvet – Hun skulde – – – Han skjælvede fra Isse til Fod. – Han vilde bede – aa, saa inderligt –, han foldede Hænderne, nej, ikke staaende, – han vilde knæle.

Han laa endnu paa Knæ, da det ringede.

Vaklende gik han ud og lukkede op; det var Seddelen fra Fru Wleügel.

Han var i Incognitogaden før Pigen. Fru Wleügel kom selv og aabnede for ham.

«Godaften,» stammede han og traadte frygtsomt over Tærskelen.

[211] Midt i sin Bedrøvelse følte Fru Wleügel et vist Velbehag ved at være kommen til at spille en saa vigtig Rolle i dette sørgelige Drama. Hun rystede paa Hodet og bevægede Haanden op og ned for at udtrykke, hvor forfærdelig alvorlig hun fandt Sagen.

«Ja, De maa nok se bekymret ud,» sa Ring med Skræk og Uro i Stemme og Miner, «det er en tung Tilskikkelse.»

«Ja, Gud hjælpe og trøste mig for hende derinde,» sukkede Fru Wleügel.

Lyden af de sidste Ord blev kvalt af hendes Sindsbevægelse. Hun svøbte Snippen af Lommetørklædet om Pegefingeren og tørrede langsomt først det ene Øje og saa det andet.

«Gud være lovet, at hun er tyet til Dem,» sa Ring. «Det var det eneste rigtige. Aa, Tante Wleügel, De kan tro, jeg er i en Tilstand –» han holdt Haanden for Øjnene og søgte at samle sig.

«Ja, men Ring, hvor kunde De nu bære Dem saaledes ad –» sa den gamle Dame klynkende.

«Tal ikke om det,» han løftede afværgende Haanden, «jeg tror, jeg mister min Forstand.»

Han vendte sig mod Væggen og græd.

«Uf, nej da,» hyssede Fru Wleügel, «det [212] er saa ondt at se en Mand saaledes – De maa ikke græde, Ring.»

«Kunde jeg saa sandt græde Sjælen ud af mig med det samme, – Gud skal vide, jeg gjærne gav mit Liv for at ta Sorgen fra Constance,» sa han snøftende.

«En tænker for lidet over det i Forvejen, Ring, bagefter er det for sent,» sukkede Fru Wleügel.

«Ja, det er Fejlen med os Mennesker,» sa Ring og pudsede sin Næse, «men saa faar en ogsaa lide for det.»

«Ja, og de andre, som en drager i Ulykke – det er nu det værste, Ring.»

Ring gjorde en Bevægelse med Hodet, som om han var altfor overvældet til at kunne svare. – «Faar jeg ikke tale med Constance?» spurgte han.

«Bare det ikke angriber hende for meget – hun er saa ophidset, jeg kan næsten sige utilregnelig.»

«Og hun siger, hun vil skilles?»

«Hun vil ikke høre Tale om andet; i Aften nytter det ikke, Ring.»

«Aa, men lad mig faa se hende, bare et Øjeblik, jeg skal gaa straks, hvis jeg mærker, det er hende imod – – Bare et eneste Minut,» bad han.

«Jeg skal spørge hende.»

[213] «Nej, gjør ikke det, Tante Wleügel, saa siger hun nej,» sa Ring og holdt hende tilbage. «Lad mig gaa ind uden videre, – jeg skal være saa stille og forsigtig, hvor er hun henne?»

«Der,» hun pegte paa Døren til Dagligstuen.

Ring la Hatten paa Entrébordet, aabnede Døren uden Støj, og gik varsomt over Tærskelen.

Constance sad endnu i samme Stilling paa Sofaen. Til Tantens Bønner om at drikke den Te, hun bragte hende, havde hun blot rystet paa Hodet.

Hun følte sig saa mat, at hun syntes, det var umuligt at løfte Hodet op. Inde i Hjærnen var der saa underlig tungt og stillestaaende, og uafladelig kjendtes det, som om der rislede fine Strømme af koldt Vand fra Issen ned til Nakken.

Hun sad i en Døs med lukkede Øjne, det var saa godt at ikke kunne tænke – – – Men hvad kunde det være for noget varmt og fugtigt der blev trykket op og ned paa hendes Haand, og saa forekom det hende, at nogen hviskede: «Constance –»

Det blev saa tungt paa hendes Knæ, hvad var det dog – – – Langsomt sled hun Øjnene op – der laa en stor lysebrun Klump, som rørte sig, med en blank hvid Runding [214] paa Midten og noget bredt sort nedenfor det igjen, lige ned paa Gulvet, og saa kom der en snøftende Lyd –

Det var først da Klumpen løftedes, og et Par anløbne, rødgrædte Øjne hævedes imod hende, at hun helt kom til sig selv.

Med et Skrig, som var hun bidt af en Slange, fôr hun op af Sofaen, styrtede først som i Vildelse om i Stuen, fik saa Øje paa en Dør, pilede ud af den, videre afsted, gjennem den næste, kom ind i et mørkt Værelse, og tørnede saa mod noget spidst. Slaget var saa hæftigt, at hun tabte Bevidstheden og faldt næsegrus overende paa Gulvet. Ring og Tanten kom styrtende til. Fru Wleügel gik rent vild, før hun endelig fik tændt Lys.

De knælede begge ned ved Siden af Constance. Panden var opsvulmet i en stor Bule, ellers var der intet at se. Hun syntes ganske livløs; naar de løftede hendes Hænder, faldt de tungt tilbage igjen.

«Spring efter Læge, Ring, vær snar, for Guds Skyld,» sa Tanten.

Ring afsted.

I Forening med Pigen, der imidlertid var kommen tilstede, anstrængte Fru Wleügel sig for at faa Constance til at vaagne. De stænkede hende med Vand i Ansigtet, hældte hende eau de Cologne over Hodet, stak en Pude ind [215] under Nakken og fik knappet Kjolen og Korsettet op.

Da Doktoren kom, havde hun givet det første Livstegn fra sig; han fik hende sat over Ende i en Lænestol, og snart var hun kommen ganske til Live igjen.

Da hun aabnede Øjnene, saa' hun Ring staa bøjet over sig; med en jamrende Lyd kastede hun sig ind til Tantens Bryst og gjorde en afværgende Haandbevægelse.

«Gaa ind i Dagligstuen, Ring,» hviskede Tanten.

Doktoren ventede, mens Constance blev bragt til Sengs. Da han havde undersøgt hende, erklærede han, at en akut Sygdom var ved at bryde ud, han kunde ikke sige hvilken. Han skrev en Recept, gav nogle Instrukser for Natten, trykkede Rings og Fru Wleügels Haand og lovede at komme tidlig igjen næste Morgen.

Fru Wleügel gjorde Forberedelser til at vaage over Constance, som laa stille hen med lukkede Øjne. Hendes Aandedrag var kort og uregelmæssigt. Ved Lyset gjennem den grønne Lampeskjærm saa' hun dødningeagtig hvid ud; over Panden laa der et vaadt Klæde. Af og til fôr hun sammen som i Angst og saa' sig om med forstyrrede Blikke, men blev straks rolig, naar Tanten forsikrede, at hun [216] var hos hende, og at der ikke var Tale om, at hun skulde hjem.

Men inde i Dagligstuen gik Ring op og ned paa Gulvet med Hodet dybt nede paa Brystet. Med Mellemrum knælede han i en Lænestol, lagde Ansigtet paa Hænderne og græd. Saa stod han op og satte sig i Marsch igjen. Af og til stansede han, foldede Hænderne og løftede dem som i brændende Bøn. Saa slog han ud med Armene og udbrød med Lidenskab: «Hun skal bli min igjen, aa, hun skal, – hun skal – saasandt hjælpe mig Gud, Amen.»

XIV.

Det var en Hjærnerystelse, Constance var bleven rammet af. I over en Uge laa hun i en søvnlignende Døs, og naar hun et Øjeblik var vaagen, fantaserte hun om alt muligt og kjendte hverken Tanten eller Diakonissen. Lægen erklærte dog allerede efter et Par Dages Forløb, at han ikke troede, der var nogen Fare paa Færde, og at Sygdommen efter al Sandsynlighed ikke vilde efterlade sig noget varigt Men. Da saa Bevidstheden vendte tilbage, og Forstyrrelsen i Hjærnen maatte anses for at være hævet, gik det langsomt med at komme til Kræfter. – Aldrig saa snart var hun imidlertid af Doktoren erklæret for at være frisk igjen, før der fra forskjellige Sider blev sat skjulte Drivhjul i Bevægelse for at faa hende til at opgive Tanken paa Skilsmisse.

Naar hun talte om, hvad der forestod, blev det vist tilbage med den Indvending, at hun [218] var for svag til at tænke paa sligt. Hun maatte gi Taal og vente, til hun blev stærkere. Hun boede jo hos Tanten og blev aldrig foruroliget af Rings Besøg; det var jo foreløbig god nok Skilsmisse det.

Der begyndte at komme Skrivelser fra Moren, som af Tanten var bleven underrettet om, hvad der var foregaaet.

Paa det første Brev svarte Constance tilbage, at hun heller vilde brændes levende end vedblive at være Rings Hustru, og at hun helst vilde forskaanes for at høre om den Sønderknuselse og de Eder og Løfter, han pr. Post sendte op til Molde.

Efterhaanden begyndte dog Morens bønlige Ord at gjøre Indtryk paa hende. Fru Blom bad hende saa inderlig om, at hun for Guds Skyld maatte forskaane dem for den Sorg et sligt Brud vilde volde. Hun sa ligefrem, at det vilde lægge dem i Graven, eller i alt Fald være dem en daglig tærende Græmmelse.

Snakket om, at hun ikke maatte tro, hun var den eneste bedragne, fik hun da ogsaa høre fra den Kant. Nogle dunkle Hentydninger i et af Brevene, bragte Constance til at spørge sig selv, om hendes egen Mor ogsaa var i Flok og Følge med de forraadte Hustruer. Saa foreholdt Moren hende ogsaa i skaansomme Udtryk, at hun dog

maaske ikke [219] havde været saa god og kjærlig en Ægtefælle, som hun burde, og at hun derfor selv ikke var uden Skyld.

Hendes Far havde ogsaa skrevet indtrængende til hende; han havde pegt paa den mislige Stilling, en fraskilt Hustru indtog i Samfundet; Verden var nu én Gang saaledes indrettet, at den saa' skjævt til de Kvinder, der gik uden for det almindelige. Tonen i Brevet var saa kjærlig; han mindede hende om saa mange Smaating fra hendes tidligste Barndom, da hun havde redet paa hans Knæ, og de havde krøbet omkring paa Gulvet og legt Hund og Kat. Til Slutning havde han forsikret hende om, at hun var og altid havde været hans Hjærtes eget, elskede Barn, og at hun derfor maatte vide, han vilde hende det bedste, det kjærligste til alle, alle Tider.

Over dette Brev sad Constance og græd saa længe, til Bogstaverne viskedes ud af hendes Taarer.

Pastor Huhn gjorde ofte smaa Visitter hos Fru Wleügel. De første Gange gik Constance ud af Stuen, naar han kom; men da Tanten en Dag bad hende saa meget om at la det være, gav hun efter og blev siddende. Han talte saa stilfærdigt og smaamorsomt om hverdagslige Ting. Constance kunde ikke la være at synes om ham. En Dag fik han hende til at le af en Anekdote, han fortalte [220] fra et Middagsselskab om en Dame, han havde havt til Bords, og som havde git ham de løjerligste Svar paa alt, hvad han sa. Til sidst spurgte han hviskende sin Sidemand, om hans Borddame ikke var rigtig vel forvaret; saa fik han vide, at hun var døv.

En Dag han traf Constance alene, ledte han Talen hen paa hendes ægteskabelige Forhold. Det kom saa fint og hensynsfuldt. Hun maatte ikke bli bange, ikke for alt i Verden vilde han trænge ind paa hende, kun sige, at en saa dyb Fortvilelse, som den Ring havde lagt for Dagen de Gange han, Huhn, havde søgt ham, havde han ikke før stødt paa under hele sin præstelige Virksomhed. Her var noget andet end blot og bart Sorgen over Udsigten til at miste sin Hustru; her var en sand og levende Anger, en Sjælenød og Ruelse, som med psykologisk Nødvendighed maatte virke et nyt Liv. Han havde ingen Ret til at dadle hende, hvis hun stod fast paa sit Forsæt, ikke den aller fjærneste, men det vilde han sige, at gik hun tilbage, vilde han med glad Ærbødighed ta Hatten af for hende, for saa gjorde hun en af disse gode Gjerninger, hvis Rækkevidde Menneskeøjne ikke kunde maale.

Undertiden talte de om religiøse Emner; Huhn sa, det interesserte ham at høre de mange smaalige Fornuftindvendinger, som den formørkede Menneskeforstand nødvendigvis [221] *maatte* rejse mod det aabenbarede Guds Ord, men som Troen,

Gud være lovet, sejrrig kunde sætte sin Hæl paa, saa sandt som at Kvindens Sæd havde knust Slangens Hode. En Gang, da han stod og trykkede hendes Haand til Farvel, sa han, at han jævnlig bad Gud gi hende Troens Lys, han kunde ikke andet, om hun end smilte til det, og han havde en Forvisning i sit Hjærte om, at han vilde bli bønhørt. Da Constance tvilende rystede paa Hodet, vedblev han: «Jo, for ser De, Frue, De er ingen Fornægter i den Forstand, at det kommer ind under Synd mod den Helligaand, De er aleneste en ærlig Tviler.»

En Dag, da Fru Marie sad deroppe, fortalte hun, at Mejer havde været hjemme paa et kort Besøg og atter var vendt tilbage til sit Konservatorium.

«Han spurgte efter dig, Constance, og bad mig hilse,» tilføjede hun.

«Blir det til noget med hans Musik, skal tro?» spurgte Fru Wleügel.

«Han har sendt hjem nogle Romancer, som er bleven rost i Bladene,» svarte Marie, «de blev sunget paa Koncerten forleden. Den ene især er dejlig – uhyre melankolsk.»

«Dem vilde jeg gjerne kjøbe,» sa Constance, «er de vanskelige?»

«Nej, du kan godt spille dem. – «Naar dit Øje paa mig lyser –,» sang hun, «nej, jeg [222] kan ikke Melodien udenad. De koster 1 Krone, jeg har dem ogsaa. – Nu arbejder han nok paa noget større.»

Constance blev vemodig stemt ved Tanken om Mejer. Hun mindedes deres Samtaler, hans Spil og al den Smaamoro, de havde havt sammen. – Det gik op for hende, at hun egentlig havde følt sig saa vel i hans Selskab. Udtrykket i hans Øjne, naar de havde hvilet paa hende, stod med ét tydelig for hende, og saa saa' hun hans blege, bevægede Ansigt den Gang han sa Farvel. Hun kjendte sig skuffet over, at han havde været i Byen uden at se hende, og det syntes hende saa fattigt og trist, at han nu var borte, og at hun maaske aldrig mere kom sammen med ham.

Hun vaktes ved Lyden af et Navn.

«Lorck, siger du –» sa Tanten og skjøv Brillerne op i Panden; hun sad og broderte.

«Ja, hvad synes du! – Noget saa latterligt –» sa Marie.

«Hvis jeg ikke var vis paa, Constance bare vilde le af det, havde jeg slet ikke nævnt det.»

«Hvad var det med Lorck?» spurgte Constance.

«Ja, vil du tænke dig til, at man siger, det er for hans Skyld, du skal skilles –. Jeg bare byr dig –»

[223] «For hans Skyld?» sa Constance og lod sit Arbejde synke.

«De har lavet en hel Historie,» fortalte Marie. «Han har i Gud véd hvor lang Tid bestormet dig med sin Kjærlighed. – Du har endelig ladet dig besejre og sagt til Ring, at du vil skilles fra ham for at gifte dig med Lorck. Der over er Ring blet rasende – du er flygtet til Tante Wleügel og er falden i en Sygdom af Forskrækkelse. – Du hører, de er ikke i Forlegenhed med at finde paa.»

«Det uforskammede Pak!» sa Tanten og vrissede af Vrede.

«Og nu gaar den arme Ring og stræver for at skaffe rede Penge til Skiftet,» vedblev Marie. «Det er derfor han sælger sine Bankobligationer –»

«Sælger han Bankobligationer?» afbrød Fru Wleügel.

«Han har solgt en for de svenske Jærngrubers Skyld,» svarte Marie. «Tænk dig til for Rikard at høre paa dette Vrøvl – han, som véd Besked.»

«Folk har det altsaa travlt med mig og mine Affærer?» spurgte Constance.

«Ja – du véd vel, der skal mindre til end som saa. – Men du tar dig da vel ikke nær af det, Constance?» – Fru Marie saa' bekymret ud.

[224] «Langt fra!» svarte Constance «lad dem bare snakke.»

«Aa, men du er bleven saa bleg, Constance.» Fru Wleügel humpede hen til hende paa sin Stok. «– Folkesnak kan ingen fri sig for, og allermindst en Kone, som vil skilles – det maa du belave dig paa. – Det blir ikke Spøg, kan du tro.»

«Og derfor ønsker jeg saa, du vilde la det fare, Constance –» sa Marie indtrængende. «Gud skal vide, du har Grund nok, og Ring havde sandelig vel fortjent det – –. Men det blir saa fælt for dig. – Du blir saa bagtalt, saa mistænkeliggjort – det er virkelig bare dig, jeg tænker paa.»

«Ja, det er sandt, hvad Marie siger,» sa Fru Wleügel og pillede nogle fine Støvgran af Constances Kjoleærme. «En fraskilt Kone er som en Have uden Rækværk, alle,

som vil, kan gaa ind og trakke ned. Om jeg har læst det eller hørt det, husker jeg ikke, men det er et sandt Ord, synes jeg.»

«Ja, og om de ikke trakker ned, saa staar de og ser med Medlidenhed paa én, og det er heller ikke videre morsomt,» sa Marie.

Constance drejede sig paa Stolen om mod Vinduet; hun støttede Kinden i Haanden og stirrede ud gjennem Ruden.

Fru Wleügel gjorde Tegn til Marie, at hun ikke skulde sige mere.

[225] Kort efter rejste hun sig og sa Farvel.

«For Resten. Tante – han skal være bleven saa forandret, siger de,» sa hun ude i Entrén.

«Hvem – uf, Lorck mener du, tal ikke om ham,» svarte Fru Wleügel modvillig. «Tænke sig en saadan Historie.»

«Men det kan jo han ikke gjøre for, Tante. – Jeg traf ham forleden i et Selskab, han spurgte efter Constance med et saa alvorligt og nydeligt Udtryk. Det slog mig, at der var kommet noget, ja noget helt andet over ham.»

Fru Wleügel humpede ind igjen i Stuen hen til sit Sybord ved Midtvinduet. Constance sad endnu i samme Stilling. Fru Wleügel skottede til hende, gik saa hen og vilde ta hende om Hodet, men Constance trak sig bort, lod Ansigtet falde ned i Vindusposten paa sine Haandflader og hulkede.

«Aa nej, Constance. Constance min – hvad er det nu, Barne mit?»

Constance løftede Ansigtet saavidt op, at hun kunde bevæge Læberne.

«Hvorfor kan I ikke la mig faa Fred! – Aldrig faar jeg Fred for jer –» kom det møjsommeligt gjennem Graaden, hvorpaa hun la Ansigtet tilbage og hulkede videre.

Tanten rystede tungsindig paa Hodet og gik ind i Spisestuen for at fodre Kanarifuglen.

[226] Pludselig rejste Constance sig og greb et Brev, som var kommen fra Ring om Morgenen; hun havde kun læst et Par Sætninger af det; nu rev hun det i Stykker, kastede det paa Gulvet og trampede paa det.

Hun hadede ham, hun ønskede ondt over ham, hun havde Lyst til at slaa ham i hans frække Ansigt, denne Usling, som vovede at be hende om Tilgivelse, at by hende sine Løfter og Troskabseder, vovede at fantasere om, hvorledes de skulde faa det, hvis hun vilde bli – – uh, hun kunde ikke tænke Tanken ud.

Og de andre, som bare gik og overtalte hende til at vende tilbage, som var saa villig til at udlevere hende; – de slappe, modbydelige Mennesker, det var dem, som var de værste! Ingen Indignation, ingen Vrede over hans Adfærd – –. Hvor kunde hun vente andet af en slig som han, naar de alle holdt med ham – –

Var da virkelig verden en eneste stor Sump, og maatte man være glad, hvis man bare kunde værge sig saa vidt, at man ikke gik til Bunds i Mudderet? – –

XV.

Efter Lægens Raad var det blevet besluttet, at Constance skulde til Modum. Tanten havde faaet hende overtalt til at opsætte alt angaaende Skilsmissen til Hjemkomsten fra Badet. De var alt langt inde i Maj, om en fjortendags Tid skulde de afsted. Paa det sidste var Constance rent hørt op med at hentyde til det brændende Spørsmaal, og Tanten begyndte saa smaat at haabe paa, at hun vilde ende med at la sig sige.

En Formiddag de sad sammen i Dagligstuen med sine Haandarbejder blev det Constance paafaldende, at Tanten maatte ha noget paa Hjærte. I Løbet af en halv Time havde hun fire Gange skiftet Plads og slæbt sit store, hvide Sytøj med sig rundt omkring i Stuen. Hun kremtede og pudsede sin Næse, tog Brillerne af og satte dem paa vist for syvende Gang, mens hun af og til mumlede: «Ak ja, ak ja, en faar gjøre, hvad der er Ret.» –

[228] Constance blev urolig. Hvad var nu det for en Slags Pinebænk hun skulde lægges paa igjen? Hun var til Mode som en Patient, der ser paa, at man gjør Anstalter til at løse paa Forbindingen om et smertefuldt Saar. Omsider kunde hun ikke holde det ud længer.

«Hvad er det, du sidder og ruger over, Tante?» sa hun og kastede sit Sytøj. «Er det nu noget galt igjen?»

«Nej, Constance, – men jeg er bange for, – ja, Gud véd, om det ikke vil angribe dig,» stammede Fru Wleügel.

«Men saa sig det dog, saa sig det dog!» hun skreg op som et utaalmodigt Barn.

«Herregud, du lar mig jo ikke komme til Orde –,» sa Tanten med en forurettet Mine. «Det vil vække Minder – lov mig nu, at du vil ta det roligt, Constance –»

«Er det noget paa Molde?» spurgte Constance med aandeløs Hast.

«Langt fra! Nej, men det er Barnet, skjønner du –»

«Barnet,» gjentog hun.

«Ja det, du véd, Constance, det, som skulde komme.»

Constance vendte sig om mod Vinduet med Ryggen til Tanten. Blodet var stormet op i Hodet paa hende.

«Hvad det?» sa hun med en let Dirren i Stemmen.

[229] «Det er dødt, og det er rigtig en Lykke, du –»

Constance rørte sig ikke.

«Det var jo det bedste for det stakkels Kræ, – ja, for alle Parter,» vedblev Tanten. «– Ak ja, vor Herre gjør al Ting vel til Slut.»

Constance foldede Armene over Brystet og stirrede hen for sig.

«Og Moren,» fortsatte Tanten, mens hun humpede om i Stuen og med sine Fingerspidser slog Støvet af de stoppede Stolerygger, «hun er nu rejst til Amerika – ja, tænk med én, som vilde gifte sig med hende. – De har nok været forlovet –, han var svært ude af det med det samme, tror jeg nok, men saa sa han: Om hun er falden, kan hun rejse sig igjen, – det var Moren, som fortalte det, hun er Gangkone her, husker du – og det var nu virkelig pænt og kristeligt af ham. – Og nu Constance,» tilføjede hun med lavere Stemme og stod pludselig stille tæt ved hende, «nu synes jeg liksom, at al Ting er blet anderledes, ja, næsten som om alt dette fæle bare har været en Drøm.» – Hun ruslede af igjen og gav sig til at ordne og flytte paa en Del Smaating, som laa paa sin Plads i Forvejen.

«En skal gjøre, hvad der er Ret –,» blev hun ved, «og det kan aldrig være Ret at støde et Menneske fra sig, som ligger angrende og [230] bønfaldende for ens Fod, især naar det nu er en af ens allernærmeste, ja som Alette og Sømanden f. Eks. – En blir ikke lykkeligere, fordi en sætter sit igjennem. – Jeg har aldrig fortalt dig, hvordan det var med mig, men nu skal du høre –.» Fru Wleügel stod og rettede paa en Antimacassar, som hun ikke kunde faa til at sidde bent. «Jeg fik saamæn Separation, ja, det gjorde jeg, – jeg havde en Følelse af, at jeg maatte forgaa, hvis jeg ikke fik sat det igjennem, men da det saa var sket, havde jeg ikke Ro hverken Nat eller Dag – bare græd og sørgede –. Det hjalp ikke det ringeste, at jeg var bleven skilt –. Jeg havde tænkt, at der skulde være som en Lise eller Svalelse i det, men det var saa fejlt, som fejlt kan være her i Verden, – det blev bare værre. – Jeg gik og længtes efter Wleügel, for jeg havde altid syntes, at jeg ikke kunde røre mig

uden ham. Saa – da der var gaat en tre Maaneder, kunde jeg ikke holde det ud længer; saa skrev jeg til Wleügel, at jeg vilde tilgi ham, og en saadan Glæde har jeg aldrig set. Han storgraat og bar mig ned i vognen, og da jeg saa var kommen hjem, syntes jeg næsten, det var den gladeste Dag i mit Liv. – Det forstaar sig, Wleügel fik Tilbagefald –» hun holdt et Øjeblik inde og tørrede sine Øjne. «Ak ja, Stakker, – han var værst mod sig selv. – Men den Gang [231] maatte jeg rigtig takke Gud paa mine Knæ, fordi han havde tat begge de smaa hjem til sig, – for da var lille Conny ogsaa død, og det var saa nylig efter.» Stemmen blev borte i Graad. «– Ak ja, Constance min, der er Sorger for os alle, kan du tro. Saa længe vi er unge, skriger vi op og siger, at vi kan ikke bære det, men saa kommer vor Herre og viser os, at der er saa mange, som har det meget værre, og saa forstaar vi, at Tugtelsen lutrer os, og hvis vi bare stræver efter at gjøre det rette, saa vender Gud al Ting til det bedste til Slut.» – De sidste Ord fik hun kun med Møje frem, hendes stille Graad var bleven til en Hulken.

Stakkels Tante, hun har sandelig ogsaa havt sit, tænkte Constance. – Men hvorfor de altid skal sige, at det er vor Herre, som sender det, som om han kan ha noget at gjøre med alt det væmmelige Væsen –. Hun gik hen til Tanten, tog hende om Halsen og kyssede hende med Inderlighed. Saa forlod hun Stuen og lukkede sig inde paa sit værelse.

Men om Aftenen i Sengen spurgte hun sig selv for første Gang, om hun kunde tænke sig Muligheden af at vende tilbage til Ring.

Alt, hvad i hende var, rejste sig til Modstand ved Tanken, men Spørsmaalet kom igjen [232] og igjen, og hun endte med at græde sig i Søvn af Sorg over, at hun endnu ikke var naaet videre end til at være i Uvished om, hvad de kunde faa hende til.

Da Dagen for Afrejsen var kommen, havde Constance givet efter for Tantens indtrængende Bønner og samtykket i at se Ring, inden hun tog afsted, men ikke før med det samme de stod færdig til at kjøre bort.

Det blev et stormende Knæfald med Graad og Haandkys. Constance gjorde sig fri – sa Farvel og gik.

Han fulgte efter ud i Entrén og bad om Lov til at skrive. – Han tiggede saa ihærdig og forsikrede, at han ikke ventede Svar. Til sidst gav hun sig over og sa ja.

Paa Modum kom der et Brev hveranden Dag. Da dette havde varet et Par Ugers Tid, lod hun sig af Tanten bevæge til at skrive nogle Ord tilbage.

Rings Henrykkelse i det næste Brev var aldeles grænseløs. –

Opholdet ved Badet syntes ikke at ha en heldig Indflydelse paa Constance. Lægen trøstede imidlertid Tanten med, at den gode Virkning sikkert snart vilde indfinde sig.

Men Constance blev mager og følte sig stadig mat og kraftesløs. Hun led ofte af Søvnløshed og var saa nervøs, at hun paa [233] de urimeligste Foranledninger fik Taarer i Øjnene.

Fra Molde kom der jævnlig Brev. I et af dem skrev Moren til Tanten, at Blom efter at ha skrantet nogen Tid var bleven sengeliggende; Lægen havde kaldt Sygdommen for snigende Nervefeber.

«Jeg tror, det er Sorgen over dette med Constance» – skrev hun –. «Kunde han faa gode Tidender fra hende, blev han nok frisk; men du maa ikke overtale hende, hendes Far vil ikke paa nogen Maade, at hun skal ta noget Hensyn til ham.»

Dette Brev læste Constance om Aftenen kort før Sengetid. Den Nat faldt hun først i Søvn Kl. fem om Morgenen.

Hun laa og strævede med at indgi sig selv Mod. Hvis hun nu gik tilbage til sit forrige Hjem, vilde hun jo gjøre dem alle saa glade, – hvorfor skulde hun saa ikke gjøre det? – De var jo alle af den Mening, – saa maatte der vel være nogen Fornuft i det – –.

Og i Grunden, – det blev jo bare et Spørsmaal om en tom Form, for leve med ham i Ægteskab var der ikke Tale om, – saa hellere frivillig søge Døden –. Og saa kunde det jo være hende det samme, hvor hun logerte, – der var jo ingen Ting, som lokkede eller drog hende noget andet Sted hen –, [234] og saa Herre Gud – Livet var dog vist ikke værd al den Kvalm, – og hun var desuden saa træt, saa træt. – Hele Verden var imod hende, saa var det jo vanvittigt ikke at overgi sig, – og som sagt, det gjaldt jo bare at indrette sig efter Omstændighederne. –

Da de forlod Badet, havde Constance pr. Korrespondance lovet Ring at opgi Tanken paa Skilsmisse og at vende tilbage til ham, men paa den udtrykkeligt understregede Betingelse, at hun ikke kom som hans Hustru, men skulde ha Lov til at leve som hans Søster eller Husholderske.

Ring var gaaet ind derpaa med Glæde. Han havde endog skrevet tilbage, at det naturligvis faldt af sig selv. Og det gjorde mærkværdigt nok intet Skaar i hans

Lyksalighed. Det viste, at han maatte være bleven forandret –. Constance skulde dog nok faa se, at den frygtelige Sjælekval, han havde gjennemstridt, ikke var gaaet sporløst hen over ham. Han tilsvor hende en evig Taknemmelighed og Hengivenhed og kaldte hende sin frelsende Engel.

Da Constance først havde taget Beslutningen, følte hun Hvile og Lettelse ved det. Det var, som om hun var løben i Havn efter at ha været ude paa en besværlig og farefuld Rejse. Den Ros og de Taksigelser, som Tanten [235] overøste hende med, og som Brevene fra Forældrene og Marie svømmede over af, virkede som en dulmende Røgelse. En slap Selvtilfredshed betog hende. Naar hun tænkte paa det Offer, hun havde bragt, var hun baade rørt og opbygget over sig selv.

XVI.

I Begyndelsen gik al Ting godt. Ring var saa blid som en Lærke og saa ydmyg som et Tyende, der er tagen til Naade af sit Herskab og gjør alt for at vinde den Gunst og Tillid tilbage, som det ved et Fejltrin har forspildt. Paa alle optænkelige Maader søgte han at vise sin Redebonhed til at være hende til pas. Han gjættede hendes mindste Ønsker, stak Skamlen ind under hendes Fødder, sørgede for, at Avisen laa parat til de Tider, hun plejede at læse den, kjøbte Bøger og Blomster hjem med til hende og takkede hende rørt, da hun gav ham Lov til at kysse hendes Haand til god Nat.

Constance fandt sig bedre til rette, end hun paa Forhaand havde ventet. Naar det gik paa denne Maade, syntes hun nok, hun kunde holde Livet ud sammen med Ring.

[237] Men efterhvert som Ring blev fortrolig med den nye Tingenes Tilstand, trængtes hans Taknemmelighed og Glæde over, at Constance havde opgivet Skilsmissen, mere og mere i Baggrunden. Det vilde nu ogsaa været rent bort i Natten handlet, – forlade sit gode Hjem og bryde med et velordnet Liv for en saadan skidt Histories Skyld! – En snakkede om at gjøre en Flue til en Elefant, men her var et godt Eksempel. – Heldigvis var hun bleven stanset, og Ring gratulerte sig selv med den Andel, han havde havt deri.

Denne Tanke gav ham større Sikkerhed, og bragte den Blanding af Forlegenhed og Ærbødighed, som fra først af havde præget hans Adfærd over for Constance, til mere og mere at tabe sig. Han blev mere lig sig selv fra gamle Dage, og en Aften han havde drukket noget, kom han med spøgende Hentydninger til, at Constance burde flytte ind igjen fra Gjæsteværelset, – det var saa uhyggeligt for ham at ligge der alene paa det store Værelse, han var mørkræd – o. s. v.

Hun lod, som om hun ikke forstod og fik det hurtig slaaet hen.

Nogle Dage senere kom han tilbage til dette Æmne. Constance skammede sig paa hans Vegne og mødte hans Ord med et saa afvisende og harmfuldt Øjekast, at han ikke fik Mod til at fortsætte den Gang. Men efter [238] et Par Dages Forløb gik han

lige løs paa Sagen, beklagede sig over sin Stilling og fremsatte sine Ønsker og Forhaabninger i en meget paatagelig Form. Constance afviste ham med Foragt og spurgte, om han ikke ejede Ære i Livet. Han blev flou, holdt sig stille nogle Dage, men begyndte saa atter at lirke paa det samme. Constance mindede ham i heftige Ord om deres Aftale og sa, at han drev hende til Fortvilelse, hvis han ikke lod hende i Fred. Han slog sig for Panden, stønnede og svarte, at hvad han gik paa, kunde ingen Mand udholde. Saaledes gik det et Par Maaneder. Constances Indignation fortog sig efterhaanden under den sløvende Vane. Til sidst mødte hun hans Tilnærmelser med den halvt haabløs forargede, halvt overbærende Mine, hvormed en voksen søger at tie ihjel et uopdragent Barns plagsomme Overhæng.

I denne Tid var Ring hyppig temmelig omtaaget, naar han gik til Sengs. Constance kjendte ofte, at han lugtede af Drik, naar han sa god Nat. Et Par Gange hørte hun ham komme saa beruset hjem fra Herreselskab, at han kun med Møje fandt ind paa sit Værelse.

En Morgen efter et saadant Gilde var han saa daarlig, at han ikke kunde gaa paa Kontoret om Formiddagen, men maatte lægge sig paa Sofaen straks han var paaklædt. Han klagede over Hodepine og Svimmelhed, og [239] ytrede flere Gange, at han ikke kunde begribe, hvad der var i Vejen med ham.

«Det er da let nok at skjønne,» sa Constance ligegyldigt, «naar man kommer hjem om Natten i en saadan Forfatning, maa man naturligvis ha Tømmermænd Dagen derpaa.»

«Og hvad tror du det kommer af?» sa han og vendte sine matte Øjne mod hende, «hvad skal en Mand i min fortvilede Tilstand ta sig til – aa, Constance, du har Synd for det –»

Hun kneb Læberne sammen, maalte ham med et foragtende Øjekast og gik fra ham. –

– Fru Marie havde faaet Constance til at melde sig ind i en Fattigpleje, hvori hun var Bestyrelsesmedlem. Constance tog ivrig fat. I denne Tid, hvor deres Omgangsvenner liksom i Usikkerhed holdt sig noget paa Afstand, havde hun jo intet at forsømme derved. Hun syede og strikkede og forfærdigede Klædningsstykker, ikke alene i de ugentlige Sysammenkomster, men ogsaa hjemme paa egen Haand. Sammen med Marie gik hun omkring og undersøgte Tilstanden i det Strøg, som hørte deres Forening til. Det adspredte og optog hende, og hun fandt stundom en Trøst i at glemme egne Sorger over andres Elendighed.

En Formiddag var hun og Marie gaaet ud paa Rusløkvejen for at finde en Familie, der [240] var flyttet ind i Strøget, og som havde været hos Pastor Huhn for at faa ham til at tegne paa en Ansøgning om Bidrag af Fattigplejen. Han havde givet Fru Marie i Kommission at faa Greie paa, om det var værdige trængende. Marie havde Navnet og Husnummeret optegnet, hvorfor de med Lethed fandt Stedet. Det var en af disse store Kaserner med Masser af Lejligheder paa ét Værelse og fælles Kjøkken for flere Familier.

Uden for Huset stod et Fruentimmer med de bare Ben i et Par Træsko og vaskede uldne Plag i en afskaaren Smørfjerding med noget tykt, mørkegraat Sæbevand. Et Stykke hullet Hampelærred med et stort sort Nummer tal i det ene Hjørne, øjensynlig en Levning af en Sæk, tjente hende til Forklæde, og om Hodet havde hun et blaarudet Lommetørklæde, der var knyttet sammen i Nakken. Vandet havde sat smudsige Sjoller paa de nøgne, knoklede Arme. Hende spurgte de, om hun kunde sige dem, hvor de skulde finde vedkommende Familie.

Med en muggen Mine og et nysgjerrigt, stikkende Blik pegte hun paa et Kjældervindu tæt nede ved Jorden til venstre.

De to Damer takkede og tog et Tag i sine plissébesatte Kjoleskjørter, inden de steg ned ad den smudsige Stentrappe.

[241] Fru Marie bankede et Par Gange paa en Dør, som stod paa Klem, og da der intet Svar kom, stødte hun den op og traadte over Tærskelen, fulgt af Constance.

Naar undtages en Sengebænk borte i Krogen, hvor paa det bare Halm en sammenrullet Skikkelse laa og snorkede, fandtes der saa godt som intet Bohave i det lave, aflange Rum. Foran de nederste Ruder i Vinduet, der begyndte helt oppe ved Taget og naaede halvt paa Væggen, var ophængt en Pjalt af et forhenværende Rullegardin. Midt paa Gulvet, der var bedækket af Fejeskarn, stod en kasse af uhøvlede Brædder, fuld af nogle ubestemmelige Laser. Paa Kanten af denne sad en femaarsgammel Gut med et Ansigt, hvorpaa Urenligheden laa i tykke Lag, og Øjne, der var halvt sammengroet af Væsker, og legte med en itubrukket Stegepande. Borte ved Kogeovnen stod en tomskrabet Jærngryde med en Tvare i; øverst oppe ved Ørene saa man Spor af, at der havde været Grød i den. Paa en Kiste under vinduet sad en liden, graableg Pige med unaturlig store Øjne og det tynde Haar knyttet sammen til en Pisk i Nakken med et Stykke Skolidse. Hendes bare Ben var meget smudsige og den pjaltede Bomuldskjole holdtes sammen i Ryggen af en eneste Hægte. Paa Skjødet havde hun et Spædbarn, indsvøbt i en Rest af et chokoladefarvet Damesjal. [242] Dets Hode bestod af en eneste Saarskorpe; det

klynkede og sutrede, mens det sugede paa sine Fingre og stirrede tungsindig ud af sine vandklatagtige Øjne. Den lille pige rystede det op og ned og frem og tilbage paa sine Knæ for at faa det til at tie. Rummet var opfyldt af en forpestet Lugt, og Fugtigheden havde sat brede Striber paa de kalkede Vægge.

«Vi søger efter Arbejdsmand Severin Bendiksen,» sa Marie og vendte sig til Pigebarnet paa Kisten. «Er det her, han bor?»

«Ja,» svarte den adspurgte og skelede frygtsomt til Sengebænken.

«Er han hjemme?» vedblev Marie og saa' sig om i Stuen.

«Nej-ej –», svarte Barnet nølende og skottede atter til Sengestedet.

«Det er naturligvis ham, som ligger og sover,» hviskede Constance. «Spørg hende ikke, den Stakker.»

«Konen skal hede Ellen Jakobsdatter,» inspicerte Fru Marie, som stod med Seddelen i Haanden. «Er hun ikke tilstede?»

«Nej,» blev der svaret.

«Er hun paa Arbejde?»

«Hun er ude og ber,» hviskede Barnet.

«Er det dine Søskende disse?» vedblev Marie og saa' fra Spædbarnet til Gutten, der var kommen hen til Søsteren og nu stod og [243] stirrede paa de fremmede med Munden proppet fuld af kulsorte Fingre.

«Ja,» var Svaret.

«Har du ikke en til?»

«Nej,» hviskede hun.

«Men her staar fire, fire uforsørgede Børn,» læste Fru Marie paa Papiret.

«Vi er fire med Fredrikke –» stammede Barnet.

«Hvor er Fredrikke da?» spurgte Marie.

«Ude og ber.»

«Er det ikke din Søster det da?» vedblev Marie.

«Jo-o,» svarte hun med slæbende Stemme og saa' paa Fru Marie med forskræmte Øjne.

Constance holdt Lommetørklædet for Munden; hun var nær ved at kvæles af Stank.

«Her kan vi jo ingen Oplysninger faa,» hviskede hun til Marie, «– det Barn er jo Idiot, – kom lad os gaa.»

«Har din Far Arbejde?» spurgte Marie, idet hun vendte sig mod Døren.

«Nej,» hviskede Barnet.

«Kan han ingen Ting faa?»

«Jo-o,» hun saa' igjen til Sengestedet.

«Vil du be din Mor komme op til mig,» sa nu Constance og skrev med en Blyant sit Navn og sin Adresse paa en Lap Papir, som hun rev af Maries Seddel – «saa skal hun faa nogle Klær til jer. – Hun forstaar naturligvis [244] ikke et Muk,» mumlede hun henvendt til Marie.

«Ja-a –» svarte Barnet.

«– Kjender De noget til Folkene der nede?» spurgte Fru Marie Konen, som stod og vaskede, da de var kommen op paa Gaden.

«De kan e just inte sije,» svarte hun[n4] med et Kast af Nakken, som holdt hun sig bedre end som saa.

«De er nylig flyttet ind, jo?» vedblev Marie.

«Ja, aa med Guds Hjælp kommer dom vel snart ut igjen ossaa,» bemærkede Fruentimmeret med en Mine, som om hun for sin Del intet havde imod at smide dem paa Dør.

«Er de lej at bo i Hus med?» spurgte Marie.

«E sku tru dom va lej –» svarte hun, mens hun ivrig bearbejdede en tyk Mandfolkeskjorte.

«Hvorledes det, hvad gjør de da?» spurgte Marie indladende.

«Dem kan jo spøre Værten,» sa Konen tvært.

«Skjænderi og Spektakel?» spurgte Marie og rystede paa Hodet, som om hun vilde sige: det undrer mig ikke, at De er forarget.

«Siden dom kom i Huset har der vist inte vært Ro aa faa noen eneste Nat.» [245] Konen baskede løs paa Tøjet, saa Vandet skvættede omkring. «Nej, de har der vist inte, vi faar saa finne vi, som losserer i Stuen over dom.»

«Drikker Manden?» spurgte Marie.

«Gu gje de inte va dom begge to –» sa hun forbeholden.

«Uf nej da,» sa Marie, «det maa jo være fælt for jer andre.»

«De fik no endaa være, dom som e voksen raar sej sjøl, men saa slaas dom og pryler Barna og banner og turnerer, saa en sku tru dom reiv Huse ner.»

«Herre Gud for en Elendighed,» sa Constance med et Suk. «Hvad lever de af?»

Fruentimmeret saa' et Øjeblik hen paa Constance; der kom en haanlig Trækning om hendes lange, grove Mund.

«Lever a?» gjentog hun. «Spørre, hvad Fattigfolk lever a!»

«Har de ingen Indtægter, mener jeg,» vedblev Constance.

«Haa sku dom ha di ifra? Ja, kansje dom faar a Kassa, – e vet inte, e.»

«Gaar da Manden ikke paa Arbejde?» spurgte Marie.

«Han!» blæste Konen, «de kan no ossaa være net det samme, for kjener han en Sjilling – saa drikker han a op korsomer.»

[246] «Men hvis han nu blev hjulpen og kom i fast Arbejde,' tror De ikke saa, han blev bra?» spurgte Constance i en medlidende Tone.

Der glimtede noget griskt frem i Konens smaa, sløve Øjne; hun slog Vandet af Hænderne, støttede dem paa Kanten af den afskaarne Smørfjerding, vendte Ansigtet helt mod de to Damer og sa med en Stemme, der pludselig lød gneldrende livlig:

«De ville regti baade være Synn og Skam, en slik Skarv, som inte ist ant end skamslaa Kjærringa si, – nu laag hu borti Steinrøjsen i Nat igjen, fordi hu inte torte la ham se sej! Saann en Dovventamp, no ligger han og sover som en Hest igjen, – dem kan høre Snorkinga helt her ut, – og et slikt Svin som han e – no har han Høkkertøsen derborte i Kjælleren gaaenes Dags ventenes tilliks med Kjærringa si, men slikt e de dem hjælper og gjøler for, mens en annen strævsom Stakker –» hun maatte stanse for at trække Vejret.

Constance var bleven ganske bleg. «Den arme Kone,» sa hun gysende, «hende burde der gjøres noget for.»

«Hu!» skreg Konen, «jo hu har regti nauen, kan dem tru – hu, som gaar ute paa Tiggeri og kommer hjæm med søkkende fulle Korger og Posser, saa hu og Tøsebarne mest inte orker slæpe di tilhuse. – Ja, de forstaas,» føjede hun til med et ondskabsfuldt [247] Blink i Øjet, «somme Tier blir hu jo fakka og sat fast for Kjueri.»

«Kom, lad os gaa,» hviskede Constance og trak i Marie, «ikke staa og hør paa det fæle Fruentimmer.»

Marie sa Farvel; Konen besvarte det næppe, og de to Damer skyndte sig bort fra det skrækkelige Sted.

«Det maa da være noget daarligt Kram, denne Familie Bendiksen,» sa Marie, «dem kan man ikke kalde værdige trængende.»

«Jo daarligere de er, jo mere trænger de jo,» indvendte Constance. «Hvor det dog er sjælerystende og nedtrykkende at se og høre paa saa megen skidden Jammer; – jeg blir syg af det! Og tænke sig til, dette er bare et Eksempel af tusinde.»

«Du, som gav Besked, at hun skulde komme op til dig, hvad vil du gjøre med hende?» spurgte Marie.

«Give hende de færdige Klædningsstykker, jeg har, og Mad og Penge og hvad jeg bare kan skrabe sammen, naturligvis.»

«Men du hørte jo, at hun drikker og stjæler jo.»

«Hvad kommer det mig ved? – Naar de nu sidder og sulter. – Jeg synes, det er rimeligt, at de gjør – baade det ene og det andet.»

[248] «De, som er stræbsomme og arbejdssomme sulter ikke; man kan ikke sige andet, end at der blir sørget godt for de fattige her hos os,» sa Marie med

Overbevisning.

«Ja, det er let nok at snakke, men jeg tror ikke paa denne Floskel, at alle som vil, kan faa Arbejde, i alle Fald ikke nok til at leve af; og naar der nu er mange Børn, og de blir syge! – Det er jo til at græde Blod over.»

«De skikkelige blir altid hjulpne,» forsikrede Marie, «*den* Tro maa man da ha til vor Herre.» –

«De skikkelige! hvor skal de kunne være skikkelige, som fødes og lever i slige Vilkaar! Og nu selve den Hjælp, du snakker om! – – Det er en Forbrydelse! – Opdrage dem til at leve af Almisse, det demoraliserer dem, for det lærer dem at lægge sig nedfor som Kvæget og vente paa mere.»

«Men du gode Gud, hvad skal man da gjøre?» raabte Marie.

«Ja, det véd jeg ikke, det véd jeg ikke, men hvad der gjøres, er galt, oprørende forkjert.»

Marie vendte pludselig Hodet og saa' paa hende.

«Nej, men Constance, var det ikke det, jeg hørte paa Stemmen, at du græd –. Naar [249] det tar saaledes paa dig, er du virkelig ikke skikket til at gaa omkring.»

Constance svarte ikke. Hun gik med bøjet Hode, Taarerne formelig strømmede ned over hendes Ansigt. Straks efter var hun ved sit Hjem. Hun sa hastigt Farvel til Marie og gik op.

– Om Eftermiddagen, da Ring var gaat paa Kontoret, og Constance sad alene i Dagligstuen, kom Pigen ind og sa, at der var en Fattigkone, som vilde tale med Fruen.

«Har hun været her før?» spurgte Constance.

«Det tror jeg ikke; hun siger, at Fruen har bet hende komme.»

«Aa, er det hende,» sa Constance, «vis hende ind i Spisestuen.»

Da Constance kom derind, stod der borte ved Døren et stort, stærktbygget men umaadelig afmagret Fruentimmer med det kantede, sortgustne Ansigt knyttet ind i en brun Uldtøjskyse. Omkring Skuldrene havde hun det chokoladefarvede Stykke Damesjal, som Spædbarnet havde været svøbt i om Formiddagen, paa Fødderne et Par Mandfolkestøvler med store, gabende Flænger. Det sorte Kjoleskjørt var fillet

for neden og stumpede stærkt op foran. Hun var uden Forklæde, og de grove, knoklede Hænder holdt hun oven paa [250] hinanden helt oppe paa den spidst fremstaaende Mave.

«De e mej, som der hadde vært to Damer hos i Formidda,» sa hun med en slesk, vestlandsk Stemme.

Der var noget katteagtigt snedigt i den Maade, hvorpaa hun la Hodet lidt paa skjæve, naar hun talte; Øjnene havde et usikkert flaksende Blik, og omkring den fremskudte Underlæbe laa der et stærkt Præg af Raahed; det saa' ud, som om denne Mund havde spyttet ud enhver blidere Følelse.

Constance blev uhyggelig til Mode ved Synet; der paakom hende Ulyst til at indlade sig med hende, og hun var i Forlegenhed med, hvorledes hun skulde tiltale hende.

«Jeg vilde gjærne gi Dem lidt Tøj til de smaa,» sa hun efter et Øjebliks Betænkning.

«Ja, Tak skal Fruen ha, det kommer vel med,» sa Konen og strøg den ene Haand over den anden i rastløs Skiften.

Constance undrede sig over, at hun ikke saa gladere ud.

«Med Tilladelse,» føjede hun straks efter til, «vét Fruen, om vi faar a Fattiplejen?»

«Det haaber jeg sikkert,» svarte Constance, «I maa jo trænge græsselig til det.»

«Ja, Fruen kan vite, me en vanfør Mand og fire uforsørgede Børn, foruden de, eg gaar me,» sa hun ydmyg.

[251] «Er han vanfør, Deres Mand?»

«Ja, paa den højre Arm, ska Fruen vite, – de sto i Ansøkningen – de ble, mens han for tilsjøs – han faldt ner og brækket Skulderbladet.» Der var noget i Tonefaldet, som bad hun om Tilgivelse, fordi hun plagede Fruen med dette.

«Kan han da slet ikke arbejde?» spurgte Constance.

«Aa nej, Gu bære os, hva ska de bli te me én Arm, kan Fruen tænke. De kan være at bære lit Fisk for Folk og slikt Smaatteri; men nu, siden di er begyndt me at bringe rundt i Husene, faller der næsten ingen Ting af for os andre.» Hun talte i den samme underdanige Tone, og Hænderne var uafladelig i Bevægelse.

«Men hvor kan I gaa hen og lægge jer saa mange Børn til, naar I nu ingen Ting har at underholde dem med?» spurgte Constance i en misbilligende Tone.

«Ja, hvor ska en hen?» sa Konen og rystede paa Hodet med en gudhengiven Mine. «Det er jo Guds Bestemmelse.»

Svaret irriterede Constance.

«Men nu de uægte Børn da – tror De ogsaa, at det er Gud, som sender dem?» spurgte hun.

«Ja, de maa vel være til en Straf over Synden,» sukkede Konen fromt.

[252] «Vilde De ikke heller leve for Dem selv, saa De slap at faa flere Børn?» spurgte saa Constance.

«Naar en engang er vidd for Altere, saa ska en jo leve sammen. – Hvad Gud har sammenføjet, skal Menneskene ikke adskille.» Det lød som læste hun op af en Bog.

Constance blev vammel ved at høre disse Ord i dette Kvindemenneskes Mund.

«Men Deres Mand er Dem jo ikke tro,» sa Constance, «han staar jo i Forhold til et andet Fruentimmer, har jeg hørt.»

«De e Skrøpelighedssynn, vet Fruen nok; Skriften siger, vi skal tilgi vor fejlende Broder,» kom det sødladent med et Suk.

Constance vilde gaa ind efter Tøjet, men huskede i det samme, at der var nok et Spørsmaal, hun vilde, gjøre.

«Den lille Pige, vi traf i Dag, talte om en, som hed Fredrikke, er det Deres Barn, det?»

«Nej, – det hadde han, da vi giftet os.»

«Tror De ikke, De fik det bedre, hvis De gik fra Deres Ægteskab og bode for Dem selv?» spurgte hun. Det lød mere, som om hun tænkte højt, end egentlig talte til Konen.

Hun rystede paa Hodet, «Da kunde eg jo hverken vente Hjælp af Gud eller Mennesker, naar eg fôr saa ukristeligt frem.»

[253] Constance leverte hende en Byldt med Klædningsstykker. Hun tog den, takkede og forsøgte at rulle den bedre sammen paa sit Knæ.

Constance undersøgte sin Portmonnæ. Der kom et spændt Udtryk paa Konens Ansigt; uden at røre Hodet fulgte hun[n5] hver en Bevægelse af Constances Fingre med lurende Øjne.

«Værsgod her er lidt til Mad,» sa Constance og rakte en Femkroneseddel ud imod hende.

En mørk Rødme afløste pludselig den gustne Bleghed paa Konens Ansigt, et Glimt af Forbauselse lyste i hendes Blik, og der gik en Skjælven over Ansigtstrækkene. Idet hun tog Pengesedlen, greb hun om Constances Haand og trykkede sine sprukne Læber paa den. Da hun hævede Hodet, randt Taarerne ned over hendes Kinder.

«Gud evig lønne og velsigne Dem,» sa hun med pibende Stemme, idet hun med Bagen af sin Haand tørrede sine Øjne. «Gud styrke og glæe Dem for de goe, Di har gjort mot en sulten Stakker.»

Constance blev greben af Konens heftige Sindsbevægelse; der gik en Kuldegysning gjennem hende, og Mundmusklerne vibrerte. Hvor megen Sult og Pine maatte denne arme Skabning ikke ha lidt og set paa for at smelte saaledes hen ved Synet af en lumpen Femkrone.

[254] «Jeg skal gjøre, hvad jeg kan for at skaffe Dem af Fattigplejen,» sa hun med et affærdigende Nik.

« Ja, Gud velsigne Dem og tusind Tak,» svarte Konen og gik.

Constance følte sig ilde til Mode. Hvad hun havde hørt i Dagens Løb, vilde ikke ud af hendes Sind. Det stinkende Kjælderum og de forkomne Smaastakler stod uafladelig for hende, og Billedet af dette modbydelige Ægteskab med Drik og Bank og Ulevnet fyldte hende med Væmmelse.

Hun kunde ikke bli kvit en Fornemmelse af, at der hang Smuds ved hende efter Berøringen med disse Udskud, og hun maatte flere Gange snuse til sin Kjole for at forvisse sig om, at den ikke lugtede ondt. –

Og denne Kone, som tog Mandens Adfærd som noget, der saa at sige hørte til, ikke gjorde Oprør eller vilde fra ham, som blev ved at avle Børn med ham, skjønt han

mishandlede hende og stod i utugtigt Forhold til et andet Fruentimmer lige for hendes Øjne – – –. Havde da Sulten og Nøden Magt til at dræbe enhver Gnist af menneskelig Følelse!

Intet Begreb om Ansvar, – ikke en Gang lige over for disse uskyldige Væsner, som de var tøjlesløse nok til at sætte ind i Verden og overgi til et Liv, fuldt af Jammer og Pine – –!

[255] Det var Guds Bestemmelse, – det var ham, som sendte Børnene, en fik finde sig i hans Vilje, – det var alt det Svar, de havde.

Saa det da ikke ud, som om Religionen gjorde Menneskene lig de umælende, der ikke tænkte ud over den Føde, de fyldte sig med i Øjeblikket –?

Disse Folk levede jo som Dyr, hvad kunde det nytte at hjælpe dem, – det var jo at kaste i et bundløst Svælg, for de gravede sig stedse dybere og dybere ned i Pølen. – –

Nej, hun vilde ikke gaa omkring til de fattige mere, – der var jo ingen Ting at gjøre, – bare at ta paa sig en Lidelse, som ikke var til Nytte for nogen i Verden. Marie kunde gaa alene! Hun tog det saa praktisk og havde sine Rubrikker færdige for de værdige og ikke værdige. – Herefterdags vilde hun sende sine Gaver til Fattigplejen og la den staa for at uddele dem til de rigtige trængende.

Da hun havde fattet denne Beslutning, syntes hun det lettede. Hun gik ind og vaskede sine Hænder, fugtede sit Lommetørklæde med Es-bouquet, tog en Bog og satte sig til at læse.

XVII.

En Eftermiddag i Slutningen af Oktober sad Fru Wleügel oppe hos Constance. Det var stærk Skumring, men Lyset fra Kakkelovnen kastede et saa hyggeligt Skjær over Stuen, at Constance ikke havde Lyst til at ringe efter Lamperne.

Tanten havde tilbudt hende noget brugt Tøj til hendes fattige, men Constance havde bedt hende hellere sende det til Marie. Saa fortalte Fru Wleügel, at hun havde havt Brev fra Molde og meddelte noget af Indholdet.

Der blev en Pause. Fru Wleügel sad urolig paa Stolen og kremtede saa smaat et Par Gange. Tilsidet sa hun: «Din Mor skriver i dette Brev ogsaa, om hvor glad hun er, fordi det blev godt igjen med Dig og Ring; det kan hun aldrig nedlægge.»

«Ja, ja, det er jo godt, at de er glad,» sa Constance med et Suk.

[257] «Men hvis hun var her og kunde se paa, vilde hun være højst bekymret, – ja, det vilde hun, Constance.»

«Hvorfor det da? Nu har de jo faat det, som de vilde.»

«Jo, for det er galt fat med Ring, Constance –» Tanten stansede lidt for at samle Mod – «jeg er bange for, at han gaar til Grunde i det,» sa hun saa med Vægt.

«Gaar han *nu* ogsaa til Grunde? Det var jo for at hindre det, I fik mig overtalt til at vende tilbage.» Stemmen var underlig skjærende.

«Men dette er halvgjort Gjer ….», hun holdt pludselig inde, fordi Døren gik op, og Pigen traadte ind med de tændte Lamper.

«Dette er halvgjort Gjerning, Constance,» vedblev hun, da de atter var alene. «En skal gjøre, hvad der er Ret, og det kan aldrig være Ret at være uforsonlig. Ring staar ikke i det, Constance, – han gaar hen og blir drikfældig.» De sidste Ord næsten hviskede hun.

«Blir?» sa Constance foragtelig, «brug Imperfektum og Præsens istedetfor Futurum, Tante, saa er du Sandheden nærmere.»

«Ak nej, Constance, der er Forskjel paa at ta sig et Glas for meget i godt Lag; men dette her er noget ganske andet; noget ganske andet,» gjentog hun og rystede paa Hodet.

[258] «Aa nej, saa min Sandten om det er,» svarte Constance i en harmfuld Tone, «han har saamæn aldrig vidst at passe sig.»

«Men det er blet værre, det er blet meget værre, Constance.»

«Hvis saa er, er det hans egen Skam! Hvad kommer det mig ved?»

«Han gjør det af Fortvilelse,» sukkede Fru Wleügel. «Det gaar ikke paa denne Maaden,» fortsatte hun mere indtrængende. «Du maa flytte ind til ham igjen, hvis han ikke skal bli en ren Drukkenboldt, tænk dig, hvad det vil sige at være gift med en Drukkenboldt – du maa ta Skridtet helt ud og tilgi ham ganske og aldeles – – En skal gjøre, hvad der er Ret, Constance.»

«Har han beklaget sig for dig?» spurgte Constance.

Det kom skarpt, som Hugget af en Kniv.

«Nej, saamæn har han ej,» sa Fru Wleügel lidt forfjamsket, «men at Manden gaar og græmmer sig, er da let at se, og flere Gange er han kommen op til mig ved Syvtiden, og da har han været temmelig anløben, og det er jo svært tidlig paa Kvælden.»

Fru Wleügel sa ikke Sandhed. Ring havde netop udtrykkelig bedt hende tale hans Sag hos Constance. Naar hun nu kom hjem, vilde han være der for at høre, hvordan det var gaat.

[259] «Han vidste, hvad han indlod sig paa,» svarte Constance kort.

«Ja, men naturligvis gaar Manden i en Kval for det. – Det kan han ikke la være med, ellers maatte han være mere end et Menneske, og det er han jo ikke,» sa Tanten overtalende.

«Nej, det véd den gode Gud!» udbrød Constance haanlig.

«Men det er nu egentlig ikke noget at klandre ham for,» svarte Tanten med en krænket Mine.

«Gaar man ind paa noget, skal man holde sig til Aftalen, det er stymperagtigt andet,» raabte Constance.

«Mændene er svage, Ring har ikke din Karakterfasthed, alle kan ikke være ens, Constance – en skal gjøre det rette.»

Constance svarte ikke. Hun sad med Albuerne paa sine Knæ og Ansigtet i Hænderne, og rokkede sagte frem og tilbage.

Fru Wleügel humpede hen til hende og la Haanden paa hendes Skulder.

«Jeg er dig jo paa en Maade i Mors Sted, Constance,» sa hun inderligt, «du kan tro, jeg vil dig vel.»

«Ja, det vil I jo allesammen, i alt Fald siger I det,» det lød dumpt og utydeligt, for hun tog ikke Hænderne bort, mens hun talte.

[260] «Og vi, som er gamle,» vedblev Tanten, «vi véd bedre, hvad der er det bedste, Constance –»

«Ja, Gud véd, om det er saa vel for mig – det, I faar mig til at gjøre,» sa hun næsten med et Skrig og sprang pludselig op.

«Nej, men Constance, hvor kan du tale saa ukjærligt.»

«Jo, det er sandt, hvad jeg siger,» raabte hun, «Dere ødelægger mig, Dere rigtig fordærver mig, Dere faar mig til at tro, at hele Livet er et eneste Dike af Løgn og Usselhed. Det gaar ikke an at vente Troskab og Sandhed i Ægteskabet, siger I – Ring er ingen Undtagelse, tværtom – de andre er meget værre. – – Det værste, I hører, oprører jer ikke, du, Marie, Pastor Huhn, Mor, Far, allesammen! – For Skams Skyld lader I, som I synes, det er skrækkelig sørgeligt, men der er ingen Alvor i jeres Indignation. – Slig er det nu engang – siger I, Mændene er saa svage –.» Hun gik frem og tilbage i rastløs Hast, stod nu og da et Øjeblik stille for at slaa ud med Haanden, Ordene kom hurtig som en rivende Strøm, og Øjnene formelig sprudede Ild. Pludselig fôr hun tæt hen til Tanten, stampede med den ene Fod og holdt de tæt sammenknugede Hænder op foran sig i Højde med Hodet: «Hvorfor lader I da til hverdags,» raabte hun, [261] «som om I tror paa alt det taabelige Snak om det gode og skjønne, om Religionens Magt og om, at Ægteskabet er helligt og indstiftet af Gud? – Helligt!» gjentog hun med en Latter. «Jeg væmmes ved dette sumpede Væsen, væmmes ved det og foragter det. – Jeg foragter alt, alt, alt, først og fremst mig selv, fordi jeg er ussel nok til at gaa i jeres Ledebaand, tiltrods for, –

ja *tiltrods* for min bedre Overbevisning. – Véd du, hvad det vil sige, Tante, det vil sige at gaa i Hundene!»

Den gamle Dame veg et Par Skridt tilbage. Constances Ord gik rent rundt for hende; hun syntes, hun ikke forstod et Muk af det. Men hendes voldsomme Oprør forfærdede hende; hun stirrede paa hende, maalløs og med opspilede Øjne, støttet paa sin Stok. Da Constance holdt inde, begyndte hun i sin Befippelse at græde.

Constance blev med et rolig.

«Om Forladelse, Tante, at jeg blev saa heftig, – det var ikke møntet paa dig,» sa hun med mat Stemme. «Det er hverken din Skyld eller nogen enkelts – det kommer af hele Grejen, men det forstaar du ikke, Tante.»

Fru Wleügel blev ved at græde.

«Vær nu ikke sint paa mig.» Hun la sin Arm om hendes Skulder. «Du maa ikke græde, [262] snille Tante, du hører jo, jeg mente ikke dig – saa, saa, hold nu op.»

Fru Wleügel tørrede langsomt sine Øjne, pudsede sin Næse og gjemte sit Lommetørklæde.

«Det hørtes saa stygt det, du sa, Constance, du rent skræmte Livet af mig. – Jeg véd, jeg har altid villet gjøre, hvad der var Ret –» Graaden vilde op igjen.

«Ja, ja, Tante, – det har du ogsaa. Du har gjort det bedste, du vidste, mod mig og alle – det forstaar jeg saa godt –» Constance stod og klappede hende paa Kinden.

«Saa faar jeg vel se at komme mig hjem da,» sa Tanten og saa ud som et Barn, der er bleven skjændt paa med Urette. Hun gik et Par Skridt og stansede.

Constance stod og trak i sit Lommetørklæde med smaa betænksomme Ryk.

«Og saa overtænker du nok, hvad vi talte om, Constance,» det kom frygtsomt bedende, «tro mig, det er det bedste baade for dig og ham.»

Constance kunde ikke faa sig selv til at snakke hende efter Munden og taug derfor stille.

Men Fru Wleügel vilde nu ikke gi sig uden at ha faat et Ord, der gik i Retning af et Løfte. Ring sad jo derhjemme og ventede, [263] og han havde kaldt hende sin Skæbnes gode Engel.

«Lov mig, Constance, at du vil tilgi Ring helt,» sa hun indtrængende, «eller lov mig i det mindste, at du vil prøve paa det.»

Ordet tilgi bragte paa ny Constances Blod til at koge. Det brændte hende paa Tungen at svare, at naar hun nu gik hen og gjorde det, de kaldte tilgi, saa betød det kun, at hun med velberaad Hu slang sig nedfor i Snavset. Men hun tvang det tilbage; hvad kunde det nytte med denne gamle, skikkelige Sjæl, hvis oprindelige Renhed og Finhed Livet havde afstumpet; det var jo kun at volde hende en aldeles unyttig Forskrækkelse

«Ja, Tante, jeg skal prøve paa det,» sa hun lavt og vendte Ansigtet bort.

«Det var snilt af dig, Constance, tak for det Ord. Nu skal du se, hvor godt det blir. – Du vil gaa om Dagene og være saa glad, – og naar du skal tænke dig om, hvad det er for, saa er det, fordi du har gjort det rette.»

Constance drog et Suk, men svarte ikke.

Da Fru Wleügel var gaat, satte Constance sig hen og overvejede. Hun havde jo alt længe havt en Fornemmelse af, at det vilde ende saaledes, men ikke havt Mod til at se Sandheden i Øjnene. Det kunde ikke nytte [264] at staa imod længere; siden hun havde samtykket i at vende tilbage, var der ikke andet for. – – Stillingen var uholdbar i Længden. – Hum var paa et Skraaplan, der var ingen Mulighed for at stanse. – Saa fik det da bære afsted!

Hum tænkte paa Rings forlibte Fagter, paa hans Forsikringer om, at han elskede hende, og gjøs. – – Give sig hen i Samliv med en Mand, som hun foragtede! – Men det gik vel over, naar hun blev vant til det.

Hun havde jo aldrig elsket ham! – Men stræbt efter at fatte Kjærlighed til ham, havde hun dog ærlig gjort. Tanken om, at han kunde være hende utro, havde ligget hende fjærnere end alt i Verden. Hun havde anset sig for hans Ejendom og set paa sit Ægteskab i alt Fald med Respekt; og det havde liksom holdt sammen paa hende, men nu! – Hun følte sig som en Kvinde, der af Magelighedshensyn vælger at leve af Skjøgeri. – – «Ja, ja, ja! saaledes er det!» raabte hun halvhøjt og slog Hænderne sammen over sit Hode. «Men –» hviskede hun lidt efter, «det er der jo saa mange, som gjør, det er ikke værre for dig, end for de andre –»

Hum hørte Ring i Entrén, greb sit Arbejde og sad bøjet over det, da han traadte ind.

[265] Han sa blidt godaften og satte sig i en Lænestol ved Siden af hende.

«Hvor du er flittig, Constance,» sa han beundrende. «Altid i Virksomhed – du er saa sød at se paa, naar du sidder ved dit Arbejde.»

Hun svarte ikke.

«Hvad er det nu igjen, du strikker paa?» hans Tone var beskeden, men dog saa interesseret.

«Strømper.»

«Til Fattigbørnene?»

«Ja.»

Der blev en Pause.

«Véd du, hvad det er for en Dag i Dag, Constance?» spurgte Ring efter at ha rømmet sig et Par Gange; hans Stemme var frygtsom og usikker.

«Nej,» sa hun kort.

«Det er jo den 26de Oktober, husked du ikke det?»

«Nej,» var Svaret.

«og jeg, som trode –» han havde nær forsnakket sig og røbet, at han vidste, Tanten havde været der. «Jasaa,» vedblev han og smilte anerkjendende til sin gode Hukommelse, «saa det havde du glemt, – vor Forlovelsesdag, Constance,» føjede han sagtere til.

«Jeg synes ikke, der er nogen Glæde ved at mindes den, for Resten,» sa hun tørt.

[266] Ring sukkede dybt.

«Aa nej, Constance, det kan du ha Ret i, for din egen Del. – Men jeg, – ja, jeg kan ikke la være at anse den som den lykkeligste Dag i mit Liv, ja, næst vor Bryllupsdag da.»

«Tsjhe!» sa hun og gjorde en Gebærde af Uvilje.

«Ja, ja, Constance, jeg skal tie stille, naar du ønsker det, ikke sige et Muk, som du ikke gir mig Lov til, jeg skal gjøre alt for at tækkes dig,» han strakte sig hen imod

hende med et bønfaldende Blik og talte lavt og frygtsomt.

Hun vendte sig bort med et Udtryk af Træthed.

«Aa, Constance, kunde du bekvemme dig til paa denne Dag,» vedblev han, «at gi mig et eneste lidet Kjærtegn – du gjorde en god Gjerning imod mig.» Stemmen brast, han holdt Haanden for Øjnene og drog Vejret langsomt, næsten stønnende.

Constance maalte ham med et opmærksomt Øjekast.

«Nu har han vist drukket igjen,» tænkte hun.

Han rejste sig, gik et Par Gange op og ned paa Gulvet og satte sig saa stilfærdig paa sin forrige Plads.

«Jeg har gaat med et forfængeligt Haab,» begyndte han igjen i en betrængt Tone. «Jeg [267] tænkte mig, at Erindringen om denne Dag maaske skulde stemme dig mildere. – Aa, Constance, du er meget, meget haard imod mig.» Han bøjede sig fremover, støttede Albuen paa Knæet og Panden i Haanden.

«Sig mig én Ting,» sa Constance koldt, «hvad mente du egentlig, da du saa beredvillig gik ind paa at faa mig tilbage paa det Vilkaar, jeg satte?»

«Hvad jeg mente,» stammede han, «jeg mente – –»

Hun saa' ham lige i Ansigtet. Han forvirredes.

« Jeg forstaar dig ikke,» brød han af og lod Hodet synke.

«Du lod, som du fandt det saa rimeligt, som du slet ikke tænkte dig Muligheden af, at det kunde være anderledes. – Husker du det?»

«Det var ogsaa oprigtigt fra min Side, Constance. – Jeg kunde saa godt forstaa, at du ikke saadan straks –. Men jeg haabede jo –» han holdt inde og sukkede.

«Der var ikke Tale om straks eller senere eller om nogen Slags fremtidig Mulighed for Forandring. Du gik helt og uindskrænket ind paa mit Forlangende. Og naar jeg nu tænker paa, hvordan du opfører dig –» hun holdt pludselig inde. «– Du store Gud, at du [268] ikke skammer dig,» tilføjede hun halvt bortvendt.

«Jeg elskede dig saa højt, Constance,» stønnede han.

«Ti stille med det Ord, det er mig vederstyggeligt i din Mund,» sa hun med opblussende vrede.

«Jeg kunde jo ikke la være at tro, at Tiden skulde mildne dit Sind!» udbrød han og rettede sig op i Sædet. «Jeg havde jo et Haab om, at det en Gang skulde lykkes mig at vinde dig tilbage. – Hvis *det* ogsaa skal regnes mig til en Forbrydelse – saa –» han holdt inde.

«Du stolte paa, at du skulde trætte mig ud, saa jeg tilsidst skulde gi mig, – derfor begyndte du saa godt som straks at overhænge mig. – Du brød dit Ord fra Begyndelsen af – der er ikke Gnist af Karakter i dig.»

«Det er ikke godt for en Mand at vise Karakter, naar han er stillet som jeg. – Gaa og se paa dig hver Dag, være dig saa nær og aldrig turde røre dig – –. Aa, Constance, – du maa la dette ha en Ende, – du maa bli min igjen, du maa, du maa!»

Han sank paa Knæ og skjulte Ansigtet i hendes Kjole.

«Rejs dig op,» sa hun uvillig, «hvad ligger du der for?»

[269] Han adlød straks og satte sig tilbage paa Stolen.

«Din Beregning var ikke dum,» sa hun og saa' paa ham med et næsten hadefuldt Blik, «du vidste, hvad du indlod dig paa; det var mere end jeg gjorde. Men jeg gir mig over, det er mig, som har trukket det korteste Straa. – – – Værsgod, du kan faa det, som du vil –.»

Hun havde rejst sig og stod nu med korslagte Arme og saa' hen for sig.

Han fôr op med et Spring.

«Du vil være min Hustru igjen som i gamle Dage,» hviskede han og rakte Hænderne ud imod hende, «aa, Constance –,» der kom en smeltet Lyd i hans Stemme, «dette er for megen Glæde, den kommer for pludselig,» han tog sig om Hodet, «du tilgir mig helt, ganske –»

Noget, som lignede Latter, afbrød ham.

«Jeg tilgir dig *ikke*, – aldrig, forstaar du,» hun traadte et Skridt nærmere, «tig Liget af en Person, du har myrdet, om Tilgivelse og se, om det svarer dig – –. Jeg gjør det i Selvforagt, hører du – i Selvforagt! – Det er Følgerne af mit Nederlag, det

Nederlag, jeg led, da jeg opgav Skilsmissen, jeg nu tar paa mig.» Hun knyttede Hænderne og strøg forbi ham. «Det nytter [270] ikke at ville løbe fra sine Handlingers Konsekventser,» raabte hum jamrende, «de følger en i Hælene og overmander en.» Hun gik frem og tilbage i det hæftigste Oprør.

«Nej, Constance, naar du først kom tilbage, saa maatte det ende saaledes, – et Forhold som det, du tænkte dig, er en Umulighed, en Unaturlighed – –. Men du skal se, det kan endnu bli godt, jeg skal endnu komme til at gjøre dig lykkelig.» Han gjorde et Skridt hen imod hende.

«Lykkelig –» sa hun med ubeskrivelig Haan. «Slige Betegnelser hører ikke hjemme i et Forhold som mit. Lad os se Sagen som den er.» Hun gik pludselig tæt hen til ham. «Naar jeg nu samtykker i at være din Hustru,» sa hun truende, «betyr det ikke det, du tror! – Nej, jeg skal sigé dig noget – det vilde være mig præcis det samme, om det var en hvilkensomhelst anden Mand, jeg skulde tvinges til, forstaar du, præcis det samme.»

Ring fôr uvilkaarlig sammen.

«Uf nej, Constance, tal ikke saa stygt –» bad han. «Men det er det samme, naar du blot vil bli min igjen, – dette er en Stemning, som gaar over. – Aa, Constance, jeg kunde ligge paa mine Knæ og takke dig i hele Nat, hvis jeg fik Lov, men du vil jo ikke ha det.»

[271] «Der er bare en Ting, jeg vilde be dig om,» sa Constance med en Mine, som om hun ikke havde hørt hans sidste Ord, «og det er, at du skal holde op med at drikke.»

«Men du kan da ikke sige, at jeg drikker, Constance,» sa han modfaldent.

Hun slog ud med Haanden, som om hun ikke gad indlade sig paa dette.

«Kan du huske, at du flere Gange har sagt, at hvis du ikke havde havt noget i Hodet, som du kalder det, saa var du ikke kommen op i dette med hende, Pigen?» spurgte Constance.

«Og det var ogsaa sandt,» sa han ydmygt.

«Vil du saa herefterdags holde op med at faa noget i Hodet, for at ikke risikere, at du handler i Fuldskab?» vedblev hun.

«Med Glæde, Constance, du skal aldrig se mig smage det Skidt mere. – Jeg befinder mig ogsaa langt bedre uden, og nu, naar jeg faar dig tilbage, – det skal være mig en let Sag. – Nu trænger jeg hverken til at døve eller stimulere mig. –»

«Ja, ja, lad nu det være godt,» sa hun og forlod Stuen. Hun gik ind paa sit Soveværelse, hun trængte til at være alene. Der drev hun op og ned paa Gulvet; det forekom hende som en Evighed siden hun havde havt den Samtale med Tanten; hun kunde slet ikke begribe, at det var i Aften. – Hun var for [272] Resten ganske fattet, saa underlig stivnet indvendig, Forhærdelse maatte det være, sa hun til sig selv, siden hun hverken var fortvilet eller bedrøvet.

Ring var i en overstadig lykkelig Stemning. Endelig, endelig var han ved Maalet! Han fik Taarer i Øjnene af Glæde og Rørelse, og Brystet svulmede af de forløsende Sukke, som arbejdede sig frem. Han gik ind i sit Værelse, og tændte sig en af sine fineste Cigarer – – I Aften, allerede i Aften! Men han havde ogsaa lidt skrækkeligt i disse tre Maaneder, ja den hele Tid, siden det kom paa. Nu var der snart gaat et Aar. Han havde sandelig faat sin Straf og været mere end taalmodig. Men nu skulde de begynde paa et nyt Liv – Et nyt Liv – Gud være lovet og priset!

Han kunde ikke holde sig rolig; han havde Trang til at bevæge sig omkring uafladelig.

Men det var liksom noget manglede ham, et Savn, noget, som mindede ham.

Et Glas af den fine Champagnekognaken med en Tredjedel Vand, – aha – det skulde gjøre godt!

Han skjød Fart gjennem Dagligstuen som en Mand, der er i oprømt Humør, men saa huskede han sit Løfte og vendte brat om.

Lidt efter kom Lysten over ham, stærkere end før. I Aften vilde det nu bare ha [273] virket godt paa ham, gjort hans Stemning rigere og liksom mere løftet; ved saadanne Lejligheder gik det ham ikke til Hodet –. Om han nu tog et eneste Glas i Aften, – han var atter paa Vej, men vendte om igjen.

Det var da ogsaa besynderligt for en voldsom Trang han havde til det netop nu, det kom vel af den stærke Spænding, han havde været i fra tidlig om Eftermiddagen. Han var saa slap og mat, det vilde ligefrem været Medicin for ham.

Det kunde jo ikke gjøre noget, om han drak et eneste Glas –. Constance havde jo slet ikke ment det paa den Maaden, og der var jo ikke Tale om, at han kunde

komme op i nogen Slags Ubesindigheder i Aften.

Jo, han vilde, – det skulde være det sidste; – det var ligefrem at tømme et Afskedsbæger for sit gamle jeg, det var jo formelig en højtidelig Anledning.

Han havde netop faat det opskjænket og stod med Glasset for Munden, da han hørte Constance komme ind i Dagligstuen.

I rasende Fart styrtede han Indholdet i sig og satte Glasset forsigtig paa Buffeten.

«Jeg søgte etter Fyrstikker,» sa han, da han kom ind fra Spisestuen, rød i Hodet og med noget opstrammet over Ansigtstrækkene. «Altid blir de borte for mig,» mumlede han og drev ind til sig selv, idet han lod som han ledte.

[274] Constance saa' efter ham med et studsende Blik; hun havde hørt Lyden af Glasklir, i det samme hun kom ind, og gik nu ind i Spisestuen for at se efter. Hun tog det tømte Glas, som stod ved Siden af Kognaksflasken og lugtede til det. Saa satte hun det rolig ned igjen og blev staaende henfalden i Tanker med et stivt Udtryk paa sit Ansigt.

Lidt efter tog hun sig sammen, gik ind igjen i Dagligstuen og satte sig til at strikke.

Og da Ring efter Maaltidet lagde Armen om hendes Liv og kjærtegnede hende, fandt hun sig i det med iskold Ro.

XVIII.

Saa var de da begyndt paa nyt igjen. – Alt var kommet i den gamle Gjænge udadtil, og Ring var til Mode som et Menneske, der har kjæmpet mod Skjæbnen og til sidst har vundet Bugt med den.

Men han følte sig alligevel ikke lykkelig. Constances haanlige Væsen og isnende Kulde pinte og ærgrede ham vekselvis. – Han havde haabet, at det vilde gi sig, at hun til sidst vilde la sig smelte og vise ham en Smule Imødekommen, af og til i det mindste. Men al hans Kjærlighed og Overbærenhed var ganske og aldeles spildt.

Hvis hun bare vilde været som i Ægteskabets første Aar! Den Gang havde han været misfornøjet og følt sig forurettet; nu vilde han med Tak og Haandkys tat imod hende, som hun den Gang var.

Lidt efter lidt undergik hans Adfærd en Forandring. Han blev brutal og opfarende. [276] Dette stædige Fruentimmer, som aldrig blev færdig med at hævne sig, kunde jo bringe en Engel til at tabe Taalmodigheden.

Der kom hæslige Scener imellem dem, Scener, i hvilke Constance slængte ham sin Foragt og Afsky lige i Ansigtet og i hæftige Ord fordrede, at han skulde vise hende Høflighed, i alt Fald naar Trediemand var til Stede. Han svarte med Haan, at hans Opførsel var altfor god for hende, hun, som dengang havde talt, som hun kunde været en – nok sagt – – at han var, som han vilde være, eller andet lignende.

I rolige Stunder sa Constance sig selv, at naar hun tænkte sig om, var det jo ikke saa underligt, at han vovede at by hende dette. – Han havde tabt Respekten for hende, netop fordi hun havde givet efter; det var det, som var sket.

– – Men Aarene gik, og Tiden har som oftest en udjævnende Indflydelse. Ring kom efterhaanden over den fikse Idé, at han absolut vilde ha en forelsket Kone, og blev som Følge deraf lettere at omgaas. Hans egne Følelser var jo ogsaa en Del afkjølede, derfor var han ikke mer saa færdig til at yppe Klammeri over Constances afvisende Væsen. Constance paa sin Side havde slaat sig til Ro og fandt sig bedre til Rette med Livet. Hun sad ikke længer og grublede over det, der nu en Gang

[277] ikke var anderledes. Hun havde sagt sig selv, at saadan og saadan forholdt det sig, og derefter tat sit Parti. Hun var træt af disse Skjærmydsler; de frugtede jo ikke andet end at gjøre Tilværelsen hæsligere, end det strængt tat var nødvendigt. Hun vilde ha Fred for enhver Pris og blev passiv og føjelig lige over for hans Kjærtegn. Det var dog bedre at ha en Mand, som var i godt Humør den Stund de var sammen om Dagene, end en, der gik og var ubehagelig og fuld af en Slags Hævngjerrighed, som især slog ud i fremmedes Nærværelse. Ring glædede sig over Forandringen og lykønskede sig selv med den gode Inflydelse han dog til syvende og sidst havde havt paa sin Kone. At det, han kaldte sin huslige Lykke, var vokset op paa den Grav, under hvilken hendes Hjærtes Foraar var gjemt, vidste han intet om. Det laa ikke for ham at forstaa sig paa sligt.

Undertiden kunde der jo rigtignok komme et lidet Optrin, en kort Ordveksel, fulgt af et fiendtligt Blik, der gaves og sendtes tilbage med slagfærdig Raskhed. Sligt kom dog stedse sjældnere fore. Constance ærgrede og skammede sig bag efter; hun kunde jo lige godt gi sig til at kjækle, ja f. Eks. med Postbudet.

At gaa hver sin Vej og udveksle, hvad de havde at sige hinanden, i høflig Fredsommelighed [278] – det var blevet hende Idealet for en ægteskabelig Tilværelse. Og i det hele tat gik Livet glat og rolig imellem dem. De var optat hver paa sin Vis, og lod være at blande sig i hinandens Anliggender. Ring havde sine Forretninger og sin Kutter, sine Herremiddager og Selterskognaker. Saa indlod han sig ogsaa undertiden paa smaa pikante Æventyr med en eller anden Tivolisangerinde. Og saa var han i den senere Tid bleven saa fuld af alle Slags Indfald, som det morede ham at realisere. Et af hans sidste havde været at anskaffe sig et Fotografiapparat, som han en Tid lang var lidenskabelig hengiven til at eksperimentere med. Han fotograferte Dagligstuen med Constance i om og om igjen, indtil hun tabte Taalmodigheden og nægtede at sidde. Saa vinkede han Venner og bekjendte op fra Gaden, eller han fotograferte Kjøkkenet og Tjenestepigen. Da han endelig havde raset fra sig, var det en Lettelse for flere af hans Medmennesker.

Constance paa sin Side syslede med alt det, der er opfundet for at faa de velstillede Lediggjængerskers Tid til at gaa. Hun læste Romaner, hæklede point-laces og broderte paa Klæde med ægte Guldtraad. Hun stod Tableau i Bazarer og lærte at ride, havde Abonnement i Theatret og gik paa Baller og i Selskaber. Og saa havde hun sine Herrevenskaber at pleje, [279] som for Resten aldrig gjorde hende andet end Vrøvleri og Lejelse. For det gik naturligvis bestandig saa, at de forelskede sig i hende, og til sidst gjorde hende en Erklæring, eller i al Fald saa tydelig la sine

Følelser for Dagen, at det blev plagsomt at omgaas dem. Men det brød hun sig ikke længer om; hvad kom det hende ved, at de gjorde sig Indbildninger, disse dumme Fyre, som hun snakkede med for at fordrive en ledig Time, og som hun glemte, i det samme hun vendte dem Ryggen. Hun kunde bruge dem, det var hende Hovedsagen, for de hjalp hende til at faa Bugt med en Kjedsomhed, der altid laa paa Lur efter hende.

Hun levede i denne Tid i en stadig Hvirvel af Adspredelser. Det Ringske Hus var mere gjæstfrit og selskabeligt end nogensinde før. Og Constance saa' straalende ud i sin fuldmodne, livskraftige Skjønhed. Man talte en hel Del om hende; hun gik for at være en meget farlig og meget koket Dame.

Ude i Selskab stødte Constance undertiden paa Lorck. Han havde for længe siden taget sidste Del af sin Eksamen med Udmærkelse og praktiserte nu som Læge i Byen, i hvilken Stilling han nød adskillig Anseelse; man nævnte ham almindelig som en af de dygtigste blandt de yngre Læger.

[280] Han gjorde aldrig nogen Mine til at nærme sig Constance, men et Par Gange havde det hændt, at hun havde mærket hans Blik hvile paa sig fra Afstand, naar hun sad i munter Snak med en af sine Tilbedere. Hun havde set noget fiendtligt, halvt spottende og halvt smerteligt i hans Øjne, der ramte hende som en Dom eller Dadel. En Gang, da hun havde spurgt ham, hvorfor han aldrig mere kom hjem til dem, havde han set paa hende med noget opblussende vredt i Blikket uden at svare, og da hun gjentog Spørgsmaalet, sa han med lav Stemme: «Jeg ønsker ikke at være Øjenvidne til hvad der der gaar for sig,» hvorpaa han vendte sig og gik fra hende. Constance blev opbragt over hans Dristighed og samtidig opfyldt af en sviende Smerte. Hun havde et Øjeblik Lyst til at gi sin Stemning Luft i Skrig eller Graad, men saa slog det om til en støjende Munterhed, fuld af kaade Indfald og voldsomme Latterudbrud. Ved Aftensbordet, da Talen faldt paa Mejer, som fremdeles laa i Udlandet med Stipendium, greb hun Lejligheden til at udtale sig i begejstrede Udtryk om, hvor godt han saa' ud og hvor bedaarende han var, og endte med at be Lorck endelig hilse ham, hvis han skrev, og sige, at han var det sødeste paa Jorden, hvortil Lorck svarte, at den Kommission saa' han helst, hun betroede i andre Hænder.

XIX.

Tre Aar var forløbet siden hin 26de Oktober, da Constance, som hun undertiden sa sig selv, havde ladet Kampen for sin Menneskeværdighed falde.

Ring var de sidste Par Maaneder bleven overmaade grætten. Det gik daarlig med Forretningerne, og saa var det disse Jærngruber, der saa' ud til at skulle blive hans Ruin. Deres Værdi havde nemlig efter Kjøbet vist sig at være aldeles forsvindende. Han var bleven tat grundig ved Næsen af Svenskerne. Kunde han ikke faa Handelen til at gaa tilbage, blev han en fattig Mand. Hansen, der var hans juridiske Konsulent, havde imidlertid været saa heldig at opdage en formel Fejl ved Kjøbekontrakten, og efter hans Raad var han begyndt at føre Proces.

Disse Forviklinger havde medført, at han flere Gange havde gjort Smaarejser til Sverig [282] hvorfra han altid var kommen tilbage i et yderlig slet Humør. Constance var uvilkaarlig begyndt at føle disse Jærngruber som sit Livs værste Plage. –

– – Det var den sidste Oktober. Rings havde boet paa Landet og var nylig flyttet ind til Byen. De sidste Dage havde været fugtige og kolde, og der var en stærk høstlig Tone i Luften. Ring skulde atter til Sverig; hans Bestemmelse var at gaa med Smaalensbanen til Gøteborg, men saa kom der et Par smukke Dage med varmt Solskin og en fristende Vestenbris. Han fik Lyst til at sejle nedover Fjorden med Kutteren, saa langt Vinden stod, og der efter videre over Land. Det blev saa sidste Tur for i Aar. Han fik overtalt Løjtnant Fallesen til at bli med og sendte et Bybud hjem med Besked til sin Kone, at hans Tøj maatte være færdigt Kl. 2. Omtrent ved dette Klokkeslet kom han kjørende i en Hyrevogn, som han lod vente neden for.

«Jeg skal jo med Kutteren og der har du tat min Jærnbanevadsæk. Det er da Fanden ogsaa!»

«Jeg trode, du havde indstillet dine Lystture for i Aar.»

«Det er Pokker ingen Lysttur,» sa han og trak i Klokkestrængen. «Disse fordømte Gruber!» Han aabnede hastig en Skuffe i Skrivebordet og tog nogle Penge frem.

[283] «Se her, tag op igjen alt dette, og læg det i den anden Greie, – den med Rummene, De véd» – sa han ilsomt til Pigen. «Bring det saa ned i Vognen.» –

Pigen tog Vadsækken og gik.

«Og det er sandt –» raabte han efter hende, «lad os faa med de to Flasker Kognak, som staar i Buffeten, – og endelig en kulørt Skjorte! – Saa var det Cigarer,» mumlede han og stod stille et Øjeblik med en betænkt Mine. «Skal tro jeg har nok –,» han var atter inde i Sideværelset og kom tilbage med en Cigarkasse, hvis Indhold han rystede op og ned, «og lad mig bare ikke glemme Fyrstikker!»

Constance rakte ham nogle Æsker.

«Død og Pine – min nye Snadde!» han fôr med Hænderne i Lommerne, vimsede omkring for at søge og fandt den saa i Vindusposten.

«Hvor længe blir du borte?» spurgte Constance, da han et Øjeblik stod stille for at tænde en Cigar.

«Véd ikke,» svarte han med Cigaren mellem Tænderne og den brændende Fyrstikke i Haanden. «En Ugestid kanske. Trænger du Penge?»

«Fem Kroner er hele min Beholdning. Det er bedst, jeg faar nogle.»

«Saa var der vel ikke noget, jeg har glemt,» sa Ring og tænkte sig om. «Jeg har [284] jo mine Greier om Bord. – Ja, Penge, det er sandt –.» Han tog sin Lommebog frem og la nogle Sedler paa Bordet.

«Tyve Kroner det klarer du dig vel med? Ikke? – ja, ja, se her er firti[n6] da.»

«Skal du rejse i Floshat?» spurgte Constance. Han havde netop sat den paa sit Hode.

Han lo over sin egen Distraktion, fôr ud i Entrén og søgte omkring paa alle Knagerne.

«For Pokker, – jeg finder ikke min Hue!» raabte han.

«Du har den vel hængende om Bord,» sa Constance, der var gaat efter.

«Ja, naturligvis har jeg det,» svarte han og satte en liden rundpullet Hat paa.

«Se saa – hvor Fanden er nu min Cigarmundspids? – Den laa paa Hylden i Dag.»

Constance tog en Gjenstand op fra Gulvet og rakte ham.

«Ingen Ting ligger der, hvor det sidst laa her i Huset,» sa han, idet han stak Mundspidsen til sig.

Han aabnede Entrédøren for at gaa. «Mine Nøgler!» raabte han pludselig og slog paa alle sine Lommer. «Død og Pølse, – det skulde set godt ud – –»

Constance gik allerede og søgte, og hun fandt dem ogsaa til ham.

[285] «Men jeg glemmer jo at sige Farvel –» sa han og kom tilbage, da han alt var ude af Entrédøren. Han tog Cigaren ud af Munden for at kysse sin Kone, stak den straks derpaa ind igjen og gik dampende ned over Trapperne.

Constance gik til Vinduet og saa ham kjøre bort. Da Vognen drejede om Hjørnet, vendte han Hodet og saa sig tilbage. Hun drog et Suk som af Lettelse og gav sig til at ordne i Stuerne. Der var altid saa meget Rod efter Ring, naar han skulde afsted paa disse Rejser.

Hun havde faat et Brevkort om Morgenen fra en Barndomsveninde, der var gift med en Præst, ved Navn Sunde, som nu var forflyttet, at hun vilde komme til Kristiania paa Gjennemrejse. Kaldet laa fem Timers Jærnbanefart fra Byen; og Fru Sunde skulde op i Forvejen for at stelle og ordne, saa alt kunde være i Stand, naar Manden og Børnene kom efter. Hvis Dampskibet ikke blev forsinket, vilde hun være der i Morgen ved Middagstider.

Den næste Dag var Himlen overtrukken. Luften var mørk og diset, og hist og her var der tykke, sorte Skyer kantet som med Border af gulagtig Uld. Det blæste ikke, men der hang noget truende over Hodet paa Folk. Man gik og keg paa Luften og paa Barometret, [286] der stod usædvanlig lavt, og man spaaede hinanden, at det vilde bli et rigtigt Ruskvejr.

Constance var bleven liggende længe i Sengen. Klokken var hen ved 12, før hun var færdig med sit Toilette, og just som hun satte Broschen fast under Hagen, hørte hun en Vogn stanse uden for og straks efter en Ringen paa Entrén. Hun var saa hurtig der ude, at hun kom Pigen i Forkjøbet, og i næste nu laa hun sin Veninde om Halsen. Hun hjalp hende Rejsetøjet af og fik at vide, at hun skulde afsted igjen allerede Klokken 4. Constance var skuffet over dette; hun havde haabet at faa beholde hende et Par Dage. Ring var jo borte, og de kunde havt det saa hyggeligt sammen.

«Hvor du er uforandret, Constance,» sa Fru Sunde og betragtede sin Veninde med Velbehag, «skjønt nej, du er i Grunden smukkere.»

«Man holder sig vist bedre nu end før i Tiden,» svarte Constance, som skjænkede Chokolade og nu satte en Kop hen til Fru Sunde.

«Det er forskjelligt, se nu mig! Du kunde ikke kjendt mig igjen, hvis du ikke havde vidst det, – det skal jeg dø paa.»

«Hvor kan du tænke! – Snak, du er slet ikke saa forandret.»

«Aa, jeg véd saa godt om det. – Hvis jeg bare ikke saa' saa daarlig ud, for det er [287] det, som gjør mig gammel. Men du kan tænke, fire Børn i fem Aar! Du kan altid være straalende, som ingen har – Er du lei for det?»

«Nej da! Hvordan er det ellers at ha Børn?»

«Et Slid og Mas og Kav uden Ende. Og saa al den Nattevaagingen!»

«Men Lykken og Fryden, som skal følge med at være Mor – –. Kan du huske, der staar i Bibelen: «af Glæde over, at et Menneske er født til Verden …» Det maa vel være noget ganske aparte, det?»

«Ja det er det jo ogsaa, kan du skjønne, men det trækker saa i Husholdningen.» Og Fru Sunde drog et langt Suk.

«Har I lidet at leve af, Rikke?»

«Ja da, – sligt et fille Præstekald skal en ikke bli fed af.»

«Hvad kan Indtægten beløbe sig til?»

«En 2000 Kr. foruden Huslejegodtgjørelse.»

«Ikke mere du?»

«Nej da, – det er enda højt regnet. Saa længe det bare var os to, gik det an, – men siden har det rigtignok knebet.»

«Hvor gammel er din yngste?» spurgte Constance.

«Ni Maaneder.»

«Vilde du ikke ønske, at du ikke fik flere?»

[288] «Om jeg vilde ønske det!» sa Fru Sunde og vendte sine Øjne opad som for at ta de usynlige Magter til Vidne. «Men hvad nytter Ønsker, – der er meget, en kunde ønske.» Stemmen var modfalden, og hun saa' træt og bekymret ud.

De havde rejst sig fra Bordet og var gaat ind i Dagligstuen.

«Men fortæl mig nu lidt om dig, Constance. – Du er vel lykkelig, som har det saa dejligt.» Hendes Blik gled rundt paa de fløjlsstoppede Møbler, de fine Gardiner og de smukke Malerier.

«Lykkelig –,» sa Constance med et Tonefald, som om hun studsede, «det er i Grunden et dumt Ord.»

Fru Sunde lo. «Jeg véd ikke det,» sa hun, «der er da vist dem, som er lykkelige.»

«Tror du? – Ja, kanske, – men saa er det vist en Indbildning.»

«Du er vist meget forandret, Constance, – ja saadan indvendig, mener jeg.»

«Det er jeg vist. – Men kom nu her og sæt dig lidt godt og sig mig saa, Rikke, hvorledes du egentlig er fornøjet med Livet.»

«Jeg kan jo ikke klage, jeg har en snil Mand og søde Børn.»

«Ja, ja, ja – lad nu det være godt – men jeg mener, hvorledes du synes, at Livet er.»

[289] «Hvis jeg havde nok af Penge, og der ikke var fuldt saa meget Kav –, saa –»

«Blev du ikke skrækkelig skuffet, og havde du vel tænkt, at det var saaledes?»

«Jo, naar du siger det, saa husker jeg, at jeg følte noget sligt i Begyndelsen. Jeg laa og græd mange Gange, forsikrer jeg dig, men senere fik jeg andet at bestille.»

«Jeg synes, Livet er saa rasende tomt,» sa Constance utaalmodig, «og dertil saa underlig jærnskoet, du. – Det gaar sin Gang og tramper os ned, der vi skal være, uden at spørge om, hvordan vi liker at ha det netop saaledes.»

«Jeg tror, det vilde være godt for dig at faa Børn, Constance.»

«Langtifra! Det er en Overtro, dette Snak om disse Børn. – Hvis jeg havde Børn, vilde jeg bare gaa og ønske, at de maatte dø.»

«Nej, fy da!»

«Jeg vilde ikke ha Ro paa mig, før de døde. Alt det onde de maa op i her i Verden! Huttitu!» Og Constance tog sig sammen, som om hun frøs.

«Gud bevare mig vel for et Slags Livssyn du har faat!» sa Fru Sunde forbauset. «Hvad siger din Mand til det?»

«Tror du, jeg taler med ham om sligt?»

«Du er vist ikke lykkelig gift, Constance.»

«Nej hør nu, Rikke, lad os være enig om ikke at bruge dette ubeskedne Ord. Jeg er [290] for Resten lige saa lykkelig, jeg – som de andre.»

«I saa da saa forelskede ud, da I holdt Bryllup – især Ring for Resten. Jeg kan huske, vi talte – – ja, undskyld – om hvor lykkelige I var.»

«Gjorde I det?» –

Fru Sunde sad og legte med en Papirskniv.

«Jeg er saa bange for dig, Constance –» sa hun nølende.

«For mig? hvorledes det?»

«Jo, for – ja, du maa ikke bli sint, – men hvis du ikke elsker din Mand, saa kunde der komme et slet Menneske og bedaare dig.»

Constance brast i Latter. «Du er for sød med din Bekymring, Rikke, men vær du tryg! Mændene er ikke saaledes beskafne. – Desværre, havde jeg nær sagt.»

«Fy, hvor du snakker, – det er da ikke dit Alvor?»

«Hvorfor ikke det? Det vilde da *være* noget.»

«Men der er da intet afskyeligere i Verden end en gift Kone, som lever med en Elsker.»

«Eller en gift Kone, som lever af at leve med sin Mand, – det kommer ud paa ét,» sa Constance med et Skuldertræk.

[291] «Lever af at leve med sin Mand, – det er jo en Kones Pligt, véd jeg.»

«Ja naturligvis –» Constance saa ud, som om hun var træt af det. «Uf du –» fôr hun pludselig op og kastede et Bind Digte, hun havde siddet og pillet ved,

«Ægteskabet er i Grunden en styg Institution.»

«Nej, men Constance, saadan maa du ikke tale om Guds Indstiftelse, – tænk dig til, hvorledes det vel vilde se ud i Verden, hvis Ægteskabet ikke var.»

«Ja, det véd jeg ikke noget om, – og det angaar mig heller ikke,» svarte Constance og satte sig haardt tilbage i Sofaen.

«Du sværmer da vel aldrig for den frie Kjærlighed?»

«Nej, mæn gjør jeg ej, – men jeg sværmer heller ikke for den tvungne med de tvungne Kjærlighedspligter. Jeg sværmer ikke for nogen Ting, jeg.»

«Den frie Kjærlighed er jo Tegnet paa den yderste Fordærvelse. – Det vil bli Utugten sat i System, siger Sunde.»

«Siger han det?» Constance smilte mat. «Da glemmer han vist, at Utugten allerede er sat i System, i offentligt System, og længe har været det.»

Fru Sunde taug betuttet.

«Det er for Resten for latterligt, at vi sidder her og taler om sligt,» sa Constance og [292] gjorde en Bevægelse, som om hun pludselig besindede sig. «Kjærlighed – – det er nu ogsaa et Æmne!»

«Det er vel et interessant nok Æmne det, skulde jeg mene,» sa Fru Sunde for at sige noget.

«Lever du og din Mand godt sammen, Rikke?» spurgte Constance i en helt forandret Tone.

«Hvor falder du paa det?» spurgte hun.

«Aa, fordi det faldt mig ind. – Du kan jo la være at svare, hvis du ikke har Lyst.»

«Jo du, vi kommer rigtig godt ud af det med hinanden,» sa Fru Sunde, «rigtig godt saagar, især nu, siden jeg kjender Sunde og véd, hvordan han skal ha det.»

«Var han vanskelig at komme til Rette med?»

«Aa nej saamæn, ikke saa værst. Naar jeg bare lader, som jeg føjer ham og snakker ham lidt efter Munden, faar jeg sat igjennem alt, hvad jeg vil.»

«Er I aldrig Uvenner?»

«Ikke nu mere. Jeg har aldrig Tid, ser du, undtagen naar jeg ligger og har faat en liden, og da er jeg ikke oplagt til at trætte.»

Pigen meldte, at Middagen stod paa Bordet. De forskrækkedes begge over, at Klokken var bleven saa mange. Der var neppe Tid til at spise; det maatte gaa i Huj og Hast, og Kaffen blev [293] drukket, mens de gik og tog Tøjet paa. Pigen havde hentet en Vogn, og Constance kjørte med til Stationen.

«Det var kjedeligt, at jeg ikke fik se din Mand, Constance,» sa Fru Sunde paa Vejen nedover. «Du faar hilse ham fra mig.»

«Saa havde vi jo ikke kunnet tale saa ugenert sammen,» svarte Constance. «Det var rigtig godt, at han var væk.»

«Aa ja, kanske. Huttitu for et Vejr, det er blet.» –

Det var begyndt at storme; Gaden stod pakkende fuld af en Skodde med Rusk og Støv og visne Blade. De fik det fejet lige ind i Vognen, saa de sad og gned sig i Øjnene i et væk. Constance bøjede sig frem og saa paa Himlen. Den var sort og uvejrsagtig, og enkelte store Vanddraaber begyndte at falde.

«Og din Mand som er ude og sejler!»

«Han hytter sig nok, kan du tro. Nu ligger han i Havn etsteds og nyder sin Cigar og sit Glas Toddy.»

De var ved Stationen. Det var saa vidt der var Tid til at faa Billet og sætte sig ind, før det bar afsted. Constance stod og vinkede til Afsked og gik først, da hun ikke kunde øjne Toget mere. Vinden havde tat til i Styrke, og nu var det ogsaa begyndt at øsregne.

[294] Da hun kom hjem, la hun sig paa Sofaen og forsøgte at sove. Men det lykkedes ikke. Den stærke Blæst havde git hende Hodepine, og hun følte sig saa nedtrykt og trist, saa grænseløs ensom og elendig. Hun laa og lyttede til Vindens Tuden og det voldsomme Regn, der slog mod Ruderne. Naar det blæste fra denne Kant, tog det haardt i Huset. Det forekom hende, at Stuen rystede. Hun kunde ikke ligge rolig, men maatte op og gaa frem og tilbage. Til sidst stillede hun sig hen ved Vinduet og gav sig til at stirre ned i Haven. Det saa sørgeligt ud der nede. Høsten var kommen med ét og havde tat fat for Alvor; der laa allerede i bunkevis af Ødelæggelse. Det var dog Synd for den pæne, ranke Syringbusk, som nu laa næsegrus i et af Sidebedene og dukkede sig mod Jorden med sønderpiskede Blade, mens et Par

lange, tynde Rodtrevler endnu holdt den fast. Georginerne var bøjet over i to. Naar Stormen fôr ind mellem dem, rystede de sine sortebrune Hoder som i Græmmelse over sit skjæmmede Ydre. Palmeplanterne i de store, lysegule Urner paa de hvidmalede Fodstykker hang og dinglede efter Stammens yderste Hylster, knækket over paa Midten. De lange, smalle Blade var filtret sammen af Væden; alt imellem løste Vinden dem fra hinanden, og da bugtede de sig frem og tilbage som tynde Slanger, der var [295] bleven hængende, og vilde løs. Og hvor var det gaat hurtigt med at faa Løvet af Træerne! Endnu i Gaar havde det været der; nu var det drysset ud over Haven og laa i tykke, toppede Længder over alt i Vejene, gulbrunt og vissensort. Nederst nede op mod Gjærdet holdt Vinden paa at feje sammen en stor Dynge. Den havde ellers sit Besvær dermed, for Bladene var tunge af Vandet og sene i Vendingen; de klæbede sig sammen og satte sig fast i store Klumper bag Træstammer og paa Bænkefødder og opefter Lysthusets Sprinkelvægge. Constance gjøs og følte et Slags Fortvilelse over, at hun ikke gik ind i den anden Stue, hvor der var lunere, eller dog i det mindste bort fra Vinduet og det pinefulde Syn. Men det var, som om hun holdtes fast af en usynlig Magt, der tvang hende til at bli staaende og se paa, hvorledes Regnet blev pisket af Vinden, saa det drev i Hvirvler mellem Himmel og Jord og slog ned med et Sprøjt over hver en liden Plante, som endnu tappert holdt Nakken stiv. Og med en Slags aandeløs Spænding maatte hun følge Vindstødene nedover, naar de døde hen, og opover, naar de voksede. Og det var som persede de sig frem fra hendes eget Bryst, disse langstrakte Støn, og disse Stød, der kom med en rasende Styrke og dæmpede sig ned til sørgmodige Klagehyl, for saa igjen [296] at tude op med djævelske Hvin. Og midt under dette stod Haven fra Sommertiden for hende, da alt havde duftet og straalet i Solskinnet, og hun saa sig selv sidde der nede paa Bænken om Aftenen i det fredsommelige Maaneskin, som flød ind gjennem Træernes Grene hen over de grusede Gange og forsølvede hvert eneste Blomsterbed.

Det var blevet ganske mørkt, men endnu stod hun der. Hun frøs lige ind i Sjælen, og Hjærtet føltes som en haard Klump i den venstre Side. Det klemte om den, saa hun havde Trang til at vaande sig, men hun gjorde det ikke.

Pigen kom og sa, at Teen var færdig. Hun rev sig løs og gik ind i Spisestuen, hvor Lampen var tændt og Maskinen stod og surrede. Det var dog godt at komme bort fra det Himlens Vejr. At hun virkelig havde staat der saa længe!

Efter Maaltidet læste hun i «Fromont jeune et Risler ainé.» Det var bare det sidste Kapitel, hun havde tilbage. Den stakkels Rislers gyselige Endeligt rystede hende en Del. Hun kastede Bogen og hulkede et Øjeblik med Lommetørklædet for Øjnene.

Før hun gik til Sengs vilde hun dog se, hvordan det stod til med Vejret; det havde en underlig Tiltrækning for hende i Aften. Hun gik ind i den anden Stue. Stormen var stilnet [297] noget, og det regnede ikke for Øjeblikket. Men Luften saa rusket ud. Maanen stod som en smal, lysegul Appelsindel paa Himlen og strævede med at holde sig en Smule Rum frit til Udkig mellem de forrevne Skyer, der alt i ét jog hen over den. Et svagt hvidligt Skin strejfede nu og da den ramponerte Have. Hun forlod Vinduet og gik ind i det mellemste Værelse, der havde Døren aaben til Spisestuen, hvorfra en svag Lysning trængte ind. Midt paa Gulvet blev hun staaende, saa op mod Loftet med et famlende Blik og strakte Armene op over sit Hode med en sagte, sukkende Lyd. Saa gled hun ned i en Lænestol, lagde Armene ud over Bordet og Ansigtet ned paa dem. Hun vidste ikke af, at hun græd, før hun kjendte nogle enkelte kolde Taarer paa sit Ansigt. Hun gad ikke engang tørre dem bort. – – –

– Dagen efter fik hun vide, at Ring var kuldsejlet i Stormen. Han og Løjtnant Fallesen var druknet, men Kuttermanden havde reddet sig paa Hvælvet. Det var ham, som bragte Budskabet paa Kontoret.

XX.

Efter Rings Død var Constance bleven ved at bo paa samme Sted. Hun levede et meget tilbagetrukket Liv, stængte sig konsekvent ude fra enhver Berøring med Verden og vilde ingen se af sine Venner og Bekjendte.

Efterretningen om hendes Mands pludselige Endeligt havde fra først af havt en bedøvende Virkning paa hende. Det tog hende Tid, før hun kunde faa det ind i sit Hode som en fast formet Forestilling, at den forhadte Ægteskabslænke nu var falden af hende, og at hun var løst fra ham for stedse.

Da hun saa omsider havde tat denne Frihèdsfølelse i fuld Besiddelse, begyndte hun at pines af Anger over Fortiden.

Hun spurgte sig selv atter og atter, om det ikke vilde ha gaat bedre, hvis hun straks [299] fra Begyndelsen af havde sat alt ind paa at være ham en god og kjærlig Ægtefælle. Men hvorledes havde hun tét sig!

Hun havde ladet Opgaven ligge, som om det hele ikke kom hende ved, og slaat sig til Taals med, at hun var som hun kunde være. Hun var gaat ind til sit Ægteskab som til en Dans og havde kun tænkt paa det ene: sin egen Fornøjelse, kun villet et: sig selv.

Hun gjorde sig de heftigste Bebrejdelser og havde en nagblandet Tilfredsstillelse af at udmale sig selv som et rigtig daarligt Menneske.

Hun drog frem fra Forgangenhedens Glemsel mangt et lidet Træk fra det første Ægteskabsaar, hvor Ring havde været rørende taknemmelig for hendes mindste Smule Venlighed. Hun mindedes en Gang hun gik ind og bad ham om Tilgivelse, fordi hun en hel Dag igjennem havde været urimelig og vrangvillig. Han fik Taarer i Øjnene, tog og kyssede hendes Haand mange Gange og sa med blød Stemme: «Min søde Constance, du har jo ingenting gjort.»

Det sved hende i Sjælen at tænke paa saadant noget nu, da han laa paa Havets Bund, og hun aldrig skulde faa Anledning at sige ham, at hun erkjendte sin Uret.

Saa længe hun syslede med disse Forestillinger, havde hun en kraftig Trang til at være alene. Siden, da hun ved sin idelig fortsatte [300] Grublen og Rugen havde perset den sidste Livskraft ud af disse Tanker, saa de stod som tause Skygger omkring hende, havde hun vænnet sig saaledes til Ensomheden, at den var bleven hende kjær, og hun ikke for nogen Pris vilde opgi den.

Og de Adspredelser, Livet kunde byde, havde ogsaa tabt sin Tillokkelse for hende; de forekom hende som de Fornøjelser, man i Barndomsalderen glædes ved, men som det ikke kan falde den voksne ind at ta Del i.

Efterhaanden sank hun hen i en sløv Magelighedstilstand, en apathisk Blaserthed, der var stærkt i Slægt med Livslede. Folk trode, det var Enkesorg og roste hendes store Trofasthed, men hendes nærmeste rystede paa Hodet og mente, det var Skam at gi saaledes efter for en fiks Idé, for anderledes kunde jo hendes menneskefjendske Skyhed ikke betegnes. Det kunde jo gaa over til en ren Sindssygdom.

Constance brød sig ikke om hverken hvad de sa til eller om hende. Alt hvad hun begjærte, var at faa være i Fred. – –

Nogen Tid efter Rings Død havde Lorck et Par Gange med Mellemrum aflagt hende en Visit, men var ikke bleven indladt. Saa skrev han en Billet og spurgte, om hun ikke vilde tillade ham at hilse paa hende. Hun svarte tilbage, at hun aldrig var hjemme for nogen. [301] En Eftermiddag, da han saa' hende paa Gaden, gjorde han et Forsøg paa at tiltale hende, men hun gik hurtig forbi ham med en afvisende Hilsen.

Hans længe nærede, aldrig nedkuede Lidenskab for Constance var blusset op i lys Lue, i det Øjeblik han vidste, hun var fri. Forgjæves havde han i de Aar, som var gaat, kjæmpet mod, hvad han kaldte sin usalige Kjærlighed. Han havde styrtet sig over sit Arbejde med graadig Iver, git sig hen til Læsning og Studier; han havde kastet sig ind i Forbindelser med andre Kvinder og havt en febrilsk Afsky for at være ubeskjæftiget. Han havde villet hade og foragte hende, sagt sig selv de hundrede Gange, at hun ikke var værd et Fnug af den Kval, han led, hun, som blev ved at leve i sit besudlede Ægteskab; men det nyttede ikke. Hans Kjærlighed var som den Urt Løvetand, der gror frodigst, jo mere den trædes. Og saa kom dette til, at hvad han havde oplevet med denne Kvinde, havde faat en stor Betydning for hans Liv og Udvikling. Det var begyndt hin Aften, da hun viste ham fra sig. Hans store Fejltagelse, dette at han i blind Selvsikkerhed havde dømt alt hos hende efter

sine egne, grovt sammensatte Landevejsteorier, bragte ham til at se paa Livet med andre Øjne.

[302] Naar han tænkte paa den brutale Frækhed, hvormed han var brudt ind over hendes Enemærker, var det, som han skulde synke i Jorden af Undseelse. Jo mere han kom bort fra sin tidligere Tankegang, jo grellere blev Lyset han saa' det i. I sin plumpe Uvidenhed havde han troet at vide Besked, medens Sandheden viste sig at være, at han var den dummeste Blagueur. Det blev en Tid fuld af Lidelse for ham, men han sa sig selv, at det var paa denne Lidelse han blev Mand. I enkelte Øjeblikke var han endog taknemmelig over, at det var gaat som det gik. Havde Constance været hvad han antog hende for, og den Gang kastet sig i hans Arme, vilde han aldrig lært, hvad Kjærlighed var, og aldrig være kommen til at se med Respekt paa Livet. Det var, som om han først gjennem den dobbeltartede Smerte, som hans haabløse Kjærlighed og hans ved det lidte Nederlag indvundne Selverkjendelse beredte ham, lærte at skjelne mellem godt og ondt i finere Forstand paa alle Omraader.

Imidlertid steg hans Ry som dygtig Læge. Et Par heldige Kure under vanskelige Omstændigheder bragte ham fra først af i Skuddet, og hans alvorlige Færd og rolige Væsen gjorde, at man fik Tillid til ham.

Blandt hans Venner var det en almindelig Mening, at han var bleven et helt forandret Menneske, og de talte med Respekt derom.

[303] Efter sin Far, den rige Grosserer Lorck, hvis Død indtraf omtrent to Aar efter Rings, havde han arvet en efter norske Forhold meget betydelig Formue.

– Et Par Gange i Løbet af halvtredie Aar havde Constance givet efter for Maries og Hansens indtrængende Forestillinger og samtykket i at deltage i et Selskab de gav. Men hun fandt sig saa uvel derved, at hun lovede sig selv Skaansel for Eftertiden. Jo mere hun blev afvænt med at træffe Folk, jo værre blev det. Deres Snak forekom hende saa fremmed. Den flygtige Maade at samtale paa med disse Sprang i Øst og Vest, som hun tidligere havde været saa dreven i, forvirrede og nedtrykte hende. Hun sad imellem dem uden Forstaaelse, og hun ikke alene kjedede sig, men hun ligefrem led derunder.

I et af disse Selskaber havde hun truffet Lorck. Constance mærkede, at han pønsede paa at nærme sig hende, og hun gik med et Slags Skræk af Vejen for ham. Ud paa Aftenen var hun bleven alene i Kabinettet med en gammel tunghørt Dame,

som sad og bladede i et Album og af og til spurgte hende om Portrætterne. De andre var inde for at se Ungdommen danse.

Pludselig stod Lorck i Kabinettet. Et Øjeblik tænkte hun paa at flygte, men opgav [304] det og lod, som om hun var stærkt optagen af Damen med Portrætterne.

«Skal De ikke danse, Frue?» spurgte han og satte sig i nogen Afstand fra hende.

«Nej,» svarte hun uden at røre sig.

«Bryr De Dem ikke længer om det?»

«Nej.»

Her gjorde den gamle Dame et Spørsmaal, som Constance besvarte, idet hun bøjede sig tæt hen til hende og hævede Stemmen.

«Det gaar saa sjældent paa at faa se Dem, Frue,» sa Lorck, «man skulde tro, De ikke var i Byen.»

«Jeg holder mig ogsaa mest hjemme.»

«I hele Vinter har jeg omtrent ikke bestilt andet end at udspejde og eftersøge Dem, – ja, bliv ikke vred,» bad han til Svar paa det Blik, hun rettede mod ham, «det forholder sig virkelig saaledes?»

Hun vendte Nakken til og bøjede sig atter over Albumet.

«Jeg véd, at jeg plager Dem,» sa han med et bekymret Tonefald, «men hvad skal jeg arme Menneske gjøre – tale med Dem vil og maa jeg, og Lejligheden er ikke god at faa fat i.»

Hun saa' hurtig hen paa ham.

«Hvad vil De mig?» spurgte hun koldt.

«Jeg har noget paa Hjærtet, – men først skal De gi mig Lov –.» Han talte alvorligt og indtrængende.

[305] En Pige kom og meldte, at den gamle Dames Vogn var kommen. Hun rejste sig straks, sa venligt god Nat til Constance, hilste til Lorck og gik.

Constance vilde følge efter, men Lorck stillede sig i Vejen for hende.

«De maa ikke gaa,» sa han med en underlig sammensnøret Stemme. «Vær ikke bange,» vedblev han afværgende, «og staa ikke der som paa Spranget. Hvad jeg har at sige, kan ikke fornærme eller harme Dem. – Det er bare dette, at jeg er ikke mere den samme–» han stansede og drog Vejret dybt, «som den Gang, som den Gang jeg gjorde Dem Fortræd. – Tror De mig?»

Der var noget ved ham, som imponerte hende.

«Alt det har jeg for længe siden glemt, – lad os ikke rippe det op igjen,» sa hun med træt Stemme.

«Nej, nej, ikke rippe op igjen, – men De véd ikke, hvorledes hin Scene, Deres Hjælpeløshed, Deres Smerte og stumme Bøn om Skaansel har brændt sig ind i mig. – Aa, jeg var en Usling. – Jeg havde ikke tænkt det muligt, at noget kunde gribe mig saaledes. – Husker De «Kongen» hos Bjørnson lige over for Klara, hans Forvandling? – Noget lignende er foregaat med mig. – Tror De mig ikke?»

[306] «Jo,» sa hun roligt.

«De skal vide,» vedblev han hæftigt, «at jeg ikke er den Mand, De nu i saa mange Aar har gaat og foragtet – De har ingen Ret dertil, – ikke den ringeste Ret har De.»

«Jeg har ikke foragtet Dem, jeg har slet ikke tænkt paa det.» –

«Nej, jeg har været Dem saa altfor ligegyldig,» der gik en skjælvende Trækning over hans Ansigt. «Men giv mig nu Deres Haand til Tegn paa, at De har tilgit mig hin Aftens Hæslighed.» Hans Stemme lød frygtsomt bedende.

«Jeg har intet imod Dem, – vær vis paa det,» sa hun mildt og rakte ham Haanden, idet hun saa ham ind i Øjnene.

Han knugede et Øjeblik hendes Haand i sin. «Tak,» hviskede han og forlod Værelset. Han gik lige hjem.

Nogle Uger senere havde Constance truffet ham paa Gaden. Da var han kommen hen til hende, og da de første Hilsener var udvekslet, spurgte han, om han fik Lov at aflægge hende et Besøg.

Constance havde set forskrækket paa ham og nølet, før hun svarte, at naar han havde Lyst, maatte han det gjærne.

Dagen efter var han kommen og havde siddet der en Timestid og talt stilfærdigt med hende. Han stræbte at være saa underholdende [307] som muligt, fortalte om de svenske Skuespillere og om en Koncert, som nogle polske Kunstnere havde git. Han foreslog hende at høre de franske Sangere paa Tivoli, men det havde hun ikke Lyst til. Han vilde endelig tale om noget, som morede hende, og det lod ogsaa virkelig til, at han havde Held med sig. Hun hørte venlig paa ham, spurgte om et og andet og takkede ham ved Afskeden for Besøget. Han forlod hende med en Følelse af, at hans Nærværelse i det mindste ikke havde været hende ubehagelig, og paa Trapperne overvejede han, hvor snart han kunde komme igjen.

Han ventede fjorten Dage. Hun var hjemme og tog imod ham med et Par høflige Ord, men det var ham umuligt af hendes Miner at læse, om Synet af ham var hende kjært eller imod. Han havde haabet at komme hende lidt nærmere denne Gang, men deri blev han skuffet. Hans Forsøg paa at vække hendes Interesse for, hvad der foregik, og for det, Folk for Tiden var optagen af, mødte hun med saa afmaalte Svar, at han fik Angst for at kjede hende. Saa taug han stille, for at hun skulde begynde paa noget; men saa kom hun kun med nogle Bemærkninger om Vejret, som efterfulgtes af en pinlig Pause. Han førte Talen hen paa Theatret, men da hun saa svarte, at hun aldrig kom der og derfor ikke [308] havde nogen Interesse for det, sank hans Mod. Hvad skulde han dog finde paa lige over for denne forborgne og tillukkede Kvinde. Han gik fra hende med en melankolsk Fornemmelse af, at han stod hende fjærnere end nogen Sinde. –

Da han var borte, sad Constance og tænkte paa, hvor pæn og tækkelig han var. Han gav et helt andet Indtryk nu end den Gang, – det var sikkert. Hendes Modvilje var forsvunden, og hun nærede i Grunden et Slags Godhed for ham.

Men alligevel, hvad skulde hun med hans Besøg; hun vilde hellere være fri. Det var for brydsomt at sidde der opstrammet og skulde svare og finde paa noget at spørge om. Og i det hele tat at bli forstyrret, naar hun sad og puslede med sine egne Tanker, – det likte hun ikke. – Hvorfor kunde de ikke la hende i Fred.

Hun gik ud af Stuen og aabnede Kjøkkendørene.

«Er De der, Johanne?» spurgte hun.

Johanne beviste sin Nærværelse ved at komme tilsyne i Pigekammerdøren.

«De kjender nok den Herre igjen, som De lukkede ind i Dag?»

«Doktor Lorck? Jo, gubevars.»

«Hvis han kommer igjen, saa er jeg ikke hjemme. Glem det nu ikke.»

[309] «Nej, – jeg skal nok huske det,» sa Johanne.

– Der var gaaet en Maaned, og i Løbet af denne havde Lorck tre Gange forgjæves søgt Constance. Saa kom der en Dag et Brev til hende af følgende Indhold:

Fru Constance Ring!

Jeg har flere Gange været hos Dem, uden at træffe Dem; saa faar jeg prøve paa at skrive. Men jeg er saa bange for at støde eller skræmme dem, at jeg ikke véd, hvordan jeg skal belægge mine Ord. Det er dette, jeg vil sige Dem, at jeg nu har grublet og grundet over mig og Dem i lange Tider, og at jeg véd til Bunden af min Sjæl, at jeg elsker Dem med en Kjærlighed, som De kunde være tjent med. Hos Dem ligger for mig Lykken i Livet. Vil De ikke have noget med mig at skaffe, finder jeg den ikke paa denne Jord. –

Hvis De kunde fatte Tillid til mig, tror De saa ikke, det var muligt, jeg med Tiden kunde vinde Deres Kjærlighed?

Deres meget hengivne
Nils Lorck.

Hun blev umaadelig forbauset over hans Brev, men da hun tænkte sig om, syntes hun det var saa dumt, at hun ikke før havde forstaat, hvad han mente.

Hun svarte øjeblikkelig tilbage:

[310] Kjære Dr. Lorck!
De maa ikke bli sint paa mig, men jeg tror ikke, det er værdt, De spilder Deres Tid med Forsøg paa at vinde min Kjærlighed. Det vilde være uværdigt, om jeg for at faa en Smule Afveksling i mit ensformige Liv gav mig til at eksperimentere med mig selv og tog Dem i Brug dertil. Noget andet vilde det nemlig ikke være, om jeg indbød Dem til at anstille en Prøve. Dertil agter jeg Dem for meget, og jeg har heller ikke Spor af Lyst til det. Tro nu ikke, at jeg nærer nogen Uvilje mod Dem; det modsatte er Tilfældet. Det maa De være ganske overbevist om.

Deres
Constance Ring.

XXI.

Et halvt Aars Tid var hengaat. Tidlig om Vinteren var gamle Sorenskriver Blom død, og saa havde Fruen tat Ophold hos sin yngste Datter, der var gift med en Præst paa Nordfjordejdet. Barndomshjemmet var saaledes opløst; de to Brødre hver paa sin Kant og den anden Søster i Huset hos sine tilkommende Svigerforældre paa Molde.

Constance var bleven smertelig grebet ved Budskabet om Farens Død. Det var som Billedet af hendes lykkelige Barndom og første Ungdom gik under i det samme. Nu laa den kjære Far i Graven, og det elskede Hjems øvrige Beboere var spredt for alle Vinde. Der var ikke længer noget fast Punkt, hvortil hun kunde knytte sine Drømme og Længsler, ikke nogen fredet Plet at søge hen med sine Tanker i de mest nedtrykte Stunder. Alt var fejet bort; hun var saa fattig og ribbet, hendes [312] Liv saa øde og meningsløst, og hun syntes ofte, det var bedst at dø. –

Somme Tider var hun ogsaa saa kjed og led, at hun for Alvor overvejede, hvilken Maade der vilde være den nemmeste, naar det gjaldt at ta sig selv af Dage. Men saa blev det Aften og Sengetid, og saa var der det, at hun kunde lægge sig til at sove. Det var en Lise at sove.

Naar hun sad hjemme de lange, lange Eftermiddage og hjemme var hun altid –, syntes hun Timerne aldrig fik Ende. Hendes Ensomhed plagede hende, og dog stod det for hende som noget endnu skrækkeligere at søge ud blandt Menneskene.

Det var i Marts, en Ruskevejrsdag med nordvestlige Stormbyger, gjennemblødte af isnende Ufjælge. Resterne af Føret var graaskiden i Bunden med brune Flækker her og der.

Constance havde prøvet at sy en Stund paa en broderet Strimmel, der altid laa i Sykurven. Hun havde for længe siden glemt, hvad hun oprindelig havde tænkt at bruge den til. Saa havde hun læst lidt, kastet Bogen, spaseret paa Gulvet, og sad nu atter og syede nogle Sting. Men pludselig slang hun Strimmelen og drejede sig selv og Stolen, hun sad paa, helt rundt. Hun støttede Albuerne i Vindusposten og

Ansigtet i Hænderne, og [313] gav sig til at betragte Gaden med Øjne, der var sløve af Kjedsomhed.

Det var ikke noget opmuntrende Syn.

Folk gik og jaskede i det vanskelige Føre og saa' saa jammerdalsagtig ud. Nogle to og to, uden Tvil besværede de hinanden, andre ensomme. Nogle fôr af Sted i Hastværk, andre seg hensigtsløst fremover.

Der kom Brødgutten om Hjørnet med det mørkegrønne Skjærf tullet om Halsen og de rødviolette Luvaatter, som hun kjendte saa vel, og som skulde bøde paa de udslidte, fravoksne Kiær i den bidende Slubsekulde. Han var saa spinkel og blaafrossen og saa' saa gammel og bekymret ud, som var han oppe i sekstierne. Det maatte jo ogsaa være dræbende at komme der hver eneste Dag om det samme Hjørne med den samme Karre og aflevere det samme Brød i de samme Huse for den samme Betaling. «Uh,» sa hun langtrukkent, «det er et grufuldt Syn.»

Saa kom Ølmanden paa sin tillukkede Dragkiste. Gud ske Lov, saa var Klokken halv seks. Han havde dog en ordentlig Trøje paa, men Herre Gud, hvor han var barket af Møje og bøjet i Nakken som efter et Halsjærn.

Nej, Gaden var ikke til at udholde; hun vendte den Ryggen og lod Hænderne falde ned paa sine Knæ.

[314] Hun burde vistnok gaa ud en Stund; hun skulde jo spasere for at bli af med Kardialgien.

I Tankerne rejser hun sig, tar Tøjet paa, gaar ud af Døren, ned ad Trappen, – men huf, ude paa Gaden er der vaadt og ækkelt, og Landevejen er endnu modbydeligere. Saa sa hun højt til sig selv: «Ud, – nej, det gjør jeg ikke.»

End om hun fik en Kop varm Te –! Men uf nej, – saa skulde hun ha Johanne rendende med Brættet, og saa kom hun med disse Spørsmaal, som var hende en Pest, og som Johanne havde en særlig Gave til at hitte paa.

Hun vidste ikke, hvoraf det kom, men naar hun hørte Johanne i Stuen ved Siden af og forstod, at hun[n7] kom for at spørge om dit eller dat, overfaldtes hun af en afsindig Gru for at høre og svare og følte i sin Fortvilelse Lyst til at styrte sig ud af Vinduet, bare for at bli fri. – Hun gav sig til at gaa op og ned paa Gulvet, og omhyggelig passede hun paa at sætte Foden midt i Tæppemønstrets Firkanter. Saa stillede hun sig op foran Spejlet og betragtede sin Haarfaçon. De sa, at den var saa

gammeldags. Skulde hun prøve den spidse Knude nede i Nakken? Ikke paa nogen mulig Maade, hvad skulde hun det for!

[315] Saa hellere stoppe det Hul paa Strømpen, som hun hele Dagen havde gaat og følt. Men i den bøjede Stilling hun havde indtat for at skyve Strømpen af Foden, i den blev hun siddende, som var hun manet til Sten af et Trolddomsord.

Billede efter Billede, nej, det var ikke noget Billede – et hid og did svajende, i Stykker faldende Virvar, der greb og slap alt i ét, vakte en Erindring, som straks gled bort, dannede en Forestilling, som flød ud i det samme, og saa ind imellem og under Visestumper og Operamelodier og Dansemusik og al Slags Uvæsen, altsammen saa slæbende trægt og livløst, at det kjedede hende indtil Pinsel.

Men endelig rettede hun sig op med en Kraftanstrængelse og gjorde en Gestus, som væltede hun noget ækkelt fra sig. Saa trak hun atter Strømpen paa, for nu var det dog for mørkt til at stoppe, og Garn havde hun heller ikke ved Haanden. Saa gik hun hen og la sig i den lave Lænestol borte ved Ovnen.

Der var hun altid i Vinterdagenes lange Skumringsstunder.

Og her i dette fredsommelige Tusmørke, mens Skjæret fra det hældende Dagslys mødtes med det røde Skin fra Ovnens glødende Koksbaal, hengav hun sig ganske til sit ørkesløse Tankesammensurium.

[316] Der hang en Duft af Primulaer og Zwibler i Atmosfæren, – Marie havde sendt hende nogle til hendes Fødselsdag forleden –, og den blandede sig med Lugten af et Sandeltræsskrin, som stod borte i Krogen paa Etagèren, og med den Parfume, der altid fulgte hende. Lange Lysstriber spillede hen paa Madonna over Sofaen, Ansigtets Udtryk syntes at veksle under den urolige Leg. Oppe ved Vinduet dansede flagrende Profilskygger af Mozarts og Beethovens Buster, medens Minerva stod i fornem og skyggefuld Stilhed paa den midterste Skrivebordsopsats. Bogskabet var i Mørke, men Spejlet mellem Vinduerne optog Flammeskjærets Uro og gjengav Hængelampens Prismer, der lyste med brogede Stenes ildschatterede Glans. Nu og da faldt en gyldenrødlig Stribe paa en Perlepude, et Hjørne af et Slumringstæppe eller et Stykke af den røde Portière, men det kom og gik i ustadig Rastløshed.

Der hørtes ingen anden Lyd end Taffeluhrets Tiktak, der lød afdæmpet i den fløjelspolstrede Stilhed, og Koksenes Raslen i Ovnen, hver Gang de indre Lag sank sammen til Aske, og de øvre gled dybere ned.

Disse Skumringsstunder var hendes egne par excellence. I den holdt hun Hvile, det vil sige gav sig sit Mismod og sin Livslede viljeløst ivold og tog sig fri for den Skygge af [317] Kontrol, som hendes Forstand dog endnu holdt med den Maade, hvorpaa hun anvendte sin Tid. Hun grublede undertiden over dette, at Livet var saa anderledes end det, de havde lært hende. Det var dog en Skam, at de gamle gik og narrede de unge, for de gamle maatte jo vide Besked. Hvorfor skulde de lyve Livet op til noget, som det ikke var og aldrig havde tænkt paa at være. Og Løgnen var overalt, i Bøgerne, de fik at læse, i Undervisningen paa Skolen, i de Billeder, man viste dem, i den Maade, hvorpaa de voksne talte om al Ting paa.

Det undrede hende, at de andre saa ud til at komme saa godt ud af det med Tilværelsen. Var de ikke ogsaa bleven ligesaa topmaalt skuffede som hun? Hvis ikke, saa kom det af, at de ikke havde bedre Vid, men tog tiltakke, eller lod for sig selv og andre, som om der intet var i Vejen. Saa tænkte hun ogsaa med pinefuld Bekymring paa Fremtiden og kunde ikke begribe, hvorledes hun skulde komme igjennem det besværlige Liv. –

– – Men Johanne tænkte, at hendes Frue var et sørgeligt Menneske, som kunde tillade sig at drive Vorherres kostbare Dage saa sansesløst tilende. Det var dog Synd, at somme skulde ha det saaledes i Verden, mens de andre maatte gaa i et uafladeligt Trask fra Morgen til Kvæld. For Eksempel hun selv. – [318] Hun fik det nu vist aldrig anderledes, for ikke om de vilde forgylde hende fra Nakke til Fod og slænge de blanke Kronestykker efter hende, hvor hun gik og stod, vilde hun ha noget at bestille med det, der hedte Mandfolk.

Og Johanne spyttede i Thetøjsbollen og fôr saa haardhændt afsted med Kopperne, hun vaskede, at det rent var et Under, de ikke gik i Knas.

Hendes Frue var hende en Kilde til stadig Ærgrelse. For hun forstod sig ikke paa hende.

At en fattig Stakker kunde gaa hen og spærre sig inde og være ligesæl med al Ting, – det kunde hun ha fundet sig i. Men Fru Ring, som det vist ikke manglede paa Midler og sligt! Det var en Nød, som Johanne ikke formaaede at knække, hvordan hun end bar sig ad.

Hvis hun havde været gjærrig eller gudelig, – men det havde sig ikke saaledes, – det var godt at mærke paa saa mange Ting.

Men paa et Slags Vis maatte det jo hænge sammen, og saa bestemte hun sig for at tro, at Fruen gik med noget ekstra paa Samvittigheden.

Bare hun maatte komme efter, hvad det var for noget.

Johanne trivtes ikke i sin Tjeneste; der var saa træskt og saa dødt, at et frisk Menneske [319] kunde gaa snubt fra Forstanden af det. Og at det skulde hede sig, at hun havde en let Kondition! Det var nu saa fortærendes.

For de skulde bare vidst, hvor liden Tid hun fik til at sy i for sig selv. Havde Fruen været som en anden, – ja da, ja! Men nu gik hele Formiddagen hen i idel Venting og Varting.

Johanne var bare en simpel Enepige, men det vidste hun med sig selv, at hun vilde generт sig baade for Gud og Mennesker for at gaa saa og drøse og tusse sig, som Fru Ring gjorde, før hun vandt at faa de stakkels Klærene paa sig om Morgenen.

Var hun endda bleven liggende, saa vilde dog Johanne vidst, hvad hun skulde kaldt det for. Men at det læst skulde bety, at hun stod op Kl. 9, naar det var vitterligt, at der aldrig var Tilkomst til Soveværelset før efter den var 12, det var det, som var det skammelige.

Havde der endda været en kristelig Ovn i Huset, saa at Kaffekanden kunde ha staat der, – men slige runde Spektakler! Det var nu ogsaa en dejlig Mode. Nu havde hun denne Møje med at holde Kaffen varm. Ikke for det, Fruen skjændte aldrig, om den var kold, men Johanne holdt sig for god til at benytte sig af det. Men den Uskik at dække i Spisestuen havde hun for længe siden afskaffet. [320] Frokostbordet kunde jo ikke staa der og skildre opefter hele Formiddagen.

For der maatte jo være Skam i Folk.

Nu fik Fruen Frokosten ind paa et Bræt i Soveværelset.

Undertiden kunde det hænde, at Johanne fik Lyst at vide, hvad det var, hun kunde drive paa til Pokkers saadan Time efter Time derinde paa Soveværelset, og saa gav hun sig til at kige ved Nøglehullet. Ofte saa hun Fruen da sidde op og ned med en Støvle i Haanden og det ene Ben lagt i Vinkel over det andet Knæ. Saa kunde Johanne pludselig gjøre sig Ærind ind, og saa skvat Fruen sammen som en, der gribes paa frisk Gjerning, og fik Foden bestøvlet i en Fart. Men naar saa Johanne efter en Stunds Forløb fandt Stilheden derinde mistænkelig og atter tog sig en Svip

paa Strømpelæsten til Nøglehullet, saa sad Fruen i samme Stilling, kun med den Forskjel, at det nu var den anden Fod, hun var falden i Staver over.

Saa var det jo godt at se, at der var intet Udkomme med hende.

Eller hun kunde sidde foran Spejlet og kjæmme sit Haar. Det saa' ud, som om Haanden dovnede bort undervejs, saa slæbende gik den op og ned indtil den faldt i Dvale og blev liggende paa Bordkanten, mens Hodet [321] hang og ludede som efter et Slag over Nakken.

Saa med ét kunde hun kaste det bagover, sprige Fingrene ud og stikke dem ind i Haaret for at stryge det væk fra Ansigtet. Naar hun saa satte Albuerne paa Bordet og gav sig til at niglane paa sig selv i Spejlet, saa vidste Johanne, at nu kunde hun trygt gaa tilkøjs og ta sig en Times Lur og endda finde Fruen paa samme Flæk, naar hun kom tilbage.

Et triveligt Kvindfolk, den Fru Ring!

Og saaledes var det med alle mulige Ting. Bare nu det at vaagne om Morgenen. «Hun ist minsæl ikke lukke Øjnene op, men ligger og kniber dem sammen og kvier sig for at vedgaa, at det er høje, lyse Dagen,» kunde Johanne staa og sige til Pigen nedenunder.

Men der var flere Ting Johanne ærgrede sig over. Til Eks. nu dette, at hun maatte staa der og lyve og sige, at Fruen ikke var hjemme, naar dog Gud i Himlen skulde vide, at hun laa der og grode fast i Stolen, hvis hun ikke drev over en Bog etsteds eller holdt paa et Hækletøj, som ingen skulde bilde hende ind var for andet end et Syns Skyld.

«Jeg er ikke hjemme» – eller «slip ingen ind, jeg har Hodepine» – aa, hvor hun kjendte dem til at brække sig af, disse Beskeder. Hvor havde hun ikke hærmet dem op igjen og vrænget dem fra sig derude i Kjøkkenet [322] med en Stemme, der ikke just havde en smigrende Lighed med Fruens.

«Det er Gud forsørge mig den argeste Dovenskab,» brummede hun ofte som Konklusion paa sine forargede Betragtninger. «Hun kunde ha godt af at røre paa Kroppen sin,» og hun gjorde en Bevægelse med Haanden, som om hun smældte med en Pisk.

Naar det saa tog i Entréklokken, kom Fruen ofte farende og rystede sit Hode midt i Kjøkkendøren for at indskjærpe Instruksen. Det var saa vidt Johanne fik se, hun

ikke led af noget Tilfælde i Benene, hvad hun havde god Grund til at mistænke hende for, saa møjsommeligt som hun drog sig fra Dagligstuen til Spisestuen og tilbage igjen.

Det var jo umuligt at være i et sligt Hus. Hun værkede i Ørene af denne idelige Stilheden, og hun var saa forfjamsket i Blodet, at hun, naar Klokken gik, skvat op i en Forskrækkelse og fik en Urolighed over sig som en, der har noget udestaaende med Politiet.

Til Høsten vilde hun flytte, hun havde saa ikke større Takken for alt det, hun gik igjennem, for den Fru Ring skulde saamæn aldrig ta saameget som et erkjendtligt Ord ifra sig.

Tingen var, at Johanne havde det saa ulige meget bedre, end hun havde været vant til.

[323] Men hun kjedede sig.

For hun var af et driftigt og virkelystent Temperament, og sine forrige Madmødre havde hun leveret de mest durable Bataljer.

Men her var ingen Anledning.

At gaa saaledes Aaret rundt, uden at der kom nogen Ting paa! – Hun vilde heller havt Husespektakel hver eneste Dag.

Men Fru Ring holdt sig saa passiv som en fremmed Logerende. Hun gav Johanne de nødvendige Penge til Husholdningen og lod hende stelle, som selv hun vilde.

De første fjorten Dage hun var i Tjenesten, havde Johanne regelmæssig hver Morgen spurgt om, hvad de skulde ha til Middag, og ligesaa ufravigelig regelmæssig faat til Svar: «Lav, hvad De vil.»

Saa var hun holdt op med at spørge.

Engang havde hun prøvet at ærgre hende ved at sætte frem den samme Sort Mad tre Dage i Træk. Men hun havde ingen Ting havt for det. Fru Ring havde som sædvanlig spist uden at sige et Muk.

Sligt maatte jo gaa i en Sten. –

Inde i Stuen var der blevet mørkere og mørkere. Koksene var udbrændte, og Constance sad just og kviede sig ved Tanken om, at hun blev nødt til at rejse sig,

hvis hun ikke vilde la Ilden gaa ud. Saa hørte hun Entréklokken [324] og fôr pilsnart i Vejret. Bare hun ikke slipper dem ind! Hun greb fat i Spisestuens Dørgreb, men blev staaende, Ørene var rejste, Halsen strakt fremover. Hun lyttede med en Anstrængthed, som gjaldt det Liv og Lemmer.

«Ja saa sandelig –,» og som en Kat smøg hun gjennem Døren.

«Sidder du i Mørke, Constance –?»

Ordene rullede hen i den varme parfumerede Luft, og der kom i det samme et Gufs af Martsdagens fugtige Kulde ind i Stuen.

«Men giv dog Lyd, du risikerer, at jeg snubler i dig –.» Den indtrædende gik et Skridt fremover og stødte mod en Stol. Med et lydeligt: «Huf da!» vendte hun om, famlede efter Døren og skyndte sig ud med en nervøs Hast, som var der noget ondt i Hælene paa hende.

Constance, som sad paa Huk i den fjerneste Krog af Stuen, indsaa, at Johanne, naar hun først havde aabnet Fiendtlighederne, ikke vilde gi sig med dette, men komme og lyse hende frem. Hun rejste sig derfor og stod et Øjeblik stille for at faa sit Ansigt lagt i Folder. Paa Stemmen havde hun hørt, at det var Marie. – Idet hun traadte ind, kom denne og Johanne gjennem den modsatte Dør, den sidste ganske rigtig bevæbnet med en Haandlampe.

«Var du her?» spurgte Marie med noget i Stemmen som lignede Indignation.

[325] «Nej, jeg var dér,» sa Constance, og viste med Hodet paa Døren bag sig.

«Her stod jeg og talte til bare det bællende Mørke. Hutitu, hvor det var fælent!»

«Tænd Lampen, Johanne og gaa ud med den der, – De ser vel, at den oser,» – sa Constance tilrettevisende.

Johanne kneb sine tynde Læber sammen for at skjule det skadefro Smil i Mundvigerne og kastede et Blik fra Lampen til Fruen, der tydeligt sa, at det om Osningen var noget Tøv. Men udenfor slog hun paa Nakken, og mumlede: «Hvad jeg skal være hendes Løgner for, – saamæn godt af at røre sin valne Mund.»

«Du min, hvor her er varmt,» sa Fru Marie og pustede.

Constance ymtede noget om at løse paa Tøjet, hvortil den anden bemærkede, at det var hun nødt til, hvis hun ikke vilde risikere at faa ondt.

Constance rullede Persiennerne ned; saa gik hun hen for at hjælpe hende med Kaaben.

«Tak, jeg tar den ikke af, – – jeg sidder blot et Øjeblik,» og hun lod den glide ned over sine Skuldre, inden hun satte sig.

Constance tog ligeledes Plads og greb sit Arbejde. Hun snakkede om Vejret og spurgte efter de smaa uden at lægge Mærke til Svarene.

[326] Fru Marie havde trukket af sine Hansker. Hun sad og glattede dem med en distrait Omhyggelighed og saa ud til at være beklemt. Hun spurgte, om hvordan det stod til med Kardialgien og fik det Svar, at den var ved det samme.

«Naturligvis – som du sidder inde, – – jeg undres ikke paa det.»

Constance trak sig bagover paa Stolen med et lidet Slæng til Siden, som var der noget, hun unddrog sig.

«Gaar det godt med Bazaren?» sa hun, for at holde Liv i Snakket.

«Udmærket, vi har faat en Masse, og der strømmer ind fremdeles.»

«Det var jo morsomt,» sa Constance og gispede lydløst.

«Du kunde saamæn gjerne været med, men saadan er du nu altid.» Det kom saa ligegyldigt, som var det slet ikke det, hun vilde sagt, og Hanskerne syntes fremdeles at lægge Beslag paa hendes Opmærksomhed.

«Lad os nu ikke komme ind paa *det* igjen.»

«Nej, lad os endelig ikke det. Jeg for min Del er alt andet end oplagt til det i Aften.»

Constance studsede et Sekund ved hendes Sagtmodighed. Hun plejede, naar det gjaldt [327] dette, at ha en Ordflom, saa Gud sig forbarme.

«Har du nylig været i Theatret?» spurgte Constance for at sige noget.

«Nej – jo, hvad siger jeg, – jeg saa jo «fallitten» forleden.»

«Morede du dig?»

«Ja –. Ja, det vil sige, det var gribende.» Hun havde tat op sit Lommetørklæde og højst umotiveret pudset sin Næse. Nu la hun fine Folder paa det, som hun strævede

med at faa bene. «Det er frygteligt der, hvor Familjen faar vide, at de i Grunden er tiggefærdige,» vedblev hun. «Men forresten, Fattigdom er ikke det værste.»

«Nej, det er sikkert,» henkastede Constance.

«Ja, det er let nok sagt du, – men sæt, det hændte med en selv, – ja, f. Eks. med dig, Constance.» Det lød, som om hun tog Fart for at faa det sagt, og Stemmen vibrerte lidt.

«Hvad hændte?» Der var et Glimt af Opvaagnen paa Constances Ansigt og et Snæv af Ængstelighed i Stemmen.

«Ja, at du blev fattig, – ja f. Eks. mistede, hvad du ejer.» Hun stødte Ordene fra sig med pilsnart Hast.

«Er der noget galt med Processen?» – spurgte Constance og rettede sig i Sædet.

[328] «Har du virkelig ikke mærket det, har du ikke set, hvorledes jeg har siddet og pint mig?» Fru Marie drog Vejret dybt og pustede ud.

«Men saa sig dog, hvad det er! – Er Dommen falden?»

«Ja desværre. Ja, du forstaar det vel, – – de skriver, at du har, ja, rent ud sagt, at Processen er tabt.»

«Men det er jo umuligt!» Der var en Lyd i Halsen, som slog Klik.

«Det sa Rikard ogsaa, men desværre, her hjælper nok ingen kjære Mor; – han fik først Telegram, og idag kom der Brev.»

«Og der stod, at Processen var tabt? Stod det med rene, tydelige Ord?»

«Med rene tydelige Ord, – jeg læste selv Brevet. Rikard vilde været her, men saa tænkte han, det var bedst, jeg gik og forberedte dig.»

«Det kunde du nu gjerne ha sagt mig før,» sa Constance med en Stemme, der lød underlig fortabt. «Jeg maa sige, det er rart af dig.»

«Jeg kunde jo ikke det, før jeg vidste det, maa du huske.»

«At det var igjære, mener jeg, saa var det ikke kommet saa pludselig –. Endskjønt, det kan ogsaa være akkurat det samme.» Hun [329] kastede sig tilbage paa Stolen og la Armene overkors paa Brystet.

«En faar tidsnok vide det, som ondt er, synes nu jeg. – Jeg vilde saa nødig forskrække dig, før der ikke længer var nogen Tvil.»

«Og nu er du aldeles vis paa, at der ingen Fejltagelse kan være?»

Fru Marie rystede paa Hodet.

«Jeg er altsaa saa fattig, – saa fattig som Naalen, – simpelt hen Tigger –.»

«Nu maa du ta det pænt, Constance. Forresten, om alt stryger med, det véd jeg ikke rigtig.»

«Men det véd jeg saa udmærket godt. Ring sa det, da han begyndte paa Processen, og Hansen har ogsaa sagt det, at det vilde være klomplet Ruin, hvis vi tabte. Men det var han jo rigtignok vis paa, der ikke kunde være Tale om.»

«Processer er noget Kram; en skulde aldrig befatte sig med dem.»

«Men denne her har jo gjort god Nytte den, siden jeg har havt den til at leve af i disse Aar; for hver Skilling vilde alligevel været gaat tabt i disse dejlige Jærngruber. En god Handel det, rigtig en Genistreg!» Hun havde, mens hun talte, skiftet Plads med nervøs Rastløshed, og som hun slet ikke vidste af, at hun gjorde det. Nu sad hun paa en [330] lav Mejestol og gyngede ilfærdig frem og tilbage.

«Hvad vil du nu gjøre, Constance?» spurgte Fru Marie.

«Gjøre? undskyld, men det er virkelig et underligt Spørsmaal.»

«Ja, jeg mener, hvad du agter at ta dig til?»

«Agter at ta mig til? hvad skulde jeg agte at ta mig til? Kan du sige mig det?» Der var noget over hende, som mindede om Bobler i kogende Vand.

«Det første du maa gjøre er naturligvis at sige Lejligheden op og sælge dine Møbler,» svarte Fru Marie med en stram Mine.

«Og saa?»

«Ja, saa maa du se til at faa dig en Post som Lærerinde eller en Plads hos en Enkemand, eller oprette en Industri, eller» –

«Eller søge mig et Embede som Sognepræst eller faa mig en Ansættelse ved en Cirkus, eller gi mig til at være Gjordemoder –» afbrød Constance, «aa, der er nok af

Ting at begynde paa!»

«Jeg synes ikke, at Situationen indbyder til Spøg, men det forstaar sig, kan du være oplagt, saa kan altid *jeg*.» Fru Marie rejste sig og trak sin Kaabe opover sine Skuldre.

Constance saa ud, som om hendes Tanker stod stille. Hun sad og stirrede hen for sig [331] med sammentrukne Bryn og et haardt Udtryk i de mørke Øjne.

«Forresten Constance,» vedblev den anden, idet hun bøjede sig ned og knappede de nederste Knapper i sin Kaabe, «saa Synd som jeg synes i dig, – ja, du maa ikke bli sint, – saa tror jeg virkelig, du har godt af det».

«Ja, naar alt kommer til alt, skal du se, det er et stort Held dette her –,» sa Constance.

«Ja, for du kan nu sige, hvad du vil, saa er det alligevel[n8] et sørgeligt Liv, du har ført,» vedblev Fru Marie, mens hun trak sine Hansker paa og langsomt glattede Skindet om hver særskilt[n9] Finger. «Ingenting har du havt Lyst til, og ingenting har du villet bestille, ikke saa meget som saa,» – hun strøg sin højre Haand over den venstres indvendige Flade. «Se nu bare Bazaren, som vi andre har havt alt det Stræv med, har du villet løfte saa meget som en Finger, og det uagtet vi gik og bad dig? Sligt er, – ja det hjælper ikke, sligt er rent ud sagt for galt. Og det hævner sig.»

«Det ser ud til det,» svarte Constance, «og det er jo godt, at Retfærdigheden sker Fyldest.»

«Du tar det saa besynderligt, du formelig skaber dig sint, – som om jeg kunde hjælpe det.»

[332] «Men Herre Gud, Marie, du kan da vel begribe, at det ikke just morer mig at faa vide, at jeg i den nærmeste Fremtid kommer til at dø af Sult.»

«Ja hør nu bare, der er ikke et skikkeligt Ord at faa ud af dig, og det nytter jo ikke at tale Fornuft. Du er saa, hvad skal jeg kalde det, – krakilsk!»

«Havde du kanske ventet at se mig springe i Taget af Henrykkelse over Efterretningen? Og maa jeg spøre, om ikke et Menneske har Lov at gaa fra Koncepterne under slige Omstændigheder?» Stolen havde hun holdt stille, mens hun talte; nu tog hun paa at gynge igjen med den forrige Fart.

«Hvis der kunde være nogen Hjælp i det, saa – –»

«Der er lige god Hjælp i det ene som i det andet. Det er slig Slag det.»

«Bare jeg kunde faa dig til at indse, at du nødvendigvis maa gjøre noget.»

«Men jeg skal da vel ha Lov til at besinde mig vel – –? Jeg kan da sandt for Herren ikke gi mig til at slæbe Møblerne ned i Auktionslokalet nu paa staaende Fod, likevæl!» Stolen stod atter stille for straks efter at sættes i Gang igjen.

«Du er ikke til at komme nær i Aften. Jeg véd næsten ikke, om jeg tør komme frem [333] med den Hilsen, som Rikard gav mig med, og som gjælder mig selv ogsaa forresten.»

«Hvad var det for en Hilsen?»

«At vi saa gjerne vilde ha, du skulde flytte over til os, indtil alt dette var ordnet, – ja, at vi kortsagt saa gjerne vilde hjælpe og raade dig.»

«Ja Tak, – det véd jeg nok.»

«Ja, for vi har virkelig saa ondt af dig, baade Rikard og jeg.»

«Aa – jeg finder nok paa Raad.» Og hun nikkede med Hodet nogle bistre Nik.

«Er det noget i Særdeleshed du tænker paa?»

«Nej da! Men i værste Fald kan jeg jo ta Livet af mig. Den Udvej er der jo.»

«Tal ikke saa stygt – endskjønt, du gjør mig ikke bange. – Den, der mener det alvorligt, taler ikke om det, – det er en gammel Erfaring.»

Constance mumlede noget mellem Tænderne og nikkede atter med en forhærdet Mine.

Fru Marie var færdig til at gaa. Hun havde nølende tat sin Muffe; nu stod hun og klappede dens bløde Skind med sin behanskede Haand.

«Der er en Ting, jeg saa gjerne vilde spurgt dig om, men du skal love mig ikke at bli sint, Constance –»

[334] «Spør bare,» sa den anden sløvt uden at flytte Øjnene fra den Arabesk i Gardinet, som de var hæftet paa.

«Hvorfor har du git Lorck en Kurv? Ja jeg spør bare i al Venskabelighed» – vedblev hun hurtig, da Constance med et pludseligt Sæt drejede sig om paa Stolen.

«Lorck!» sa hun. «Hvad véd du om det? Forresten er det noget Snak.»

«Nej, Constance, det tror jeg ikke, – husk, at Lorck er Rikards gode Ven og min ogsaa for den Sags Skyld, – og noget har der været imellem jer, – det er jeg vis paa. Men det skal du vide, at har Du sagt nej til ham, saa vil jeg ikke sige, hvad jeg synes.»

«Saa faar det være det samme da,» sa Constance og satte sig rolig tilrette paa Stolen igjen.

«Jeg tænker slet ikke bare paa den praktiske Side af Sagen, hans gode Stilling, hans store Formue, hans Anseelse og smukke Ydre, men i og for sig er det mig højst ubegribeligt.»

«Ja, jeg kan tænke det,» sa Constance.

«Ja, for hør engang Constance, det er da vel din Mening, at du vil gifte dig igjen?»

«Synes du ikke ét Ægteskab er nok, maa jeg spørge?»

[335] «Nok! – Ja, hvis du endda havde noget at virke for, men slig som du har stelt dig! Har du virkelig et Øjeblik tænkt, at du vilde gaa slig og slænge gjennem Resten af dit Liv?»

«Jeg véd ikke, hvad jeg har tænkt jeg,» svarte Constance med en Gebærde, som om hun var led og ked af denne Passiar.

«Nej, det er just Ulykken det, – men hør nu Constance, kunde du ikke skrive til Lorck –»

«Og be ham fri igjen?»

«Ja, om du saa gjorde, du kunde Skam falde paa værre Ting. Men du kunde jo bare gjøre en Tilnærmelse, – ja du fandt nok altid paa Ordene.»

«Siden jeg nu er saa yderlig reduceret,» hun smilte bittert, «ja, det gjorde jeg nok.»

«Det kommer jo slet ikke Sagen ved, – det er jo ikke Penge han vil ha, – og naar nu Manden er saa forelsket, saa er der ingen Skam i at komme ham i Møde.»

«Hold op med dette Snak, Marie!» Constance var træt.

«Ja, ja, du skulde ikke være saa kjæphøj, Constance, den Dag vil komme, da du angrer det, tro du mig, og saa kan det være for sent.»

[336] Constance gjorde en affærdigende Bevægelse og saa' ud til at være bestemt paa at tie. Saa sa Fru Hansen god Nat og gik.

Constance fulgte hende ud, rent mekanisk, og lyste hende ned ad Trappen.

XXII.

Da hun atter var i Stuen, dækkede hun Lampen til med en stor, lyserød Skjærm. Saa gled hun ned i Sofaen, skjulte Ansigtet i en af Puderne og blev liggende i en ubekvem Stilling med Benene paa Gulvet. Hun græd ikke og rørte sig ikke. Hun forsøgte at tænke over sin Stilling, men det blev bare til Begyndelser, der løste sig op og var væk lige som Sæbebobler. Der vilde ikke danne sig en eneste ordentlig Tankerække, og hun kunde ikke faa Tag i nogen hel Forestilling.

Lorck gled frem og tilbage, men hans Billede var mat og utydeligt og gik hvert Øjeblik i Stykker ved det Roderi af alskens andre Ting, som skjøv sig op.

Om hun havde giftet sig med ham! Uf nej, – hun havde ikke Lyst –. Men saa havde hun dog været paa det tørre, – og han elskede hende vist –. Ja pyt, ja, hvad kunde [338] Mænd præstere i Retning af Kjærlighed? – De gik og dryssede om og flanede med Ord og Følelser, til de var udjaskede som Gadetøjterne – og saa kom de og bød sig frem til Ægteskabet. – – Deres Kjærlighed var en Væmmelse –. De elskede den ene og levede med den anden. – Ikke for det – det kunde altsammen være bra nok, og kanske var det ikke saa sjabert, som det saa ud, – hun var ikke tilsinds at gaa i Rette med nogen, naar hun blot slap for at ha med det at skaffe.

Saa kom hendes døde Ægtemand, ikke længe ad Gangen, han blev borte og kom igjen atter og atter. Brudstykker og Minder fra deres Samliv strejfede Hukommelsen i broget Skiften. Hun var saa vammel og led ved det; det var de ligegyldigste Ting, som hun slet ikke gad huske, men det blev ved og blev ved ligesom Skyggerne i Maaneskinnet, naar Vinden bøjer Træernes Grene sagte op og ned.

Johanne meldte, at Teen stod paa Bordet, om Fruen værs'go vilde spise. Hun fôr op og sa Tak, men la sig straks tilbage i samme Stilling.

Hvad skulde der nu bli af hende? – Leve af sine Slægtninges Almisser paa en Kvist, som hun maatte leje i en Udkant. Leje? Hun havde jo ingen Ting at betale med. – – Og naar hendes Tøj blev slidt, og hun [339] trængte nyt –. Det Sludder om at ta ud som Lærerinde, – hun *kunde* jo ingen Ting. – – Eller styre for en Enkemand –

aldrig i Verden! Og saa alt det Snak, de vilde vælte ud over hende, – alt det Snak og Snak og Snak.– – Nej, det eneste var at ta Livet af sig – det var en formelig Pligt – en Æressag. Hun var jo saa kjed af det og havde ofte for Alvor tænkt paa at gaa sin Vej. Hvad var der ogsaa at bli for? Vente til Døden en Gang kom og kastede hende paa Dør, enten hun vilde eller ej. Det var bedre at gaa godvillig.

At hun kunde være saa fejg og grue for den Smule Smerte! – – Aa, men det blev nu vist græsseligt, naar Giften var slugt. – Straks vilde det begynde, – Brystet trække sig sammen, Ansigtet bli sortflammet. – Der vilde komme en Rallen i Struben, – kanske vilde der vælte Skum ud, – Fraade var det vist, de kaldte det, – – og saa vilde hun være saa forandret, saa styg bag efter. –

Den, der fandt hende paa Sofaen. – – Det vilde gi et Sjok i Familien –, de vilde alle komme ansættende, og saa vilde de lette – ganske sagte – paa det Klæde, Doktoren havde lagt over hendes Ansigt.

Hun havde en Flaske Blaasyre, som hendes Mand havde benyttet, den Gang han fik sin Raptus med at fotografere. Hun havde [340] omhyggelig forvaret den, for der stod Dødningeben paa Vignetten.

Ja, hun vilde gjøre det endnu i Aften. Det var i Grunden godt, at dette var kommet paa, ellers havde hun gjerne været i Stand til at leve det væmmelige Liv til Ende paa et Vis. – – – Om det nu ogsaa gjorde ondt –, det gjorde vel aldrig godt at dø, – og desuden tabte hun jo straks Bevidstheden.

Bare hun kunde faa Johanne paa Dør, for alene i Lejligheden maatte hun være. – Hun kunde jo egentlig gjerne skrive et Brev til Dr. Blunck og be ham, – ja, naturligvis, det maatte hun jo. – Hun satte sig til Skrivebordet, og et Par Minutter efter var Brevet færdigt.

«Kjære Dr. Blunck,» stod der, «kom i Morgen tidlig, saa snart De kan, og naar De ser, hvad det er, saa vær diskret for gammelt Kjendskabs Skyld. Deres Constance Ring.»

«Saa siger han, at jeg er død af et Hjærteslag, og det er i Grunden nok saa hensigtsmæssigt, – saa blir der heller intet Vrøvl med Begravelsen.» Hun satte Adressen paa Konvolutten og gik ud i Kjøkkenet. Der sad Johanne ved det lille Bord borte i Hjørnet og spiste sin Aftensmad.

«Gaa med dette Brev, Johanne, læg det i en Postkasse, – her er fem Øre til et Frimærke.»

[341] Johanne drak Resten af Teen i én Slurk og rejste sig.

«Har De noget at udrette for Dem selv, kan De gjerne bli ude i Aften,» la hun til idet hun rettede paa en Haarnaal, som syntes at genere hende.

Der var noget ved Fruens Stemme, som bragte Johanne til at studse. Bare den Maade hun sa Johanne paa; hun blev saa underlig, ligesom rørt derved.

«Jeg siger Tak, saa vil jeg se ind om Døren til min Søster, som fik sig en liden forleden.» Hun satte skyndsomst Kopperne og Tallerkenerne sammen for at gjøre Bordet ryddeligt, inden hun gik.

«Se at komme straks afsted, Johanne, jeg er saa bange, de skal lukke, saa De intet Frimærke faar.»

«Men jeg skulde vel tat af Bordet og gjort i Stand paa Soveværelset?»

«Det skal jeg selv besørge; – De maa ikke komme ind mere i Aften, – jeg har Hodepine og vil gaa til Ro, – hører De, Johanne –»

«Godt Frue,» sa Johanne og nikkede.

Da Constance atter var i Dagligstuen, begyndte hun at rode i sit Skrivebord. Breve og Papirer, Rub og Stub kastede hun ned ved Siden af sig. Det blev en stor Dynge. Nogle Kvittancer og en Assurancepolice, som for Resten [342] var udløben for over et Aar siden, la hun tilbage paa sin Plads. –

Det ringede. Forfærdet sprang hun op og laasede Døren. Men saa huskede hun, at Johanne ikke var hjemme, at ingen Verdens Magt kunde bringe dem ind til hende, og saa kom der for et Sekund et Udtryk af Tilfredshed paa hendes Ansigt. Straks efter sa hun sig selv, at det var Avisbudet, som havde ringet, men hun gad ikke gaa ud efter Bladet i Aften.

Men var det nu ogsaa sikkert, at Johanne var gaat. Hun trængte til at forvisse sig om det; før var det saa utrygt. Med Lampen i Haanden gik hun ud og saa efter. Kjøkkenet var tomt; hun keg ind i Pigekamret, – jo, hun var væk. Saa gik hun raskt over Kjøkkengulvet, men idet hun la Haanden paa Dørgrebet, saa hun sig tilbage og blev underlig slaaet af, hvor lunt og koseligt der var. De hvide Halvgardiner var trukket tæt sammen, og Kappen oven over var ophæftet i Midten med en blaa Silkebaandsroset. Paa det lange Bænkebord ved Vinduet laa en hvid Drejls Dug, og paa dette stod en Buket Blaaveis i et Glas Vand. Der var en ejendommelig Lugt af

brændt Kaffe og Russesæbe, som hun fandt saa behagelig, at hun formelig stod og trak den til sig. Haandklæderne hang paa sine bestemte Pladse, det til Lamperne borte [343] i Krogen sammen med Glasbørsteren og Lampesaksen, det til Knivene nærmere Vinduet, og de andre to tæt ved Spisekammerdøren. Paa Komfuren stod den blankpudsede Vandkjedel og surrede; Kroghylderne over Bænken var belagt med hvidt Papir, som Johanne havde klippet ud i Huller og Tunger som paa Ligtøj, og der stod Messingkaffekanden og skinnede mellem to blanke Stødere. Under Komfuren laa den finskaarne Kjøkkenved stablet op, og borte ved Vasken hang begge hendes grønmalede Blomstersprøjter. Gulvet var renskuret, og paa Maatten foran Døren laa Katten og døsede.

Hun havde aldrig tænkt sig, at et Kjøkken kunde være saa indbydende. Det var jo som et Stykke forjættet Land, og der gik som en Anelse gjennem hende om mangen en stille Hviles og Hygges Stund efter endt Gjerning midt i denne Orden og Renlighed.

Pludselig fløj Katten som en Bold med et hvæsende Glefs over Gulvet og slog Kloen i en Mus. Med et dæmpet Skrig styrtede hun ud af Kjøkkenet og skyndte sig tilbage til sine Breve.

Hun knælede ned og begyndte at samle dem op i sit Kjolefang, og da hun havde hele Bunken, gik hun hen til Oven og puttede ind saa mange ad Gangen, som hun kunde gribe om. Ilden var gaat ud; hun rev af en Fyrstikke og [344] tændte, men det vilde ikke rigtig til, før hun med Ildrageren havde skaffet Luft, da brændte det lystigt til Aske. Hun sad og saa' ind i Ilden med en tungsindig Mine, som var det en Ligbrændingsproces hun bivaanede foran denne gamle, kjære Ovn, hvor saa mangen en Time af hendes stakkels Liv var dreven over.

Hun ordnede endnu et og andet og begyndte at rydde sit Syskrin. Den endnu ikke færdigfallede Strimmel faldt hende i Hænderne; mekanisk og ligesom kjærtegnende lod hun den glide gjennem Fingrene og begyndte at rulle den op. Herre Gud, det havde dog ikke været saa gale Dage, hun den Gang havde havt. Den Gang, – det var jo endnu i Gaar, i Dag, – og hun syntes, der laa Aar imellem. –

Hurtig og uden at se sig tilbage gik hun ind i Soveværelset. Her stod et Vindu aabent; hun keg ud og saa' paa Vejret. Det havde bedaget sig nu; Himlen var fuld af sønderrevne Skyer med store Stykker blaat, hvorfra Halvmaanen skinnede ned. Hun regulerte Persiennen saaledes, at Lyset ikke skulde falde ind mellem de grønne Træspaaner. Saa trak hun Chaiselonguen frem fra Krogen og stillede den saaledes, at hvis der laa nogen paa den om Morgenen f. Eks. vilde Dagslyset falde

hen over Ansigtet, naar Persiennen var oprullet. Hun satte sig paa Chaiselonguen ret [345] op og ned; med Hænderne tog hun fat i de stoppede Kanter, som trængte hun et Holdepunkt, Hodet var foroverbøjet. Længe sad hun ubevægelig. Gang efter Gang gjorde hun Mine til at rejse sig, men blev dog siddende.

Taffeluret der inde begyndte at slaa. Hun fôr sammen og talte Slagene et for et. Elleve! Saa rejste hun sig med Hast, afførte sig sin Kjole, sit Korset og sine Støvler og tog Slaabrok og Tøfler paa. Hun havde hele Tiden set saa dødt og stirrende ud af sine Øjne, men nu da hun følte den bløde Slaabrok om sine Lemmer, kom der et mildt Udtryk paa hendes Ansigt. Hun saa' op og ned ad alle de gamle, kjendte Gjenstande, disse stumme Tjenere, der havde været saa tro og stille til sin Gjerning. Der dukkede Minder op, som hang sig fast over alt. Hun blev saa saar om Hjærtet, og hun følte pludselig en fortærende Sorg, en usigelig Medynk med sig selv, fordi hun nu skulde forlade alt dette, som hun i Grunden havde kjært. At hun var pisket til at gjøre det, virkelig pisket! Ja, for hun kunde jo ikke andet, hun maatte jo afsted; Timen var kommen og der var ingen Pardon. Og hun havde ærlig fortjent sin Død, – hun havde jo levet som et Dyr omtrent, – spist og sovet, – det var, hvad hun havde udrettet. Og det skulde hun staa der og kvie sig for at gaa fra! –

[346] Med resolute Skridt gik hun hen til Chiffonnièreren, hvor Flasken laa forvaret. Hun stak Nøglen ind i den øverste Skuffe og drejede rundt.

I dette Øjeblik hørte hun det gaa i Kjøkkenet. Hun skvat i Vejret og rystede stærkt. Johanne var altsaa kommen, før hun var bleven færdig, – Klokken var jo ogsaa halv tolv. Saa huskede hun Brevet og gik ud og spurgte, om det var besørget.

Nej, Johanne havde ikke faat Frimærke; der havde været lukket hos Høkeren.

Constance følte en uforklarlig Lettelse.

«Hvis Fruen vil ha Bud til Doktoren, kan jeg jo gaa der ned i Morgen tidlig straks,» sa Johanne.

«Aa ja, det kan ogsaa være tids nok da. Lad mig faa det tilbage saa længe.»

Johanne tog i Lommen. «Her er et til,» sa hun, «jeg mødte Postbudet paa Trappen, og saa tænkte jeg det var bedst at ta Brevet, siden Fruen ikke vilde uroes.»

Constance kastede et hurtigt Blik paa Konvolutten. Poststemplet var fransk, og hun syntes, hun skulde kjende Skriften. Da hun var kommen ind i Stuen, rev hun

Konvolutten op og saa, at det var fra Lorck.

Paa staaende Fod fløj hun gjennem det, og da det var læst, kastede hun det paa Bordet, gik frem og tilbage paa Gulvet, stødte [347] mod Skamler og Stoler, ryddede Plads ved at skyve dem til Side, tog Brevet op ret som det var og læste lidt i det, gav sig saa atter til at trave og blev ved med dette til langt ud over Natten.

«Det er meget imod min Vilje,» skrev Lorck, «at jeg nu igjen forstyrrer og plager Dem. Siden jeg forlod Norge har jeg ikke gjort andet end foreholde mig, hvor taabeligt og paatrængende det vilde være at skrive paa nyt. Alligevel sidder jeg nu her og gjør det. Jeg maa forsøge en Gang til. Sagen er, at jeg har hægtet mit Sind saaledes fast i Dem, at jeg ikke er i Stand til at komme løs igjen. Jeg *kan* ikke trives ved Livet, naar jeg ikke faar leve det med Dem. Er det da aldeles utænkeligt, at De kunde gi mig et Haab? Jeg er dømt til at maatte udmale mig, hvorledes al Ting da vilde bli anderledes. Det gaar rundt i min Hjærne uafladelig, – det er min fikse Idé; den martrer mig Dag og Nat. Er De da saa vis paa, at De slet ingen Brug har for mig, for min Kjærlighed, min ærlige Vilje til at gjøre Dem alt det gode, et Menneske kan gjøre den, han elsker. Jeg tænker paa ét og ét og det samme: om jeg kunde faa Dem til min Hustru? Jeg er nu i Paris; hvis det vidunderlige skete, at De gav mig det Svar, jeg ønsker, saa kom jeg straks og hentede [348] Dem og tog Dem med til Paris, hvor jeg for mine Studiers Skyld agter at forbli nogen Tid.

Nils Lorck.”

Da Constance Klokken fem om Morgenen søgte sit Leje for at prøve paa at sove et Par Timers Tid, havde hun tat sin Beslutning. Brevet til Lorck laa færdigt paa Skrivebordet. Hun havde bedet ham møde hende i Kjøbenhavn, saa kunde De ha Bryllup der og og drage, hvorhen han vilde. –

Under Skrivningen havde hun grædt en hel Del. Der var meget, som brødes hos hende. Inderst inde Glæde over at ha reddet Livet, Rørelse over sig selv, naar hun rigtig stærkt fyldtes af den Kval, hun havde udstaat, Medynk, naar hun tænkte paa, hvor fattigt og øde hendes Liv havde været, Angst for det kommende, for det nye Ægteskab, Mangel paa Mod og Tro til sig selv, og saa Haand i Haand med dette et gryende Haab til Fremtiden, Taknemmelighed mod Lorck for hans Kjærlighed og Længsel efter at leve et menneskeligt Liv. – – Nu følte hun sig beroliget, næsten tilfreds. Det vilde bli en travl Tid, og det var dog altid noget at være saa optat. De nyeste Parisermoder, som hun forleden havde faat sig tilsendt, defilerte forbi, og saa tænkte hun et Øjeblik paa, om hun skulde kjøbe sin nye Vaardragt i «Bon

[349] Marché», naar hun nu kom til Paris, eller paa det andet store Magasin, – hvad var det nu, det hed – – –

Ja vist, ja, – det var dog bedre at gifte sig end at dø en Selvmorders gyselige Død. – Hun havde jo været gift før, saa hun vidste jo i ethvert Fald, hvad det var –. Og desuden, – – nu, da hun var kommen over alt dette med Idealer og sligt, – saa vilde hun se saa anderledes paa det. – Det vilde gjøre en stor Forskjel. –

Nej, – det er ikke saa let at dø heller, sa Constance til sig selv, mens hun laa der paa Puden med søvnløse Øjne og blege Kinder, der pludselig var bleven magre. Hun drog et Suk, der lød som en Hulken, og idet hun vendte sig om paa Siden og trykkede Ansigtet ned i Puden, mumlede hun: «Naar alt kommer til alt, er et Giftermaal bedre.» –

XXIII.

Lorck og Constance laa i Lausanne. De vilde nyde den dejlige schweiziske Septemberluft, inden de drog til Norge, og havde foresat sig at blive der, saalænge Vejret var sommerligt.

Nu havde de flakket om i snart halvandet Aar. Først et Par Maaneder i Paris, derfra til et Badested i Sydfrankrige, saa til Italien. Vinteren havde de tilbragt i Rom, og hele Sommeren havde de været paa Hjemrejse.

Lorck var paa det sidste begyndt at savne sit Arbejde; han længtedes efter at komme i Virksomhed og efter at leve Livet med Constance i hjemligt ordnede Folder. Ogsaa Constance mente, det skulde være godt at komme til Ro. Lorck havde skrevet til den unge Læge, der havde bestyret hans Praksis, at de vilde være i Kristiania i Oktober.

I Begyndelsen af Ægteskabet havde Constance følt sig ilde tilpas. Hun var fremmed [351] og forlegen overfor Lorck og havde saa vanskelig for at tale med ham.

Naar han sad med Armen om hendes Liv og i fortrolige Meddelelser udøste sin Sjæl for hende, mens han legte med hendes Haand og kyssede hendes Haar, naar han fortalte om, hvorledes han havde elsket og lidt, vidste hun aldrig noget videre at svare. Lorck, som mærkede, at hendes Taushed ikke var Ligegyldighedens, trængte ikke paa for at faa hende til at tale; han haabede, at den Tid snart vilde komme, da hun skulde føle sig tryg og hjemme hos ham, og han syntes, han havde Raad til at vente. Men Constance var mangen Gang bedrøvet, halv skamfuld over intet at kunne gi ham til Gjengjæld. Hun droges med en Fornemmelse af Undseelse, som hun forgjæves stræbte at faa Bugt med. Det gik saa vidt, at det formelig pinte hende at sidde alene til Bords med ham, og hun kunde aldrig bekvemme sig til at bede ham om Penge til det, hun kunde faa Lyst paa at kjøbe. Han maatte altid af sig selv huske at forsyne hende med Lommepenge, og Anledningen var som oftest, at det tilfældig kom for Dagen, at hun ikke ejede en Skilling, naar Lorck manglede Smaapenge til dette eller hint, som skulde betales.

Lorck var imidlertid lykkelig. At hans Hustru ikke var saa varm og elskovsfuld som [352] han selv, formindskede ikke den Fryd, han følte ved endelig at ha Gjenstanden for sine Drømme og Længsler i sine Arme. Han vidste, at han ikke ejede hendes Kjærlighed, da han fik hende; men hun havde sagt ham, at hendes Sind og Vilje var bøjet mod Lysten og Trangen til at elske ham, og paa dette hendes Tilsagn havde han bygget sit Haab. Han var gaat til sit nye Liv med den ærlige Hensigt at ville gi hende sin Fremtid, og han tvilede intet Øjeblik om, at han tilsidst skulde vinde hendes Hjærte. Al den Anledning en Ægtemand med nok af Penge, som er alene med sin Hustru, har til at gjøre sig elsket, udnyttede han som en Gnier. Hans hele Væsen var som et Væld af Ømhed, hvert Ord, hvert Blik en Kjærlighedserklæring. Og aarvaagent passede han paa de Udtryk, han gav sin Lidenskab, at hans Kjærtegn ikke skulde støde eller skræmme hende. Han spandt hende ind i en Atmosfære af Elskov og Tilbedelse, og hun levede deri først uden at tænke paa det, saa frygtsomt undrende, og endelig glædedrukken lykkelig. Ja, for saaledes gik det. Kjærligheden var der, inden hun fik Tid til at se, hvordan den begyndte. Naar hun tænkte paa, hvorledes hun i sit første Ægteskab havde slidt og strævet for at komme til at elske Ring, lukkede hun Øjnene og smilte i taknemmelig Glæde over Forskjellen.

Aldrig havde Constance drømt om, at det [353] kunde være saa frydefuldt at leve, at der kunde være saa megen Underholdning i alle de ligegyldige Smaating, et Menneske gaar og foretar sig mellem Morgen og Aften. Hver eneste liden Syssel fik et Indhold fuldt af Behag. Hendes Ungdoms Munterhed, der havde sit Udspring i Sjælens inderlige Tilfredshed, var vendt tilbage, hun gik og nynnede om Dagene, og der laa et solglansagtigt Smil i hendes Øjne. Der var en egen stille Glæde i at gaa ved hans Side, ikke med noget bestemt Maal, men bare gaa og gaa, og føle det sagte Tryk af hans Arm, naar hun kom med en Bemærkning, som han glædedes ved, eller hun gjorde et Spørsmaal, som klang fornøjeligt i hans Øre. Og naar han drejede Ansigtet og saa' ned i hendes Øjne med et lykkedrukkent Smil, saa gik der en varm Strøm af Henrykkelse gjennem hende. Var de paa ensomme Veje, blev Smilet til et Kys, der faldt af med en munter liden Latter, som i Hastværk, fordi de havde Raad til at skynde sig. Om igjen, og om igjen. Hun levede fra Dag til Dag som i et blødt Favntag af Lykke og Kjærlighed, der ganske omsluttede hende og lukkede hende inde i en Verden, hvor der var godt at være.

Men umærkeligt undergik deres Forhold en Forandring. Da han følte sig i den fulde Besiddelse af hendes Kjærlighed, faldt han til [354] Ro i Bevidstheden om, at han havde vundet, hvad han attraaede i Verden. En usigelig Fred fyldte hans Sind. Alt hvad der laa bag hans Ægteskab var ikke længer til for ham. Forholdet til

Constance blev ham Livets centrale Indhold, det faste Stade, ud fra hvilket han levede, handlede og opfattede Tingene. Han var tilmode som et Menneske, der efter i en Række af Aar at ha været en ganske almindelig Dampskibspassager har faat egen Befordring at fare med, og han sa sig selv, at hans Skude var et Førsteklasses Fartøj.

I enkelte Stunder lignede han sig i Tankerne med en Sejerherre, der har Ret til at hvile paa sine Laurbær. Uden at gjøre sig rede derfor, gik han over til at ville være den modtagende, og han nød hendes Nærværelse og Ømhed i fulde Drag. Han elskede hende lige inderligt, dybere og bedre, mente han selv, men der var ikke mere nogen Skat at kjæmpe for, og derved fik hans Væsen en mere passiv Form.

Constance mærkede Forskjellen og fornam Savnet af den forrige Henrykkelsestilstand. Det blev ligesom stillere og tausere omkring hende. Det var, som om deres Kjærligheds Fartøj var kommet ind i et Dødvand, og det hændte en sjælden Gang, at hun syntes Sejladsen begyndte at bli lidt ensformig. –

De sidste Par Uger, inden de slog sig ned i Lausanne, havde Constance ikke følt [355] sig rigtig vel. Hun plagedes af Kvalme og Mathed og kunde af og til uden Spor af Grund faa smaa nervøse Graadanfald. I Lausanne gik det pludselig op for hende, hvad det var hun fejlede. Hun havde læst i en fransk Bog, som hun tilfældig fandt i Hotellets Havestue; den havde til Titel: Sundhedspleje for unge Mødre. Der kunde ikke være Tvil; hun havde alle Tilstandens Symptomer. En svimlende Glædesfølelse greb hende; hendes første Tanke var at styrte ovenpaa til Lorck og fortælle det. Men da hun var kommen ind i Soveværelset, hvor han gik og byttede Flip, blev hun pludselig undsélig; en brændende Rødme skjød sig op i hendes Ansigt, og da Lorck venlig smilende vendte sig om med et Udtryk, som om han ventede en Meddelelse, kastede hun sig ind til ham med Ansigtet gjemt ved hans Hals. Og saa kom det hviskende, i forblommede Udtryk som en frygtsom Tilstaaelse om en farlig Hemmelighed. Lorck forstod ikke straks. Constance maatte knibe ham i Øret og skjænde, fordi han var saa tungnem. Men da det saa gik op for ham, blev han stum af Henrykkelse. I Begyndelsen af deres Ægteskab havde han med iversyg Utaalmodighed ventet paa, at denne Lykke skulde bli ham til Del; nu kom det saa uventet paa ham. Han holdt hende ud fra sig, betragtede hende med et [356] Udtryk af Rørelse, som Constance aldrig havde set i hans Miner. Hun slog Øjnene ned og vilde atter gjemme sig hos ham, men han greb hende, løftede hende op paa sin Arm og bar hende rundt i Stuen som et Menneske, der rent ellevild af Glæde ikke véd hvad det gjør.

En Morgen nogle Dage[n10] senere sad Lorck nede i Havestuen og læste i en Avis, mens han ventede paa Constance, der ikke var færdig med sit Toilette. Pludselig overraskedes han ved at høre en Stemme, som han syntes, han skulde kjende. Han vendte Hodet i den Retning, hvorfra Lyden kom, og saa' gjennem den aabne Dør en høj, bredskuldret Skikkelse i graa Sommerdragt og Straahat, som stod og talte med en Opvarter inde i Restaurationen. Før han fik Tid til at summe sig, drejede Skikkelsen sig om paa Hælen, og straks efter kom han ind i Havestuen.

«Men hvad Fanden, er det dig, Mejer!» raabte Lorck og rejste sig.

Mejer gik bag over af Forskrækkelse; han stirrede et Øjeblik paa Lorck, som om han ikke troede sine egne Sanser.

«Naa ja –,» sa han med en Bevægelse, som om han samlede sammen paa sig selv –. «Det er egentlig ikke det mindste mærkværdigt, du kunde jo ligegodt være her som noget andet Sted.»

[357] «Vel mødt da, gamle Gut,» sa Lorck og rystede hjærtelig hans Haand. «Jeg trode forresten, du var i Norge, Bladene har fortalt, at du var kommen hjem.»

«Det er jeg ogsaa for Aar og Dag siden, men derfor kan jeg jo godt være rejst ud igjen.»

«Det var da et pudsigt Træf, naar kom du?»

«I Gaar Aftes med Jenny; det var hende, jeg skulde følge.»

«Saa du har din Søster med, det blir hyggeligt for Constance –»

«Hende har jeg allerede afleveret. Hun fandt paa, at hun vilde lære Fransk, og saa skulde hun i Pension naturligvis.»

«Og hvor agter du dig hen?» spurgte Lorck.

«Hvor det kan falde sig. Jeg har en Maaneds Ferie, som jeg skulde se til at faa slaat ihjæl et Steds.»

«Nu, og hvordan gaar det dig saa? Fortæl mig lidt om det.»

«Der er ikke stort at fortælle. Jeg fusker i at være Timelærer, bor i Pilestrædet Nr. 19 og lever af Melankoli og Næringssorger.»

«Du er jo blet berømt Mand, siden sidst vi saas,» raabte Lorck. «Hvorfor fortæller du ikke det?»

Mejer trak paa Skuldrene.

[358] «Berømt ja,» sa han mismodig, «det skal en bli fed af.»

«Men din store Komposition har jo gjort Lykke paa Koncerterne.»

«Puf –» sa Mejer med et Grin. «Det har intet at bety, naar en er saa ulykkelig at være født i et Filleland som Norge med saa elendige Musikforhold …» Han slog ud med Haanden. «En kan gjerne gaa hjem og lægge sig.»

«Er en først kommen i Skudet, saa er det vel ikke saa ilde fat,» mente Lorck.

«I Skuddet! Hvad Pokker kan det nytte at komme i Skuddet hos os? – Der er jo ingen Stilling at faa, hvad skal en ta sig til?»

«Men du er jo Komponist!»

«Komponist» – snerrede han, «hvad Hjælp er der i at ha lavet en Smule Musik sammen, som blir spillet paa én, højst to Koncerter i en Provinsby som Kristiania?»

«Du er jo ogsaa blet opført i Kjøbenhavn og Dresden» –

«Og er blet rosende omtalt i Bladene,» – afbrød Mejer og lo ironisk, – «ja, tænk for en Lykke!»

«Men du arbejder vel videre, du har jo Tiden for dig.»

«Arbejder videre! ja, klimprer Piano med Begyndere og tygger drøv paa Harmonilære med vordende Ukunstnere.»

[359] «Snak, Gut,» lo Lorck, «komponerer du ikke noget?»

«Hvor skulde jeg faa Tid til det fra? Naar man ingen Formue har, er en Fyr som jeg dømt til at gaa under i Forholde som vore.»

«Hvad er der blet af dig, Gut? Du, som var –»

«Ja ikke sandt, et saa haabefuldt ungt Menneske!» – afbrød Mejer. «Sligt slides af en –»

De havde ført denne Samtale staaende. Lorck saa' paa Klokken.

«Har du spist Frokost?» spurgte han

«Nej, det véd Gud jeg ikke har, – jeg er sulten som en Ulv.»

«Saa spiser vi sammen,» sa Lorck. «Eller har du kanske Aftale med nogen anden» – la han til, da Mejer syntes at betænke sig.

«Ikke Tanke paa det, – jeg er komplet fri Mand.»

«Jeg glær mig til at se min Kones Ansigt, naar hun pludselig faar Øje paa dig,» sa Lorck.

I det samme gik Døren op, og Constance viste sig paa Tærskelen. Lorck betragtede hende smilende og forventningsfuld.

Mejer blev bleg og fôr sig med Haanden gjennem Haaret. Constance studsede og saa' paa Mejer med spørgende Forundring; saa gik der et lyst Smil over hendes Ansigt.

[360] «Nej Snak, er det ikke Mejer!» raabte hun og slog Hænderne sammen som i overgiven Glæde – «hvorledes i al Verden kommer De her?»

«Ja du maa nok spørge, Constance» – sa Lorck. «Her sidder jeg og véd af ingen Ting, før jeg hører Fyren staa og snakke der inde – aldrig set Mage til Menneske!»

«Overraskelsen er lige stor paa begge Sider, Frue» – sa nu Mejer, idet han tog imod hendes fremrakte Haand. «Jeg havde ikke den fjerneste Anelse om, hvilket Møde der forestod mig.»

«For et morsomt Træf,» udbrød Constance «Hvordan har De det?»

«Tak, udmærket. – Det behøver man ikke at spørge Dem om, Frue.»

«Nu skal du slaa dig til Ro her nogle Dage, Mejer.»

Ja, det maa De endelig[n11] –» tilføjede Constance.

«Saa gjør vi Udflugter –» sa Lorck.

«Og faar det rigtig hyggeligt sammen,» fuldførte Constance.

Om Eftermiddagen havde Mejer hentet sin Søster i Pensionen for at faa hende med paa en Tur, som han havde aftalt med Lorcks. De var kjørt ud til en Skrænt ved Genfersøen, hvorfra der var en bekjendt Udsigt, og havde valgt at gaa tilbage. Saa drak [361] de Te sammen i Hotellet, hvorpaa Mejer havde fulgt Søsteren hjem til Pensionen. Nu var han paa Tilbagevejen. Han var glad ved at være alene, for han trængte til at samle sig efter Dagens Hændelser.

Det pludselige Møde med Constance havde virket paa ham, som blev der revet op i et gammelt Saar. Denne Kvinde var hans Skjæbne. Tanken paa hende var det, som havde inspireret ham til at skrive sin store Komposition. Han havde gjort Udkast til den længe i Forvejen, men den Gang han fik vide, at Ring var død, begyndte han først for Alvor at arbejde. I Breve fra Søsteren hørte han om det afsondrede Liv, Constance førte. Uden ret at gjøre sig Rede for det fik hans Haab ny Næring ved det Billede af hendes Ensomhed, som Søsterens Ord malede for ham. Rastløst arbejdede han videre; saasnart han havde gjort noget, som duede, vilde han rejse hjem, fortælle hende om sin Kjærlighed og spørge, om hun vilde bli hans. Med hende skulde han kjæmpe sig frem til noget stort og dygtigt. Han var saa modig og saa tillidsfuld. Han havde elsket hende bestandig og troet paa hende, forstaat hende bedre end alle de andre; det var hans Stolthed og Glæde. Naar han tænkte paa, at han engang skulde faa hvile sit Hode ved hendes Bryst, svulmede hans Hjærte af Længsel og Glæde. Saa, netop [362] som han la den sidste Haand paa sit Arbejde, kom Budskabet om hendes Giftermaal med Lorck. Det slog ham fuldstændig ned. Han lukkede sig inde om Dagene og strejfede ude om Nætterne, indtil han faldt sammen af Udmattelse. Han kunde ligge paa Sofaen og græde i Timevis som et lidet Barn. Søsteren havde skrevet om Constances Formuesomstændigheder, at Processen var tabt, og at hun – saa sa Folk – først da havde givet efter for Lorcks Frieri.

Hvis han altsaa bare var kommen tidsnok, kunde alt været reddet. Det var især denne Tanke, som grov i hans Hjærte som en Hakke med spidse Greb. Lorck havde tat hende fra ham, – tat hende, hjulpet af det letfærdige Tilfælde, Lorck, der saa lidt havde forstaat at vurdere hende, i al Fald fra først af. Rigtignok var han senere kommen og havde sagt, at han skyldte Fru Ring og Sandheden at tilstaa, at han havde været en Flab og tat saa rent bort i Natten Fejl af hende. Han huskede, hvorledes han fik tilovers for Lorck fra den Dag af. Han kunde ha faldt ham om Halsen og takket ham; de var kommen hinanden saa nær; fra at være Kammerater gik de over til at bli Venner. Nu hadede han Lorck. Han undte ham ikke hans Lykke, han var ikke god nok for hende, det var ingen, ikke han selv, ikke nogen.

[363] Hvor var dog alt styrtet sammen for ham, i det Øjeblik han vidste, hun var tabt. Han forbandede den brutale Skjæbne; Livet forekom ham neppe værdt at leve. Han fik Afsmag for sit Arbejde, hvad var der nu at kjæmpe for, hvad at vinde?

Nogen Tid efter kom Budskabet om hans Fars Død. Det gjorde i den Sindstilstand, hvori han var, forholdsvis lidet Indtryk paa ham, men da den maanedlige Understøttelse da hørte op, blev han nødt til at rejse hjem. Der var saa godt som ingen Formue. Hans Mor sad igjen med sin Enkepension og to uforsørgede Døtre, som en Onkel forresten havde lovet at ta sig af.

Saa var han da begyndt paa sin Virksomhed i Kristiania og sled sig gjennem Livet fra Dag til Dag, kjed og led og træt og misfornøjet.

Han var liksom kommet mere til Ro paa det sidste, syntes han, han var begyndt at glemme, og saa lod Skjæbnen hende pludselig dumpe ned lige foran ham.

Nu var det altsammen brudt frem igjen. Hans Kjærlighed, hans Sorg, hans Lidelse ved at vide hende i en anden Mands Arme. Det var utaaleligt, umuligt at se paa det, – han maatte bort, inden han blev saa elendig, at det ikke mere var til at skjule. I Dag havde han klaret sig godt, de havde ikke mærket det [364] mindste. Det var tydeligt paa Lorck, at han ingen Anelse havde om hans Tilstand. Men hvorledes havde han ikke ogsaa kjæmpet.

Han var ved Hotellet. Uden at se til højre eller venstre løb han op ad Trappen til sit Værelse.

XXIV.

Imidlertid sad Lorck og Constance nede i et lidet Lysthus, som laa i det ene Hjørne af Hotellets rummelige Have. Det var en sval og stille Aften. Lorck var varm efter Turen og drak Rødvin med Is i for at kjøle sig. Constance sad tilbagelænet i den magelige Havebænk med et stort Sjal af sort Uldknipling kastet om Skuldrene. Haven var fuld af lyse Striber Maaneskin og skarpttegnede Skygger; ind i Lysthuset faldt det blege Dimmer gjennem Vinløvets Aabninger og tegnede sig paa Gulvet og henefter Bordet som utallige smaa og store uregelmæssige Flænger.

De talte om Mejer og var begge oplivet over Mødet med ham. Constance syntes, han var bleven saa forandret, ikke til sin Fordel, mente hun. Han var saa blaseret og snakkede saa spottende om sig selv og al Ting. Lorck svarte, at saaledes gik det med de Kunstnere, som var [366] dømt til at leve i Norge. «Det er forresten Synd i ham,» la han til, «for han er en kjæk og prægtig Gut. – Jeg har al Tid saa godt kunnet like ham.»

«Ja, jeg ogsaa,» sa Constance. «Jeg vilde ønske, han blev gift med en rig Dame.»

«Skal vi lægge vore Hoder i Blød og se at skaffe ham en?» spurgte Lorck smilende.

Constance lo.

«Naar vi nu kommer hjem, skal vi være rigtig hyggelig mod ham, Constance, – jeg tror, han synes om at være sammen med os.»

«Ja, rigtig hyggelig» – svarte Constance.

«Han var vist forresten rasende indtaget i dig en Tid, du. Mærkede du ikke noget?»

«Ikke Spor» – var Svaret.

«Lod han sig aldrig forlyde med sligt noget?»

«Aldrig!» – svarte Constance.

«Nej, han er nu en fin og velopdragen Person» – tænkte Lorck og ofrede Mindet om sin egen Opførsel et stille Suk.

«Det har nu vel forresten ogsaa været en ganske forbigaaende Raptus, han har havt» – sa han højt.

«Sa han noget til dig om det da?» spurgte Constance med et halvt skjælmsk, halvt undseligt Smil.

«Nej da, ikke det Guds skabende Gran,» forsikrede Lorck. – «Det kan godt hænde, [367] det bare var en Grille af mig, – jeg gik nu og syntes, at alle maatte forelske sig i dig, skjønner Du.» –

De taug begge stille nogle Minutter.

«Hvad er det, du tænker paa, Conny min,» sa saa Lorck og søgte efter hendes Haand.

«Paa ingen Ting i Grunden» – sa hun venligt.

«Snak – fortæl det nu,» bad han, og drog hende nærmere til sig.

«Ja det er nu lettere sagt end gjort. – Under Tiden farer ens Tanker saa løbsk, eller de kommer i Smaastumper og er saa usammenhængende, eller det er det rene Tusseskab, en sidder og kjøres rundt af, det er slet ikke til at finde Ord for.»

Han havde lagt sin Arm om hendes Liv og bøjede med den anden Haand hendes Hode ind imod sig, saa det kom til at hvile ved hans Hals. De holdt hinanden omslyngede og sad lidt uden at tale.

«Men nu véd jeg, hvad jeg tænker paa» – hviskede Constance og trykkede sine Læber mod hans Skjæg.

«Paa hvad da, Conny.»

«Paa det, vi saa ofte har talt om, paa hvor lykkelig du har gjort mig, paa alle vore Skatte, paa alt det, vi har levet sammen, paa den Kjærlighed, du har elsket frem [368] i mig, og især paa det, du véd, det, som forestaar.»

«Min elskede, søde» – sa Lorck og trykkede hende tættere til sig. «Hvor du gjør mig lykkelig – hvor dine Ord er livsalige, og dine Kjærtegn søde. Og du, som var saa bange for at ta mig –» la han lidt efter til med ømmere Stemme.

«Ikke dig mere end andre – jeg havde Ulyst eller Afsmag, saadan i det hele tat.»

«Du stygge, som ikke vilde vide af mig. – Kan du huske, hvordan jeg maatte stræve. – Og hvis Brevet ikke var – uf, jeg tør ikke tænke paa det.»

«Det var en græsselig Tid,» sa Constance, «sligt et Væsen jeg var bleven til. – At du virkelig havde Mod paa mig, det var godt gjort af dig» – hun klyngede sig til ham.

«Jeg elskede dig, Conny.»

«Og i Begyndelsen da vi var gift, – Kan du huske, hvor dum jeg var – rent ulykkelig af Generthed.»

«I Grunden har jeg været nok saa udholdende, Conny, det maa du indrømme, for du gjorde alt for at ta Modet fra mig, men som sagt, jeg elskede dig, – jeg har aldrig elsket, før jeg begyndte at elske dig.»

«Er det virkelig sandt, Nils, – sig, er det sandt?»

«Ja, min Ven, det véd jeg nu, havde du [369] ikke været, vilde jeg aldrig lært Kjærlighed at kjende. – Og nu, da vi har vor Skat i vente, – jeg er overlykkelig, Conny» –

«Men du har dog været forelsket i andre, – ja, og staat i Forbindelse med andre?»

«Det har været Vrøvl og Tant, Conny, først du har gjort Livet levende for mig.»

«Og saaledes er det ogsaa for dig, Conny,» – vedblev han lidt efter, – «dit Liv begynder først med mig, ikke sandt?»

Hun svarte ikke.

«For du elsker mig, sig, at du elsker mig'»

«Det véd du jo, Nils» – sa hun sagte.

«Men sig det alligevel, – det er saa sødt at høre.»

Der paakom hende en underlig Fornemmelse. Hun følte Lyst til at ryste hans Arme af sig og løbe bort. Det var, som om noget spøgelsesagtigt i Mørke kom listende bag paa hende, noget, hun ikke turde vende sig om for at se paa. Det fik hende til at gyse. Ogsaa i samme Nu mindedes hun det blide Velbehag, som var smøget sig over hende, da Mejer i Dag rent tilfældig kom til at lægge Armen paa Ryggen af den Stol,

hun sad i. Men nu vilde hun bort fra alt dette, og satte med et Sprang ind i den Forestillingskreds [370] af Elskov og Lykke, hun i disse mange Maaneder havde levet i. Hun svøbte Minderne om de søde Timer og alle de fortryllende Smaatterier, som havde været mellem hende og Lorck, om sig som et Værn. Hun *vilde* være lykkelig, *var* det.

«Jeg elsker dig» – sa hun, «elsker, elsker dig,» og hendes Kys og Kjærtegn var heftigere end nogen Sinde.

Lorck trykkede hende til sit Hjærte med et henrykt Smil om de halvtaabne Læber. Hun gjemte sit Ansigt i hans bløde, tætte Skjæg.

«Men hvad er det» – sa han med et pludseligt Ryk, «jeg blir syg.» Han greb om hendes Haand og bøjede sig stønnende fremover. Heftige Kuldegysninger gik gjennem ham.

«Du har forkjølet dig af den Is» – sa Constance – «kom lad os gaa op.»

Med Møje rejste han sig og gik støttet paa Constances Arm op gjennem Haven og ind i Hotellet; af og til stod han stille og gav sig af Smerter.

Da de var kommen op paa sine Værelser, forskrækkedes Constance over hans Bleghed; en kold Sved laa paa hans Pande, og han klagede over en ulidelig Kvalme. Hun lod straks sende Bud efter en Læge.

[371] Det var en halvgammel, undersætsig liden Franskmand med Masser af graat Haar og Skjæg. Han sa til Constance, at hendes Mand havde paadraget sig en hæftig Forkjølelse, men at han haabede, det ikke blev slemt. Saa lovede han at sende nogen Medicin og at komme igjen næste Morgen. –

XXV.

Lorck laa i gastrisk Feber. Constance plejede ham med utrættelig Omhu. Som oftest kjendte han hende ikke, men tog hende for en anden; han gav hende hyppig Navnet Kristine.

Lægen skaffede en Diakonisse, som skulde vaage hveranden Nat for at skifte med Constance. Han mente, at der vilde hengaa en tre-fire Uger, inden der kunde være Tale om at tænke paa Hjemrejsen; forresten var der ingen Fare, naar de blot iagttog Forsigtighed.

Mejer havde opgivet at rejse nu og sagt til Constance, at han blev, saa længe han kunde være hende til Nytte. Constance havde takket ham med stor Hjærtelighed og ikke lagt Skjul paa, hvor glad hun var over hans Beslutning.

[373] Han var hende til daglig Hjælp og Opmuntring, hentede Medicinen paa Apotheket og var uafladelig ved Haanden for at gjøre hende Smaatjenester. Hver Dag bragte han hende Blomster eller Frugter og fik hende til at trække en Smule frisk Luft i Haven. Undertiden kom han op fire Gange for at foreslaa hende at spasere, og først femte Gang var det belejligt, for hun vilde ikke gaa, uden naar Lorck sov. Saa kom der en Pige, som holdt Vagt i Stuen ved Siden af, med Ordre til at hente Fruen øjeblikkelig, hvis Herren vaagnede.

Naar Lorck var ved Samling, gik Mejer af og til ind og spurgte, hvordan det stod til. Lorck nikkede med et mat Smil og sa stadig, at det var bedre nu. Undertiden spurgte han efter Aviserne, og Mejer fortalte ham da et og andet. Da han begyndte at komme sig, læste Mejer for ham, indtil han faldt i Søvn eller sa, at han var træt.

En Gang havde han takket Mejer for hans store Elskværdighed mod ham og Constance og sagt, at det var ham en Trøst at vide, Constance havde ham at ty til.

En fjorten Dags Tid efter at Lorck var bleven syg, sad Constance inde hos ham i den store Lænestol ved Sengens Hovedgjærde. Hele Formiddagen havde han været urolig og fantaseret et enkelt Øjeblik ind imellem. Doktoren [374] havde git ham noget beroligende Medicin, og ud paa Eftermiddagen var han falden i Slummer.

Saa var Constance gaat sin vante Tur i Haven og havde fundet Lorck sovende ved Tilbagekomsten. Nu var hun sunken tilbage af Træthed. Bogen, hun havde læst i, laa paa hendes Skjød; Fingrene havde sluppet Taget om den og hvilede roligt ved Siden af. Hun vaagnede ved, at der gik nogen i det andet Værelse, rettede sig op og keg ind gjennem den halvtaabne Dør. Det var Pigen med Posten. Hun vinkede, at hun skulde lægge den fra sig paa Bordet og satte sig atter til at døse.

Først efterat Lorck havde faat sin Aftenmedicin og var bleven stelt færdig for Natten, huskede hun, at der var Aviser og maaske Breve hjemmefra. Saa havde hun noget at fordrive Tiden med, det var nemlig hendes Tur til at vaage.

Posten var stor i Dag; for uden en Bunke Aviser var der en Pakke og et Brev, begge adresseret til Lorck.

Constance saa', det var fra Hansen, og da hun tænkte, at det kunde være noget om deres Pengegrejer – det var ham, som sørgede for, at deres Kreditiv var i Orden –, der straks krævede Besvarelse, aabnede hun Brevet.

[375] Hun sad i det yderste Værelse. Døren ind til Lorck stod aaben; fra den lave Lænestol borte ved det runde Bord kunde hun se ham i Sengen og være parat ved hans mindste Bevægelse. Det var endnu saa mildt, at Dørene ud til Altanen stod aaben; en Duft af Levkøjer og Roser steg op der ude fra og fyldte Stuen med Vellugt. Et dæmpet Skin af en Lampe under en stor Papirskjærm oplyste kun halvvejs det temmelig store Værelse.

Da Constance havde læst lidt i Brevet, blev hun meget bleg, og hendes Hænder skjælvede saa stærkt, at Bogstaverne hoppede op og ned. Hun la Papiret paa Bordet foran sig, tog sig med begge Hænder om Hodet, og mens Farven kom og gik paa hendes Ansigt, og Aandedrættet blev hurtigt som hos en, der har løbet, læste hun Brevet igjennem; flere Gange om igjen. Efterhaanden kom hun mere til Ro. Til sidst foldede hun Papiret sammen, stak det ind i Konvolutten og gik ud paa Altanen. Det var en dejlig Aften. Maanelyset kastede Skyggen af Hotellet hen over den aabne Plads, som deres Værelser vendte ud til, skinnede paa Vandspringet med den basunkindede Gut paa Toppen lige ved Indgangen til en af Hovedgaderne, lyste op den ene Side af det store Monument nede paa Torvet til venstre og afsatte her og der Figurer af mærkværdige Façoner og Dimensioner. [376] Længere borte laa Genfersøen med sølvblinkende Flade der, hvor Maaneskinnet faldt, mens Strækningen inde mod det høje Land paa den modsatte Side var kulsort. Et Par Baade med syngende og leende Mennesker gled frem og tilbage, og Toner af Musik lød op fra en nærliggende offentlig Have.

Constance var imidlertid aldeles ufølsom for Aftenens harmoniske Dejlighed. Med korslagte Arme stod hun og stirrede frem for sig og kjendte en sviende Smerte som efter et Stik i Hjærtet.

I Brevet havde der staat: «Kjære Lorck! Kristine har netop været her og afleveret en Pakke, som hun har bedet mig straks sende Dem. Jeg tænkte først at la den ligge, til De kom, men da jeg ikke véd, hvor længe det endnu kan trække ud, og det lod til at være hende magtpaaliggende, at den snart kom Dem ihænde, sender jeg den altsaa. Hun fortalte mig, at Gutten var død, og jeg kan jo, især som Sagerne nu staar, altsaa kun ønske Dem til Lykke med, at De har faat Barnet fra Halsen. Hun talte om nogle Afskedsord, som laa inde i Pakken. Om dens Indhold forresten nævnede hun intet, og jeg spurgte ikke heller. Nu kom hun altsaa ikke mere og hævede Penge, sa hun. Hun takkede for, hvad hun havde [377] modtat i disse Aar, og for det Bryderi, jeg havde havt. Stakker, det gjorde mig ondt for hende. Jeg tilbød hende det sædvanlige Bidrag for næste Maaned, da jeg tænkte, hun kunde trænge til det, og jeg var vis paa, De intet havde derimod, men det vilde hun ikke.» – Saa kom der et Regnskab over de Penge, han i Lorcks Fraværelse havde udbetalt til Barnets Underhold, og til sidst en venlig Hilsen til Constance og en Opfordring om dog endelig at vende hjem engang.

Constance havde ikke anet, at Lorck havde noget Barn. Den pludselige Opdagelse overvældede hende ganske. Det blev ved at gjøre ondt som i et værkende Saar. Med al Magt søgte hun at faa væltet Smerten fra sig. Dette var ikke til at udholde. At han ikke havde fortalt hende det, var naturligvis for at skaane hende, – hvad skulde det vel nyttet til. Der var intet Bedrageri deri. At han havde levet kysk, havde hun aldrig et Øjeblik indbildt sig; at han i det mindste *kunde* ha et Barn, burde hun altsaa ha tænkt sig.

Om han nu havde flere, med andre Kvinder! Utaalelige Tanke; hun slog Hænderne for Øjnene, stampede med Fødderne og skreg. Det sved og stak og værkede.

Og nu skulde hun selv bringe ham et Barn til Verden. Uh, det var væmmeligt. Et Barn, som kunde ha, Gud véd hvem til [378] Søskende, – Unger, som drev omkring langs Gaderne. Hvis hun bare havde været fri for dette! – Og hun, som havde følt denne jublende Glæde der over for nogle Uger siden. Men kanske hun havde tat fejl! Til dette Haab klyngede hun sig med Lidenskab.

Pludselig kom der en svag Lyd fra hans Værelse; hun rettede sig op, lod Hænderne synke og lyttede. Han var jo syg, det havde hun rent glemt. Hun skyndte sig ind, men stansede i det første Værelse; hun følte Ulyst til at se ham nu, til at høre hans

Stemme. Hvis han bare ikke kjendte hende, men kaldte hende Kristine –, Kristine! au, og hun tog sig til Hjærtet – altsaa saaledes! Lyden kom igjen. Hun strakte de foldede Hænder frem for sig, knugede dem heftigt i hinanden, mumlede noget, der lød som en Besværgelse og gik ind til ham.

Han sad oprejst i Sengen og stirrede urolig mod Døren. I det blege Maanelys saa' han spøgelsesagtig daarlig ud.

«Conny» – sa han bønlig bebrejdende, «hvor jeg har ventet paa dig.» Han rakte Haanden ud imod hende, men den faldt straks tilbage paa Tæppet. Hun mærkede, at han var ved sin fulde Fornuft.

«Vil du ha Natlampen tændt?» spurgte hun uden at nærme sig.

Han sank langsomt tilbage paa Puden.

[379] «Hvorfor kommer du ikke hen til mig?»

Hun nærmede sig Sengen. «Har du det bedre nu?» – spurgte hun.

«Naar du er her, har jeg det godt. Lad mig kjende dine Hænder paa min Pande.»

«De er saa kolde, – du vil fryse.»

«Nej, det vil svale.»

Hun strøg ham over Panden med sin ene Haand.

«Dem begge» – sa han med mat Stemme.

Lidt efter flyttede han hendes Hænder til sine Læber og kyssede dem. Saa la han dem tilbage paa Panden.

«Du skal sidde hos mig, Conny, jeg er saa træt.» Han greb efter hendes Kjole for at faa hende tæt hen til Sengen. «Du maa ikke gaa fra mig. – Aa jo, – gaa bare, gaa bare,» sa han pludselig i en helt forandret Tone –, «værsgod – jeg ser nok, at jeg er dig til Plage – naturligvis, det er morsommere at spasere med Mejer.» Det kom afbrudt og med en grætten Klang i Tonen, og han skjøv med sine svage Kræfter hendes Hænder bort.

Constance blev saa forbauset over dette uventede Omslag, at hun intet kunde finde paa at svare. Lorck, som havde ventet, at hun skulde modsige ham med Forsikringer og kjærlige Ord, blev end yderligere opirret ved hendes Taushed.

[380] «Hvorfor har du ikke passet paa at gi mig Medicinen? Jeg skulde ha en Ske naar jeg vaagnede, – jeg hørte det godt, hvor kan et Menneske komme sig paa den Manér?» Stemmen var hæs, og han stønnede efter Anstrængelsen.

Constance rejste sig og tog Medicinflasken.

«Nej Tak, lad det bare være, – lad det bare være» – klagede han.

«Hør nu Nils, vær snil Gut og tag pænt Medicinen.» Hun skjænkede ham en Skefuld.

Han laa lidt og surmulede, saa tog han den.

«Hvorfor siger du intet, hvorfor fortæller du mig ikke, at jeg tar fejl, – hvorfor kysser du mig ikke» – – sa han klynkende. «Kys mig» – kom det pludselig ømt.

Hun bøjede sig over ham og berørte hans Læber med sin Mund; hans Aande var ildelugtende, og hun vendte sig uvilkaarlig væk.

«Du trænger til Ro, du maa sove,» sa hun, og for at stille ham tilfreds og lulle ham i Søvn gav hun sig til at stryge ham gennem hans krøllede Haar, sagte, blødt, langsommere og langsommere. Den Nat sov Lorck rolig og uafbrudt for første Gang, siden han blev sengeliggende. Det var tydeligt, at Sygdommen havde tat en god Vending.

Men til Constance kom der ingen Søvn. Hun vilde saa gjerne faa Glemsel for den [381] Pine, hun led, og laa saa stille, saa stille med lukkede Øjne, skiftede nu og da Stilling, prøvede at ligge paa Ryg med Knæerne trukket op i en Bue, vendte sig om og laa med Ansigtet begravet i Puden, men nej, det vilde ikke lykkes. Til sidst stod hun op for at forsøge det med at vandre op og ned i den anden Stue, indtil hun blev træt eller kom til at fryse, saa maatte vel Søvnen indfinde sig. Hun stak de bare Ben i et Par Tøfler, kastede paa sig et Skjørt og en Toiletjakke og listede sig sagte ud af Soveværelset.

Et blegt, forunderlig dødt og stille Morgenlys fyldte Værelset. Gjennem de aabne Altandøre lød et tusindstemmigt Kor af kvidrende Fuglerøster. Hun traadte ud paa Altanen; den var vaad af Dug, og Himlen var graablaa og diset. Ikke en Luftning var der at mærke; Træer og Planter syntes at staa og sove, og Vandet laa og strakte sig i den dybeste Hvile. Paa Himlen i Øst var der smale, gullige Striber; Solen vilde snart være der. Denne Stilhed var knugende. Constance gjøs og krøb sammen.

Hendes Tanker kredsede om dette ene: denne Kvinde, som han havde elsket og levet med, og som havde skjænket ham et Barn.

Mon han havde elsket Kristine, som han nu elskede hende? – Mon han havde – mon han havde? – Hun vred sig under Tankerne.

[382] Pludselig huskede hun Pakken; det maatte være Breve. Hansen havde talt om nogle Afskedsord.

«Du mildeste Gud og Skabermand» – sa hun med en lydelig Hvisken – «der er Breve, Breve!»

Hun trak Øjenbrynene i Vejret og spilede Øjnene op som i Forskrækkelse; Læberne drog hun sammen til en Spids og fløjtede ganske sagte. En kvalblandet Henrykkelse greb hende; hun vilde kaste sig over Brevene og læse som en besat. Hun følte ikke et Sekunds Vaklen eller en Skygge af Betænkelighed; tværtom vidste hun med sig selv, at intet i Verden vilde kunne hindre eller stanse hende. Et Udtryk af Grusomhed laa om hendes Mund, Blodet hamrede i hendes Tindinger, og Hænderne skjalv, da hun skar Omslaget itu.

Øverst laa et Brev skrevet med en klodset Haand og en højst forvirret Orthografi.

«Kjære Nils» – stod der – «jeg beder dig meget om Undskyldning, fordi jeg efter denne lange Tids Forløb vover at tilskrive dig, men det er for at underrette dig om, at Gud har taget vor elskede Søn hjem til sig, og uagtet jeg godt véd, at det var det bedste som kunde times min arme, velsignede Anton, saasom han jo var faderløs, skjønt hans Fader levede, hvilket er endnu[n12] værre, saa føler jeg dog en bitterlig Sorg over hans Bortgang. [383] For han var mit alt og min Glæde, og han lignede sin Fader saa op i Dagen, og jeg véd, at det ikke er dig behageligt nu, siden du er gift og ikke længer elsker mig, men det var for mig en Hjærtens Fryd at se denne Lighed, for jeg kunde ikke holde op at elske dig, da du forlod mig og fæstede dit Hjærte ved en anden. Desværre for mig, det var min Kval, men ogsaa min Glæde, og jeg elsker dig den Dag i Dag lige saa højt som den Gang, da du kaldte mig din Pusunge og sagde, at min Kjærlighed var din Trøst og Lykke. Og naar jeg tænker paa alle de dejlige Aftener og Nætter jeg tilbragte hos dig, flyder mine Taarer, og det vil de gjøre bestandig, for jeg glemmer dig ikke i dette Liv. Men nok herom, min søde, kjære Gut døde i Dag for otte Dage siden, og blev begravet paa femte Dagen. Hans Kiste var saa pen, og den var ganske fuld af Blomster, og han var akkurat paa Dagen 1 Aar og 8 Maaneder, for han var født i Januar, som du var rejst i Oktober, hvis du husker det. Det var Tyfus han havde, og han led græsselige Smerter. Kort

før han døde, slog han Øjnene op og saa' paa mig, som om han vilde klage sig, og det stak mig i Hjærtet, at jeg havde sat ham ind i Verden med Skam, jeg ludet mig over ham og talte til ham, skjønt jeg var kvalt af Graad, og saa smilte han saa sødt, og saa drog han Pusten tungt [384] og døde. Jeg trode mit Hjærte var brustet med det samme, men hvad et Menneske kan udholde at lide, er utroligt. Og nu vil jeg sige dig mit sidste Farvel; jeg rejser til Drammen, hvor du husker jeg har Familje; jeg tror nok jeg kan faa Arbejde der. Jeg ser dig aldrig mere her i Verden, men tænke paa dig, det kommer jeg at gjøre ofte, og paa ham, som jeg har lidt og grædt saa meget for. Jeg ønsker dig oprigtigt, at du al Tid maa blive lykkelig, og at hun, som er din Kone, maa elske dig lige saa højt, som jeg gjorde, da vil du ikke savne Kjærlighed. Og saa til Slutning Tak for alt. Dig skylder jeg, at jeg har smagt Lykke i Livet, var det end kort og endte med bitter Sorg, saa vilde jeg ikke undvært det, nej ikke for aldrig det. Og jeg velsigner dig, fordi du har sørget saa godt for vort Barn. Lev da saa vel, og hav det saa godt som det ønskes dig af din gamle tro

Kristine.»

Da Constance havde læst Brevet, la hun Ansigtet ned paa Hænderne og hulkede. Denne arme Kvinde med sit Barn! Hvorfor var hun bleven forstødt? Med hvilken Ret bar Mændene sig saaledes ad! De nød disse Kvinders Ungdom, deres Sundhed, deres Kjærlighed, som om de var skabt i dette ene Øjemed, de nød, til de var mættet. Saa de noget mere eftertragtelsesværdigt, [385] slængte de dem fra sig og overlod dem til den Skjæbne, som Mændenes brutale Egoisme havde beredt dem. Hun følte en inderlig Medlidenhed med denne taalmodig lidende, der var saa fuld af Godhed og Resignation, og samtidig en oprørsk Forbitrelse mod den Samfundsraahed, der havde gjort det saa bekvemt og saa ufarligt for Mændene at hengive sig til sine kjønslige Lyster.

Hun følte ikke længer nogen Skinsyge; Arten af hendes Smerte var en anden; en heftig Uvilje mod hendes Mand rørte sig hos hende, – hun taalte ikke at tænke paa ham.

De øvrige Breve var fra Lorck til Kristine; de var nummereret, og hun læste dem i Rækkefølge. Hun saa', det var et Forhold, som havde bestaat i flere Aar, men samtidig havde han havt Kjærlighedshistorier ved Siden af, hvad der fremgik af Svar, han havde givet paa Kristines Bebrejdelser og Udbrud af Skinsyge. En af disse Rivalinder havde været en gift Dame og øjensynlig hørt til Lorcks Omgangskreds. I et af Brevene stod der: «Min elskede Kristine, vær du blot rolig, jeg vender dog tilbage, til dig. Den dumme Historie skal du ikke bry dig om. Havde du ikke

tilfældig faat dette at vide, vilde det ingen Fortræd ha kunnet gjøre dig. Forresten er jeg kjed af denne idelige Væren paa Vagt mod Manden, og til syvende og sidst har hun aldrig formaaet [386] helt at ta mig fra dig. Havde hun ikke styrtet over mig med sin Kjærlighed, var jeg aldrig kommen til at tænke paa hende. I dine Arme har jeg det bedst, det skal du huske og tro er sandt. Jeg elsker dig virkelig Kristine; du er saa fin og sød og yndig, notabene naar du er blid og munter, det klær dig ikke at surmule og fælde Taarer – hører du Pus!» –

Forresten gik de fleste Breves Indhold ud paa at aftale, naar hun skulde komme til ham o. s. v. De var fulde af Kjærlighedsord af samme Art som dem, han havde givet Constance, stundum endog præcis de selvsamme Udtryk, og det gik med en skjærende Fornemmelse igjennem hende.

Saa var der et Tidsrum af nogle Maaneder, hvori de ingen Brevveksling havde ført, og saa kom der et Brev, som begyndte saaledes: «Ja min elskede, kom du kun tilbage til mig, hvis du er frisk og sød som før, – jeg vil intet heller; da jeg raadede dig til at forlove dig med Mennesket, var det fordi jeg trode, det kunde bli til din Lykke; naar du nu har ladet ham løbe, er der jo intet, som skiller os. Du maa tro, det ikke var med let Hjærte, jeg lod dig slippe ud af mine Arme. Hvad jeg har været henvist til i Mellemtiden har slet ikke behaget mig, og en forelsket Frue, som jeg af pur Kjedsommelighed gav mig i Kast med, rejser bort fra Byen i disse Dage. [387] Jeg glær mig til at faa dig tilbage. Kom i Morgen Aften Kl. 10, hvis du kan. Er jeg ikke hjemme, saa læg dig kun ganske rolig til at sove som i gamle Dage, da jeg plejede at vække dig med et Kys; du har jo endnu den lille Nøgle. Og hør, jeg har faat Badeværelset istand; det er blevet saa indbydende – du skal se for en flink Bademester jeg skal være.» Saa kom der en Række Breve, kjærligere og ømmere end nogensinde, med en Understrøm af Sørgmodighed; hun var hans Trøst og Tilflugt – stod der. Constance regnede ud, at de skrev sig fra den Tid, da han gik og friede til hende. Og saa kom det Tidspunkt, da Kristine havde været frugtsommelig. Hun læste hans Beklagelser, der saa' ud til at være dikteret af en virkelig Medlidenhed, spækket med Fraser, der skulde betyde Trøstegrunde. Endelig kom det sidste. Det indeholdt et kort Farvel; han skulde rejse til Udlandet, og det var usikkert, naar han vendte hjem, eller om han overhodet nogensinde gjorde det. Han bad hende hæve Maanedspengene for Barnet hos Advokat Hansen, der vidste Besked, og som havde Ordre til at begynde Udbetalingen, naar som helst hun forlangte det. Sluttelig anbefalede han hende at gifte sig med en eller anden, som det lod til havde gjort hende et Ægteskabstilbud, og erklærte, [388] at han var villig at give hende Penge til Udstyr.

Da Constance var færdig med Læsningen, klippede hun det brudte Laksegl af Omslaget, og pakkede Brevene omhyggeligt ind; hun fandt frem noget Hyssing, som hun viklede om Pakken, og laasede den og Brevet fra Hansen ned i sin Skuffe. Saa satte hun sig med Albuerne paa Bordet og Ansigtet i Hænderne. Omtrent ti Minutter forblev hun ubevægelig. Pludselig lod hun til at besinde sig og rejste sig; hun var askegraa i Kinderne, og Læberne var bleven saa underlig tynde, hendes Fingre kramsede hen over Bordtæppet som i en uklar Forestilling om, at de skulde ha fat paa noget. Havde Lorck set hende i dette Øjeblik, vilde han havt vanskelig for at gjenkjende sin Hustru i denne stive Skikkelse med den dybe Fure mellem de stirrende Øjne og de slappe Ansigtstræk. Stille listede hun tilbage til Soveværelset, men trods hendes Forsigtighed frembragte Døren en pibende Lyd, som vækkede Lorck.

«Er du alt oppe, Conny?» – sa han søvndrukkent.

«Nej, jeg lægger mig igjen» – svarte hun hurtig, «jeg kunde ikke sove, men nu er jeg blet søvnig.»

Hun laa allerede paa Puden i sin Seng ved Siden af hans.

[389] «Saadan en dejlig Søvn jeg har havt, Conny, saa styrkende – lad mig faa din Haand» – Stemmen døde hen, han slumrede ind paanyt.

Men Constance var fremdeles vaagen; hendes iskolde Fingre laa mellem hans, men saasnart hun mærkede, at han sov, frigjorde hun dem lempelig. Hun led meget; der var en sugende Fornemmelse om Hjærtet, som steg og sank, og med Mellemrum voksede op til en brændende Smerte, eftersom Tankerne trak hende Kredsen rundt af de Forestillinger, som Læsningen af Brevene havde fremkaldt. Hendes Fantasi malede igjen og igjen de Kjærtegn, der havde været imellem ham og disse Kvinder. Han var gaat fra den ene til den anden; nu var Turen kommen til hende, det var det hele. Hun spurgte sig selv, hvorfor det egentlig gjorde hende saa ondt; hun havde jo aldrig tænkt sig, at hun var den første og eneste, han havde elsket; hvorfor da lade det faa Magt til at smerte hende saa dybt? Nu var det jo hende, han elskede og ingen anden. Ja, men Lykken var styrtet sammen for hende; hans Kjærlighed havde ikke mere nogen Værdi, i ethvert Fald ikke den tidligere; hun var i Flok og Følge med de andre, og det tog Glansen bort. Hun havde halvt ubevidst ment sig at være en Undtagelse, noget særeget i hans Liv, nu havde hun forstaat, [390] at det ikke forholdt sig saaledes. Der havde været saa mange af dem. Dem alle havde han nævnt med de samme Kjælenavne, som han nu gav hende, været deres Nils, – «din Nils» – hvad betød det saa, at han nu kaldte sig hendes? Hvor længe vilde det vare?

Ægteskabsbaandet var ham ikke nogen Hindring, han, som havde brudt ind over andre Mænds Ejendom; hvorfor, hvorfor havde han ikke ladet dem beholde deres Hustruer i Fred! Hun mindedes hans Forsøg paa at faa et uværdigt Forhold til hende, mens hun var gift med Ring, og Erindringen derom i Forbindelse med den Viden, hun nu sad inde med, gav hende en Opfatning, der satte ham i et næsten modbydeligt Lys. Hvad brød vel slige Karle sig om, at de var gift, – havde Forpligtelser mod en Kvinde, – en Kvinde! I den Slags Sager gjaldt ikke noget Æresbegreb. Det var hende en Trøst at tænke sig ham saa slet som muligt; hun blev koldere og roligere derved. Hun vilde bære sin Ulykke med Værdighed; hun havde ægtet en daarlig Person, – det var det hele. Til ham vilde hun intet sige. Det lignede jo ikke noget for hende, der var kommen til Skjæls Aar og Alder, at gjøre Væsen af sligt; det var jo at gjøre sig latterlig. Hun vilde trække sig ind i sig selv, være, som om intet var forefaldet. Men hendes Kjærlighed [391] var borte; hun elskede ikke denne Mand; det var en anden, hun havde troet at give sin Sjæl til. Nu var det forbi, det fik han finde sig i, for ingen kunde høste det, de ikke saaede. Det vilde bli ganske anderledes mellem dem her efter Dags, ikke saadan udadtil, men alligevel.

XXVI.

Det gik dog ikke saa let med at komme til Ro, som Constance søgte at indbilde sig. Hver Dag paany brød Smerten op i hende; undertiden naar Lorck med en Betoning af et Ord mindede hende om noget, som de plejede at le af, eller gav hende et Tilnavn, som tidligere altid havde bragt hende til at løbe hen og kysse ham, kunde hun ha skreget af Fortvivlelse over at ha mistet ham. Men værst var det om Nætterne, naar hun laa Time efter Time uden at kunne sove og var et værgeløst Bytte for sine martrende Tanker.

I disse Dage afslog hun at spasere med Mejer. En Gang gik hun dog med ham, og da Mejer med Bekymring spurgte om Grunden til hendes forandrede Udseende, sa hun, at hun var plaget af Hodepine og Søvnløshed. – Efterhvert som Lorck kom sig, følte han [393] dunkelt Forandringen hos sin Hustru. Naar han kjærtegnede hende, kunde han pludselig slippe hende i Forundring; det var, som holdt han en helt fremmed Kvinde i sine Arme. Det begyndte at forurolige og plage ham, at deres Forhold ikke mere var det gamle. Hvad kunde det dog stikke i? Hun tog imod hans Kys, men hun gav ham dem ikke tilbage, undtagen naar han bad hende, og da uden nogen Varme. Han blev mere tilbageholdende og gik i en stadig Spænding og ventede paa, at hun skulde mærke Forskjellen og savne hans Ømhed, og saa komme af sig selv og forlange den; men det skete ikke. Der gik Dage hen, uden at de vekslede et Kys, og det slog ham med pinlig Overraskelse, at netop da var hun paafaldende livlig og elskværdig i sit Væsen, som vilde hun med sin Oprømthed dække over Kulden og paa en Maade sætte ham Blaar i Øjnene. Hver Dag, som gik, syntes mere og mere at fæstne den nye Form, deres Samliv havde faat. Det gik over til at bli en Lidelse for ham. Der kom noget spejdende og nervøst i hans Væsen; undertiden var han pirrelig og opfarende, for saa bagefter at synke hen i en modløs Sørgmodighed.

En Morgen var Constance saa ilde tilpas, at hun blev liggende i Sengen langt opover Formiddagen. Om Natten havde hun lidt af Mavesmerter, der kom og gik i heftige Byger. [394] Paa Lorcks Spørsmaal om, hvad der fejlede hende, svarte hun, at hun havde Hodepine og vilde forsøge at sove. Hun havde i Øjeblikket ikke Lyst til at sige ham, at hun om Natten havde aborteret.

Hun laa med lukkede Øjne og følte en slap Tilfredshed over, hvad der var sket. Hun havde ønsket, det vilde gaa saaledes, og halvvejs ventet det. Den stærke Sindslidelse, hun paa det sidste havde gjennemgaat, var jo mere end Aarsag nok. Der paakom hende en Fornemmelse af Frihed og Lettelse; nu skulde hun da slippe for at føde til Verden et Pant paa en Kjærlighed, hun ikke længer nærede. Og hun sa til sig selv, at nu var den Krise, hendes Følelser for Lorck havde havt at gjennemgaa, overstaat. Det var jo ørkesløst og dumt at gaa og sørge over hans Fortid. Naar alt kom til alt, var det jo noget, som ikke skulde vedkomme hende. Det var lykkedes hende at kvæle baade Smerten og Uviljen; tilbage var blevet en resigneret Ligegyldighed, – det gik nok an at leve godt sammen, om man ikke netop elskede saa heftigt. Den Smule Mismod, tilsat med lidt Bitterhed og lidt Ærgrelse, som hun følte dybt inde hos sig, vilde nok forta sig. Han havde ikke bedraget hende; derimod var det hende, som havde været for naiv, for rask til at hengi sig i Drømme om en Lykke, som hun nu [395] forstod ikke eksisterte, ikke kunde eksistere, fordi Mænd var Mænd, og Kvinder saa anderledes, saa daarlig rustet, saa fuld af uklare Forestillinger. Hun havde været saa tossedum i sin forfengelige Indbildning om, at hans Elskov til hende var af en egen, af en højere Art. Sligt et Nonsens! Nu vidste hun Besked; hun havde strøget Illusionen af sig, som man kaster en Dragt, og stod færdig til at leve videre paa de givne Præmisser. I Grunden var det bedre saaledes, for nu var da Fodfæstet et virkeligt. Og kanske det var noget Tøv, at disse Kjærlighedsforbindelser af hvilken som helst Art gjorde et Menneske ringere eller voldte nogen Skade. Se nu Lorck, han var en udmærket Mand i alle Maader; hans Venner, enhver, der kjendte ham, var enig derom. Hun saa' nu selv, hvor hurtig en Kjærlighed kunde gaa i Stykker; hvis hun nu kom til at elske en anden? – – Ja, hvorfor ikke!

Det blev hende herefter en Glæde at ha Mejer til daglig Omgangsfælle. Naar hun sad og var trykket af sin Mands Selskab, virkede hans Komme som en Befrielse. Til sidst forekom hans Nærværelse hende som en Nødvendighed; hun gik og savnede ham, naar han ikke var tilstede. Lorck, der tilslut var kommen paa den Tanke, at Mejer stod bag Constances forandrede Opførsel, var altid til det [396] yderste høflig og imødekommende for at dække over sin Skinsyge, men der var dog en vis Stivhed i hans Væsen, som ikke lod sig skjule.

Constance syntes ikke længer om at være alene med sin Mand; hun generte sig for ham, og under Tiden forlod hun pludselig Værelset og gav sig noget at bestille med sit Tøj for at slippe bort en Stund.

En Gang da Lorck, der nu var oppe hele Dagen, keg ind i Soveværelset for at se, hvad hun bestilte, fôr hun op og gav sig til at trække sin store Kuffert frem fra Væggen.

«Nej, men Constance da, husk paa din Tilstand!» sa han i en bekymret, halvt, uvillig Tone.

Hun rettede sig op og saa' et Øjeblik paa ham.

«Det er forbi,» svarte hun koldt, «det var derfor jeg var daarlig forleden.» Hun tog atter fat i Kufferten.

Hendes hoverende, næsten fiendtlige Mine ramte ham som et ondt Slag. Han tumlede et Skridt tilbage.

«Og det fortæller du mig saaledes?» Stemmen røbede hans Forskrækkelse og Smerte.

«Det er jo ikke noget at gjøre videre Væsen af» – sa hun ligegyldigt.

Lorck tog et Tag i Døren som for at støtte sig. Han stirrede paa Constance med et hjælpeløst forbauset Blik. Hun var ham [397] en Gaade; det næsten svimlede for ham; hvad i al Verdens Rige var der foregaat med hende. Et Øjeblik tænkte han paa at fare løs paa hende og ryste en Forklaring ud af hende, men han kjendte sig saa mat og var samtidig saa hjærtebedrøvet, at han orkede det ikke.

Uden at sige noget gik han ind og satte sig i Sofaen; der la han sig tilbage i Puderne og græd.

XXVII.

Constance spaserede i Haven med Mejer. Lorck sov sin vante, lange Middagslur, det var det eneste, der endnu tydede paa, at han var Rekonvalescent.

«Var det virkelig Deres Alvor, at De vilde rejse, Mejer?» spurgte Constance.

«Ja, nu siden Lorck er kommen sig, – De trænger jo ikke længer til mig.»

«Jo vist trænger jeg til Dem. Hvem skal jeg saa spasere med om Eftermiddagen f. Eks.?»

«Jo, nu faar det bære til med mig –» sa Mejer med et tungsindigt Smil.

«Uf nej da!» udbrød Constance og stod pludselig stille.

«De ønsker, at jeg skal bli, bli fremdeles?» spurgte han.

«Ja, saa længe vi er her.»

Han gik et Øjeblik taus ved hendes Side. «Jeg kan lige godt bli som rejse,» sa han sørgmodigt.

[399] «Ja, for nu har jeg vænnet mig saa til Dem.» Hendes Tone lignede et Barns, der mærker, at det faar sin Vilje, men blir ved at overtale alligevel.

«Saa har jeg dog et Slags Øjemed,» vedblev han.

«De taler saa underligt,» sa Constance misbilligende. «De var ikke saadan før.»

«Mit Liv er saa medløst,» svarte han. «Tænke sig til en Fyr, som akkurat lige godt kunde lægge sig nedfor[n13] i Babylon f. Eks., som at foreta sig hvad som helst andet.»

«Jeg liker ikke det, at De aldrig kan tale alvorligt, Mejer, det er en farlig Vane at drive Spot med al Ting.»

«Spot –» sa han og saa paa hende. «Jeg trode, De kunde se tværs igjennem alt det.»

«Nej, jeg véd virkelig aldrig, om det er Spøg eller Alvor, naar De siger noget,» svarte hun og rystede paa Hodet.

«Hm! – Ja, i alt Fald vilde jeg ikke for nogen Pris ta bort, naar De ønsker, jeg skal bli – det kan De stole paa er Alvor.» Han kastede Hodet lidt bag over og drog Vejret dybt men lydløst.

Hun saa lidt sky hen til ham. Hans Mine var rolig, næsten mørk.

«Lad os være Venner, Mejer,» sa hun hjærteligt. «Vi har jo altid havt Fornøjelse af at tale sammen.»

[400] Fornøjelse! tænkte han og smilte sygt.

«Ja, ikke sandt?» la hun straks efter til.

«For mit Vedkommende har det været noget andet og mere end Fornøjelse,» svarte han, og der kom en svag Dirren i hans Stemme.

«Vi kan vist faa Hygge af hinanden, som Venner, mener jeg. – Tror De ikke?»

«Venskab mellem os to?» hans Tone var næsten barsk. «Hvad mener De med det?»

«Venskab er jo Venskab – jeg synes ikke, det Ord trænger til nogen nærmere Definition.»

Mejer gik og borede Spaserestokken ned i den grusede Vej og rev den op igjen for hvert Skridt, saa der kom dybe Furer i den fine, tørre Sand.

«For Dem vil et Venskab med mig bli en Luksusartikel, noget, De indkasserer saadan ved Siden af, for mig er det anderledes. – Det blir ikke lige for lige.»

«Det høres jo næsten beregnende,» sa Constance og søgte at slaa en spøgende Tone an.

«Ja, De har jo Deres paa det tørre,» vedblev han og slog det ophvirvlede Sand til Side med Stokken. «De har Hus og Hjem, Ager og Eng, Fæ og Ægtefælle og andet deslige. De er vistnok ogsaa temmelig lykkelig.» Han drejede pludselig Hodet om imod hende.

Constance blev rød. «Aa pyt!» sa hun hurtigt. – «Det er ikke værdt at tale for højt [401] om Lykken.» I det samme Sekund fôr det igjennem hende, at dette var Forræderi mod Lorck, men i næste nu tænkte hun, at hun ikke stod ham til Regnskab.

Mejer saa hurtigt, undersøgende hen paa hende.

«Rester og Stumper blir det bestandig,» vedblev hun i en affærdigende Tone, «hvis det da ikke er Ulykke og Jammer, hvad der er det almindeligste.»

Mejer kunde ikke begribe, hvorfor han pludselig blev saa glad; han maatte tvinge sig selv for ikke at gjøre hoppende Skridt.

«Ja vel, ja –» sa han og forsøgte at se ligegyldig ud. Ikke for nogen Pris vilde han faa hende til at sige mere, end hun selv ønskede.

Solen var nu gaat ned, og Lyset var med ét blet roligere og mere afdæmpet. Træerne syntes større, og Løvet havde faat en mørkere Farve.

«Hvor her er dejligt,» sa Constance, «denne dybe Fred – – og kjend, hvor Blomsterne dufter.»

«Paa en saadan Aften er det godt at leve,» sa Mejer og aandede op.

«De sa før, at Deres Liv var medløst –» begyndte Constance efter et Øjebliks Pause. «Hvad er nu det for et Snak?»

[402] «Jo, for det eneste, der har Værd for mig, er jeg for bestandig lukket ude fra,» svarte han.

«Men De med Deres Begavelse, Mejer–»

«Ja og Fremtid,» afbrød han hende. «Jeg, med mit Pund som Komponist, Dygtighed som Eksekutør – De hører jeg kan Lektien.»

«Uf, ti stille! Hvorfor vil De nu lade, som De ikke anser Dem selv for noget?»

«Jogu anser jeg mig for noget, men den er mig saa modbydelig denne Tale om, hvad man venter sig af mig! Den Beredvillighed, hvormed Folk indrømmer mig en Plads i deres Forhaabninger, finder jeg fornærmelig. De kan vente, til jeg ber om deres Attest.»

«Nu véd jeg da, hvad jeg skal tale om for at faa Dem i rigtig elskværdigt Humør,» sa Constance.

«Ja, for jeg er lige glad med det alt sammen,» udbrød Mejer. «Kjender De ikke Historien om ham, til hvis Vugge Feen kom og sa, at han skulde faa alt i Livet, kun ikke det højeste.» Han talte lavt, og der var en Klang som af Haabløshed i Stemmen.

Constance blev underlig beklemt.

«Deres Symfoni er saa dejlig,» sa hun stilfærdig. «At De har kunnet skabe den, maa dog ha voldt Dem den højeste Glæde.»

«Men De kjender den jo ikke, Frue,» udbrød han overrasket.

[403] «Jo, jeg gjør. I Rom – kan De huske Frøken Schwartz? hun havde den med sig og spilte den paa Sammenkomsterne i den skandinaviske Forening.»

«Ja saa! Og De har virkelig fundet Glæde i mit Arbejde?»

«Det er formodentlig dumt,» svarte Constance, «men det forekom mig, at jeg fandt hele mig selv i den Musik – alt, hvad jeg har gjenemlevet – men De hører vist ikke paa.»

«De tar fejl,» sa han sagte, «jeg lytter til hver Stavelse, fortæl mig mere.»

«Der var vist ikke mere – ja, for Slutningen forstod jeg ikke. Hvad har De ment med Slutningen?»

«Den er mit Livs Digt, en Fantasi om det, Feen sa, jeg aldrig skulde naa.» Der var en dyb Sørgmodighed i hans Stemme, som gik Constance lige til Sjælen.

«Aldrig skulde naa –» gjentog hun. «Det er De ikke alene om, Mejer – det højeste naar ingen.»

«Jo,» sa han heftigt. «Det er netop det forfærdelige at se paa, at en anden gaar hen og faar det.»

«Men De er endnu saa ung, Mejer – De kan jo ikke vide, hvad Livet har gjemt til Dem –»

Han stod pludselig stille og saa paa hende. [404] Saa bredte han Armene ud, la Hodet tilbage og hviskede: «Constance.»

Der gik et Ryk igjennem hende; i det første Sekund saa det ud til, at hun vilde synke over mod ham, men i næste Nu rettede hun sig op.

«Lad os ikke gjøre hinanden Fortræd, Mejer,» sa hun med bævende Stemme.

«Nej, ikke Fortræd,» gjentog han og lod Armene synke.

De gik videre i en langsom dvælende Takt, og de saa begge mod Jorden. Pludselig stod Lorck foran dem. De havde været saa optat af sig selv, at de ikke havde set ham nærme sig, og Vejens Drejninger havde ogsaa gjort sit for at skjule ham. Der blev et Øjebliks Forlegenhed ved det uventede Møde.

«Er du alt der?» sa Constance hurtigt. «Jeg trode, du sov.»

«Du véd maaske ikke, hvad Klokken er?»

«Nej, hvad er den da?»

«Halv ni.»

«Virkelig!» raabte hun. «Det maa jeg sige!» Han tog hendes Arm og la den i sin. «Vil du spasere mere?» spurgte han.

«Som du vil,» var Svaret.

«Det er en dejlig Aften,» bemærkede Mejer, «saa mild og stille.»

«Luften er dog en Smule kjølig,» svarte Lorck. «Jeg tænker, vi gaar ind og drikker Te.»

[405] De begav sig opover mod Hotellet. «Har du set de sidste Aviser, Mejer?» spurgte Lorck.

«Nej,» svarte han.

«Hjemme har de stygt Vejr, og nu gaar Spektakkelen for sig med Valgene Landet rundt. De agiterer og laver Myrmænd, saa det fyker efter.»

«Med Kristiania nytter det nu ikke,» sa Mejer, «det er en forstokket By.»

Snakket gik i staa. Lorck ønskede i sit stille Sind Mejer langt bort, men gjorde Vold paa sig selv for at skjule det.

«Mejer og jeg har været i Klammeri,» sa Constance, som nu var ganske fattet og gjerne vilde bringe det til at gaa imellem dem.

«Ja saa –» sa Lorck tørt.

«I Klammeri – det syntes jeg dog ikke, Frue.»

«Har De kanske ikke været sint, fordi jeg i al Beskedenhed tillod mig at formene, at De i Musiken havde noget at leve for?»

Mejer følte sig ilde berørt. For ham havde deres Samtale en Værdi, som han syntes var hans egen Ejendom.

«Saadan lader jeg bestandig,» sa han overlegen. «Det er altid min Manér, naar jeg ikke vil ind paa et Æmne.»

Nu var det hendes Tur at bli stødt. Hvert [406] Ord havde hun tat alvorligt, og nu reducerede han det hele til Fraser.

«Det maa være bekvemt at ha en saa færdig Form,» sa hun i en Tone, som om det interesserte hende.

«Aa ja, saamæn,» svarte han koldt.

«Jeg fik netop et Brev fra Hansen,» sa nu Lorck. «Han skjælder og smælder over Venstre. – Og du, Constance, han taler om et Brev og en Pakke, han har sendt. – Er der kommet noget, mens jeg var syg?»

Blodet for Constance til Hodet og tilbage til Hjærtet. Hendes Knæ skjælvede.

«Nej,» fik hun med Møje frem.

«Det er da besynderligt,» sa Lorck.

De var kommen op paa den oplyste Veranda foran Havestuen. Lorck følte hendes Arm skjælve i sin og betragtede hende opmærksomt, bare et Sekund, men det var nok til at la ham gjætte alt. Her var altsaa Grunden til den Forandring, som var foregaat med hende. Gud ske Lov, ikke andet, tænkte han og følte Trang til at ta hende i sine Arme og kysse hende. Den Sag skulde han nok bringe hende til at forstaa. Og han, som havde mistænkt Mejer!

«Jeg skal med Fornøjelse gaa hen paa Posthuset og spørge efter det savnede,» sa Mejer imødekommende.

[407] «Ikke paa nogen mulig Maade,» svarte Lorck med en Stemme, der pludselig lød oprømt. «Der er desuden lukket.»

En overstrømmende Venlighed kom op i ham. Mejer var en prægtig Fyr, en Kjærnekar! Hvor det var godt, at han ikke behøvede at anse ham for en hemmelig Fiende.

«Det er da ikke dit Alvor, at du vil rejse i Morgen, Mejer?» sa han.

«Skulde jeg rejst i Morgen?»

«Efter hvad du sa i Gaar. Men nu maa du vente og slaa Følge med os, – det er da det rimeligste.»

Constance undrede sig. Hun havde instinktmæssig mærket hans Uvilje mod Mejer, og med en Slags Tilfredsstillelse forstaat Grunden.

«Med største Fornøjelse,» svarte Mejer, «ja, det vil sige, hvis det da ikke trækker alt for længe ud.»

«Nej, vi vil afsted jo før jo heller. Jeg bare venter paa, at du skal bestemme Dagen, Constance.»

«Gjerne i Morgen for min Skyld,» svarte hun, – «hvis du bare føler dig stærk nok.»

«Skal vi sige Fredag? Passer det dig, Mejer?»

«Mig passer alle Dage.»

«Ja, altsaa paa Fredag da!»

Da de havde spist til Aften, passiarte de lidt med nogle Tyskere, som havde sine [408] Pladser ved Siden af dem ved Aftensbordet. Lorck længtes efter at bli alene med Constance og foreslog derfor ikke Mejer at følge op med paa Altanen, hvor han de sidste Par Aftener havde plejet at sidde og ryge en Cigar sammen med Lorck til et Glas Sherry. Han undskyldte sig med, at han var træt, rakte Mejer venlig Haanden til god Nat og nikkede til Constance, der straks rejste sig og fulgte ham.

Lampen var tændt deroppe, men Værelset syntes dog mørkt efter det blændende Gaslys paa Trappegangen. Constance hængte sin Hat og Kaabe op paa en Garderobe i Soveværelset og traadte hen til Vinduet, hvor hun gav sig til at se ud. Nu gik det ikke an at udsætte længere med at aabenbare Sandheden for Lorck. Hun

havde foresat sig at gi ham Brevet og Pakken, saa snart de var kommen op, men nu syntes det hende saa svært. Ordene, hun skulde sige, laa som Bly paa hendes Tunge. Bedst at vente til i Morgen.

«Kommer du ikke ind og sætter dig, Constance?»

Hun vendte sig om og saa Lorck i den aabne Dør.

Uden at svare gik hun hen til ham. Han tog hende ved Haanden og førte hende til den lille Hjørnesofa, hvor han drog hende ned ved Siden af sig. Han la sin Arm om hendes Liv [409] og fik hende til at hvile Hodet mod hans Skulder.

«Constance, min kjæreste Ven, lad mig saa faa det, Hansen har sendt, og som du har tat imod,» hviskede han.

Det gav indvendig et Sæt i hende, og hun følte som et Slags Skamfuldhed, men det gik straks over.

Uden at gjøre den ringeste Bevægelse svarte hun:

«Ja, det kom, mens du laa i Feber.»

Han klappede ømt hendes Hode. «Og saa har du læst Brevet? – Det maatte du jo. Min stakkels søde Conny.»

«Jeg trode, det angik Forretninger, som krævede Svar.»

«Naturligvis – naturligvis,» sa han blidt.

«Jeg skal hente det til dig.» Hun vilde rejse sig.

«Aa nej, vent lidt –, sid stille. Jeg vil tale med dig. Læg dit Hode tilbage igjen.»

«Jeg vil heller sidde oprejst –, jeg hører bedre da.»

Han holdt hendes Haand i begge sine. «Har du tat dig nær af dette? min lille Conny.»

Hun svarte ikke.

«Har du tat dig nær af det –?» gjentog han og kyssede hendes Haand.

Hun gjorde en hurtig Bevægelse til Siden [410] med Hodet og sa uvilligt: «Det nytter jo ikke at drøfte det. – Jeg vil helst slippe.»

«Du maa ikke tænke mere paa det, ikke la det forstyrre din Kjærlighed. – Der er ingen Grund til det. Dette ligger bag os. Vi har intet dermed at skaffe.»

Hun havde draget sig fra ham og sad nu med Haanden under Kinden og Albuen paa Bordet i en skraa Stilling. Lampelyset faldt paa den ene Side af Ansigtet. Det var blegt, og om Munden var der et ubestemmeligt sammensat Udtryk: Smerte og lidt Spot, Trods og Undseelse, Modvilje og noget af en forhærdet Bestemthed.

«Du véd jo, Constance,» vedblev han blødt, «at Mænd ikke lever kysk, ikke *kan*, ikke *bør* gjøre det. Og ikke sandt, Constance, du gik ikke til vort Ægteskab med urigtige Forestillinger paa dette Punkt.»

Hun sad aldeles ubevægelig. Han ventede paa, at hun skulde sige noget.

«Det er saa underligt at sidde her og tale og ikke faa et eneste Ord til Svar. Har du intet at sige, Constance?»

Hun gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden. «Jeg hører, hvad du siger,» sa hun, «og der er ikke noget at svare.»

«Disse løse Forbindelser, som unge Mænd indgaar med et eller andet Pigebarn –» vedblev Lorck lidt efter, «for ikke at tale om [411] den blot og bart kjønslige Omgang, har i Virkeligheden liden Betydning, ja, hvad det sidste angaar, ingen som helst. Det er et Nødværge, et Surrogat, om du vil, og har ikke den fjærneste Indvirkning paa en Mands Evne til senere hen at føle en virkelig Kjærlighed.» Han stansede og strøg hende fra Skulderen ned over Armen, langsomt og varsomt mange Gange. «Forstaar du ikke, at det er saa, Constance?»

Hun gjorde den forrige afværgende Bevægelse.

«Vi tænker saa forskjelligt om dette,» sa hun. «Ja, det vil sige, du kan ikke forstaa, hvorledes det er for mig.» Hun brast pludselig i Graad.

Han lod hende græde. Det varede kun et Minut eller to. Saa sad hun ubevægelig som før.

«Men det er ufornuftigt, urimeligt, taabeligt,» sa han lidt utaalmodig. «Hvis du ikke vinder Bugt med dette, saa kan det rent ødelægge vort Liv, og det synes jeg dog, du skulde være lidt forsigtig med.»

Der kom det forrige, besynderlige Udtryk om hendes Mund, og hun trak Øjenbrynene lidt i Vejret.

«Tror du ikke, jeg besidder den fulde Evne til at elske dig, Constance? Tror du ikke, jeg elsker dig saa højt som det er muligt?» spurgte han indtrængende.

[412] «Jeg véd ikke, jeg,» svarte hun i en træt Tone.

«Saa det véd du ikke!» han rejste sig pludselig op. Stemmen var helt forandret. – «Da kan jeg dog forsikre dig om, at du har faat en Kjærlighed saa frisk og god, som du kan ønske dig den.»

Hun svarte intet. Han gik i Taushed nogle Gange op og ned paa Gulvet.

Saa knælede han ned paa en Skammel ved hendes Fod og tog hendes Hænder mellem sine.

«Jeg forstaar, at det har gjort dig ondt, Conny min – nu begriber jeg dit forandrede Væsen, og det er mig en Lettelse, for dette maa der jo være Hjælp for. – Aa, Constance – du véd ikke, hvor jeg har lidt. – Jeg har været ulykkelig, skinsyg, tænk dig, skinsyg!» Han kyssede hendes Hænder og saa op til hende efter et Svar, men hun aabnede ikke sin Mund.

«Der er faldet en Sten fra mit Hjærte,» vedblev han. «I det Minut jeg paa dit Ansigt kunde læse Sammenhængen, var min Kummer borte. Ja, for ikke sandt, Constance, – du vil ikke tænke paa Fortiden, men paa Fremtiden, den er din. Du véd jo, hvor jeg længtedes efter dig, hvor træt jeg var af alt andet. Med dig begynder, som jeg saa tidt har sagt, mit egentlige Liv. – Du maa ikke [413] føle Uvilje mod mig for en Indbildnings Skyld.»

«Jeg føler ingen Uvilje,» sa hun tonløst.

«Men hvad er det da, hvorfor er du ikke som før?»

«Fordi det er blet saa anderledes. Glæden over din Kjærlighed er borte. Den er visnet, og kan aldrig gi Blomster mere. Det er det, som er sket. Intet andet.»

«Men den skal komme tilbage – jeg skal ikke gi tabt, før jeg har elsket den frem igjen. – Den skal blive større og sandere end før.»

Han rejste sig op og vilde trykke et Kys paa hendes Mund. Hun bøjede Hodet en Smule til Side, saa at han kun naaede hendes Kind.

«Undviger du mine Kjærtegn? Synes du ikke om, at jeg kysser dig?»

Hun havde rejst sig op og stod foran ham med nedhængende Arme og bortvendt Blik. Bare han vilde holde op – denne Eksamination var altfor ubehagelig, tænkte hun.

«Jo da» – sa hun med lavt Mæle, «kys mig bare, saa meget du vil.»

Han vendte sig hurtig og gik ind i Soveværelset, hvor hun hørte ham klæde sig af og gaa i Seng.

Constance blev længe siddende tilbagelænet i Sofaen med Armene over Kors paa Brystet. Hun tænkte paa Lorcks rolige Selvsikkerhed, [414] hans Tryghed for, at alt skulde komme i Orden, naar der blot intet var i Vejen med ham og hans Kjærlighed, hans Mangel paa Evne til at forstaa den simple Ting, at hun var ophørt at elske ham. Men inden hun vidste af det, sad hun og gjennemgik Samtalen med Mejer; hun smilte svagt, da det gik op for hende, at hun var meget mere optat af ham, end af dette med Lorck. Hun var glad for, at det var saaledes; for den Kval, hun fra først af havde lidt, var jo ikke til at taale. Hvor var dog Mejer et fængslende Menneske – den Klang, hans Stemme havde og dette Smil, der kom saa sjældent og lyste op hver Krog af hans Ansigt; hvor var dog det Smil bedaarende. Hvad vilde det ikke være at bli elsket af ham .... Hun lukkede Øjnene og slog Hænderne for Ansigtet – det var brændende varmt, og hendes Tindinger bankede.

XXVIII.

Et Par Dage senere var de paa Hjemvejen. Lorck havde siden ikke talt til Constance om deres indbyrdes Forhold.[n14] Han troede det rigtigst ikke at drøfte dette Tema; naar Constance blev ladt i Fred, vilde nok denne Stemning tabe sig. Hun var jo en fornuftig Kvinde, ganske fri for sentimentale Forestillinger, som vistnok maatte kunne gjøre Ulykke i et Ægteskab.

Han følte sig saa oplagt til at være elskværdig i denne Tid, ikke alene mod Constance men ogsaa mod Mejer. Han havde saa meget at meddele, saa meget at bringe paa Bane. Han var hver Dag i godt Humør, med en stedse aarvaagen Iver for at være behagelig, ikke larmende eller paa en iøjnefaldende Maade, tværtom beskeden og stilfærdig, som en, der ikke fordrer at lægges Mærke til. Der var kommet noget Dust i hans Væsen, som [416] virkede behageligt; om det saa var hans Stemme, saa havde den faat en mildere Klang.

De havde tilbragt et Par Dage i Kjøbenhavn. Det havde været stygt Vejr, og da Constance var træt, holdt de sig i Ro paa Hotellet og gik kun i Theatret om Aftenen. Nu var Barometret gaat op; Vinden og Regnet syntes at ha raset fra sig, og det var blevet klar Himmel med mild, næsten sommerlig Luft, skjønt de alt var midt i Oktober. De bestemte sig for at ta Søvejen direkte til Kristiania.

Dagen paa Dampskibet gik meget behageligt. Om Aftenen sad de oppe paa Dækket efter at ha spist til Aftens; Lorck og Mejer drak et Glas Toddy; Constance havde faat Sherry med Selters. De talte om de hyggelige Dage, de havde tilbragt sammen, og lovede hinanden at fortsætte Omgangen. Tilsidst drak de paa snarligt Gjensyn i Kristiania og paa en behagelig Vinter for dem alle. Saa brød de op og sa god Nat.

Der var mange Passagerer, og Lorcks havde ingen Separatkahyt kunnet faa. Constance skulde sove i Damekahytten.

Der var varmt og kvalmt der nede, og saa var der et Spædbarn, som ikke vilde holde Fred, men laa og gryntede og sutrede i et væk. Constance kunde ikke sove; hun vendte og drejede sig paa den smale Sofa, indtil hun [417] blev saa ophedet, at hun ikke kunde holde det ud. Saa stod hun op, kastede nogle Klædningsstykker paa

sig, svøbte sig i sin lange, bløde Rejsefrakke og gik op paa Dækket. Det var straalende dejligt Vejr; hun spaserede frem og tilbage og forsøgte at tænke sig ind i, hvordan det vilde bli at være kommen hjem. Saa gjennemgik hun det, der var foregaat i den lange Tid, de havde været paa Rejse. Hun havde været lykkelig, meget lykkelig – ja, det var den Gang hun elskede Lorck. Den Gang, hvor syntes det ikke langt tilbage i Tiden. Fremtiden havde set saa skjøn og lokkende ud, hun havde glædet sig til at leve den, – men nu, – ja nu var hun lige nær. Skjønt nej, – det var dog ganske anderledes. Hun var gift med en Mand, som hun i alt Fald kunde like, om hun ikke netop elskede ham, – og saa havde hun jo Mejer …

Pludselig dukkede der en Skikkelse op ved Siden af hende; hun vidste, det var Mejer, inden hun havde set det.

«Jeg haabede næsten, De vilde komme op igjen,» sa han med en Stemme, der forraadte hans Glæde.

Hendes Hjærte slog voldsomt, og det susede for hendes Øren.

«Det var umuligt at sove – et Barn som skreg, og slig kvælende Varme –»

[418] De gik langsomt ved Siden af hinanden; han begyndte at fortælle om Dampskibe, der havde været saa overfyldte, at Folk maatte ligge endog oppe i Merset. Hun morede sig over hans Skildring og kom selv med nogle Smaahistorier af samme Slags.

Der havde siddet nogle Efternølere her og der paa Dækket, Herrer med Cigar og et Glas foran sig, som lidt efter lidt søgte neden under. Nu var de to alene med Rormanden. Natten var fremdeles lun og stille; de utallige Stjærner spredte et blegt, tindrende Lysskjær omkring dem. Det regelmæssige Slag af Propellen, Lyden af Rattet, naar Roret drejedes, og det roligt skvulpende Sus af Vandet langs Skibets Sider havde for dem begge et blødt Behag.

«Lad os sætte os lidt,» sa Mejer.

«Jeg skulde vel gaat ned nu,» mumlede Constance, men satte sig alligevel paa en Bænk, der stod tværskibs op mod Røgesalonens Ydervæg.

«Ak ja,» sa Mejer og sukkede. «Al Ting faar en Ende.» Det lød som Slutningsbemærkningen til en foregaaende Betragtning.

Hun spurgte ikke, hvad han mente, men sa sørgmodigt: «Det sad ogsaa jeg og tænkte paa.»

«Samværet med Dem har gjort mig saa [419] god og glad,» vedblev han. «Hvor det er Synd, at det nu skal høre op.»

«Men det skal det, jo slet ikke,» sa hun næsten heftigt.

«Det blir dog paa en anden Maade. – Træffe Dem i Ny og Næ, med de selskabelige Formers Maske paa – uf, det blir afskyeligt.»

«De kan jo komme i vort Hjem, naar De vil –» sa hun.

«Men der er jo Deres Mand –,» det lød som om han vaandede sig.

Det gav et Sæt i hende. «Jeg trode, De likte ham godt,» sa hun forfjamsket.

«Det vilde jeg ogsaa gjøre, hvis han ikke var gift med Dem.»

Constance blev greben af en svimmel Fornemmelse. Hun vidste ikke, om det var Angst eller Glæde.

«De spøger,» sa hun og forsøgte at skjule Virkningen af hans Ord.

«Gjør mig den Tjeneste ikke at fornærme mig, jeg spøger aldrig med den Slags Ting.»

Constance ledte efter noget andet at tale om. Endelig fik hun fat i en Tanke.

«Skal De straks begynde Deres Informationer?» spurgte hun.

«Ja,» svarte han kort.

«Det maa være haardt i Begyndelsen, før en kommer i Trit,» vedblev hun.

«Ja» – sa han som før.

[420] Constance tænkte, hun burde gaa nu. Hun sad og fantaserte om, at hun rejste sig i et væk, sa god Nat og gik neden under; egentlig kunde hun ikke begribe, hvorfor hun ikke kom ned i Damekahytten, men blev værende paa samme Plet. Saa tog hun Mod til sig og vilde gjøre Alvor af det.

«Har De mange Informationer?» blev det til i Stedet for.

«Flere end nok,» svarte han og gjorde en utaalmodig Bevægelse.

Der blev en Pause. «Hvad skal det bety, at De sidder og snakker om dette?» spurgte han pludselig.

«Hvad det skal bety?» gjentog hun forsagt.

«Jeg tror for Resten, jeg stryger til Udlandet igjen,» sa han lidt efter. «Livet hjemme er ikke lysteligt Vinterdag – og ikke Sommerdag heller for den Sags Skyld. Og nu –» der kom noget i Stemmen, som syntes at ta Mælet fra ham.

«Ikke rejs!» sa hun med et Ryk.

«Hvorfor siger De det, Frue?» spurgte han og bøjede sig nærmere til hende. Der var en Angst og et Alvor i hans Tone, som gjorde hende ræd.

«For det er saa kjedeligt, naar ens Venner drager bort,» sa hun med tør og nervøs Stemme.

[421] Det stak i ham. Var hun da virkelig en Kokette, og vilde hun more sig med ham? Eller var hun saa let af Sind, at alt blev hende en Leg. Det passede ikke ind i det Billede, han havde af hende, men han kunde jo ha tat fejl.

«Aa pyt, ikke andet,» sa han haanligt, «De vil altid faa nok tilbage.»

Der slog pludselig en voldsom Smerte op i Constance; den skyllede som en Bølge hen over hendes Indre, og det syntes hende, at den Draabe for Draabe var bleven til af hendes Livs mangeartede Taarer. Hvad havde hun dog faat ud af sig selv? Hvor var Livets gode Indhold, den Værdi, hun skulde ha lagt sig til bedste, hvor var den blet af? Hendes Facit var Nul. Det havde været en Møje og Lejelse, en Leven paa Stumper og Stykker, en Fægten sig frem fra Dag til Dag. Hun længtedes tilbage til sin Mands Arme, – nej! ikke til hans Arme, men til den Tid, da hun havde været lykkelig der, skjønt nej, og tusind Gange nej! Hvad var det vel at længes efter – en Boble, som hun i sin Daarlighed havde tat for en fast Klode, stærk nok til at bære hendes Liv – en Boble, som *maatte* og skulde ende med at briste. Og nu sad hun her og følte sig dragen til en anden Mand, en anden Mand! Med Lyst og Trang til at kaste sig til hans Bryst og sige, at hun var hans. [422] Det skar igjennem hende, at hun var en utro Hustru; saa vidt var det altsaa kommet. – «En utro Hustru!» Hun slog Hænderne for Ansigtet og brød ud i Graad.

«Frue, – – Constance,» hviskede han og tog med sin Haand om hendes Skulder. Hun blev ved at hulke. «Har jeg gjort Dem Fortræd?» spurgte han ømt. «Tilgiv

mig, – jeg ber Dem.» Han fik fat i hendes Haand, som han trykkede til sine Læber mange Gange.

Hun følte hans Kys som en Dulmelse, men hendes Taarer blev ved at flyde. Omsider tørrede hun sit Ansigt.

«De skal ikke bry Dem om det,» sa hun lavt. «Det kom saadan over mig, – nu er det forbi – – Men, men, – det er ikke saa let at leve.» Hendes Bryst hævedes af et krampagtigt Suk.

Hendes pludselige Udbrud havde grebet ham dybt. Han kunde ha knælet for hende og bedækket hendes Klær med Kys. Han havde i denne Stund en tydelig Bevidsthed om, hvilken Rolle de vilde komme til at spille i hinandens Liv. Han var bleven sikker paa, at han ikke var hende ligegyldig, og det gik som en svimlende Jubel igjennem ham, at han en Gang skulde holde hende i sine Arme, saaledes som han havde drømt det. Han knugede Haanden mod Hjærtet for at dæmpe den brusende Lidenskab derinde og ventede lidt, før [423] han sa: «Nej, – det er ikke saa let, uden for den, der elsker lykkeligt.»

Der kom en Mand for at ta sit Tørn ved Roret. De fôr sammen ved Lyden af hans Skridt.

«Nu skal De gaa til Hvile, Constance,» sa Mejer og rejste sig. Han begyndte at trække hendes Hansker af. Hun gjorde ingen Modstand; han stak dem til sig og tog fat i hendes Hænder, som han flyttede omkring i sine egne; han kom op paa hendes Haandled og gled ned over igjen til Fingerspidserne med sagte Tryk. Saa lagde han den op paa sit Ansigt, trak dem ned paa sin Mund og kyssede dem indvendig og udvendig.

«God Nat, Constance,» hviskede han med skjælvende Stemme og slap hende.

Uden at se tilbage gik hun ned og la sig.

Mejer tændte en Cigar og blev endnu en Tid lang paa Dækket. Timerne gik som Minutter. Han var fyldt af en Stemning, som løftede ham ud af og over sit tidligere Jeg. Han hengav sig ikke til nogen bestemt Forestilling, havde næppe en ordentlig, sammenhængende Tankerække. En livsalig Glædesfølelse uden hverken Begyndelse eller Ende, fyldte ham; Livet var med et blet yndefuldt og smilende.

Da han endelig hen ad Morgenstunden laa udstrakt paa sin Køje, gjentog han atter og atter: «Dette er Lykke.»

[424] – Om Morgenen saa Constance bleg og forvaaget ud. Mejer viste sig kun for at ta Afsked. Lorck rystede hjærtelig hans Haand og bad ham ikke vente længe, før han besøgte dem. Paa Kajen vendte Mejer sig om og gav Constance en sidste Hilsen. Hun blev underlig greben af den Maade, hvorpaa han blottede sit Hode og stod hensunken i Tanker, indtil Lorck tog hende i Armen og sa, at Tøjet var ekspederet fra Toldboden og alt stod paa Drosken. Men paa Hjemvejen og længe efter saa hun atter og atter hans Blik og Hilsen, og hver Gang var det, som om hun skjælvede indvendig.

XXIX.

De tog ind paa Grand-Hotel, hvor de vilde bli, til de havde faat ordnet sit Hjem. Fru Hansen havde lejet Lejlighed til dem i Homansby ikke langt fra Constances forrige Bolig; hun havde hængt Gardiner op i alle Værelserne, flyttet Lorcks og Constances Møbler derop og bragt Kjøkken og Spisekammer i Orden.

Tilbage var kun at kjøbe nogle nye Ting, de vilde anskaffe sig, faa Malerierne ophængte, Bogskabene fyldte og Nipssagerne stillet op.

Det var tredje Dagen efter deres Tilbagekomst. Constance var just færdig med at ordne Smaatingene paa sit Skrivebord og saa' sig prøvende om. Saa gik hun ind i Dagligstuen; den var saa lun og hyggelig. Spisestuen var større, lys, med to Fag Vinduer, dekoreret med en Mængde Bladvækster og blomstrende Potteplanter.

[426] Hun kastede ogsaa et Blik paa Soveværelset; alt var udmærket; saa gik hun tilbage og lod sig glide ned i en Lænestol, den selvsamme, som hun i gamle Dage plejede at sidde og drømme i om Eftermiddagen foran Kakkelovnen. Hun sukkede og lukkede Øjnene; hun vilde tænke paa Fortid og Nutid, men Mejer kom imellem. Hun gjennemgik ethvert af deres Møder fra den allerførste Tid af. Hvorfor var hun ikke bleven forelsket i ham den Gang, for nu, – ja hvis hun nu havde været fri, saa vidste hun, hvordan det vilde gaat. Vilde gaat! Var det ikke allerede der? Nej, nej, nej! Hun havde altid været en hæderlig Kvinde, og noget andet vilde hun ikke by sig selv. –

Men hans Venskab vilde hun nyde; deri var intet ondt; det vilde bringe en Art af Rigdom ind i hendes Liv og forsone hende med alt andet.

Saa gjenkaldte hun sig Natten paa Dækket, hans Kys paa hendes Hænder, den Stemme, han havde havt – de Ord, han havde sagt, og saa det Afskedsblik. Mindet skyllede varmt hen over hende.

Lyden af Entréklokken brød ind over Stilheden og bragte hende med et heftigt Ryk tilbage til Nuet. Pigen kom og sa, at der var en Herre, som spurgte, om han kunde faa [427] hilse paa Fruen. Constance tog det Kort, hun rakte hende.

«Lad ham komme,» sa hun stakaandet og famlede efter noget i Lommen. I det ene Minut, som hengik, inden Mejer viste sig paa Tærskelen, havde Constance rejst sig op og sat sig ned flere Gange.

Hun rakte sin Haand ud imod ham.

«Det var morsomt at se Dem» – sa hun nervøst. «Hvordan har De det?»

Mejer stod og arbejdede med noget i Halsen, som kom i Vejen for hans Ord, mens han trykkede hendes varme Haand med sine kolde Fingre.

«Jeg mødte Deres Mand for lidt siden, han bad mig gaa op og se, hvordan De boede.»

«Havde De ikke tænkt paa det af Dem selv da?»

«Jeg vidste ikke –, jeg troede … Er De allerede i Orden?»

Constance fik sin Sikkerhed tilbage; Blegheden paa hendes Ansigt var borte; i Kinderne var der kommet en fin rød Farve, og Øjnene straalte med sin smukkeste Glans.

«Fuldstændigt» – svarte hun – «dette er mit Værelse, vil De se de andre?»

Han gik foran. «Her er Lorcks Departement,» sa hun, da de var kommet gjennem Spisestuen. «Her skal De se, Venteværelse, Modtagelsesværelse og Studereværelse.» Det [428] sidste var et lidet Rum med Vindu til Sidegaden, fuldpakket af Bøger og smukke polstrede Egetræsmøbler.

«Og her er Deres Territorium?» spurgte Mejer, da de var færdig med Besigtigelsen.

«Ja, dette er mit Værelse. Er det ikke hyggeligt?»

«Utroligt! og med Dem til Beboerske. – Jeg véd ikke, om det er, fordi Værelset er *Deres*, eller fordi *De* er Værelsets, at det ser saa bedaarende ud.»

Hun bøjede sig ned og slog et Støvgran af sin Kjole.

«Lad os prøve, hvordan det er at sidde i» – sa hun og skjøv en Stol hen til ham.

«Tænke sig til, at det bare er tre Dage siden vi kom,» begyndte Mejer, idet han satte sig.

«Ja kan De fatte det,» afbrød Constance, «jeg synes, det er Maaneder.»

«Evigheder!» – han slog ud med Haanden, «i Gaar og i Dag har ikke villet faa Ende, det er fordi jeg ikke har set Dem, Constance.»

Hun flyttede sig lidt paa Stolen. «Jeg synes ogsaa, det er saa længe,» sa hun.

«Jeg har gaat og fantaseret om at gaa herop,» begyndte han igjen, «og saa har jeg længtes saa ihærdigt efter Dem, at jeg til sidst kom i Vane med det, og syntes det var saa godt at ha noget at længes efter.»

[429] «De snakker, som De havde gaat slig i Aarevis,» hun smilte.

«Og saa har jeg uafladelig maattet tænke paa Dem som De var paa Dækket om Natten – uafladelig» – gjentog han med Betoning.

«Men det maa De glemme, Mejer.» – Der var noget bønligt i Stemmen. «Vi skal være Venner, kun Venner, lov mig, at De vil behandle mig som saadan.» Hun hævede Øjnene og fæstede dem paa ham.

Mejer svarte ikke straks; han sad og fortabte sig i, hvor dejlig hun var; det var saa sødt at høre hendes Stemme, være hende saa nær og føle hendes Øjne paa sit Ansigt.

«Ikke sandt, De lover mig det» – la hun til.

«Aa nej, lad mig slippe! Jeg kan ikke paa Forhaand bestemme at være saadan eller saadan mod Dem.» Tonen var klagende.

Hun gav sig til at overveje hans Ord, og saa' hen for sig med en bekymret Hoderysten.

«Jeg har elsket Dem hele mit Liv, fra den første Tid jeg saa Dem, og jeg har lidt i en Grad, saa De aner det ikke. – Giv mig Lov til at være, som jeg kan og maa.» Han havde rejst sig op og stod nu foran hende. «Jeg vil intet ondt gjøre Dem» – der kom en vemodig Klang i Stemmen. «Tror De vel det?»

Hun slog Øjnene ned; hendes Fingre pillede ved Kniplingen paa hendes Overkjole.

[430] «Tror De vel det?» gjentog han inderligere.

Hun saa' op paa ham og smilte sørgmodigt.

«Nej» – sa hun og rystede langsomt paa Hodet. «Men Mejer, Mejer, hvordan skal dette ende!» hun rejste sig og fôr hurtigt bortover Gulvet.

«Ende! Hvad tænker De paa det for? Der faar komme hvad der vil!» raabte han lidenskabeligt. «Jeg er Deres, – De ejer mig, hører De, Constance, De ejer mig!»

Hun holdt Hænderne for Ørene og virrede med Hodet, mens hun betragtede ham med forskræmte Øjne.

«De maa ikke være bange, Constance» – han talte roligere og gik nærmere til hende. «Ser jeg ud som en Røver eller Indbrudstyv? Hellere vilde jeg hugge min højre Haand af end strække den ud for at gribe efter Dem, naar De ikke frit gav mig Lov.»

Hun gav sig til at drive paa Gulvet, og Mejer kunde se, at det kjæmpede i hende.

«De skal lære at være tryg ved mig, Constance – ingen i Verden kan være ømmere over Dem end jeg.» Han rakte Hænderne ud imod hende.

Hun stod stille foran ham, tog om begge hans Hænder og knugede dem et Øjeblik.

«De skal være god, Mejer, bare god» – sa hun med lav Stemme og saa' ham angstfuld [431] ind i Øjnene. Saa slap hun Hænderne og begyndte atter at gaa op og ned.

«Constance, jeg har en Bøn til Dem: kald mig Harald, naar vi er alene,» bad han – «aa gjør det, Constance.»

Hun nikkede og blev ved at gaa.

«Der kommer nogen» –. Hun gik hen og aabnede Døren.

«Har Mejer ikke været her?» spurgte Lorcks Stemme fra Entrén.

«Han sidder her,» var Svaret. Hun sendte ham over Skulderen et Blik som sa: Sæt Dem dog. Han følte sig elektrisk berørt; det var jo en Godkjendelse af deres hemmelige Forstaaelse.

«Nu, hvad siger du, Mejer, er her ikke noksaa beboeligt?»

Lorck var traadt indenfor og saa' sig veltilfreds om.

De talte lidt om Stuernes udmærkede Beliggenhed, om den Fordel det var at ha Formiddagssolen og om andet lignende.

– «Saa flytter vi altsaa hjem i Aften, Constance,» sa Lorck, da Mejer var gaat. «Du følger vel med ned paa Hotellet og pakker Sagerne sammen?»

«Ja lad os saa komme af Sted straks,» svarte hun.

«Aa nej vent lidt, her er saa hyggeligt,» han begyndte at lukke Dørene op, «her ser jo [432] formelig elegant ud, naar der staar aabent til alle Værelserne.» Han gned fornøjet Hænderne og satte sig, saa at han kunde overskue det hele.

«Og saa flink som du har været! Kom hen til mig, Constance. Er det ikke dejligt at være hjemme i vort eget nydelige Hjem?»

«Jo» – sa hun aandsfraværende.

Han trykkede hende ned paa sit Knæ, tog fat i hendes Hænder og gav sig til sagte at gynge hende op og ned, mens han nynnede: «Ride, ride Ranke».

«Nej, nej – hold op – jeg maa ud og tale med Pigen.» Hun kom sig hurtig løs.

Han sad igjen beklemt om Hjærtet. Siden hin Aften i Lausanne havde han ikke trængt ind paa hende med noget Kjærtegn. Han havde ventet paa, at hun skulde komme til ham. Han besad jo hendes Kjærlighed, og det var vel dog den stærkeste Bundsforvandt, som gaves. Han og den i Fællesskab maatte jo vinde Bugt med den smule Skade, som hin dumme Tilfældighed havde anrettet.

Han havde været som en Bejler imod hende fra den Dag af, da han fik Sandheden at vide. For hendes mindste Smil havde han været glad som for det Bifald, man høster for sit Arbejde. Og hvert et Haandtryk, hvert et Blik, hver en snedig opfunden Situation maatte jo ha fortalt hende, hvorledes han længtedes.

[433] – Hans Sind havde været saa alvorligt og saa mildt; han havde tydelig mærket, hvorledes hans Maade at ta dette paa havde gjort ham til et bedre Menneske. Det var saa velgjørende. Og naar Constance var bleven helbredet, vilde hun rørt takke ham, fordi han havde reddet Lykken for dem. Saa vilde hun komme med sine Arme om hans Hals og trykke sine Læber mod hans, mange Gange, og saa vilde han svare: jeg vilde lære dig at se, Conny, hvor god min Kjærlighed var. –

Men nu var der hengaat fjorten Dage, uden at hun havde gjort det ringeste Tegn til at nærme sig ham. Efter Ankomsten til Kristiania havde han dog troet at mærke gode Symptomer. Der var kommet noget melankolsk, frygtsomt jomfrueligt over hende. Hendes Stemme havde været saa blød og mild, og naar hun sad for sig selv,

kunde hun se saa bevæget, saa længselsfuld ud. Han havde tænkt sig at være Maalet saa nær.

Nu begyndte Modet at svigte ham, thi for et Øjeblik siden havde hun siddet paa hans Knæ, kold og uberørt som en Statue. Var da hendes Kjærlighed forbi? Umuligt! der var jo ikke foregaat noget, som kunde retfærdiggjøre en slig Forvandling. Hun maatte ville eksperimentere med ham, straffe ham, hævne sig paa en Vis. Han blev bitter imod hende; hun var [434] dog en haard og sfinksagtig Kvinde. Maaske skulde hun slet ikke tages paa med denne varsomme Ømhed, men var en af dem, der trængte til en Overmand. Han vilde sætte haardt imod haardt; hun skulde faa føle hans Mishag og Kulde, indtil hun kom og tiggede om hans Kjærlighed. Men da skulde hun ogsaa faa den; da vilde han i fuldt Maal la hende nyde den Salighed det var at komme tilbage til hans Favn.

Constance havde tat Tøjet paa; hun stod i Entrén og kunde ikke bekvemme sig til at lukke paa Døren og sige til Lorck, at hun var færdig til at gaa. Det var jo saa topmaalt dumt at staa der og kvie sig for at kalde paa ham; det var blevet som i Ægteskabets første Tid; hun likte sig ikke sammen med ham. Hun gav sig noget at bestille foran Spejlet, gik saa ind i Soveværelset og satte sig paa Kanten af en Stol. Hun vilde vente, indtil han kom og saa' efter hende. Men Minutterne gik, og til sidst fik hun den Idé, at han var falden i Søvn. Det maatte hun undersøge. –

Der sad han i samme Stol med Hodet tilbagelænet, Øjnene vidaabne og Hænderne foldet helt oppe paa Brystet. Der var noget stivnet over Ansigtet; Underlæben var stærkt nedtrukket i begge Mundvigerne, og hans Mine var barsk og mørk.

[435] Constance fôr uvilkaarlig sammen; det slog hende, at han saa' gammel og slap ud.

Lorck rettede sig op og betragtede Constance med en Blanding af Behag og Vrede. Det sorte, fine Stof i hendes Kjole med de mange Kniplinger og Atlaskessløjfer og det fikse, moderne Snit, klædte hende saa godt. Paa Hodet havde hun en blød, sort Filthat med en lang, broncefarvet Strudsfjær; Overstykket var af tyk, sort Silke med et Brus af Kniplinger om Halsen og nedover Brystet. De lange franske Hansker af Fjærens Farve sad glat og stramt om Fingrene, og i Haanden holdt hun en sort Atlaskes kniplingsbesat Entouscas foret med brungul Silke. Lorck tænkte paa, hvor dejlig hun saa' ud og sukkede.

«Skal vi saa gaa?» spurgte Constance, staaende i Døren.

«Ja» – svarte han kort og rejste sig.

Om Aftenen da Constance sad i Soveværelset og redte sit Haar foran Spejlet, gik Lorck op og ned inde i sit Modtagelsesværelse med en Cigar, som han mod Sædvane røg stærkt af. Han havde hele Aftenen ikke henvendt et Ord til Constance. Maaltidet havde de spist i Taushed. Naar Constance spurgte om et eller andet eller kom med en Bemærkning, havde han svaret med Enstavelsesord saa trævent som muligt. [436] Saa havde Constance rejst sig og var med et kort: «Jeg vil lægge mig,» gaat fra ham.

Denne Ligegyldighed opirrede Lorck. Han spekulerte paa Midler til at kue hende. Hjalp ikke hans Kulde, maatte han finde paa noget andet. Han foresatte sig at forsøge at være hensynsløs. Han vilde gaa sin Vej paa de urimeligste Tider, udebli fra Maaltider, komme hjem midt paa Natten og svare, at det ikke kom hende ved, naar hun spurgte, hvor han havde været, lade, som om hun var ham det ligegyldigste paa Jorden.

Pludselig stod han stille. Nu laa hun maaske allerede og sov i sin Seng, og saa fik han ingen Lejlighed til at vise hende, at han vilde lægge sig uden at sige hende god Nat. Han kastede Cigaren og skyndte sig ind til hende.

Da han kom ind, var Constance færdig med Haaret. En Lyst til at gaa hen og omfavne hende overfaldt ham, men han betvang sig, vendte sig hurtig bort og begyndte at klæde sig af. Der sad hun paa Sengekanten og saa' saa bedrøvet og mild ud. Han betragtede hende uafbrudt, mens han trak Uhret op. Han kunde ikke længer staa imod. Glemte var Planerne om Tugt og Opdragelse. Inden han vidste af det sad han ved Siden af hende, la sin Arm om hendes Liv og trak hende ind til sig.

[437] «Constance» – hviskede han – «hvorlænge skal dette vare?»

«Hvad for noget?» – mumlede hun med bortvendt Hode og forsøgte at stemme sine Hænder mod Sengekanten.

«Din Ukjærlighed, denne Fjernhed. Skal vi ikke leve sammen som to Mennesker, der elsker hinanden?»

Hun følte det i denne Stund klarere end nogen Sinde, at hendes Kjærlighed var død, og at hun burde sige ham det helt ud. Men hun manglede Mod. Han havde lagt hendes Hode op til sit Bryst, saa' at hendes Ansigt var skjult. Havde Lorck kunnet se Udtrykket i hendes Øjne, vilde han maaske ha sluppet hende. Nu tog han hendes viljeløse given sig hen under hans Kjærtegn for noget andet end det var.

Men den næste Morgen da Lorck var borte, laa Constance paa Knæ foran Sengen og græd paa sin Hodepude som i hendes første Ægteskabs tidligste Dage.

XXX.

Vinteren var forbi; den havde dette Aar været mild og kortere end sædvanlig. Man var endnu kun i Marts, og dog kjendte man alt et Pust af Vaar i Luften.

For at bøde paa Manglen af Kanefarter og Isfornøjelser havde Byens selskabelige Kredse udfoldet en stor Virksomhed, især de sidste Par Maaneder. Man havde spillet Privatkomedie, gjort Baller og foranstaltet Bazartableauer. Til Slutning vilde Kunstnerforeningen lave et Karneval.

Lorcks havde været meget med; selv havde de ogsaa git nogle Fester.

I Vinterens Løb havde Lorck prøvet alle Midler for at faa Constance til at bli den gamle. Han havde forsømt hende, gjort alt, hvad en hensynsløs Ægtemand kan finde paa af de Ting, som ødelægger det daglige Samlivs Hygge, men forgjæves. Constance havde fra [439] først af mødt hans Adfærd med uforstyrrelig Ro. Det saa' ud, som om intet kunde rive hende ud af den Ligegyldighed, hvori hun sad forskanset. Altid det samme høflige Væsen: imødekommende og afvisende paa en Gang.

Men hemmelig plagede hans Opførsel hende; det pinte hende at være i Værelse med ham, naar hver en Bevægelse udstraalte hans Uvilje, hvert et Blik var ladet med Uvejr. Især at sidde til Bords med ham! Aa disse stumme Maaltider – hvor hun hadede dem! Skulde hun by ham mere, fik hun næsten ikke Ordene frem. Efterhaanden udviklede der sig hos hende en heftig Uvilje mod ham, blandet med en trykkende Frygtagtighed. Hun aandede op, naar han gik ud og fik Hjærtebanken af Modvilje, naar hun hørte ham komme hjem.

Ofte løb hun ud af Stuen for at slippe at sidde der, naar han kom ind. Undertiden gik der Dage hen, hvor han ikke henvendte et Ord til hende. Spurgte hun om noget, var det modstræbende, at han gav Svar.

Hun begyndte at lide af Nervøsitet og Hjærtebeklemmelse, og til sidst kom der op i hende en oprørsk Forargelse. Der gik han og behandlede hende som en afhængig Slægtning eller som en undergiven, der har forgaat sig, og til Straf skal faa føle

Husherrens Unaade. Hun vilde ikke længer finde sig i det, men [440] besluttede at sætte haardt imod haardt. Lorck blev først forbauset og til sidst rasende vred. Engang hun havde git ham et affejende Svar, stod han stille foran hende og sa, at hun var en ondskabsfuld Kvinde.

«Jeg forstaar dig ikke,» svarte hun koldt.

«Den beregnende Kulde, hvormed du driver mig op til en Tilstand af Sindslidelse!» udbrød han. «Hvorfor handler du saaledes?»

«Du tar aldeles fejl, – du gaar om i en Indbildning» – hun trak paa Skuldrene. «Jeg gjør intet af det, du beskylder mig for.»

«Er det da ikke fra dig, at al denne forfærdelige Uhygge kommer? Skulde du virkelig være i Uvidenhed derom?» spurgte han.

«Nej, det er ikke fra mig» – sa hun kort – «det er dig, som er saa tyrannisk.»

Lorck spilede Øjnene op. «Tyrannisk?» gjentog han.

«Ved et Magtmiddel vil du tvinge mig til at være anderledes, end jeg kan og vil, og saa behandler du mig paa en Maade, som du ikke vilde vove at by nogen anden.» Hun saa' udfordrende paa ham.

«Men hvorfor er du saa ukjærlig, Constance? Forstaar du ikke for en Lidelse, du derved bereder mig? Det Liv, vi fører sammen, er ikke, hvad jeg havde tænkt mig» – sa han bedrøvet.

[441] «Men begriber du da ikke, at det er taabeligt at ville skjænde sig Kjærlighed til?» Hun vendte sig utaalmodigt fra ham.

Der kom et Udtryk i hans Blik som hos et saaret Dyr; han gik stille ud af Stuen.

Disse hendes Ord gjorde et dybt Indtryk paa ham; de blev ved at klinge i hans Øren med en skjærende Lyd, der gik ham isnende gjennem Nerverne, som naar man skribler paa en Stentavle med en Jærnspiger. –

Siden da var Lorck hørt op med at eksperimentere. Han tog sin Tilflugt til Arbejde og kastede sig ind i en utrættelig Virksomhed. Foruden sin store Praksis var han Viceformand i Lægeforeningen, Redaktør af et medicinsk Tidsskrift og tog virksom Del i forskjellige kommunale Gjøremaal. Han syntes, det var bedst saaledes, for saa fik han ikke saa megen Tid til at spekulere over sine huslige Forhold. Men Haabet

om at tilbagevinde sin Hustrus Kjærlighed havde han dog ikke tat Afsked med. Han kunde trænge det helt ned paa Bunden af sit Sind; men slippe det formaaede han ikke. Tiden fik raade, det nyttede jo ikke at ville tvinge sig frem.

Undertiden plagedes han af Skinsyge. Tanken om, at Constance kunde foretrække en anden voldte ham en utaalelig Smerte. Naar han ude i Selskab saa' hende staa og [442] tale med Herrerne og være saa fængslende og livlig, var det som et Stik af en Kniv i hans Hjærte. Men han beherskede sig altid. Ikke for nogen Pris vilde han, at man skulde mærke hans Svaghed. Desuden var det jo taabeligt ikke at kunne taale, at ens Kone talte med en anden. Saadant var ogsaa ganske momentant.

Værre var det med Mejer, som var bleven deres intime Husven, og hvis Selskab øjensynlig var Constance kjært. Om Eftermiddagen naar Konsulationstiden var til Ende, traf han meget hyppig Mejer[n15] hos Constance, naar han kom derind, før han gik i Praksis. Beslaglagt som han var af sit Arbejde, kunde han saa sjeldent være Tredjemand.

Det blev ham mere og mere utaaleligt at vide ham saa meget sammen med hende. Han var dog ikke for Alvor bange; at hans Kone kunde nære, end sige bortgi noget, der lignede Kjærlighed til en anden Mand, kunde umulig trænge ind i hans Forestilling. Han trøstede sig ogsaa med, at Constance vistnok i Grunden var en kold Natur, som ikke havde megen Ømhed at skalte med. Og saa var hun jo en hæderlig Kvinde; at mistænke hende vilde være en Fornærmelse.

Anderledes med Mejer; han kjendte Mandfolkene og vidste, hvor langt man kunde tro dem i den Slags Affærer. Et Par Gange [443] havde han opdaget et Glimt i Mejers Øjne, naar de fulgte Constance gjennem Stuerne, eller løftedes ved hendes Indtrædelse, som i høj Grad havde mishaget ham. Han vilde git sin halve Formue for at faa ham fjernet i alt Fald fra[n16] sit Hus, men hans Frygt for at gjøre sig latterlig, hindrede ham fra at foreta sig noget i dette Øjemed. Den venskabelige Tone, som altid havde hersket mellem ham og Mejer, gjorde det ogsaa vanskeligt at slaa om. –

Mejer var imidlertid saa optat af sit Forhold til Constance, at han intet mærkede til Lorcks sande Stemning. Hun havde for længe siden tilstaat ham, at hun følte Kjærlighed for ham, men samtidig erklæret, at hun vilde sætte alt ind paa at bekjæmpe den. Hun havde foreholdt ham, at de skulde og kunde være Venner, sagt, at hun vilde foragte sig selv, om hun blev en utro Hustru, og bønfaldt ham om at være enig med hende i, at det var bedst saaledes. Mejer havde svaret, at det søndersled hans Hjærte kun at besidde hendes Venskab, men at hendes Vilje var

hans Lov. Han havde ogsaa trolig stridt for at holde sig dette efterretteligt. Til sidst var hun bleven tryg ved ham, og da gav hun sig hen i Forholdet med en overstrømmende Fortrolighed. Det gjorde ham saa rig og lykkelig, at det foreløbig blev ham en let Sag at holde Styr [444] paa sig selv. Der var en Art Tilbedelse i hans Elskov, for det var ham en Fest blot at sidde ved hendes Side, høre hendes Stemme og veksle Ord med hende, var det end de alleralmindeligste. Og alle disse smaa Beviser paa Gunst og Udmærkelse, som en Kvinde ganske uformærket kan drysse ud over den Mand, som er hendes Hjærtes Yndling, henrykte ham saaledes, at der var Tider, hvor han syntes, han aldrig vilde begjære mere. Hun fyldte ham ganske; fra Dag til Dag levede han i det, han havde vundet i Samvær med hende og af Visheden om snart at skulle gjense hende. Livet var blevet nyt for ham; det var herligt at være hos hende, og at arbejde tyktes ham at spare op paa Glæden. Undertiden kunde der jo rigtig nok komme op i ham en bitter Græmmelse over, at den Kvinde, han ene i Verden brød sig om, var en anden Mands Hustru. Et Par Gange havde han ogsaa git denne Stemning Luft til Constance. Men hun behøvede blot at se bedende paa ham og minde ham om deres Aftale for at faa ham til at høre op.

Engang havde han bebrejdet hende, at hun var slig; han forstod hende ikke. Hun elskede jo ikke Lorck men ham; hvorfor fik han saa ikke hendes Kjærlighed? Hvad var det hun stillede sin Samvittighed tilfreds med? Utroskaben stak jo deri, at hun havde [445] tat sit Hjærte fra Lorck og bar Elskov til en anden. Da havde Constance siddet og rokket frem og tilbage med en vaandefuld Mine og en sagte Klagelyd og til sidst svaret med lav Stemme, at der var Forskjel paa Utroskab og Ægteskabsbrud. Og saa havde Mejer gjentat, hvad han ofte før havde sagt, at den Kjærlighed, hun ikke gav ham frit og angerløst, vilde han end ikke ta imod.

Men den Dag havde der været noget over hende, som gjorde, at han forlod hende med Forvisningen om, at Timen, da hun vilde synke i hans Arme og sige: jeg er din, ikke var fjern. –

Det var Dagen før Karnevalet; Lorck havde modstræbende tegnet sig og sin Kone; han havde Venner i Festkomitéen, som saa at sige tvang ham til det.

Constance sad inde i Spisestuen og syede paa Karnevalsdragten. Hun havde hjulpet til hele Dagen, for hun kunde saa godt like at arbejde sammen med den tækkelige Emma Sypige, der var saa flink og opfindsom. Det var en tyveaarig Blondine med smaakruset Haar, opsat i Nakken i en svær Fletteknude, friske, røde Kinder og blaa Øjne af en dyb og fugtig Glans. Hendes Figur kunde man ikke la være at beundre;

det var Ryggen især; den var saa strak og kraftig, men dog saa [446] fintliniet; Midien var trillende rund og Brystet saa smukt hvælvet.

Constance saa' paa Uhret; hun ventede Mejer; Lorck var ude i Praksis og kunde først komme hjem henad Titiden; han havde mange Syge i denne Tid.

«Ja saa er det bare at sy Knapperne i og fæste Remmerne til Bøttet» – sa Constance, idet hun satte Naal og Fingerbøl fra sig og løste af sig det store Forklæde hun havde siddet med. «Nu kan jeg gjerne gaa min Vej, ikke sandt Emma?»

«Jo det kan Fruen saa godt» – svarte Emma med et beskedent Smil.

Constance hørte det gaa i Dagligstuen og keg ind gjennem den halvaabne Dør.

«God Aften, Mejer!» raabte hun. «Kom her, skal De faa se!

Straks efter stod han ved Siden af hende.

«Her er Skjørtet» – sa hun, «rød Silke med Guldborder, Strømperne er lidt for lyse, jeg kunde ikke faa den rigtige Farve – og Skoene, se hvor lækre med gule smaa Spænder. Og er ikke Forklædet nydeligt? den lille Lomme er saa fiks. Mælkebøttet der skal jeg bære paa Ryggen, se paa Remmerne, de lugter af Russelær, og Hodetøjet er saa klædeligt» – hun satte det paa og tog det straks af igjen. «Lad mig faa laane Livet et Øjeblik, – men Gud, Emma, De sætter jo Knapperne [447] i Ryggen!» Constance lo. Emma sad med et Ansigt saa rødt som det var dyppet i Blod og pillede ved Knapperne med dirrende Fingre. Constance kunde ikke begribe, hvad der gik af hende. Hun tog Livet og viste det til Mejer, der bøjede sig ned for at ta op den ene Sko, som han havde tabt paa Gulvet. Constance studsede et Øjeblik; hun havde Fornemmelsen af noget, hun vidste ikke hvad.

Rutsch, ratsch … det var Emma som væltede Sykurven med Snellerne paa Gulvet; Constance og Mejer fôr i Vejret. Emma laa alt paa Knæ og samlede dem op igjen.

«Kjender De Emma Sypige?» spurgte Constance, da de sad i Daglistuen.

«Hvor falder De paa det?»

«Hun var saa underlig – saa De ikke, hvor rød hun blev?»

«Jeg har set hende sidde og sy et Par Gange hos min Mor, tror jeg nok» – sa Mejer efter et Øjebliks Betænkning.

«Det maa jeg sige er blufærdigt! men hun er nu ogsaa virkelig en sød liden Pige» – henkastede Constance. «Hvad skal De ha paa i Morgen?»

«Domino.»

«Men saa kjender jeg Dem jo ikke fra de andre.»

«Det gjør jo heller intet; jeg kjender jo [448] Dem. Er det Lorck, som kommer?» Mejer lyttede.

«Nej det er Emma Sypige, som gaar,» svarte Constance, idet hun rejste sig og gik ind i Spisestuen. Mejer fulgte efter. Constance la Maskeradedragten ned i en stor, aflang Kurv. Han stod og iagttog, hvorledes hun strøg og glattede paa Stykkerne og la Folderne tilrette, og de bløde Bevægelser af hendes Hænder, hendes Skikkelses dvælende Holdning virkede paa ham med et magnetisk Behag.

«Vil De gjøre mig en stor Glæde?» spurgte han, da hun stod i Begreb med at dække Kurven til,

«Nu?» Hun vendte sig raskt om.

«Tag Dragten paa og lad mig se Dem i den.»

Hun smilte og syntes at betænke sig.

«Aa gjør det, Constance,» bad han. «Jeg vilde det saa forfærdelig gjerne.»

«Ja saa gaa med Dem da!» raabte hun overgivent. «Jeg kan jo ikke gjøre det, mens De staar der og hænger over mig.»

Han takkede hende med et lykkeligt Nik og gik ind i hendes Værelse.

Efter en Stunds Forløb kom hun fuldt klædt, med Masken i Haanden. Hun saa' godt ud; hvert mindste Stykke fremhævede hendes Skikkelses Skjønhed, lige fra de smale Parisersko, [449] der viste Anklernes smukke Form, til den mangeradede Perlesnor om hendes blottede Hals. Den kortskjødede Trøje med de bitte smaa Pufærmer sad stramt og glat om hendes Midie; det svære blanke Haar hang opløst over Ryg og Skuldre, og Hodetøjets røde og gyldne Baandender stod prægtig sammen med dets mørke Farve.

Mejer blev betagen staaende med tilbagebøjet Hode som i Forbauselse.

Constance følte sig en Smule forlegen ved den uvante Situation.

«Melkebøttet er det sødeste af alt» – sa hun og vendte Ryggen til, for at han skulde se paa det.

«Det er nydeligt altsammen. Nydeligt,» gjentog han langsomt. «Hvor De dog er forvandlet; tænke sig, at De kunde komme til at se saadan ud.»

«Hvordan?» spurgte hun.

«Som et Æventyr, en Landsbyroman med forklædte Prinsesser i – aa Snak, det er Vrøvl! De er meget dejligere end som saa.»

«De snakker» – sa Constance og lo med rødmende Kinder, «men se nu!»

Hun satte den sorte Silkemaske paa og traadte hen foran Spejlet.

«Hvad vil De med den sorte Tingest!» Han gik tæt hen til hende, greb med begge [450] Hænder om Gummihæmperne, der sad rundt Ørerne og tog Masken bort.

«Au!» skreg Constance – «er De gal, Mejer?»

«Rev jeg Dem i Haaret? Om Forladelse, gjorde det virkelig saa ondt?» han saa' fortvilet ud.

«De skulde bare kjendt det, De» – klynkede hun.

Han strøg Haaret tilbage langs med Øret og klappede det sagte.

Hun tog sig op til Stedet, hvor han havde revet og kom derved til at røre ved hans Fingre. Han greb Haanden og la den over sine Øjne; saa bed han med Læberne i den.

Constance stod foran ham med nedslagne Øjne. Hun hang med Hodet som en saaret Fugl, og Ansigtet blev blegt. Hun saa' frygtsomt op paa ham og mødte et Blik fuldt af den usigeligste, smertefuldeste Ømhed.

Der kom et Ryk gjennem hendes Legeme, som vilde hun gaa bagover, men i næste Nu gav hun efter for en uimodstaaelig Trang. Hun slog Armene om hans Hals og la sig ind til ham.

Det svimlede for ham. Han greb om hende med begge Arme, knugede hende mod sit Bryst og borede Ansigtet ned i hendes Hals med et langt Suk som af Forløsning og Lettelse.

Hun blev forskrækket over hans Heftighed og vilde gjøre sig løs.

[451] «Et Øjeblik, kun et Øjeblik» – hviskede han og holdt hende fast. «Se saa» – sa han derpaa og lod sine Arme langsomt glide nedover, indtil han fik fat i hendes Hænder.

«Dejligste, sødeste» – hviskede han.

«Nej nej, De maa ikke» – raabte Constance angst og løb ud af Stuen.

Mejer gled ned paa en Stol og dækkede for sit Ansigt.

Han følte hendes faste, fine Legeme i sine Arme, kjendte Duften af hendes bløde Hals, og det varme Tryk af hendes Læber brændte paa hans Kind. Han sad som en beruset, der svælger i den Nydelse hans Tilstand gir ham.

En Dør, som blev aabnet, bragte ham til at løfte Hodet. Det var Constance i sin Hverdagsdragt. Der gik en Slags Gysen igjennem hende, og hun stod stille i nogle Sekunder. Det var det henrykte Udtryk paa Mejers Ansigt, som bevirkede det. Hun kunde liksom ikke se, at det var ham i det samme. Hun satte sig og tog sit Arbejde.

«Er De misfornøjet med mig, Constance? De ser saa bedrøvet ud?» hans Stemme var saa øm.

«Ikke egentlig bedrøvet» – sa hun grundende. «Jeg kunde ikke hjælpe det, jeg,» la hun straks efter til i en Tone, som om hun forsvarede sig.

[452] Han rejste sig og gik hen til hende. Han vilde endelig se hendes Ansigt, men hun bøjede sig dybt over Hækletøjet; saa la han sig paa Knæ og strakte Hodet ind imod hende for at fange hendes Blik. Hun lod Hænderne synke og vendte Ansigtet bort.

«Du har gjort mig saa meget godt, Constance, saa ubeskrivelig meget godt, lad det ikke forskrække dig. Det Kjærtegn, du gav mig, faldt som en Himlens Dug hen over mig. Du maa sige du til mig. Du maa sige du til mig» – gjentog han.

Hun nikkede.

«Jeg har fortjent, at du har en Smule Tillid til mig, ikke sandt, Constance?» sa han sagte.

Hun nikkede igjen med et svagt Smil.

Han la sit Hode paa hendes Knæ og sukkede. Hun strøg sin Haand kjærtegnende gjennem hans Haar mange Gange. Han lukkede Øjnene og lod sit Ansigt glide ned i hendes Skjød.

«Nu maa du gaa, Harald» – sa hun om lidt, «ja, for jeg synes ikke, du skal bli her i Aften.»

«Som du vil» – svarte han, men rørte sig ikke.

«Nu maa du gaa» – gjentog hun.

Han bedækkede hendes Hænder med Kys og rejste sig endelig.

[453] «Saa husker du nok de Danse, du har lovet mig,» sa han.

«Den første og den sidste» – svarte hun med et Smil.

«Du skulde danse hver eneste Dans med mig, – kan du ikke sige nej til de andre?»

Hun rystede paa Hodet.

«Det gaar ikke an» – svarte hun.

«Men havde du Lyst, Constance?»

«Naturligvis, hvad skulde jeg ellers ha Lyst til?»

Han trykkede et sidste Kys paa hendes Haand og gik.

XXXI.

«Nu skal du love mig ikke at føjte for meget med Mejer i Morgen, Constance,» sa Lorck om Aftenen, da Constance havde læst op af «Aftenposten» om Arrangementet ved Karnevalet.

Constance blev rød. «Hvorfor siger du det?» spurgte hun.

«Fordi jeg ønsker, du skal være forsigtig.»

«Har du nogen speciel Grund til at paaminde mig derom?»

«Ja. Du er meget mere sammen med Mejer, end det gaar an, hvis du vil beholde dit Rygte i Fred.»

«Dette er et ganske nyt Paafund,» sa hun.

«Du tar Fejl, min Ven. Jeg har længe misbilliget den Karakter, dit Forhold til Mejer har faat; ikke for min Skyld, men for din egen.»

[455] Hun trak paa Skuldrene.

«Og i Aften synes det mig netop Anledningen til at sige det var god –» blev han lidt efter ved.

«Hvorfor netop i Aften?»

«Fordi jeg tænker paa Karnevalet og ønsker at advare dig. Folk taler om dig og Mejer paa en Maade, der ikke er mig behagelig.»

«Folk! Hvad kommer Folk os ved?»

«Men dit Rygte kommer baade mig og dig ved.» Han gik langsomt op og ned ad Gulvet. Hun sad med Haanden under Kinden og stirrede i Avisen.

«Hvem er det, som kan komme til dig med sligt?» spurgte hun.

«En, som vil os begge vel. – Jeg kan for Resten gjerne sige det, – det var Hansen.»

«Ja, jeg tænkte det, – det ligner hans Fruentimmeragtighed.»

«Det var rigtigt af ham; jeg vilde gjort akkurat det samme i hans Sted,» sa Lorck tørt.

«Gaat og talt ilde til din Ven om din Vens Hustru?»

Lorck gjorde en utaalmodig Hodebevægelse. «Der er slet ikke Tale om noget saadant. Han gav mig i al Venskabelighed et Vink, for at jeg skulde søge at stoppe, hvad han troede var til Skade for dig.»

[456] «Men nu kan det ikke stoppes,» sa Constance.

Lorck standsede brat. «Hvad mener Du med det?»

«Jeg mener, at Mejers Selskab morer og underholder mig, og at jeg ikke af Hensyn til Folk eller Folkesnak agter at berøve mig det.»

Han stod stille foran hende. «Du glemmer, at der ogsaa er mig,» sa han lidt barsk.

«Er det din Mening at forby mig at omgaas Mejer?»

«Oprigtig talt, det saa jeg helst; men jeg forlanger blot, at du skal ta de Hensyn, som du ikke kan overse ustraffet.»

«Og hvori skal disse Hensyn bestaa?»

«Du maa selv kunne finde Grænserne; du er ikke saa uerfaren, at jeg behøver at belære dig derom.»

Der blev en Pause. Saa satte Lorck sig ved Siden af hende, tog hendes Haand og talte i en venlig, alvorlig Tone.

«Du véd, Constance, at jeg intet højere Ønske har end at se dig glad og lykkelig. Intet er mig fjærnere end at ville paalægge dig nogen Tvang eller at plage dig. Véd du ikke det?»

«Det har jeg jo aldrig klaget over,» svarte hun kort.

«Jeg er ikke skinsyg, Constance, vil ikke [457] være det, dertil kjender jeg dig for godt. Men andre dømmer anderledes.»

«Sladder og Snak kan ingen hytte sig for – det bør man ikke bry sig om.» Hun trak Haanden til sig.

«Saadan gjør du altid, Constance; planmæssig undviger du enhver Samtale med mig. Den Fjærnhed, der hersker imellem os, piner mig mere end alt andet.»

Hun støttede Albuen paa Bordet og betragtede sin højre Haands Negle, som hun holdt lige hen til sine Øjne.

«Der er ingen Fortrolighed mellem os,» vedblev Lorck sørgmodigt, «ingen Glæde i Forholdet, du har aldrig noget at dele med mig, vi gaar hver vor Vej.»

«Det sa jeg dig jo dengang nede i Lausanne, at med Glæden var det forbi, i alt Fald for min Del.» svarte hun roligt, uden at flytte Øjnene fra sine Negle.

Der kom et smerteligt Udtryk paa hans Ansigt.

«Du maa ikke være saa haard, Constance, – jeg gaar og længes efter dig,» bad han indtrængende.

«Jeg kan ikke gjøre for det,» svarte hun mørk, «hvad der er saa, det er.»

Han følte pludselig et Raseri mod hende. Hvor var hun dog elendig hjærteløs og hævngjerrig. Al hans Ømhed og Kjærlighed slang [458] hun fra sig, traadte den i Skarnet, skred hen der over med kolde Miner og smilende Læber. Hans Trofasthed ringeagtede hun; hun *saa* den ikke; hans Møje og ærlige Stræben for at vinde hende var spildt. Hendes Venskab for Mejer, hele hendes Leven og Væren var en eneste fortsat Forhaanelse mod ham, han, der gik og elskede hende.

«Din Opførsel er oprørende!» sa han næsten skrigende. «Hvis du ikke kan tøjle dit onde Sind, saa er det bedre du tar Livet af dig.»

Med et kort Ryk i Nakken kastede hun Hodet tilbage, og saa paa ham med et sky og forskræmt Blik. Der kom ingen Lyd, men alligevel var det Lorck, som om hun gav et Skrig.

Hun rejste sig op og gik mod Døren. Paa Tærskelen blev hun staaende og vendte Hodet om imod ham. Der laa et iskoldt Smil over hendes Læber, og Øjnene stak saa besynderligt. «Jeg kunde jo løbe bort med en Elsker i Stedet for at dræbe mig; det var ogsaa en Udvej.» Hun talte langsomt og roligt.

Det var Lorck, som om han blev rammet bag fra af et Hug. Blodet for op i Hodet paa ham, og Aaren i Panden svulmede. Det varede lidt, før han fik Mælet op.

«Du taler afsindigt,» sa han. «Sæt dig ned og kom til Ro; du kan ikke lægge dig i den [459] Sinnstilstand.» Han gik et Skridt hen imod hende.

Hun gled lydløst over Tærskelen og lukkede Døren efter sig.

Lorck blev længe siddende, et Bytte for mangeartede, modstridende Følelser. Hvad skulde han dog gjøre? Forsøge at vække hendes Skinsyge? Hvem skulde han bruge til Øjemedet? Kanske der kunde tilby sig noget paa Karnevalet i Morgen. Uf nej, han orkede det ikke, han var for træt af alt sligt. Og desuden – hun vilde sandsynligvis ikke lægge Mærke til det engang.

Saa vandrede hans Tanker tilbage til gamle Dage, den Gang han havde Kristine, hun, som havde lagt en grænseløs, ydmyg, althengivende Kjærlighed for hans Fod, som var kommen og gaat paa hans mindste Vink og havde tat alt som en Naade af hans Haand. Der havde dog været Skjønhed og Glæde i Forholdet til hende. En saadan Kjærlighed var dog en Skat i en Mands Liv, og kanske var det en Lov, at den blev ikke to Gange det samme Menneske til Del. Han havde kastet den fra sig for at vinde Constance, denne kolde, ukjærlige Kvinde, som ingen Evne havde til at vurdere, hvad han gav hende. Det var altsaa blevet hans Lod; han gik omkring som en hjemløs Mand; forsmaaet af hende, den eneste han brød sig om, den han [460] havde bundet sit Liv og sin Fremtid til. Saa tænkte han paa, hvad Kristine maatte ha lidt, og blev saa saar om Hjærtet derved. Den arme, arme Pige; paa sine Knæ kunde han ha bedt hende om Tilgivelse; hvis han nogen Sinde traf hende, vilde han gjøre det. Han spurgte sig selv, om han kunde tænke sig Muligheden af at ønske alt gjort om igjen, med Kristine til Elskerinde, hun bundet, han fri … Men nej, der havde jo ikke været sand Tilfredsstillelse i det; han var gaat omkring som en vildsom Mand. Men hvis han nu havde ægtet Kristine – hun havde dog havt Betingelsen for at forstaa hans Fortid, hendes egen var jo af samme Art, og Ligelighed paa dette Punkt var vistnok af stor Betydning; hun vidste, hvad alt det var værd, og kunde skjælne mellem virkelig Kjærlighed og en blot og bar sanselig Forbindelse. Det var det, Constance fattedes Evnen til, og det var blet en Ulykke for dem begge. Men nej, nej, ægtet Kristine, en Pige, der intet andet havde at by ham end sin Kjærlighed, en Pige, der i ingen Henseende var hans jævnbyrdige! Og nu især, da han havde været elsket af Constance, – det var det højeste, Livet kunde by ham, og det var hans Forbandelse, at han aldrig kunde glemme den Lykke, hendes

Kjærlighed havde skjænket ham ..... Og nu skulde han ha tabt den ... tabt den – han [461] stønnede højt – umuligt! – det *kunde* ikke være ...

Constance laa forlængst i sin Seng; hun jog Indtrykket af Optrinet mellem hende og Lorck fra sig og lukkede Øjnene. Hun tænkte paa det Øjeblik, Mejer havde trykket hende til sit Bryst, og hun følte hans Læber dybt nede paa sin Hals. Hun levede det om og om igjen, og hver Gang var det, som om hun løftedes paa en Bølge, mistede Pusten og blev borte i Svimmelhed. Tilsidst faldt hun i Søvn og drømte, at hun og Mejer vandre de sammen i en dejlig Have tæt omslyngede, og at hun kjendte hans Kys og varme Aande paa sin Kind.

Da Lorck Klokken tre om Natten gik til Sengs, sov hun trygt og fast. Han var stille og varsom for ikke at vække hende.

Den næste Dag lod Constance, som om intet var forefaldet, og Lorck, der angrede sine voldsomme Ord, modtog stiltiende det saaledes budte Forlig.

I Vognen paa Vejen til Karnevalet spurgte Lorck Constance, om hun vilde gi ham første Dans, og fik saa vide, at hun havde lovet Mejer den. Han bed sin Skuffelse i sig og lod som ingen Ting.

Constance dansede hver eneste Dans. Lorck forsøgte at holde Øje med hende, men [462] kunde alligevel ikke kontrollere, hvem hendes Kavallerer var. Han saa' hende hvirvle afsted med en spansk Grande, en neapolitansk Fiskergut og en kobberrød Indianer. Saa var det med nogle sorte Dominoer. I en af dem vidste han, at Mejer stak. Han kjedede og ærgrede sig og ventede længselsfuldt paa, at det skulde være forbi. Endelig kom Demaskeringen, og Souperen begyndte. Der var rettet an paa smaa Borde i en Række af Grotter og Løvhytter, der løb paa begge Sider af den som assyrisk Slotshal dekorerede Dansesal, skilt fra denne ved Forhæng af persiske Tæpper. Lorck skyllede Masser af Champagne i sig for at komme i Stemning, men forgjæves. De spiste sammen med Mejer og Hansens. Marie var spansk Fiskerpige. Leende og blussende af Glæde og Champagne engagerte hun Lorck til første Dans efter Bordet. Han stødte sit Glas mod hendes og takkede smilende, men hemmelig var han rasende, for denne Dans havde han været bestemt paa at ville danse med Constance.

«Saa engagerer jeg Dem, Constance, det gaar altsaa op i op,» sa Hansen og hævede sit Glas for at drikke med hende.

«Tak, jeg er optat,» svarte hun. «Der kommer min Kavaller.»

Hun pegte paa en Skorstensfejer, der bukkede for hende og førte hende bort.

[463] «Men har De ikke en anden Dans?» raabte Hansen efter hende.

Hun saa paa sin Balliste. «Næste Française,» svarte hun.

Han takkede og slog ud med Haanden. Constance blev borte i Vrimmelen.

Hun var i en oprømt Stemning, og hun tænkte med Fryd paa, at Mejer skulde se, hvor feteret hun var, og samtidig vide, at der var ingen uden ham, hun brød sig om.

Men Mejer led alle Skinsygens Kvaler. Det var ham en Tortur at se Constance danse afsted munter og smilende i disse Mandfolks Arme; han bestilte ikke andet end at følge hende som hendes Skygge.

Skorstensfejeren var en af Byens mest bekjendte Balløver. Constance havde hyppig truffet sammen med ham den sidste Vinter. Det var en Vals, de dansede. Han holdt hende saa tæt op til sig, at hun knapt kunde puste og hviskede forelskede Ord i hendes Øre, som hun hverken ændsede eller hørte. Han tog hendes Taushed for Opmuntring og pludselig bøjede han sig ned og kyssede hende lynsnart paa Skulderen.

«Fy skam Dem,» raabte Constance, «hvor kan De vove! – Hold op, jeg vil ikke mere.»

Han blev ved at danse. «Er De virkelig saa streng, Frue,» hviskede han. «Det duer [464] ikke, dydig og dejlig paa én Gang, det er umuligt.»

«Slip mig, hører De, – jeg vil ikke danse med Dem!» sa hun vred og stred imod.

Han førte hende til en Sofa, bukkede og forlod hende.

I samme Øjeblik stod Mejer ved hendes Side.

«Aa, er du der, Gud ske Lov!» sa Constance glad, «den uforskammede Fyr, du skulde bare vide, hvor nærgaaende han var.»

«Du saa dog ud til at befinde dig særdeles vel sammen med ham. Hvorfor holdt I op at danse?»

Hun stirrede paa ham, forbauset over hans Stemme og Mine.

«Snak,» svarte hun. «Hvor skal jeg faa et Glas Selters fra?»

«Jeg skal hente din Kavaller, for at han kan skaffe dig det.»

«Nej, men Harald da!»

«En Dame, der lar sig kysse paa Halsen af fremmede Herrer, klær det ilde at lade indigneret.»

Constance rejste sig og gik ned over Gulvet.

Mejer fulgte efter. «Hvor vil du hen?» spurgte han.

«Opsøge min Mand for at ta hjem,» svarte hun kort og skyndte sig afsted.

[465] «Tag min Arm,» bad han.

«Nej, jeg vil ikke.»

«Er du vred, Constance?»

«Jeg vil hjem,» sa hun afvisende.

«Constance, giv mig din Arm, jeg maa tale med dig.» Hans Tone var bønlig.

«For at du kan fornærme mig mere?» Hendes Stemme dirrede i Graad.

«Tilgiv mig, jeg er gal, vanvittig; tag min Arm, hører du!»

«Nej, jeg vil ikke,» svarte hun trodsigt og blev ved at gaa.

«Ikke? godt, saa gaar jeg, og du ser mig aldrig mere.» Han gjorde højre om.

Hun ilede efter ham og stak sin Arm i hans. Han førte hende op paa Galleriet, som var inddelt i smaa terrasseformige Aflukker, der skulde førestille hængende Haver. I det fjærneste tog de Plads paa en Løjbænk. De var temmelig alene; Dansen gik for sig der nede, og de gamle Damer, som sad oven paa og saa paa, havde valgt de Steder, der gav den bedste Udsigt.

«Vær ikke sint, Constance,[n17] jeg var rent forstyrret,» begyndte Mejer, «jeg har havt det saa ondt i hele Aften, for jeg kan ikke taale at se dig fare afsted med disse væmmelige Karle – deres blotte Berørelse er en Besudling.»

[466] «Saa danser jeg ikke før sidste Dans med dig –» svarte hun og trykkede sagte hans Haand.

«Tak, du elskede,» hviskede han.

«For naar du gaar og græmmer dig over det, har jeg ingen Fornøjelse af det – det forstaar du jo nok,» vedblev hun.

«Hvor du er sød og god, Constance.» Han trykkede sit Ansigt mod hendes Skulder.

«Det er fordi du er mig saa kjær, Harald,» sa hun alvorligt og smøg sig ind til ham.

Der kom nogen. De fôr fra hinanden; det var en Opvarter. Constance bad om Seltersvand, som de kort efter fik.

De blev siddende deroppe; den ene Dans klappedes af efter den anden, uden at de la Mærke til det.

«Skynd dig, lad os gaa ned,» sa Constance pludselig ængstelig og greb om Mejers Arm. «Der gaar Lorck og søger efter mig.»

«Hvor?» spurgte han.

Hun pegte paa det modsatte Galleri, og de skyndte sig ned, inden Lorck havde faat Øje paa dem.

Der blev spillet op til sidste Dans, som Constance og Mejer dansede sammen.

Inden de skiltes, spurgte Mejer om, naar de skulde ses.

[467] «Kom saa snart du kan, Harald,» hviskede hun.

Paa Vejen hjem vilde Lorck vide, hvor Constance var bleven af; han havde søgt efter hende allevegne.

Hun svarte, at hun havde været træt og siddet stille en Stund.

«Hvor henne?» spurgte han.

«Oppe paa Galleriet.»

«Din Opførsel har været under al Kritik. Hansen, som du havde lovet Françaisen, gik og spurgte efter dig, men jeg var naturligvis den, som mindst af alle kunde gi Oplysning om dig. Hvad bestilte du deroppe?»

«Drak Selters.»

«Hvem var din Kavaller?»

«Mejer,» sa hun kort og trodsigt.

Han løftede en knyttet Haand imod hende. Hun veg til Side og trykkede sig tæt ind i Vognens Hjørne.

«Tøjte,» sa han og mumlede en Ed mellem Tænderne. Saa lod han Haanden synke og satte sig haardt tilbage.

XXXII.

Der var gaat en Maanedstid. Forholdet mellem Constance og Mejer var ikke traadt ind i nogen ny Fase. Dagen efter Karnevalet, da han var kommen derop, havde hun været forvirret og tilbageholdende og søgt at klare Situationen ved at tale ustanseligt om alt og ingen Ting. Saa var Lorck traadt ind, og da han mod Sædvane saa ud til at ville slaa sig til Ro i Dagligstuen, havde Mejer fortrukket.

Og paa lignende Vis var det gaat ham bestandig siden. En uheldig Stjærne syntes at hvile over hans Besøg. Enten var der nogen, naar han kom, eller Constance var ude, eller Lorck var tilstede. Et hemmeligt Haandtryk, et talende Blik, en Arm om hendes Liv et kort Sekund, stjaalet ved Tilfældets Hjælp, var alt, hvad der var foregaat mellem dem.

[469] – Mejer gik i en Tilstand af Lidelse og Spænding. Hver Dag var han vis paa, at noget maatte ske, og stadig væk skete der intet. Han ventede et Brev fra hende; hun risikerede jo intet ved at skrive, mens han derimod ikke turde vove det.

Hun maatte jo dog ha noget at sige ham, et Møde at foreslaa, en Aftale at træffe. Nu siden hun havde hvilet i hans Arme og besvaret hans Kys, var der ikke længer nogen Skranke imellem dem. Deres gjensidige Kjærlighed gav dem en uendelig, uklanderlig Ret. Hvorfor talte hun saa ikke. At leve fort uden Klarhed over de ydre Former for et saa intimt Forhold, var utaaleligt. Og saa led han under det, at Constance kunde ta Sagen saa roligt, kunde være snaksom og smilende som ellers, kunde se ud, som om det hele kun flygtigt angik hende. Han befandt sig i en stadig nervøs Ophidselse, fôr i Vejret ved den mindste uventede Lyd, kunde pludselig skifte Farve, tabte Appetitten og havde søvnløse Nætter. –

Det var en af de sidste Dage i April. Mejer var færdig med sine Eftermiddagstimer og stod nu i sin Dagligstue foran Vinduet med Tommelfingrene stukket ind i Vestens Armhuler.

Det bankede paa Døren.

«Kom ind!» raabte han uden at vende sig.

[470] En ung blond Pige med sort Vaarjakke og graa Filthat, besat med blaa Fløjelspynt, kom frygtsomt over Tærskelen. Hun bøjede Overkroppen en Smule fremover, som naar man skal over en Grøft og er bange for at falde, og saa sig om i Stuen med et hurtigt Blik. Saa lukkede hun Døren med en tryg og glad Mine som efter en overstaaet Fare.

«De kan lægge Vasken ind paa Sengen,» sa Mejer fremdeles uden at vende sig.

Hun holdt Haanden for Munden for at tvinge Latteren tilbage og gik paa Taaspidserne med et Ansigt, hvori hvert Træk sitrede i tilbagetrængt Lystighed hen til Mejer, stak sin Haand under hans Arm, drejede sig med en lynsnar Bevægelse ind til ham og kyssede ham midt paa Munden, idet hun brød ud i en overgiven Latter.

«Hvad for noget! er det dig, Emma? jeg trode, det var Vaskerkonen, som jeg venter paa.» Der var et halvt overrasket, halvt misfornøjet Tonefald i Stemmen.

Hun lo ikke mere. «Kommer jeg ubelejligt?» spurgte hun og saa frygtsomt forskende paa ham.

«Oprigtig talt, – jeg skal ud.»

«Men du har da vel ikke sligt forfærdeligt Hastværk, vel?» hun la bønligt sit Ansigt til hans Kind.

«Jeg trode, du sad ude i disse Dage?»

[471] «Det gjør jeg ogsaa. Ja, det vil sige, jeg skulde været hos Fru Lorck, men saa tog jeg mig fri for at komme ned til dig. Jeg længtes saa rasende efter dig,» vedblev hun indsmigrende, «det er jo næsten en Uge siden jeg var her. Jeg tar Tøjet af, kan jeg ikke?» Hun la Hodet paa[n18] skjæve og saa bedende paa ham.

«Jeg har virkelig ikke megen Tid at rutle med,» – han trak op sit Uhr.

«Hvorfor er du ikke glad for jeg kommer? Det er stygt af dig. Et Kys vil du da vel i det mindste gi mig?» Hun omfavnede ham heftigt og kyssede ham utallige Gange.

«Saa, saa, saa –» mumlede han.

Men hun knugede sig stedse inderligere ind til ham; saa slog han Armene om hende og gjengjældte hendes Kjærtegn.

«Tog du Nøglen af Entrédøren?»

Hun holdt den smilende op for ham.

En Timestid senere stod Mejer i Skjorteærmer ved Vinduet og børstede sit Haar og sin Knebelsbart med et Spejl i Haanden. Han betragtede sig omhyggeligt, vendte og drejede Ansigtet, kastede Hodet tilbage og til Siden, undersøgte sine Tænder og gjorde tilsidst en Grimace til sig selv. Derpaa pudsede han sine Negle og aabnede begge Vinduerne. De vendte mod Vest; Eftermiddagssolen stod og stegte ind, og Luften var tung og beklumret. [472] Han skar Spidsen af en Cigar og faldt saa pludselig i Tanker ved Vinduet med Blikket paa en Guldregn og nogle Syringtræer, der stod foran Gjenbohuset i en liden Indhegning, mylrende fulde af bristefærdige[n19] Knopper. Han huskede saa tydeligt, hvor bare og nøgne de havde været, da Emma var fulgt op med ham første Gang, nej ikke første, for det havde været sent om Aftenen, men den næste, da hun var kommen ved firetiden.

Kort efter slentrede han opover Pilestrædet. Han vilde til Constance. Nu maatte Lorck være ude i Praksis, og saa skulde han tvinge hende til en ordentlig Samtale.

Der kom en Sporvogn forbi; han tænkte et Øjeblik paa at stige op, men fandt det bedre at gaa for at faa Tid til at ordne sine Tanker og forberede sig paa, hvad han vilde sige. Men det lykkedes ikke; han kom aldrig længer end til, at han stod foran hende og fik fat i hendes Haand. Saa begyndte Hjærtet at banke og Blodet at suse ham for Ørene, og saa gjorde han det hele om igjen. – –

– Lorcks havde lejet et Landsted for Sommeren ude paa Ladegaardsøen. Da Vejret var saa smukt og mildt, havde de tænkt at være udflyttet allerede til første Maj. Constance vilde ta derud lidt i Forvejen for at hænge op Gardiner og undersøge, hvad Ejeren, [473] en Grosserer, som laa i Udlandet med Familie, havde efterladt af Møbler og Husgeraad, og for at gi Gartneren Anvisning paa, hvad der skulde gjøres med Haven.

Constance havde brugt Dagen til at ordne de Sager, hun og Hanne Stuepige skulde ha med sig. De havde faat færdigpakket to store Kasser med Dækketøj og Sengelinned; ind imellem havde de stuvet ned en Del Vinflasker, og øverst laa de nystrøgne Gardiner. Nu var hun gaat ind i Soveværelset for at gjøre den lille Haandvadsæk med Rejsetoilettet i Stand. De skulde bli der ude et Par Dage, og de skulde ta afsted med Toget den næste Morgen Klokken 9. Hele Eftermiddagen havde hun tænkt, at Mejer vilde komme, og samtidig med en hemmelig Gysen næsten ønsket det modsatte. Nu, da Tiden var gaat uden at bringe ham, blev hun

utaalmodig og kunde ikke begribe, hvorfor han udeblev. Var han kjølnet i sine Følelser for hende? Ak nej! Hun havde følt Elskovens Feber i hvert hans Aandedræt, i hvert eneste Blik siden hin Aften paa Karnevalet. Det var da, at han havde tat hende i Besiddelse. Hun vidste, at hun var hans; det var denne dumme, underlige Frygtagtighed, som havde bestemt hendes Væsen og Adfærd i Mellemtiden. Denne Skræk for at være en utro Hustru, som sad hende saa fast i Blodet … Ægteskabsbrud … [474] Hor. – Uf, hvad vilde hun dog ta slige stygge Ord i sin Mund for! Der var andre Betegnelser, som passede paa dette. «En Kvinde tilhører kun den Mand, hun elsker,» stod der hos Fru Gyllembourg. Og selv om … Sæt nu, at Lorck var bleven forelsket i en anden, som var villig. Vilde han kanske ha betænkt sig? Ikke et Sekund heller, – ikke han, ikke nogen af alle de Ægtemænd, hun kjendte. Hvorfor skulde da en Kvinde ha alle disse Skrupler? Lige for lige, det var Livets eneste gyldige Princip. –

Men der var ogsaa noget andet, som hagede sig fast i hende. I disse Uger siden Karnevalet havde Lorck været saa besynderlig rørende. Da han om Morgenen efter Ballet havde bedt hende glemme hans hæslige Udbrud i Vognen om Aftenen, havde han set saa hjærtebedrøvet ud. Da hun svarte, at hun slet ikke tænkte paa det mere, tog han hendes Hode mellem sine Hænder, kyssede hende paa Haaret og sa: «Constance, min egen Constance, vogt dig for at gjøre dig selv Skade.» Hans Stemme havde havt en Klang, som hun havde saa vanskelig for at faa ud af sit Øre. Og siden mange Gange havde han siddet og betragtet hende med et Blik, som det gik hende til Hjærtet at mindes. Det var saa ømt, saa smærteligt, saa taalmodigt. Naar hun mødte [475] hans Øjne i saadanne Øjeblikke, stak det i hende, og hun syntes, hun følte Anger.

Men hvad kunde det nytte at angre. Hun kunde jo ikke gjøre for, at hendes Kjærlighed var blet borte for hende. Det, som var sket, maatte saa være, og det, hun havde gjort, kunde hun ikke ladt være, ikke for sit Livs Frelses Skyld. Hvorledes havde hun ikke stridt imod, hvor langsomt var det ikke gaat. Hun havde først git efter, da noget, hun ikke kunde raa med, havde tat Magten fra hende. Saa var det jo meningsløst at gruble og sørge.

Hanne Stuepige stak Hodet ind ad Døren.

«Hr. Mejer er her og spør efter Fruen.»

«Jeg kommer straks,» svarte Constance og vendte sig rask bort, for at Pigen ikke skulde se hendes Rødme. Hun lukkede Øjnene, la Hodet tilbage og aandede dybt

op. Saa laasede hun Vadsækken med skjælvende Fingre, rettede paa Haaret med et aandsfraværende Blik og gik ind til ham.

Mejer stod med Ryggen til Døren og syntes fordybet i et Lithografi paa Væggen. Han vendte sig hurtig om og gik imod hende med fremstrakte Hænder. Det slog Constance, at han saa lidende ud. Øjnene havde denne grødede Glans, som er Tegn paa aandelig Overanstrængelse eller lang Lidelse, Læberne var tørre, og Hodet saa hedt ud.

[476] «Har du det ikke godt?» spurgte hun deltagende og saa ømt paa ham.

Han tog hende om begge Haandled. «Borte fra dig har jeg det aldrig godt,» svarte han sagte og drog hende til sig.

Hans Blik var saa underlig sammensat, bønligt, kjærligt, hjælpeløst og tillidsfuldt paa en og samme Gang. Hun fik Lyst til at kjæle for ham som for et ganske lidet Barn.

Han havde tænkt at gjøre hende Bebrejdelser, at affordre hende en Forklaring, men i[n20] det samme Nu hun stod saa mild og god foran ham, var hans Hensigt glemt.

«Hvor dejligt, at jeg traf dig, og at du er alene,» hviskede han. «Lad os sætte os.»

Han trak hende blidt ned paa Sofaen og la Armen om hendes Liv. En stille Henrykkelse paakom Constance. Hendes Hode gled hen paa hans Skulder. Han greb om hende med den anden Arm og fik hende drejet om, saa at hun laa tæt ind til ham og vendte Ansigtet op imod ham. Saa bøjede han sig ned over hende og kyssede hende.

Da han gik fra hende, havde de aftalt, at han skulde besøge hende paa Landstedet næste Aften, hvor de vilde være alene og uforstyrrede. Svimmel af Lykke kom Mejer hjem.

Den følgende Dag var det straalende Solskin med en mild, sydlig Bris. Alle Vand- og Sølepytter, som der om Natten havde været [477] Rimfrost paa, var optøet i Solvarmen, og overalt, hvor der var en Smule Helding rislede smaa og store, synlige og usynlige Kildevæld afsted.

Formiddagen var gaat, og ude paa Løkken var Constance og Pigen ikke bleven færdig med at hænge Gardiner op i de tre Værelser, som vendte mod Haven. Hanne Stuepige havde aldrig set Fruen saa glemsom og tutlet. Fire Gange havde de

sprættet Gardinerne fra Gallerierne, fordi Mønstret vendte op ned, eller Vrangen var kommen ud. Lange Stunder gik med til at søge efter alt, hvad de skulde bruge, for naar Fruen blot et Øjeblik havde havt en Gjenstand mellem Hænderne, var den forlagt paa de forkjerteste Steder. Det gik heller ikke med at bringe Møblerne i Orden, for det, der skulde være i Spisestuen, blev af Fruen beordret sat i Havestuen og omvendt, og saa vandt Hanne Stuepige og Hjælpekonen ikke mere end at gaa og gjøre al Ting om igjen. Tilsidst syntes Pigen, at de bare gik i Vejen og saa sendte hun Konen ned for at feje i Kjælderen og satte sig selv ude i Kjøkkenet og syede paa sin Kjole, der var revnet i Sømmen.

Gartneren kom og sa, at han ikke vidste, hvad han skulde ta sig til i Haven. Naar han spurgte Fruen om, hvor Zwiblerne skulde sættes, svarte hun, at hun kom straks, og saa [478] kom hun alligevel ikke, og saadan var det gaat hele Dagen. Hanne bød ham en Kop Kaffe og noget Smørrebrød, som han nød, siddende paa Kjøkkenbordet.

«Ja Gud véd, hvad der gaar af Fruen i Dag,» mumlede Hanne, idet hun puttede et Stykke Sukker i Munden og hældte den rygende Kaffe paa Underkoppen.

Gartneren svarte ikke noget til dette. Han stoppede sin Snadde, tændte den borte ved Komfuren og saa paa sit Uhr.

«Jeg gaar likegodt hen til Konsulens og planter Aurikler,» sa han. «Spør Fruen efter mig, saa er jeg ikke længer afvejen, end at De kan raabe over til mig.»

Han slog sin rundpullede Filthat, der var fuld af Jordflækker, mod Knæet, for at faa af den løse Muld, satte den paa og gik med Tak for Kaffe og et Nik til Farvel.

Constance var gaat oven paa. I et Kammer med skraat Panel ved Siden af det store Soveværelse, der havde Altan til Haven, sad hun paa en Kasse foroverbøjet med Albuerne paa Knæerne og Hænderne for Ansigtet. Hun havde tilbragt en næsten søvnløs Nat og var staat tidlig op. Med feberagtig Hast jagede hun efter at komme afsted og havde været paa Stationen et Kvarter for tidlig, Tanken om Stævnemødet havde ganske behersket hende. Hun havde været et Offer for de mest modstridende [479] Stemninger og havde lidt af en nagende Ængstelighed og et Tryk for Brystet, der af og til blev saa stærkt, at hun maatte anke sig højt. Og alt imellem steg det hende til Hodet som en Beruselse, at hun i Aften skulde ha hans Arme om sit Liv, hans Læber paa sin Mund; men hver Gang var der kommet en Gysen over hende og hun syntes, hun havde sét en Afgrund for sin Fod.

Nu sad hun deroppe i Kammeret, og efterhvert som Timerne gik, forandredes hendes Uro til Angst, der steg for hvert Minut. Hvordan vilde hun være til Sinds i Morgen tidlig? Og naar hun traf Lorck, og han ingen Ting anede, men troede hende saa vel, og længtedes efter et kjærligt Ord, et frivilligt Kjærtegn. Hun kneb Øjnene sammen og vendte Hodet til Siden. Det var dog en oprørende Uret mod ham, han, som havde elsket hende saa uforanderlig trofast hele Tiden, siden hun blev hans Hustru, som, det var hun sikker paa, ikke i sine inderste Tanker havde været hende utro. Bare hun turde tro, at han havde sveget hende, men det var der ingen Skygge af Rimelighed for. Dog hun elskede ham ikke, det kunde hun jo ikke gjøre for, hendes Kjærlighed tilhørte en anden. Ja var hun nu saa vis paa, at hun elskede Mejer? Elskede ham saa grænseløst, at der ingen Muligheds Raad var for at la være, hvad [480] hun nu stod i Begreb med at gjøre? Hun maatte tilstaa, at hun *kunde* la være. Hun turde ikke paastaa for sig selv, at hun vilde dø af at la ham fare, og det var da, hvad der maatte til, hvis hun for sig selv skulde kunne forsvare, at hun gav sig hen til ham … Hvis Lorck havde anet, hvad hun havde fore, vilde han være kommen for at myrde hende … Den blodige Tort, hun beredte ham … Men nu var det for sent at træde tilbage, og desuden – –. Hun havde jo allerede saa grundig forraadt ham i sit Hjærte – dette mere eller mindre gjorde hverken fra eller til.

Nu var Klokken tre; Klokken ti vilde Mejer være der; de havde aftalt, at han skulde gaa bagenom Løkken hen til Skovvejen, hvor hun skulde møde ham. Saa kunde de gaa ind gjennem Verandadøren, naar Lyset var slukket i Kjøkkenet.

«I Aften, i Aften –» gjentog hun saa længe, til hun blev bange for Lyden af sin egen Stemme. Hun for op og gik frem og tilbage; men der var saa kort Stykke Vej at gaa paa, at hun blev svimmel af de idelige Vendinger; saa satte hun sig ned igjen paa Kassen, trak sit Uhr frem og gav sig til at tælle paa Skiven. Hun følte sig som et fortabt Menneske, og der paakom hende med ét en rasende Drift til at [481] bryde ud, flygte, løbe, pile afsted som et forfulgt Vilddyr. Men hun vred sine Hænder og jamrede: «For sent, umuligt – hvor hen –» Pludselig slog hun den flade Haand mod sin Pande. «Hvorfor umuligt?» sa hun til sig selv. Og som det dæmrende Skjær af det første Daggry paa en kulsort Himmel, saaledes glimtede det frem i hendes Forestilling, at hun endnu kunde redde sig. Hun tog sig med begge Hænder om Hodet, bøjede Overkroppen fremover som en, der stirrer og lytter, og saa talte hun med sig selv, hviskende afbrudt, med en Lyd i Stemmen som hos et Barn, der efter overstaat Straf ber godt for sig og lover sin Mor at være snil Pige. Saa rettede hun sig op med et Ryk, kastede Hat og Kaabe paa og løb ned over Trapperne.

I Døren mødte hun Hanne, der spurgte, om Fruen skulde med Toget.

«Ja,» svarte hun skyndsomst. «Jeg tar ind igjen. De faar ordne, hvad De selv kan finde paa.»

«Og ligge her alene i Nat? Det tør jeg ikke, Frue.»

«Saa rejs ind, naar De er færdig – det maa De gjerne.»

«Ja, for her farer saa mange Slags Fanter omkring – –. Men vil Fruen ikke ha noget [482] at spise, eller drikke Kaffe i det mindste? – Der er et helt Kvarter til Toget kommer,»

«Jo giv mig lidt, men hurtig, lad mig faa det her.» Constance fulgte efter Pigen ind i Kjøkkenet. Hun følte sig pludselig sulten og nød staaende, hvad Hanne tog frem af Madkurven og satte for hende. Til sidst drak hun et stort Glas Rødvin. Saa hørte hun Toget pibe, sprang afsted og satte sig ind i Kupeen.

Hun vilde tale med Lorck, Klokken fem var hans Modtagelsestid forbi; naar hun tog en Droske, vilde hun være der, inden han gik i Praksis. Hun vilde fortælle ham alt; saa vilde hun styrte sig om hans Hals, sige ham, at nu var Tiden kommen, da det var hende, som længtedes tilbage til ham, at hun vilde prøve paa at komme ham saa nær som i den første lykkelige Tid, be ham glemme og tilgi, hvis han kunde, al den Fortræd, hun havde gjort ham, lægge sit Hode til hans Bryst og sige ham, at der var hendes rette, hendes eneste Hvilested. Hun blev saa rørt over det Billede, hun manede frem, at Øjnene uafladelig løb over af Taarer; og hun følte sig saa glad og let om Hjærtet. Freden drog ind i hendes pinte Sind.

Klokken halv fem var hun i Kristiania, og ti Minutter før fem steg hun op ad Trapperne i sit Hjem. Hun lukkede selv op og [483] gik uden at støde paa nogen ind i Soveværelset. Her kastede hun Overtøjet paa Sengen, vaskede sine Hænder og listede forsigtig som en Tyv ud af Stuen. Mellem Soveværelset og Lorcks Studereværelse var der en nogle Skridt bred Mellemgang. Oprindelig havde dette Værelse ikke været i Forbindelse med Gangen, men Lorck havde ladet anbringe en Tapetdør for at slippe at gaa Omvejen gjennem Spisestuen til sine Værelser. Modtagelsesværelset laa mellem Studereværelset og Venteværelset, der saa atter stødte til Spisestuen.

Constance gik hen til Tapetdøren; Nøglen sad i paa Ydersiden; Lorck var gaat derigjennem Klokken fire. Snart vilde han være færdig, og saa kom han denne Vej til Soveværelset for at gjøre en Smule Toilette, inden han gik ud. Hun vilde sidde i Studereværelset, naar han kom. Saa overrasket som han vilde bli, og glad! Hun

hørte det Tonefald, hvormed han vilde sige: «Men Constance, er du alt kommen tilbage?» Med bankende Hjærte skjøv hun Døren op – den gav ingen Lyd – og traadte sagte ind. Døren til Modtagelsesværelset stod paa Klem. Hun hørte, der var nogen hos ham; det maatte være den sidste for i Dag.

XXXIII.

Lorck havde ekspederet fem Patienter, to Tjenestepiger, en ung Dame, der havde Ørebyld, og to Mandspersoner, af hvilke den sidste var en firskaaren, brunbarket Sømand med en Mængde Tattoveringer paa Hænderne. Da Lorck var bleven færdig med ham, trak han op sit Uhr og saa', at der endnu var fem Minutter tilbage. Idet Sømanden gik over Tærskelen raabte Lorck: «Den næste, men saa ikke flere i Dag!»

Der kom en Kvindeskikkelse ind, som havde slig underlig Møje med at faa Døren lukket efter sig. Hun gik tøvende nogle Skridt og blev usikker staaende. Hun var middelhøj og slank med et svært, mørkt Haar, graaagtige, mandelformede Øjne, en kort bred Næse og en fyldig godtformet Mund, der vilde været smuk, hvis ikke Huden omkring Læberne havde været saa besynderlig strammet. Hendes [485] Dragt var net og tarvelig, et sort og hvidrudet Kjoleskjørt lagt i brede Plisséfolder, et sort Overstykke af fint Klæde og en Hat af samme Farve med en hvid, stiv Fjær. Hun var meget bleg; Aandedrættet gik hurtigt, og Situationen syntes at være hende i høj Grad pinlig.

«Værsgod kom nærmere,» sa Lorck, der sad og skrev i en Notitsbog.

Men hun rørte sig ikke.

«Værsgod, værsgod,» blev han ved og pegte i Retning af Lænestolen ved hans Skrivebord. Saa la han Trækpapir over det skrevne, og idet han strøg hen over det med Tværsiden af sin højre Haand, drejede han Hodet og saa' paa hende.

Med et pludseligt Sæt kastede han sig bagover i Stolen og spilede Øjnene lidt op.

«Kristine, er det muligt!»

Hun gik et Par Skridt og blev atter staaende, gjorde saa et Forsøg paa at sige noget, men opgav det. Saa tog hun Lommetørklædet frem og holdt det for Øjnene.

«Saa du er her, Kristine? Du var jo rejst til Drammen.»

«Jeg er vendt tilbage» – stammede hun.

«Og nu kommer du hid?» Hans Tone lød halvt vemodig, halvt misbilligende.

Hun skottede til ham. Han havde foldet Hænderne over Maven og lod Tommelfingrene uafladelig dreje rundt om hinanden.

[486] «Jeg vilde saa gjerne tale med Dem.»

Der kom et Udtryk af Raadvildhed og Mishag paa hans Ansigt.

«Er der noget jeg kan gjøre for dig? Forresten, Kristine, du forstaar jo nok, at forbi er forbi.»

Hun blev blussende rød og saa atter bleg.

«Det er ikke paa den Maade –. Tro endelig ikke – jeg vilde blot be om en Recept.»

«Er du syg?»

Graaden, som hun hele Tiden havde kjæmpet mod, tog nu Overhaand.

«Ja,» – hulkede hun.

«Kom og sæt dig, din Stakker,» sa nu Lorck deltagende, idet han rejste sig. Han tog om hende og trykkede hende sagte ned i Stolen. «Lad mig saa høre, hvad der fejler dig.»

Kristine tørrede sine Øjne og holdt dem fæstede paa Gulvet, mens hun talte.

«Jeg er saa plaget af Mathed og Hodepine, liksom den Gang jeg havde Blegfeber og jeg fik de Jærnpiller, De husker, men nu har jeg ogsaa slige onde Smerter for Brystet.»

«Har du havt det længe?»

«Et Par Maaneders Tid; i de sidste fjorten Dage er det blet rent ilde.»

Han følte hendes Puls og betragtede hende opmærksomt.

[487] «Og saa sover jeg saa daarligt om Nætterne, at jeg er trættere om Morgenen, naar jeg staar op, end om Kvælden, naar jeg lægger mig,» vedblev hun.

«Har du spurgt nogen Læge før nu?»

«Nej» – sa hun, «jeg har været her ved Døren mange Gange, men naar jeg skulde til at ringe, havde jeg ikke Mod.» Hun hævede Øjnene og saa' paa ham med et ubeskriveligt rørende Udtryk. «Jeg var saa bange, De skulde bli sint,» tilføjede hun frygtsomt.

«Hvor kunde Du tænke,» sa han aandsfraværende.

«Men saa havde jeg slig græsselig Lyst til at se Dem en eneste Gang til –» Graaden var atter ved at bryde frem, «– ja, og til at høre Dem tale, og saa var jeg desuden saa syg, at jeg maatte ha Dokter.»

«Hvor længe har du været her i Byen?»

«Siden straks før Jul.»

«Hvorfor[n21] blev du ikke i Drammen?»

«Aa, det var for saa meget –. Jeg trivtes ikke og kunde ikke altid faa Arbejde. Naar en er ukjendt, gaar det ikke saa glat i en liten By – –. Og saa blev jeg ogsaa uenig med min Søster, eller rettere sagt med hendes Mand –. Ja, alt det kom sig nu bare af, at han ikke lod mig være i Fred.»

«Aa saadan, din Stakkar,» sa Lorck og [488] rystede medlidende paa Hodet. «Og gaar det dig bedre nu da?»

«Ja her har jeg nok at gjøre, mere end jeg kan overkomme – –. Bare jeg var frisk, men jeg tror, det er Tæring.»

«Hvor falder du paa det, Kristine?»

«Jo for med begge mine Søstre, som døde af den Sygdom, begyndte det akkurat saaledes –. Og saa har jeg sørget saa græsseligt.» De sidste Ord sa hun med neppe hørlig Stemme, mens hun hurtig viskede de Taarer bort, som randt ned over hendes Kinder.

«Hum,» sa Lorck og sukkede uvilkaarlig. «stakkels Pige. Men forresten, Tæring kan jeg ikke tro, der er Tale om.»

«Jeg vilde slet ikke bli lej, om saa var.» Hendes Tone lød med ét frimodig. «Tværtom, jeg vilde gjerne dø.»

Lorok betragtede hende ufravendt. Han fandt hende i Grunden slet ikke forandret; det havde bare forekommet ham saa i det første Øjeblik. En Smule magrere var

hun maaske bleven, men det klædte hende egentlig. Hun saa' unægtelig sød og net ud og var sig selv saa lig fra gamle Dage. Han kunde ikke modstaa sin Lyst til at klappe hendes Kind.

«Saa du vil ha Tæring og være dødssyg, du» – sa han og slog en halvt kjærtegnende, halvt spøgende Tone an. Han tog hende om Hagen og rystede hendes Ansigt frem og tilbage. [489] «Nej min Ven, saa let gaar det ikke. Tror du, Tæringspatienter kan ha sligt et Smilehul?» Han pegte med sin Finger paa det lille runde Hul i hendes Kind, som var kommen tilsyne ved hendes modstræbende Smil. «Dit gamle, søde Smilehul, Kristine,» sa han blødt.

«Det havde mine Søstre ogsaa,» svarte hun modfaldent, «ja næsten like til de døde.»

«Du har ikke mere Tæring end jeg selv –. Men kom, nu skal vi se efter. Jeg maa undersøge dig.»

«Skal jeg knappe op?» spurgte hun.

«Javist ja, Kjolelivet maa af og Korsettet med, hvis jeg skal faa noget at vide.»

Hun hægtede Broschen løs og knappede op i Brystet. Lorck la Lytterøret tilrette og ventede paa, at hun skulde bli færdig.

Men hvordan det gik til eller ikke – pludselig vidste han ikke andet, end at det var hans gamle Kristine, hans Veninde, hans Kjæreste, som kom og besøgte ham, og inden han fik besinde sig, stod han og holdt hende i sine Arme og kyssede hendes varme, blottede Bryst.

«Læg den bort» – sa han og løftede Hatten af hende.

Hun vendte sig fra ham med en afværgende Bevægelse.

[490] Han gik hurtig over Gulvet og laasede Døren til Modtagelsesværelset, kom saa tilbage og slog Armen tæt omkring hende. «Jeg vil holde af dig, som i gamle Dage» – hviskede han ...

Constance saa' hvad der foregik. Hun var kommen ind i Studerværelset kort efter Kristines Indtrædelse fra Modtagelsesværelset og havde med bankende Hjærte tat Plads paa den yderste Kant af et Stolesæde.

Pludselig hørte hun noget, som forekom hende besynderligt og bragte hende til at rejse sig og gaa med listende Trin over Tæppet til Døren, hvor hun gav sig til at kige gjennem Sprækken.

Med stive Træk og hvid i Ansigtet som et Menneske, der gaar i Søvne, gled hun et Par Minutter senere ud af Værelset, lydløst og uhørt som hun var kommen. Rent mekanisk tog hun Tøjet paa og sneg sig ilfærdigt ud af Huset. Blodet brændte i hendes Aarer, og hun syntes, at hun uafladelig af al Magt raabte paa Brand; hun kunde ikke begribe, at man ikke kom styrtende for at slukke. Den troløse Forræder, som bedrog hende med halvnøgne Fruentimmere i hendes eget Hjem og gjorde det saa roligt, saa angerløst, saa selvsikkert, med dette lystne Smil paa sine Læber! aa det Smil! Den falske Løgner, den utugtige Fyr, som sveg hende, uden Kamp [491] eller Betænkning, ikke for en stor Kjærligheds Skyld, mens hun … Hun vilde ha Hævn, Hævn, om hun saa skulde kjøbe den med sit Blod. Det sved og brændte i Hjærtet, det stak og sugede for Brystet – –. Hvor det vilde svale og kjøle at føle sig hævnet –. «Svale, svale, svale!» gjentog hun utallige Gange. Men han skulde faa vide det. Sikkert ja! Ellers var der jo ingen Hjælp i det –. Hun vilde sige ham det selv med en hoverende Latter lige i hans frække Ansigt –. Nej han skulde overraske hende i Mejers Arme paa Soveværelset, naar han kom sent hjem –. Hun vilde være afklædt, han skulde ikke kunne tvile –. Saa skulde han se, hvorledes han likte det –. «Aa lindrende, lindrende!» hun sa dette Ord saa længe, til Tungen kjendtes tør og træt af det.

Hun strøg nedover Karl Johansgade. Kjendte Ansigter passerede forbi som i en Taage. Og hun saa' paa dem med straalende Øjne og bøjede, naar hun hilste, Overkroppen mere, end hun plejede med en elastisk, hurtig Bevægelse. De, hun hilste, vendte sig uvilkaarlig om og saa' efter hende.

Hun mødte Fru Hansen, der stansede og foreslog hende at vende om og spasere lidt.

Uden at ville det, dreven af en nervøs Trang til at være behagelig, gav Constance sig [492] til at gaa med hende. Hun svarte muntert med raske Vendinger og lo overstadigt, da Marie fortalte om en morsom Fejltagelse, hun havde oplevet i en Butik. Men pludselig brød hun af.

«Jeg er gal, som gaar her,» sa hun. «Jeg skal jo med Jærnbanen, adiø med dig!» Og hun slog Marie overgivent paa Skulderen, nikkede lystigt og fôr fra hende, inden denne havde faat Tid til at tilbyde sit Følge.

Marie stod stille og saa' efter hende; hun kunde ikke klare for sig selv, hvorledes det var, Constance havde set ud –. Og saa havde hun været saa forfærdelig smuk, egentlig uhyggelig at se paa, med noget underlig knistrende over hele sin Skikkelse.

Constance gik videre, hurtig, næsten løbende. Ved Akersgaden stansede hun for at se paa Uhret i Hjørnebygningen. Bare 6, og der gik først Tog halv 7. Saa vilde hun være der inden 7 og Mejer kom først Klokken 10.

Hun gik langsommere nu. Hun fik Lyst paa Vin, stærk, sød Vin, Masser af Vin i store Pokaler – – og Cigaretter, nej Cigarer, stærke, fine.

Hun gik ind i en Cigarbutik og spurgte efter Cigarer med det Navn, der plejede at staa paa Lorcks Cigarkasser. Hun fik, hvad hun forlangte og begav sig atter paa Vej.
[493] Vin var der nok af derude, og Proptrækker havde hun set ligge etsteds i en Vinduspost.

Hun kom ned paa Jærnbanestationen og spaserte rastløs frem og tilbage paa Perronen. Men saa huskede hun, at der kunde komme nogen, hun kjendte, som skulde samme Vej, og satte sig derfor ind i Ventesalen i en Krog lige bag Indgangsdøren. Hun kunde ikke være stille, men stemte Taaspidserne mod Gulvet og bevægede Knæerne op og ned med en hurtig, rystende Bevægelse. Saa slog hun Tappenstregtakt med Støvlehælerne og akkompagnerte med Dammerammeram, Dammerammeram.

Endelig peb Toget, og hun sad i Kupeen.

Var det i Morges hun var kjørt den samme Vej? Umuligt! det maatte være for Aar tilbage. Men nu var det jo alligevel i Morges. «Ja, ja, ja,» sa hun til sig selv og gjorde en Bevægelse med Haanden, som gav hun tabt.

Uden for Løkken mødte hun Hanne Stuepige med en Kurv paa Armen og Gadedørsnøglen i Haanden.

«Men er Fruen da ikke rejst til Byen?» spurgte Pigen med en Mine, som om hun ikke troede sine egne Øjne.

«Nej, jeg rejste alligevel ikke, – jeg har været en lang Tur,» svarte Constance. «Det
[494] er ogsaa bedre at bli her i Nat; saa kan vi begynde straks i Morgen tidlig.»

Hanne saa' skuffet og slukøret ud, men vendte rask om og gik uden at svare foran Fruen for at lukke op.

«Ja saa faar jeg gjøre i Stand til Fruen oven paa vel?» sa Hanne, mens Constance stod og tog Tøjet af. «Det var rigtig godt, at jeg havde lagt i Ovnen tidlig i Dag, saa der ikke er koldt deroppe.»

Constance havde drukket Te, men ikke rørt ved Smørrebrødet. Da Hanne tog Bakken ud, sa Constance, at hun ikke behøvede hende mere; hun kunde lægge sig, naar hun vilde.

Saa gik hun ovenpaa for at se paa Soveværelset. Der stod en Seng paa den ene Væg med mørkerøde Uldtæpper og snehvide Lagener. Lige over for var der et hvidmalet Bord med et stort Spejl. Paa en Stol stod Vaskefadet og Vandkanden. Sæbeskaalen og Karaflen var stillet i Vindusposten. Haandklæderne var hængt over Stoleryggen, og et Lagen tjente som Rullegardin. Ellers var der af Møbler kun et stort hvidmalet Klædeskab og en Straasofa. Vadsækken stod paa Gulvet og en Messingstage med et Lys i paa en stor Kuffert, der var trukket hen til Sengen.

Nu gik Constance rastløs omkring nede i Havestuen, hun stod et Øjeblik ved Vinduet og dampede paa en Cigar, saa skiftede hun [495] Plads og drak Vin af et Ølglas, satte sig i en Mejestol og rejste sig igjen.

Hun havde slukket Lampen, og gjennem de tynde, hvide Gardiner flød Maaneskinnet ind. Hun kastede Cigaren paa Gulvet, traadte Ilden ud med Foden og skjøv den hen i en Krog. Saa gik hun atter til Vinduet og saa' ud. Det var altfor lyst. Maanen stod lige foran og gloede gjennem de bladløse Træer og Busker. Nede i Hjørnet var der et Lysthus af Træ; det satte Ryg imod Lyset og kastede en aflang Skygge foran sig paa Græsplænen. Der var tyst og stille rundt omkring. En Hunds monotone Gjøen – det lød, som kom den langvejs fra – var det eneste, som hørtes. Hun drak mere Vin, tændte en ny Cigar, røg et Par Drag og la den fra sig i Vinduet, satte sig derpaa i Sofaen, men gik tilbage for at se, om ogsaa Verandaen var fuld af Maaneskin. Saa prøvede hun, om Døren vilde knirke, naar hun aabnede den, lod den staa paa klem og saa' sluttelig paa sit Uhr. Hun maatte tænde en Fyrstikke for at bli sikker paa, hvad det viste. Det manglede fem Minutter paa 10. Det gav et Sæt i hende; hun slog Hænderne haardt mod sit Ansigt, bøjede sig i Knæerne, saa hun næsten sad paa Hug, rettede sig op i næste Nu og greb et stort uldent Sjal, som hun havde i Beredskab. Om Hodet svøbte hun et sort Kniplingstørklæde; [496] saa listede hun sig stille ud og ilede i raskt Løb op til det aftalte Sted, der laa i omtrent hundrede Skridts Afstand fra Huset. Her slog hun ind paa Vejen til venstre og befandt sig pludselig inde mellem slanke, kjæmpehøje Furustammer. Hun lænede sig op til en Træstamme og ventede, det[n22] varede lidt, før hun hørte Toget pibe.

Hjærtet bankede, som om det skulde sprænges, og hvert Øjeblik kom der noget i Halsen, som vilde kvæle hende.

Hun hørte hans Skridt, inden hun saa' ham; hun kunde ikke begribe, at det varte saa længe, før han kom. Endelig blev Lysningen ved Indgangen til Skoven formørket af en Skikkelse, som hurtig kom nærmere. Hun stod stille, til han var lige ved Siden af hende for at være sikker paa, at det var ham, saa traadte hun pludselig et Skridt frem og rørte ved hans Arm.

«Constance» – hviskede han med en overstrømmende Ømhed i Stemmen, «min elskede, min, min.»

Hun kastede sig heftigt ind til ham; de holdt hinanden tæt omslyngede, mens han bedækkede hendes Øjne og Mund med Kys.

«Gudskelov, at du er kommen, Harald,» sa hun med sin Mund ved hans Øre. «Jeg har været saa bange, saa bange.»

[497] Hendes Sindsbevægelse havde lagt sig nu, der var kommen Tryghed og Hvile over hende. Dejligt, at de græsselige Ventetimer var forbi. Det var saa beroligende at kjende hans Arm omkring sig. De gik mod Huset; Lyset, i Kjøkkenet var slukket; Hanne var altsaa gaat i Seng; sandsynligvis sov hun allerede. Sagte og forsigtig med Armene omkring hinanden kom de gjennem Haven og steg op ad de tre lave Trappetrin, der førte til Verandaen. De tændte ikke Lys, men blev siddende i Mørke, indtil de gik ovenpaa.

Klokken fire om Morgenen kom Mejer ud af Huset gjennem Verandadøren. Han kastede spejdende Blikke til alle Sider.

I det graagule Morgenlys saa' han bleg og forpjusket ud. Han tændte en Cigar og stod et Øjeblik og lyttede. Saa kastede han et Slængkys op til det tildækkede Altanvindu og skyndte sig ud af Haven. Han havde omtrent en Mils Vej at gaa og regnede ud, at han vilde være hjemme Klokken 6.

Da han var kommen et Stykke ind i Skoven, stod han stille, aabnede sin Lommebog og tog frem et Fotografi. «Det fordømte Billede,» mumlede han, rev af en Fyrstikke og tændte Ild paa det.

«Sligt et grandiost Fæ! gaa med det paa sig» – sa han halvhøjt. Han kastede det [498] flammende Billede fra sig og traadte Ilden ud med Foden.

«Se saa, nu skal det ikke gjøre mere Fortræd, end det alt har gjort.» Han gik videre med raske Skridt og slog flere Gange ud med Haanden som for at skyve noget ubehageligt fra sig. Den pinlige Situation ved Afskeden stod atter og atter for ham, og han saa' uafladelig Constance bøje sig ned og ta Billedet op fra Gulvet, da det var faldet ud af hans Lommebog, saa', hvorledes hun betragtede Bagsiden og hørte den Stemme, hvormed hun læste op: Fra Emma til Harald. Saa havde hun vendt det om og udbrudt: «Men du gode Gud, det er jo Emma Sypige,» og saa i næste Nu var hun bleven flammende rød og havde betragtet ham med et Blik, som det tog Vejret fra ham at gjenkalde sig. Og saa som hun havde set ud, da hun lod ham kysse sig til Farvel!

XXXIV.

Da Constance vaagnede efter et Par Timers fast og dyb Søvn, stod Solen højt paa Himlen. Først havde hun ingen tydelig Forestilling om, hvad det var, som laa saa knugende over hende, men lidt efter stod alt, hvad der var foregaat, i klare Omrids for hende. Hun lukkede Øjnene fast i og gravede Ansigtet ned i Puden. Hun vilde gjemme sig for det, vilde væk, væk, men det nyttede ikke. Hun maatte gjennemgaa det altsammen, leve det om igjen, Smule for Smule. Nu havde hun hævnet sig. Men havde hun nu ogsaa fundet Lindring derved? – – Hun følte Trang til at spytte sig selv ud. Der var ikke Stof i hende til det, hun havde villet, kunde hun mærke. Hun væmmedes ved sin Mand, ved Mejer, ved Livet, men fremfor alt ved sig selv.

[500] Hvad skulde hun nu gjøre? Hvorledes forholde sig? Hun satte sig overende i Sengen for at tænke efter. Saa faldt hendes Blik paa hendes Billede i Spejlet. Med et Skrig slog hun Hænderne for Ansigtet og slang sig tilbage i Puderne. Hun kunde ikke udholde Tanken om at møde sin Mand. Hun vilde ikke, at han skulde røre ved hende og hun ikke ved ham, ikke for nogen Pris i Verden. Hun vilde ikke se ham mere. Men hvor skulde hun hen? Forlange Skilsmisse? Begynde paa alt det en Gang til; hun gad ikke spendere en Tanke paa det. Mejer strejfede flygtigt hendes Sind, men det var liksom han gled ud i Taage for hende.

En fortærende Livslede bemægtigede sig hende. Borte var Hadet, Hævnlysten, Smerten. Der var blevet saa stille indeni hende, saa tomt og saa dødt. Hun begreb, at hun ikke orkede at leve mere. Hun sa det til sig selv, med en langsom, rolig Stemme. Saa stod der jo kun ét tilbage: at dø. Hun laa og overvejede det omhyggeligt. Var hun nu vis paa, at det var Alvor? At hun virkelig vilde og turde? Ja, det var det eneste, hun kunde finde paa, det eneste, der var Hvile i.

Men det maatte ske straks; ventede hun bare en Time mere end nødvendigt, vilde hun maaske ikke ha Mod.

[501] Hun stod op og klædte sig paa sindigt og med Omhu. I Ro og Mag drak hun sin Kaffe og spiste et Par Kavringer til. Hun saa paa Klokken og regnede ud, at hun vilde være hjemme Klokken tolv. Da var Lorck i Praksis, og Lejligheden vilde være

gunstig. Hun gav Pigen nogle Instrukser, sa, at hun kunde ta til Byen, naar hun var færdig, og gik ned til Toget.

I Kupeen sad hun trykket tilbage i det ene Hjørne med lukkede Øjne. Konduktøren maatte to Gange tiltale hende, inden han fik hendes Billet. Hendes Tanker kredsede om dette ene: at skynde sig med at dø.

Liksom den foregaaende Dag lukkede hun selv op og kom ubemærket ind i sit Værelse; hun gik hen til sit Skrivebord og skrev staaende de Ord til Lorck: «Du skal ikke sørge over mig. Jeg var saa lej af Livet, at jeg ikke kunde bære det længer. Constance».

Hun stak Papiret ind i en Konvolut, som hun forseglede, skrev Lorcks Navn uden paa og la det ind paa Bordet i hans Modtagelsesværelse.

Saa gik hun ind i Soveværelset, laasede Døren og tog frem fra Skabet i Vaskebordet en Flaske Morfin, som var bleven staaende der fra en Gang Lorck havde git hende en [502] Indsprøjtning for Tandpine. Det var en stor Portion; Lorck havde spøgende sagt, at det var nok for tre at dø af.

Mekanisk løsnede hun sine svære Fletninger og la Haarnaalerne fra sig paa Toiletbordet. I det samme faldt hendes Øjne paa et Fotografi af Familjen paa Molde, der hang paa Væggen i en sort, poleret Ramme. Hendes Far og Mor siddende i Midten og Børnene grupperet omkring dem. Moren havde den mindste paa Skjødet, og selv stod hun bag Farens Stol med sin Haand paa hans Skulder. Hun var en ganske liden Pige den Gang, med udringet Kjoleliv, smaa Pufærmer og Haaret i Pisker ned over Ryggen. Hendes Hjærte skrumpede sig pludselig sammen. Rask greb hun Billedet og trykkede et Kys paa alle Ansigterne, ogsaa sit eget. Det forekom hende, at Barnet der var en ganske anden end hun. Saa huskede hun Farens Ord, da de fik Prøvebilledet hjem. Han havde været saa fornøjet med dem alle; men om hende havde han sagt: «Constance har en Mine som et Individ, der ser skeptisk paa Tilværelsen,» og saa havde Moren lét og svart, at han i Grunden havde Ret.

Nu saa' hun ikke længer skeptisk paa Tilværelsen, nu var hun færdig med den. «Havde jeg bare vidst bedre Besked om det, [503] der spiller denne store Rolle i Livet,» tænkte hun, idet hun hang Billedet tilbage paa sin Plads, «saa var det gaat mig bedre.» – Saa mindedes hun et andet Ord af sin Far; det var falden i den Tid hun gik for Præsten. «Du er en stor Egoist, Constance,» havde han sagt en Gang, han var utilfreds med hende, «og Egoisme er en Dødssynd.»

Ja det var sandt; hun havde været en topmaalt Egoist, hun saa' det saa klart i denne Stund; det var hendes Livs store Synd.

Hun hægtede Kjolen op, løsnede Korsettet og la sig paa Sengen. Saa greb hun Flasken, lukkede Øjnene, og tømte Indholdet i ét Drag …

Om Aftenen efter Hændelsen med Kristine havde Lorck været ilde tilpas. Da han kom hjem fra sin Praksis, var han gaat ind i Studereværelset for at hente en Bog. Idet han traadte over Tærskelen, stod han stille og snusede. Det forekom ham, at der lugtede Constance, som han plejede at sige. Uvilkaarlig saa' han sig om. Ja, sandelig – laa ikke hendes Lommetørklæde der paa Sofaen. Han tog det op og besaa det; jo rigtig, det var hendes. Hvorledes var det kommet der? Om Formiddagen havde han siddet derinde [504] en halv Times Tid –, havde det monstro ligget der den Gang.

Han blev saa underlig ilde ved. Straks efter gik han hen og ringede.

«Har Fruen været hjemme i Dag?» spurgte han den indtrædende Kokkepige.

«Nej da, Fruen har ikke været her siden i Morges, da hun og Hanne Stuepige tog ud til Løkken.»

«Det er godt,» sa han og vinkede.

Da hun var gaat, klemte han Lommetørklædet mod sine Næsebor. Dets Duft bragte Constance saa levende frem for ham; han syntes næsten, han holdt hende i sine Arme. Til sidst trykkede han et Kys paa Lommetørklædet og stak det til sig.

Han gik ind i Spisestuen, hvor Aftensbordet stod dækket. Under Maaltidet la han sig flere Gange tilbage i Stolen og stirrede op mod Loftet med en distrait og misfornøjet Mine. Det var kjedeligt dette med Kristine. Hvordan Fanden var det ogsaa gaat til! Det var kommet saadan over ham, et Øjebliks Selvforglemmelse –. Det var det, som var det ærgerlige, at han lige godt kunde lat være. Han gjorde en smældende Lyd med Tungen, kløede sig i Haaret, hentede en Cigar og satte sig ned i en Lænestol i Dagligstuen, hvor han forsøgte at læse. Men hvert Øjeblik gled Bogen ud af hans [505] Haand. Han kunde ikke forvinde den Usmag, han havde af sig selv. Han fik Lyst til at drikke noget, gik ind og undersøgte Buffetens Indhold, fandt en Karaffel Portvin, skjænkede sig et stort Glas og drak det ud. Saa gik han frem og tilbage paa Gulvet og røg. Lidt efter lidt arbejdede han sig ud af den trykkede Stemning Det var jo i Grunden ingen Ting at bry sig om. Constance fik jo aldrig vide det, og hvad Fortræd kunde det saa gjøre? Han havde jo egentlig slet

ikke krænket hende eller Forholdet til hende, det følte han helt ned paa Bunden af sin Sjæl. Det var noget rent fysisk, noget ham aldeles uvedkommende, rent ud sagt, noget Sludder det hele.

Han var bleven rørt ved Synet af Kristine, hun havde set saa lidende ud; han havde følt Trang til at trøste og hjælpe hende, og saa gik det, som det gik. Det var hans gode Hjærte, som var Skyld deri. Han var ingen utro Ægtemand, ikke paa nogen Sæt og Vis – det vilde han rigtignok protestere mod.

Da han gik til Sengs, var han i en blid og fornøjet Stemning. I Morgen Aften kom Constance tilbage, og det var rigtig godt, for han savnede hende allerede. Om hun end ikke var saa kjærlig, som han kunde [506] ønske, saa var der dog saa ulidelig tomt efter hende. Han glædede sig til Gjensynet, det kunde han, fordi han ikke var sig nogen Skyld bevidst, kun den, der havde et skyldfrit Sind, havde Evne til at føle Glæde, og skyldfri var hver den, som for sin Samvittighed kunde forsvare sine Handlinger. –

Den næste Dag kom han fra Praksis omtrent ved Tretiden. Han gik, som han plejede, lige ind i Modtagelsesværelset for at se efter, om der laa skriftlige Bud til ham. Det første hans Øje faldt paa, var Brevet fra Constance. En underlig Fornemmelse, lig en Kuldegysning gik igjennem ham. Hurtig aabnede han det og læste de faa Ord. Bogstaverne blev borte for hans Øjne, og han tumlede ligbleg tilbage. Som et forvildet Menneske stormede han gjennem Stuerne. Til sidst kom han til Soveværelset, hvis Dør var stængt. Han satte Ryg mod Døren og med en overmenneskelig Anstrængelse fik han den, efter et Par Forsøg, brudt op.

Der laa hun paa sin Seng med aaben Mund og brustne Øjne. Læberne var bedækket af et blaaligt Skum, som ogsaa var sivet ned over Hagen. Den ene Haand hang uden for Sengen og var opsvulmet paa Oversiden, [507] og den tomme Flaske var rullet et Stykke hen over Gulvet.

Med et Sprang styrtede han sig over hende og løftede det livløse Legeme op mod sit Bryst. Saa udstødte han et jamrende Raab; Legemet faldt tilbage, og selv sank han hen over det.

Noter

n1. er] *rettet fra:* er er
n2. for] *rettet fra:* For
n3. kunde] *rettet fra:* knnde
n4. hun] *rettet fra:* kun
n5. hun] *rettet fra:* kun
n6. firti] *rettet fra:* forti
n7. hun] *rettet fra:* kun
n8. alligevel] *rettet fra:* alllgevel
n9. særskilt] *rettet fra:* særkilt
n10. Dage] *rettet fra:* Dag
n11. endelig] *rettet fra:* endellg
n12. endnu] *rettet fra:* eudnu
n13. nedfor] *rettet fra:* ned for
n14. Forhold.] *rettet fra:* Forhold (uten punktum)
n15. Mejer] *rettet fra:* Meyer
n16. fra] *rettet fra:* fr
n17. Constance,] *rettet fra:* Constance,»
n18. paa] *rettet fra:* pa
n19. bristefærdige] *rettet fra:* bristefærdige
n20. i] *rettet fra:* i i
n21. Hvorfor] *rettet fra:* Horfor
n22. det] *rettet fra:* Det

Amalie Skrams *Constance Ring* er lastet ned gratis fra e-bokportalen Bokselskap. Lesetekst og flere nedlastningsmuligheter m.m. er gratis tilgjengelig på bokselskap.no